

یاسمین موحا ہید

گستاخ
کوچنی نہ دین

وہ کیسے
ناراس عزیزہ دین

ياسه مين موجهيد

گولچنى نهوين

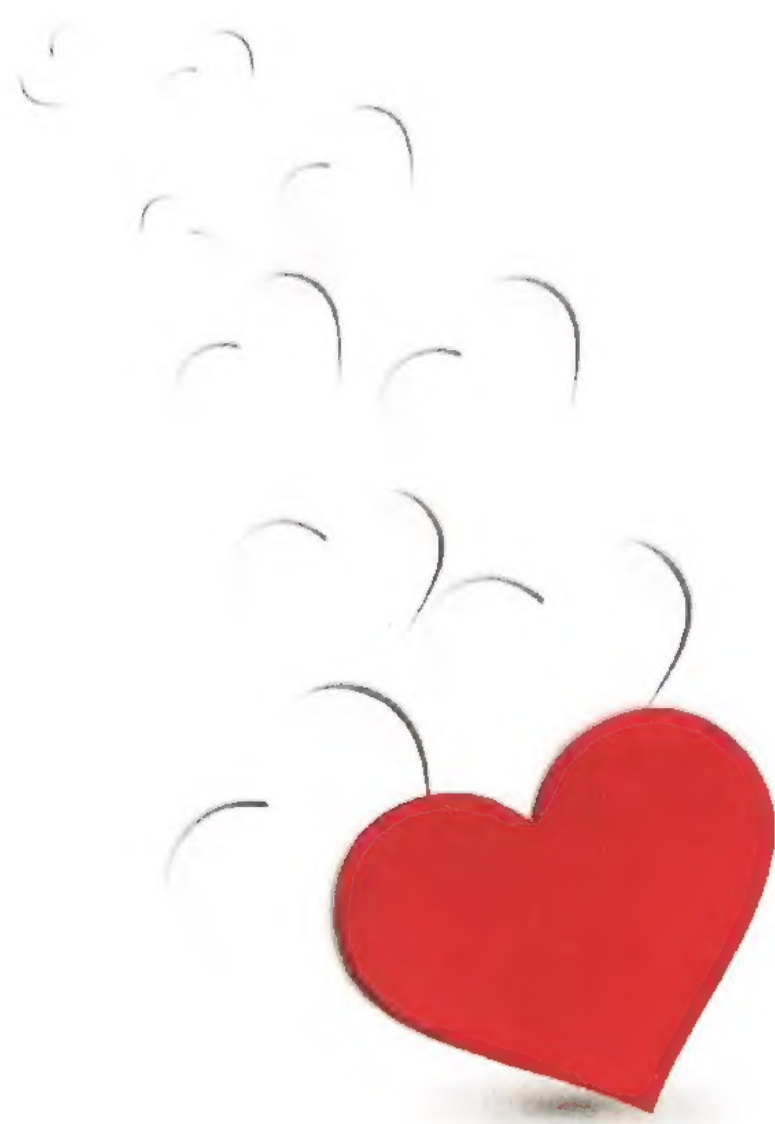
وهرگيړانى

ئاراس عيزهدين

٦٧	بەندى سىيەم: چى دەكەين؟
٨٧	بەندى چوارەم: خۇپاراستن چاكتره له چارەسەكردن
٩١	بەندى پىنجەم: رەچەتەى لەدەستدانى ئازىزىك
٩٥	بەندى شەشەم: رەچەتەى دلىكى شكاو
٩٦	بەندى حەوتەم: پەرورەدگار دەتپاريزىت
١٠٠	بەندى ھەشتەم: كۆتايى

١٠٢	له ھەرباغىك گوللىك
١٠٥	لەدايكبوونەو ھە
١٠٨	چۆن پەرورەدگار بناسين؟
١١٢	گومانى باشبردن بە پەرورەدگار
١١٥	ھاوسەرگىرى بۆ دۆراوھەكانە
١٢٠	چىرۆكى ژيانمان
١٢٦	گرفتى گەنجىم
١٢٥	دۆزىنەوھى بەھەشت
١٢٧	تەمەنىكى پر نەھامەتى
١٢٩	زىيانەكە بەرپۆھىە
١٤١	چاوى دل
١٤٢	ھەر چركەيەك لەدايكبوونەوھىەكى نوپپە
١٤٣	خۆشويستنى كەرەستەكان
١٤٥	ئىسلام ستەم و دەستدرىژى پەسەند ناكات
١٤٦	ژيان، مردن و دیدارى كۆتايماں لەگەل پەرورەدگاردا
١٤٨	ھەمووان رزگاربوون
١٥٠	بىناونىشان
١٥٢	رەحمىك بە من بكە ئەى رۆح

له منداڵێکی سێ سالانهوه فێر بووم	١٥٧
ئیمروۆ روژی پاداشت نییه	١٥٨
رزگاربوون	١٥٩
یادی له دایکبوونم	١٦١
داواکردنی پاداشت له بهرامبەر خهلاتهکهدا	١٧٠
نهخۆشی ئایدز: تێرمان له خهلاتهکان	١٧١
ژيانیهوهی دله مردوووهکان	١٧٢
ئهی عاشق	١٧٤
زه لکاو	١٧٥
مانگی ره مهزان: بارینی بارانی رهحمهت	١٧٧
بهردهوامبوون له ههڵگرتهی مهشخهڵی ره مهزان	١٨١
ژوانبهستن	١٨٦
ئایا گرووپی میلشیای هوتاری نوێنهری مهسیحیهتن؟	١٩١
ئهو وانیهی له گولهباخیکهوه فێر بووم	١٩٤
ههولدان و رووناکیی کوژتایی تونێلهکه	١٩٨
گرنگی نییهت له کار و کردهوهدا	٢٠٢
چاوهکان	٢٠٣
رهگهزپهرستی	٢٠٨
له پێناو زێردا ئهلماسهکهت له دهست مهده	٢١٠
ڕیگای نهپنی به رهو بهختهوهری	٢١٤
پێنج ههلهی خێزانی	٢١٩

پښتانه ون کړد

د پښتانه ون په ختو وری د وای نائومیدی

تەنیا حاجى

Tanya Haji | تەنیا حاجى

public channel

Description

بِسْمِ اللَّهِ
الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

♥ چەنالىك تايبەت بە كتيب و بابەتى جياواز ♥

ئەم كتيبە لەلايەن خاتوون "يوسرا عمر"

كراوہ بە ديارى بۇ خوینەران

چەنال

<https://t.me/tanyahaji7>

بۇ راوبۇچون و پسيار بۇ كتيب مەينيرە↓

@tanyahaji22

t.me/tanyahaji7

خەلکی بە جیاواز پېناسەى بەختەوهرى دەكەن. دەزانين
بەختەوهرى راستەقىنە بەختەوهرى دل و پۇحه. چۆن دواى نائومىدى
بەختەوهرى بدۆزىنەوہ؟ پاشان چۆن بەختەوهرى بنياد بنين؟
خاتوو ياسەمين موحاھيد بەوہ ناسراوہ كە لەپى بۆچوون
و تيرامانە ژيرەكانىەوہ سەرنجى تەواوى بينەران و خوینەرانی
پادەكىشيت. پروانامەى بەكالۆريۆسى لە بەشى دەروونناسى
بەدەست هیناوہ، پاشان لە زانکۆى ويسکونسین ماديسون پروانامەى
ماستەرى لە پۇژنامەگەرى و پەيوەنديەكان بەدەست هیناوہ.
لە ئىستادا خاتوو ياسەمين موحاھيد بانگخوازىكى نئودەولەتى
و نووسەرە، زۆربەى کارەكانى لەبارەى پەرەپيدانى پۇحى و
كەسىيەوہيە. ياسەمين موحاھيد لە پىيەكىك لە پرفرۆشتەرىن
پەرتووگەكانىەوہ: «دلت بينەوہ: تيرامانى كەسى لەبارەى پزگاربوون
لە كۆتوبەندەكانى ژيان»-وہ زياتر ناسراوہ.

پیشہ کی

ژیان کامل و بیخهوش نییہ. هندیك جار دهكهوین و شكست دینین و دهوړین. چوں بتوانین له ناو میډیدا ریچكهی رزگار بوون بدوزینه وه و جاريكی دی ژيانیكي بهخته وهرانه و تهن دروستانه بژین؟ هه موو شتيك له م ژینه دا تاقیكردنه وهیه. كاتيک ئه و دووربینانه دهگورین، كه ژيانی خو منی لیوه دهبینین، كاردانه وهی ناوه کی و دهره كیمان به چه شنيكي سهیر دهگوریت.

بهخته وهری ودهست دیت، بی گویدان به و دوخانه ی له ژياندا پیندا تیپه ریوین. هه ردهم دهتوانین بگه ریینه وه لای پهروه ردگار بی گویدان به وهی چهنده له ریی راستی لمان داوه. دهتوانین جاريكی دی هه لسینه وه و له پرووی هیز و ئیماننه وه گه شه بکهین.

ياسه مين موجهيد

به ندى يه كه م

به لىنى په روه ردگار

سبحان الله كاتيك چاوم به خلكى زياترى سهرانسهرى جيهان
دهكه وىټ، چيروكى زياتر دهبيستم، گوييستمى مملانى و نه هامه تى
زياترى خلكى دهيم. نه وهى دركم پى كړدوه، نه وهيه نه م ژينه
هميشه ئاسان و ئاسوده نيه. خلكى تووشى زور شت دين،
زور دهبيستم. فېربووم نه و شتانه ي له م ژينه دا پيمان ده به خشرين
دهكرىټ سهخت و ناروحت بڼ.

وهلى په روه ردگار له قورئاننى پيروزدا به لىنمان ده داتى:
په روه ردگار هيچ تاقى كړدنه وه و نه كريك ناخاته سهر شانى
مروغه كان كه له تواناياندا نه بڼت.

له لايه كه وه ده بڼين شتانيكى زور هن له ژيندا بهرگه ي
دهگرين. هم مووان چيروكى خويان هيه، له همان كاتدا پيمان
دهوترىټ په روه ردگار هرگيز بارگرانيه ك نادات به سهرماندا كه
نه توانين بهرگه ي بگرين.

ماناي چيه نه گهر هردووكى بخهينه لاي يه كه وه؟ واتا به لى، به
دلنبايه وه سهختى و ناروحتى هيه، مملانى و تاقى كړدنه وه هيه،

له هه مان کاتیدا به لینی پهروهردگار مان هه یه که نه و نارپه هه تی و ململانیانه بو تیکشکاندنمان نین. پهروهردگار هرگیز ململانی و نارپه هه تییه که ناخاته سهر باوهرداریک بو نه وهی له ناوی بیات و تیکی بشکینیت، به لکو دهیه ویت له و پیه وه به هیزیان بکات. زور گرنگ له م چه مک و تیروانینه تیگه یین. کاتیک له م تیروانینه تیده گه ییت، ته واوی زیانت دهگوریت، هروه ها تیروانینی خوت بو ململانیکان دهگوریت. چون لیکدانه وه بو نه و شتانه دهکیت که له زیانتدا بوت دینه پیش؟ چون پیناسه ی پهروهردگار دهکیت له زیانتدا؟ کاتیک نه و تیروانینه دهگوریت، زینیشته دهگوریت. پیویسته به دل له م ته تیگه ییت، نه که ته نها بییستی، یاخود بیخوینیت وه. مه به ستمه به ته واوی نه م راستیه له ناخ و پوختدا جیگیر بکیت، که پهروهردگار هرگیز تاقیکردنه وه و ململانییه کت تووش ناکات به مه به سستی له ناوبردن و تیکشکانت. پهروهردگار هه میسه له زانایی خویه وه مه به سستی باشتر و بالاتری هه یه.

وتمان له م زیانه دا ململانی و تاقیکردنه وه مان بو دینه پیش، هه ندیکیان زور قورس و نارپه هه تن. نه گهر نه و چیروک و به سه ره اتانه تان بو بگيرمه وه که ده یانزانم، هه موویان سهخت و دژوارن. له هه مان کاتدا پهروهردگار به لینی داوه هرگیز شتانیک نه خاته سهر شانمان، توانای هه لگرتنیمان نه بیت. پیویسته، پیش نه وهی باس له به خته وه ری دواي ناومیدی بکه یین، تیروانینمان له باره ی ململانی و سهختیه کانی زیانمانه وه بگورین.

بەندى دووھم

سەرنج مەخەرە سەر خۆت

يەككە لە خراپترين و ژەھراويترين شتەكان كە ئەنجامى دەدەين، بریتییه لەوھى مەملانییەك و تاقیکردنەوھیهكى پەروەردگار و نەرەحەتییەكى ژيانمان وەكو خراپترين شتى پەروەردگار بەدى بکەين و لێكى بەدەینەوھ. وا گومان بکەين بەھۆى ئەوھوھیه پەروەردگار ڤقى لیمانە و خوشى ناوین، یاخود لیمان توورپەیه. ئەمە ھۆکارەكەى ئەوھیه تیروانینیكى نەرتیانەیه لەبارەى پەروەردگارەوھ. ڤەنگە ئیستا بلێت چى دەبیت ئەگەر خۆم شایستەى ئەوھ یم؟ یاخود ھەلەیهكم ئەنجام دابیت و شایستە یم؟ ڤەنگە بەھۆى ئەوھوھ بیت پەروەردگار زۆر لیم توورپەیه. دەزانیت چى دەلیم؟ سەرنج مەخەرە سەر خۆت. وتەیهكى نامۆ و سەیر دیارە. سەرنج دەخەیتە سەر ئەو شتەى ئەنجامت داوھ و خراپت کردووھ، ڤەنگە ئەوھ ڤاست بیت. چى دەبیت ئەگەر ئاڤاستەى سەرنجت گۆڤى و سەرنجت خستە سەر ڤەحم و بەزەبى پەروەردگار؟ لە کوتاییدا بەلى، ھەلەت کردووھ و ھەمووان ھەلە دەکەن، ئایا دەزانیت گرافتەكە لە کویدایە؟ کاتیک ھەلەیهك دەکەين، سەرنج دەخەینە سەر خۆمان، ئەو ھەلەیهى کردوومانە، خالى لاوازیمان و ھەلەكانمان. کاتیک سەرنجت

دهخه یته سهر نه وه، هه له یه کی گه وره تر ده که یت.

مایا ده را بیت کی ده یه ویت سهرنج بخه یته سهر خالی لاوازی خوت، شه یتان یه کیک له و هوکارانه ی شه یتان ده یگریته بهر بریتیه له وه ی سهرنج و بیر و هوشته بخه یته سهر خاله لاواز و حرا په کانت. کاتیک شه یتان وات لی ده کات سهرنجت بخه یته سهر هه له و که موکور تیه کانت، ده تخاته نیو ناو میدییه وه.

هه موومان هه له ده که ین. نه گهر که سینک سهرنج بخاته سهر هه له کانی، لاوازییه کانی و ته نانه ت اوانه کانی، چی رووده دات؟ ناو مید و هیوا براو ده بیت. بویه نه مه یه کیکه له نامرازه کانی شه یتان و بهر ده وام بیر هینانه وه ی نه و هه لانه ی کردو و تن.

من لیره دا باسی په شیمانیه کی ته ندروست ناکه م. پیویسته له جیاوازییه که تینگه ین. باس له وه ناکه م که به لی باوه رد ار کاتیک هه له یه ک ده کات و تاوانیک نه نجام ده دات، پیویسته هه ست به په شیمانی بکات. باسی نه وه ده که م بهر ده وام سهرنجت له سهریان بیت و دل و میشکت داگیر بکه ن. چه شنی نه وه یه هه له یه ک بکه یت و بهر ده وام ته ماشای بکه یته وه له خه یال و هزرتدا و بهر ده وام بیت. بهر ده وام بیرت ده خریته وه به م شیویه بوویت و نه و دت نه نجام داوه. نه و تیزوانینه نه رینیانه ی بو خوتت هه یه، به هوی شه یتانه وه یه. شه یتان ده یه ویت سهرنجت ته نها له سهر لاوازی خوت بیت، نه ک به هیزی په روه ردگار. نه مه ش زور جیاوازه. راستیه که نه وه یه من لاوازم و په روه ردگار به هیزه. من هه له و که موکور تیم زوره و په روه ردگار کامل و بیخه وشه. توانا و ده سه لاتم سنوورداره، توانا و ده سه لاتی په روه ردگار بینسنووره. سهرنجم بخه مه سهر کامیان؟ نه گهر سهرنجم بخه مه سهر خوم، سهرنج ده خه مه سهر هه له و لاوازی و سنوورداریه که م. شه یتانیش نه مه ی ده ویت. به مه ش ده که وینه ناو میدییه وه.

تەنھا بىر لەر شتانه دەكەيتەو، ئەنجامت داون، ئەو شتانهى لە رابردوودا ئازاريان داويت، لەدەستت داون، ئەو شتانهى لە خۇتدا ھەن و ھەست دەكەيت باش نىن و ئەو ھەلانى ھى کردووتن. ئەم ھاوگىشەيەم بىنيو، بەردەوام دووبارە دەيتەو، مەبەستى ئەمە برىتييە لە ئاومىدکردنت، ئەمە ئامانجى شەيتانە تاكو ئاومىدت بکات، بەھوى بىرھىتانهو ھەلەكانتەو و بەردەوام سەرنج خستە سەريان. بەم کارە رەنگە بىر بکەيتەو و بلىيت من چەشنى مسولمانىكى باشم، چونکە ھەست بە گوناھ و تاوان دەکەم، ھەست بە شەرمەزاري دەکەم، ھەلەم کرد، بەلام بزانه ئەمە تەنھا تەلەيەک و فریودانى خوتە، بە زور سەرنج خستە سەر لاوازی ھەلە و تاوانەکانت، سەرنج خستە سەر پەرورەدگار و رەحم و بەزەي پەرورەدگار لەدەست دەدەيت. ئایا ئەو رەوونە؟ ئەو فریودانىكى شاراوەيە.

چۆن دەتوانىن ھاوسەنگىيەکە بدۆزىنەو؟ پەرورەدگار و پەيامبەرمان موخەممەد(ﷺ)، فەريان کردووين ھاوسەنگى بپاريزىن. مەروڤىن و ھەلە دەکەين، دەخزىن، دەکەوين و خالى لاوازيمان ھەيە، کاتىک ئەمە روودەدات پىويستە چى بکەين؟

پىسايەک ھەيە بۇ ئەو ھى پىويستە لەو ساتەدا چى بکەين. ھەلەيەک دەکەيت، ھەست بە پەشىمانى دەکەيت و راستگويانە توبە دەکەيت و بەردەوام دەييت لە ژيان. زور سەرنج مەخەرە سەر ھەلە و تاوانەکانت. ئەگەر تووشى چەقبەستوويى بيت، شەيتان دەياتەو. لە ھەلە و تاوانەکانتدا تووشى چەقبەستوويى دەييت. بۇ کوي رويشتى؟ ئەگەر لە ھەلەکانى خۇتدا چەقبەستوو بوويت، بەرەو ئاومىديت دەبات. ئەو ھى تووشى ئاومىدى و ھىوابراوى بيت، ھەنگاو بۇ نزيکبوونەو لە پەرورەدگار نانیت. ئاومىدى توانا و وزەي نزيکبوونەو لە پەرورەدگارى مەزن لەناو دەبات.

به ندی سییه م

هیوا

کاتیک که سیک ده که ویتته نائومی دییه وه، ته نانهت هیز و توانای
توبه کردنی نامینیت، چونکه له باره ی خویه وه زور هه ست به خراپی
دهکات و دهیه ویت واز بهیتیت.

توبه کردن پیوستی به هیوا و ئومیده. هیوا و ئومید به
لیخوشبوون و پهحمی ئیلاهی. ئه گهر هیوا و ئومیدت نه بوو،
هیچ هاندهر و پالنه ریکت نابیت بو توبه کردن. ئه مهش ئه و شته یه
شهیتان دهیه ویت و مه به سیتیتی. چه شنی بیرکردنه وه یه کی به رده وامه،
بیرکردنه وه له هه موو هه له یه ک که ئه نجامت داوه، ئازاری داویت
و بیرکردنه وه له هه موو شتیکی ئازار به خش که له رابردووتدا
پروویداوه. به رده وام دووباره ده بیتته وه، بوچی؟ بو ئه وه ی تیکت
بشکینیت و بتخاته نائومی دییه وه.

چون له مه رزگارت ده بیتت؟ یه که م، پیوسته له و شته تینگه یین
که ده بیتته هوی نائومی دیمان. نائومی دی رووده دات کاتیک سه رنج
ده خه یته سه ر خوت و شتانی دی، نه ک په روه ردگار. جا سه رنج
خسته نه سه ر هه له کانت، یاخود تاوانه کانی رابردووت بیت، ده بیتته

گولجنى ئەوين

هۈي كەوتنە ناو ئاۋمىدىيەۋە. گرنگ نىيە چەندە تاۋان و ھەلەت كىرىت، مېھىر و رەھىمى پەرۋەردىگار زۆر لەۋە گەرەترە.

تەننەت ئەگەر ھەلە و تاۋانەكانى ھەموو مەۋقەكانى سەر زەۋى لە سەرەتاي دروستىۋونى گەردوۋنەۋە تاكو كۈتايى كۈ بىكەيتەۋە، ھىشتا مېھىر و رەھىمى پەرۋەردىگار فراوانترە و زىاتترە. پىۋىستە ئىمە سەرنىجان لەسەر ئەم خالە بىت، ۋەلى فەرامۇشى دىكەين و بەم شىۋەيە دىكەۋىنە ئاۋمىدىيەۋە.

كاتىك ھەلەيەك دىكەيت، چارەسەرى بىكە و ھەموو ھەۋلى خۇت بىدە بۇ چارەكردنى. ئالېم ھىچ گرنگى پى مەدە و لە ژيان بەردەۋام بە. دىلېم ئەۋەي پىۋىستە ئەنجامى بىدە تاكو چارەسەرى بىكەيت. ھەر ۋەكو لە پەيامبەرى نازدارەۋە (ﷺ) فېر بوۋىن چەند مەرجىك ھەن بۇ ئەۋەي تۈبەيەكى نصوح بىكەين.

يەكېك لە مەرجەكان بىرىتىيە لەۋەي ھەست بە پەشىمانى بىكەيت، ئەمەش جودايە لە شەرمەزارى و ئاۋمىدى. ۋاتا ھەست بە پەشىمانى بىكەم، چونكە ھەلەيەكەم كىردوۋە، ياخۇد تاۋانىكم ئەنجام داۋە. دوۋەم، ۋاز لە ئەنجامدانى ئەۋ تاۋان و كىردەۋەيە بىھىت. سىيەم، نىەتېكى پاك و راستگويانەت ھەبىت لەۋەي نەگەرېتەۋە سەر ئەۋ كىردەۋە خراپە. ئەمانە ئەۋ كارانەيە پىۋىستە ئەنجامى بىدەيت و بىگىرېتە بەر. مەرجى چۈارەم پەيۋەستە بەۋەي ئايا ئەۋ ھەلەيەي ئەنجامت داۋە، مافى كىنى پىشىل كىردوۋە؟ پاشان ھەۋل بىدەيت لەگەل ئەۋ كەسەدا راستى بىكەيتەۋە و گەردىنازادى لى بىكەيت.

ئەم چۈار پىگەيە بگرە بەر، پاشان بەردەۋام بە لە ژيان و ھىۋا و ئومىدت ھەبىت. ھىۋا و ئومىدت ھەبىت پەرۋەردىگار لىت خۇش بوۋە. شەيتان دىتە لات و دىلېت پەرۋەردىگار لىت خۇش نەبوۋە و ھىشتا توۋرەيە لىت. ھەر كاتىك سەختى و نارەھەتتەيەك لە ژياندا

سوت بینه پیش، شهیتار ودهسوهسهت بو دروست دهکات و دهلیت.
بههوی نهو هله و تاوانهوه بووه که نهجامت داوه، پهروهردگار
هیشتا توورده لیت و بهو هویهوه سزات دهدات. دهتوانم پیت بلیم
بوچی نه م تیروانینه هلهیه؟

دهمهویت گومان له شینوازی بیرکردنهوهت بکهیت. ریگهیهکی
باوی بیرکردنهوه هیه زور گوئیستی بووم کاتیک کهسیک
تاوانیک، یاخود هلهیهکی گهوره دهکات، ههست به خراپی دهکات
و ههولیکی زور دهدات بو توبهکردن و دهستخستنی لیخوشبوونی
نیلامی ردنگه داوای لیخوشبوون له ههموو نهو کهسانه بکات که
نازاری داون، ههولیکی زور دهدات بو چاککردنهوهی په یوهندی
له گهل پهروهردگار و کهسانی دیکه دا. دواتر له ژیانیدا تووشی
چهند ململانی و نارهحه تییهک دیت.

نایا نهو کهسه چون بیر دهکاتهوه؟ شهیتان چی پی دهلیت و
دهسوهسهی چی بو دروست دهکات؟ نه م ململانی و نارهحه تییه
بههوی هله و تاوانه که ته وهیه. نارهحه تییه که به سزا لیک دهداتهوه.
نایا بوچی نه م لیکدانه وهیه هله و نا لوژیکیه؟ شتیکی گرنک لهو
نیوهنده دا روویداوه، نهویش توبه و په شیمانییه.

نه رک و گرنکی توبه و په شیمانی چییه؟ چی دهزانی له باره ی
نه رک و گرنکی توبه و په شیمانی له نایینی نیسلامدا؟ چی له تاوان
و گونا هه کانتان دهکات؟ دهیانسریتتهوه. نه گهر توبه و په شیمانی
کردووه. تاوانه کانت له نامه ی کرده وه کانتدا لای پهروهردگار
سراونه تهوه. پهروهردگار (التواب)، (العفو)، (الرحمن) و (الرحیم)
ه. پهروهردگار لیوورده، لیخوشبوو و به به زه ییه. تاوانه کانت
دهسریتتهوه.

چون دەكرىت ململانى و سەختىيەكە بەھوى تاوانىكەوۋە بىت، لە
كاتىكدا قەلەمى لىخوشبوونى بەسەردا دراوۋە؟ ئايا ئىستا تىگەشتىت
بوچى ئەو بوچوون و لىكدانەوۋەيە نالوژىكىيە؟ ھەموو ئەمانە فىل
و تەلەكەي شەيتانن. ئەرك و رولى چىيە؟ ھەر كاتىك دەكەۋىتە
دوخىكى نارەھەتەوۋە لە ژياندا، تووشى ئائومىندى دەبىت بەھوى
ئەم ھەلە بىرکردنەوۋەيەوۋە. لەبرى ئەوۋەي ھىوا و ئومىدت بەوۋە
ھەبىت پەرۋەردگار لىت خۇش بووۋە و ھەر نارەھەتتىك لە ژياندا
بوت دىتە پىش بۇ سزادان و تىكشكاندنت نىيە، بەلكوو لەبەر سوود
و بەرژەۋەندى خۇتە. بە ھەر ھۈيەك بىت بەھىزت دەكات، خاۋىنت
دەكاتەوۋە، فىرت دەكات و رىنمويت دەكات، ھەمىشە خىر و چاكەي
خۇتى تىدايە.

به ندى چوارهم

شیوازه کانی بیرکردنه وه

چه ندین شیوازی جیوازی بیرکردنه وه هه ن. بیرکردنه وه ی ناومیدانه و بیرکردنه وه ی گومانباشی به پهروهردگار «حسن الظن بالله». له ساتی نارچه تیدا بوونی گومانی باش به پهروهردگار شتیکی باشه. «ئه م ململانی و نارچه تییه م تووش ده بیت، چونکه پهروهردگار به هیزم ده کات و رهنگه له شتیکی دی بمپاریزیت.» «رهنگه ئه و شته م ده ست نه که وتبیت که ویستم له سه ری بووه، نه ک له بهر ئه وه ی سزا ده دریم به هوی هه له و تاوانیکمه وه که پیشتر توبه و په شیمانیم ده بریوه و تاوانه که م سراوه ته وه، رهنگه ئه و شته م ده ست نه که وتبیت، چونکه پهروهردگار ویستوو یه تی له شتیک بمپاریزیت»، یاخود «رهنگه پهروهردگار شتیکی باشتی بۆ ئاماده کردیم».

ئه مانه نموونه ی گومانی باشن به پهروهردگار. بیرکردنه وه یه کی ئه رینیانه ن له باره ی زاتی مه زنیه وه. گۆرینی بیرکردنه وه ت له نه رینییه وه بۆ ئه رینی و هه میشه بوونی، لیکدانه وه یه کی ئه رینیانه یه. ته نانه ت کاتیک هیچ بیرۆکه یه کت نییه له وه ی چی شتیکی ئه رینی بوونی هه یه له و بووداو و بابه ته دا، وه لی هیشتا ئه رینیانه بیر ده که یته وه.

بیر له په یامبه ر موسا (ﷺ) بکهره وه. کاتیک له نژیک دهریاکه دا وهستا، سوپایه ک له دوايه وه بوو و که وتبووه نیو ته له وه. هیچ ریه کی رزگار بوون و دهر بازبوونی نه بوو. فیرعه ون و داروده سته که ی له دوايه وه بوون. فیرعه ون درنده ترین و زالمترین که سی سهر زهوی بوو. موسا (ﷺ) و قه ومه که ی که وتنه نیو دؤخیکی سه خته وه. بزانه له و ساته دا بیرکردنه وه ی په یامبه ر موسا (ﷺ) و پاشان قه ومه که ی چون بوو. به نی ئیسرا ئیل بیرکردنه وه یه کی نه رینیا نه یان هه بوو، هه موویان نائومید بوون.

ثایا هرگیز به دؤخیکی له و چه شنه دا تپه ریویت؟ له دؤخیکا بیت و بلیت: «ملکه چ ده بم و ده ست هه لده گرم.» «هیچ ریه ک بو دهر بازبوون و رزگار بوون نییه.» «بیسووده.» «ئه سته مه.» «هرگیز دؤخه که باشتر نابیت.» یاخود «شته کان هرگیز ناگورین.» ئه مه نائومیدییه. ثایا هیچ کام له مانه ئاشنان بو ت؟ هه موومان ساتی لاوازیمان هیه، کاتیک به م چه شنه بیر ده کهینه وه، هه موومان ده که وینه نائومیدییه وه. په یامبه ر موسا (ﷺ) له دؤخیکا بوو، دهر بازبوونی ته واو ئه سته م بوو. به نی ئیسرا ئیل به م چه شنه بیران کرده وه «ته واو ده سته سهر کراین.» وه لی په یامبه ر موسا (ﷺ) بیرکردنه وه یه کی ئه رینیا نه ی هه بوو له باره ی په روه ردگاریه وه و فره مووی: «نه خیر، له راستیدا په روه ردگار له که لمدایه و هر خوی رزگارم ده کات.» به لی، ئه وه بیرکردنه وه ی په یامبه ر موسا (ﷺ) بوو.

ثایا ده زانیت ئه م وته یه چهنده به هیز و به پیزه؟ چون توانی له و دؤخه رزگاری بیت؟ بروات وایه هرگیز له وه تیکه یشتبیت چون رزگاری ده بیت؟ ته ماشای باوه ر و متمانه که ی بکه به په روه ردگاری مه زن. ته ماشای بیرکردنه وه ئه رینییه که ی بکه و بزانه چی پرویدا.

په روه ردگار له ربي شه قکردنی ناوی ده ریا که وه، رزگاری پی به خشی.

پیش هه موو شتیک په یام بهر موسا (ص) ده بوو هه ندیک شت بکات. یه کهم، له دل و دهرو و نیه وه باوهر و بیرکړدنه وه یه کی ئه رینی هه بوو له باره ی په روه ردگار یه وه. ته وه کولی به په روه ردگاری بوو و هیچ گومانیک له دلیدا بوونی نه بوو. یه که مین شت روحی و ناو ه کی بوو. دوو ه مین شت، گرته به ری ریگه یه ک بوو.

نهمه دوو ه مین شته، پیو یسته ئه نجامی بده یین. نهم به سه ره اته ته نها بو چیژ و خوشی نییه، وه لی په ند و عیبره ته بو هه مووان. کاتیک له دوخی کی ئه سته مدا خومان ده دوزینه وه، پیو یسته چی بکه یین؟ یه که مین شت په روه ردگار داوامان لی ده کات، په یوه سته به دل و دهروون و ناخمانه وه. نابیت بیرکړدنه وه ی نه رینی مان له باره ی په روه ردگار وه هه بیت، به لکوو ته نها بیرکړدنه وه ی ئه رینی مان هه بیت به ذاتی مه زنی. په روه ردگار هه می شه پلانی بومان هه یه و بو خیر و چاکه ی خومانه. په روه ردگار له پشتمانه.

به شنی دوو هم، کاریکه پیو یسته له دیوی دهره وه دا ئه نجامی بده یین. نهمه ییش به ستنه وه ی و شتره که یه. هه ندیک جار پیو یسته شتانی ک بکه یین بو گوړینی بارودوخمان. دوخی ناو ه وه و دهره وه یشمان هه یه. کاتیک له دوخی کی دژواردایت و به ره و نا ئومیدیت ده بات، کاتیک به خراپی مامه له ت له گه لدا ده کریت، جا له ماله وه بیت، یاخود له سه ر کار، کاریکی ناو ه کی هه یه پیو یسته ئه نجامی بده یین، ئه ویش بریتییه له گومانی باشبردن به په روه ردگار. مه که وه نیو دوخی نا ئومیدییه وه، مه لی په روه ردگار جینی هیش تووم، یاخود لیم تووره یه، یاخود بلیی: «هیوا براو ده بم.» هه می شه هیوا و ئومیدت به په روه ردگارت هه بیت و گومانی باشت پنی هه بیت.

بە شىۋەيەكى دەرەكەش پىۋىستە شتەنىك ئەنجام بەدەيت. پەيامبەرمان موحەممەد(ﷺ)، فېرى كىرۋىن «ۋىشترەكەت بېستەرەۋە و پاشان متمانە و تەۋەكۈلت بە پەرۋەردگار بېت.» جارىكىيان پىۋىك ۋىشترەكەي نەبەستىۋەۋە و پەيامبەرى نازدار پىرسىياري ھۆكارەكەي لى كىرد، ئەۋىش ۋەلامى دايەۋە، «چۈنكە متمانە و تەۋەكۈلم بە پەرۋەردگارم ھەيە.» پاشان پەيامبەر(ﷺ)، ئەم ۋانەيەي فېر كىرد، ۋىشترەكەت بېستەرەۋە و متمانە و تەۋەكۈلت بە پەرۋەردگار بېت. ھەردۈۋكى پىكەۋە ئەنجام بەدە.

كاتىك لە ناخەۋە گومانى باش بە پەرۋەردگار دەبەين و رېنكارە ناۋەككەيەكان ئەنجام دەدەين، ناكەۋىنە نىۋ نائومىدىيەۋە و بە شىۋەيەكى نەرىنيانە لىنى نارۋانين. ھەرۋەھا پىۋىستە ئەم كارە ناۋەككەيە بە كارى دەرەككەيەۋە پەيۋەست بىكەين، كە بەستەۋەي ۋىشترەكەيە.

پەيامبەرمان(ﷺ)، فەرموۋى: «يارمەتى براكەت بەدە ئەگەر سىتەمكار بوو، ياخود سىتەملىكراۋ.» يەككىك لە ھاۋەلان فەرموۋى: «دەزانين چۈن يارمەتى بەدەين ئەگەر سىتەملىكراۋ بوو، بەلام چۈن يارمەتى بەدەين، ئەگەر سىتەمكار بوو؟» پەيامبەر(ﷺ)، فەرموۋى: «لە رېنى ۋەستاندن و رېنگىرىكىردنى لە ئەنجامدانى سىتەم.» پىۋىستە دژى سىتەم بوەستىنەۋە، جا بەرامبەر خۆت، مىندالت، خىزانىت، ياخود كەسانى دى لە ۋلاتانى دى بىكرىت. پىۋىستە لەۋانە بىن سىتەم لەناۋ دەبەن. رېنگە بە سىتەم نەدەين و بەرامبەر سىتەم بىدەنگ نەبىن. پەيامبەر موحەممەد(ﷺ)، فەرموۋى: «ئەگەر خراپەيەكتان بىنى، ھەول بەدەن بە دەستەكانى خۆتان بىگۆرېن. ئەگەر نەتانتۋانى، بە زمان بىگۆرېن. ئەگەر ئەۋەشتان نەتۋانى، لە دل و دەرۋونەۋە رېقتان لىنى بېت. ئەمەش لاۋازترىن ئاستى باۋەر و ئىمانە.» واتە بەشىكى باۋەر و ئىمانمان برىتېيە لە كاركىردن دژى نادادپەرۋەرى.

کاتیک په یامبه‌ر موسا (ﷺ) له و دؤخه دابوو، له ناخه وه گومانی باشی به په‌روه‌ردگاری هه‌بوو، هه‌روه‌ها ده‌بوو کاری ده‌ره‌کی ئه‌نجام بدات. په‌روه‌ردگار پتی فهرموو: دار عه‌ساکه‌ی هه‌لگریټ و به ده‌ریاکه‌یدا بکیشیت. ئه‌ویش هه‌مان کاری ئه‌نجام دا.

خالیکی دی هه‌یه پیویسته ئاماژه‌ی پی بده‌ین، ئه‌ویش «سمیعنا و اطعنا- گویست بوون و ملکه‌چبوونه» هه‌ندیک جار خه‌لکی مناقه‌شه‌ی یاساکان و فهرمایشته‌کانی په‌روه‌ردگار ده‌که‌ن، چونکه وا هه‌ست ده‌که‌ن زور زیره‌ک و به‌توانان. «به‌رای من ئه‌وه هیچ مانایه‌کی نییه.» تو کیت؟ له په‌روه‌ردگار زانتریټ؟ له په‌یامبه‌ری نازدار (ﷺ)، باشتر و زیاتر ده‌زانیت؟ ئه‌گه‌ر ئه‌مه شتیکه پرسپاری ده‌که‌یت، چونکه ده‌ته‌ویت تیښه‌یت، یاخود پروونکردنه‌وت ده‌ویت، ئه‌وه کاریکی باشه. هه‌مووی په‌یوه‌سته به‌ویست و نیه‌تی خۆته‌وه، وه‌لی ئیمه‌ باس له‌وه ناکه‌ین. باس له‌که‌سینک ده‌که‌ین به‌راستی مناقه‌شه‌ی فهرمایشت و فهرمانه‌کانی ئیلاهی ده‌کات. ئه‌مه‌ش جودایه له پرسین به‌مه‌به‌ستی تیښه‌یشتن.

په‌یامبه‌ر موسا (ﷺ) پی و ترا دار عه‌سایه‌کی گه‌وره هه‌لگریټ و به ده‌ریاکه‌ی بکیشیت. ره‌نگه‌که‌سینک بلیت حکمه‌ت له‌م کاره‌دا چییه؟ به‌لام ته‌ماشای په‌یامبه‌ر موسا (ﷺ) بکه، راسته‌وخو ئه‌و کاره‌ ده‌کات. گویی له‌فهرمانی ئیلاهی ده‌بیت و راسته‌وخو ملکه‌چی ده‌بیت و به‌گویی ده‌کات. ئه‌وه گوی‌رایه‌لی و ملکه‌چبوونه. ئه‌وه مانای بوونه به‌نده‌یه‌کی گوی‌رایه‌لی په‌روه‌ردگار.

خه‌لکی ده‌پرسن «بؤچی حجاب ده‌پوشیت؟» ملیونان هوکار هه‌ن بو ئه‌و کاره. خاکیبوون، تاکو خه‌لکی بزائن مسولمانین و نه‌توانن وه‌کو شمه‌ک لیمان بروانن. ئه‌مانه هه‌موویان هوکاری گه‌وره و گرنگن. تو حجاب ده‌پوشیت، چونکه په‌روه‌ردگار فهرمانی

کردوو. بږوا بکه ته گهر هوکاری دی بلیت، خه لکانی دی مناقه شهت ده کهن. خاکیبوون له ولاتیکه وه بو ولاتیکي دی ده گوریت. خاکیبوون په نجا سال پیش ئیستا جیاواز بووه له ئیمړو.

”بوچی به پوژوو ده بیت؟“ «به پوژوو ده بم تا کو هه ست به حالی هه ژاران و نه داران بکه م.» نه خیر، به پوژوو ده بیت، چونکه فه رمانی ئیلاهییه. چونکه که سیک دیت و ده لیت: «ته نها له رینی نه خواردنه وهی ئاوه وه، هه ست به حالی هه ژاران و نه داران ده که م.» خالیکي زور گرنگه ته وهی ته نجامی ده دهین له بهر فه رمانی ئیلاهی بیت. ته وه به شیکه له بوونه بهنده ی په روه ردگار. گوئیستی فه رمانی ئیلاهی ده بین و جیبه جینی ده که ین.

په روه ردگار به په یامبه ر موسا(ﷺ)ی فه رموو و ته ویش ملکه چ بوو. بزانه چی پوویدا. په روه ردگار ده ریاکه ی به پوویندا کرده وه. له ته سته مترین دؤخدا ریگای پژگاری پی به خشین. ته وه پووده دات کاتیک په رستشی ناوه کی ته نجام ده دهیت و متمانه و ته وه کولی ته واوه تیت به په روه ردگار ته. بیرکردنه وه یه کی ته رینیت هه بیت و له رحم و به زه یی په روه ردگار نا ئومید نه بیت. هه روه ها په رستشی ده ره کی بریتییه له گرته به ری ریکار و کاریک.

ناتوانین به ته واوی جهخت له مه بکه ینه وه. ماوه یه کی زور له دؤخی خراب و دژواردا ده میتینه وه. داده نیشین و ده ترسین کاریک بکه ین و بیده نگ ده بین. خه لکیم بینوه ده یه ها سالیان له دؤخی سهخت و دژواردا به سه ر بردوو، ته نها دانیشتون، چونکه نه یانویستوو کاریک بکه ن. ده ترسن و ریگه به خویان ده دن به رده وام بن له وهی بچه وسیتزینه وه و به خراپه مامه له یان له گه لدا بکریت، ته نها له بهر ته وهی نایانه ویت هه نگاویک بنین و کاریک بکه ن بو به روه پیشبردنی بارودؤخیان.

پیویسته لهو که سانه بین ههنگاو به ره و پیش بنیین. کاریکی
بویرانه و جهر به زانه ئه نجام بدهین و متمانه مان به پهروه ردگار
بیت. ئه م ریسایه ناوه کی و دهره کییه.

هه ندیکجار نا ئومیدی به هوی ئه نجامه دانی ئه و کاره پیویستانه وهیه
که پیویستن بیانگرینه بهر. ئه نجامه دانی کاری پیویست ده بیته هوی
ئه وهی له ناخی خوته وه گومانته له پهروه ردگار و هه موو شتیک
هه بیت. وه لی گرفته که له وه دایه ئه و کاره ئه نجام نادهیت که گرنگ
و پیویسته. ئه وهش ده بیته هوی نا ئومیدی و هیوا برآوی.

چون لهو دۆخه دا پرزگار بین؟ پیویسته شیوازی بیرکردنه وهت
بگوریت له گهل ئه و شیوازه ی ده یگریته بهر.

به خته وهري چييه؟ چۆن پيڻاسه ي به خته وهري ده كه يت؟
 خه لكى به شيوه ي جياواز پيڻاسه ي به خته وهري ده كه ن. ده زانين
 به خته وهري راسته قينه بريتييه له به خته وهري دلان. مهرج نييه
 به خته وهري چيژي جه سته يي بيت. كه سانك هه ن سه روه ت و
 ساماني زوريان هه يه، هيز و ده سه لاتي زوريان هه يه، وه لي هيشتا
 خه مبارن و له ژيانياندا به خته وهري به دي ناكه ن.
 كه ساني ناودار و به ناوبانگ هه بوون خو كوژيان كردووه يا خود
 به هوي زور به كارهيڤاني ده رمانه وه مردوون، چونكه به خته وهري
 په يوه ست نييه به وه ي چهنده پاره له نه ژماري بانكيتدا هه يه.
 به خته وهري هه ستيكي ناوه كييه.
 چۆن دواي ناو ميدي و هيو ابراوي، به خته وهري ناوه كي
 بدوزينه وه؟ زور گرنگه تيڭه ين بوچي ناو ميدي رووده دات؟ دواتر
 بزاني چۆن به خته وهري دروست بكه ين؟
 به خته وهري يه كگرتني دوو شته: يه كه م، شيوازي بيركردنه وه.
 دووه م، شيوازي مامه له كردن و كار كردن.

دەروونناسان بۇيان دەرکەوتوۋە مەرۇف بە جۈرىك لە بەختەۋەرىيى فېترييەۋە لەدايىك دەبن، واتا لەو خالەۋە بەردەۋام دەبىت، بەختەۋەرى بۇماۋەيىيە. بۇ ھەندىك كەس ئەم رېژەى بەختەۋەرىيە زۆرە و بۇ ھەندىكى دى كەم. لەگەل ئەۋەشدا دەروونناسان دەلېن تەنھا ۴۰٪نى بەختەۋەرى مەرۇف پەيوەستە بەم خالى بىنەرەتەۋە. بە واتايەكى دى دەتۋانېن بلىن: «بەم چەشنەن كە ھەين.» ھەۋالە خوشەكەى پەيوەستە بە نيوەكەى دى بەختەۋەرىيەۋە ئەۋەيە تەۋاۋ لەژىر دەسەلاتى خۆتدایە. لە كۆتايىدا دەروونناسان دەلېن نزيكەى ۴۰٪نى بەختەۋەرى پەيوەستە بەو خالە بىنەرەتەى ۋەكو بۇماۋەيى بەدەستى دەھىت. ۱۰٪نى پەيوەستە بە پىداۋىستىيە سەرەككەىكانى ژيان و ۵۰٪نى بە تەۋاۋى پەيوەستە بە دەسەلات و ۋىستى خۆتەۋە.

لەو ۵۰٪يەى بەختەۋەرى، پەيوەستە بە چۆنىەتى بىرکردنەۋە و رەفتار و كارکردنتەۋە. نەك تەنھا پەيوەست بىت بەو شتانەى لە ژياندا پروودەدەن، بەلكوۋ پەيوەستە بەۋەى چۆن كاردانەۋەت بۇ شتەكان دەبىت. واتا بەندە بەۋەى چۆن كەسىك بىر دەكاتەۋە و رەفتار دەكات.

چۆن شىۋازى بىرکردنەۋەمان بگۆرېن تاكو بەختەۋەرىمان زىاد بکەين؟ ئەمەش بۋارىكە دەروونناسان لىكۆلېنەۋەى لەسەر دەكەن. تويژېنەۋەيەكى زۇريان ئەنجام داۋە لەسەر بىرکردنەۋە و چۆنىەتى كارىگەرىکردنە سەر بەختەۋەرىمان. يەكىك لەو شتانەى بۇيان دەرکەوتوۋە برىتېيە لەۋەى خەلكى شتىكىان ھەيە پىى دەوترىت شىۋازى زىھنى بىرکردنەۋە. ئەو شىۋاز و رېگايانەى جىھانى پى لىك دەدەيتەۋە، بىر لەو شتانە دەكەيتەۋە لە جىھاندا پروودەدەن و پىتناسەى دەكەيت.

ئه وهی دهروونناسان بویان ده رکه وتوو هه وهیه شیوازی بیرکردنه وهی ئه رینیانه و نه رینیانه هه. یه کیک له نه رینیترین شیوازی بیرکردنه وه، بریتییه له ناوه کی جیگیری گشتگیر.

ناوه کی

کاتیک شتیکی نه رینیانه روو ده دات، چون لیکدانه وهی بو ده که یت؟
ئه گهر که سیک شیوازی بیرکردنه وهی ناوه کی جیگیری گشتگیری هه بیت، ئه و شته خراپه ده کاته ناوه کی و به شیک له خوی. ده لیت: «به هوی منه وه بووه.» «هه له ی من بوو.» «له بهر ئه وهیه من که سیک خراپم.» «من زور باش نیم.» هه شتیکی خراپ روو بدات ده یکاته به شیک له خوی و سه رزه نشتی خوی ده کات. لومه کردنی خوت. ئه مه شیوازیکی بیرکردنه وهیه.

که سی خاوه ن بیرکردنه وهی ده ره کی جیگیری گشتگیر ده لیت: «ئه وه له ده ره وهی ده سه لاتی منه.» لومه و سه رزه نشتی خوی ناکات و په نگه بلیت به هوی بارودوخه که وهیه.

جیگیر

کاتیک شتیکی خراپ روو ده دات، چون بیر ده که یته وه؟ ئایا وا بیر ده که یته وه هه میشه خراپ ده بیت، یا خود ئه وه کاتییه؟ ئه وه جیاوازی نیوان شیوازی بیرکردنه وهی جیگیر و ناجیگیره.

کاتیک بیر ده که یته وه دوخه که هه میشه به خراپی ده مینیته وه، ئه وه بیرکردنه وهیه کی خراپ و ژهه راوییه. چی شتیک سه رنجراکیشه له م شیوازی بیرکردنه وهیه دا؟ ئه وهیه کاتیک بیرکردنه وهی په یامبه ری نازدار (ﷺ)، ده خوینیته وه. یه کیک له نزاکان زور دلگیره لام، چونکه بروام وایه پوخته ی بیرکردنه وهی باوه رداران ده رده خات، ئه ویش

نزاکه‌ی په‌یام‌بهر ئه‌یوبه (ﷺ).

په‌یام‌بهر ئه‌یووب (ﷺ) تووشی ناره‌حه‌تی له‌ دوا‌ی ناره‌حه‌تی بوو. تووشی نه‌خوشی بوو، سه‌روه‌ت و سامانه‌که‌ی و خیزانه‌که‌ی له‌ده‌ست دا. دوا‌ی چه‌ندین سال له‌م ناره‌حه‌تی و نه‌هامه‌تیانه به‌م شینوا‌زی نزا‌یه هانای بو په‌روه‌ردگار برد: تووشی ناره‌حه‌تی و نه‌هامه‌تی بووم، تویش به‌خشنده‌ترین و میهره‌بان‌ترینی.

ئه‌م به‌شه‌ی نزا‌که بو زانی‌ی ناره‌حه‌تییه‌که‌یه. ده‌بینیت په‌یام‌بهر ئه‌یووب (ﷺ) له‌ به‌رده‌م په‌روه‌ردگاردا هیچ خۆی نه‌نواند. هه‌ندیک جار هه‌ول ده‌ده‌ین له‌ ریی کپکردن و سرکردنی هه‌سته‌کانمانه‌وه، به‌هیز بین. نامانه‌وینت هه‌ست به‌ ئازار بکه‌ین، بۆیه‌ وا خۆمان ده‌رده‌خه‌ین هه‌موو شتیک باش بێت. په‌یام‌بهر ئه‌یووب (ﷺ) وا خۆی ده‌رنه‌خست، وه‌لی به‌ په‌روه‌ردگاری فهرموو ئه‌و دۆخه‌ی تێدا‌یه گه‌لێک سه‌خت و دژواره. ئێستا با سه‌رنج له‌ به‌شی دووه‌می نزا‌که‌ی په‌یام‌بهر ئه‌یووب (ﷺ) بده‌ین. ئه‌وه‌ی جیی سه‌رنجه له‌و ساته‌ی نزا‌که‌ی تیدا کرد له‌ تاوه‌راستی نه‌هامه‌تی و ناره‌حه‌تییه‌که‌دا بوو، وه‌لی هیشتا هیوا و ئومید له‌ده‌ست نادات. تیده‌گه‌یت چی ئه‌نجام دا؟ ئه‌و متمان‌ه و ته‌وه‌کولی به‌ په‌روه‌ردگاری هه‌بوو، هه‌ستی به‌ ناره‌حه‌تییه‌که‌ی ده‌کرد و له‌ هه‌مان ساتدا تووشی نا‌ئومیدی نه‌بوو.

په‌یام‌بهر ئه‌یووب (ﷺ) نافه‌رمو‌یت: «دۆخم هه‌میشه خراپ ده‌بیت و ده‌ست هه‌لده‌گرم.» ئه‌و هیشتا هیوا و ئومیدی به‌ ره‌حم و به‌زه‌یی په‌روه‌ردگار هه‌یه. ئه‌وه دۆخی باوه‌ردار و کاردانه‌وه‌ی باوه‌رداره له‌ ساتی ناره‌حه‌تیدا. درک‌کردنه به‌وه‌ی هه‌رچه‌ند ئێستا‌که له‌ تاریکی و ته‌نگانه‌دان، هه‌تاوه‌که جاریکی دیکه ده‌دره‌وشیته‌وه. که‌سێک به‌ نه‌ریتی بیر بکاته‌وه ده‌لێت ئێستا‌که تاریک و ته‌نگه و هه‌میشه به‌و چه‌شنه ده‌مینێته‌وه. هه‌تاوه‌که جاریکی دیکه به‌رز نابێته‌وه و نادره‌وشیته‌وه.

ئىيە. كەسىك بىر كۆرۈنۈش ھەي نەرسى ھەي، ۋا دەزىنىت ھەمۇو
شەكەن خراپىن.

لە قورئانى پىرۇزدا رىسايەك ھەيە «لەگەل ھەمۇو نارەھەتتە كە،
ئاسانى ۋ ئاسوودەيى دىت.» لە ھەر دۇختەكدا بىت ھەمۇو شەكەن
خراپ نىن. لەگەل يەك نارەھەتتە پەرۋەردگار چەندىن ئاسانكارىت
پى دەبەخشىت، لە ھەمان كاتدا نەك دۋاي نارەھەتتە كە.

شىۋازى بىر كۆرۈنۈش ھەمان شىۋازى كاردانە ھەمان دەگۈرىت.
ئە ھەي دەرووناسان بۇيان ئاشكرا بوو بىر تىپە لە ھەي شىۋازى
بىر كۆرۈنۈش ھەي ناۋەكى جىگىرى گىشىگىر پەيۋەندى بە خەمۇكى ۋ
نىگەرانىيە ھەيە. ئەوانە ئەگەرى زىاترىان ھەيە بىكەۋنە خەمۇكى
ۋ نىگەرانىيە ھەيە. سىبحان اللە، ئە ھەي شىۋازى بىر كۆرۈنۈش ھەمانە. گۈرىنى
شىۋازى بىر كۆرۈنۈش ھەمان، كارىگەرىيەكى گەۋرە ھەي لەسەر گۈرىنى
كاردانە ھەمان ۋ بارى ھەست ۋ سۆزىمان ھەيە.

به ندى شه شه م

ميوانىكت هه يه

چى شتىكى دىكه مان بو ئاشكرا بوو له باره ي گوپىنى شىوازي
بىركردنه وه مانه وه، كه په يوه ندى هه بىت به به خته وه رىبه وه؟
چهند خوويه كى زيهنى ديارىكراو هه ن ده بنه هوى له ناوبردى
به خته وه ريمان. يه كىك له و خورانه برىتبه له دروستكردن و
بانگه يشتكردن و هه سكردن به بىركردنه وه ي نه رىنى.

هه موو ساتىك چه ندىن بىركردنه وه ي جىاواز هه ن له ده رگاي
مىشكمان ده دن. ده مه وىت چه شنى ميوانىك له م بىركردنه وانه
بروانىت كه له به رده م ده رگاكه ت وه ستابىت و له ده رگا بدات.
وا دابنى كه سىك له ده رگاي ماله كه ت ده دات، له كونى ده رگاكه وه
ته ماشا ده كه يت و ده بىنىت دراوسىكه ته هه ندىك خواردن و گولى به
ده سته وه يه. ئايا ده رگاكه ي به پروودا ده كه يته وه ياخود نا؟ ئه گه رى
زوره ده رگاكه ي لى بكه يته وه.

ئهى چى ده بىت گويت له ته قه ي ده رگاكه بىت، ته ماشا بكه يت و
بىنىت پىاوئكه به تفهنگىك، ياخود چه قويه كه وه وه ستاوه، ئايا ده رگاكه
به پروودا ده كه يته وه، ياخود نا؟ هيوادارىن ده رگاكه نه كه يته وه.

زوريگمان چي دهكەين؟ دهبينين پياويك به تفهنگ، ياخود چه قويه كه وه له بهردهم دهركاي ماله كه ماندا وهستاوه، دهركاكي لي دهكەينه وه و دهليين: «فهرموو وهره ژوره وه. چايهك بخوره وه و ههنديك گوشتي برژاو بخۆ».

ئهم كاره دهكەين له گهه بيركردنه وه نه ريئيه كانمان. بيركردنه وه ي نه ريئي هاوشينه وي ئهو پياوهن كه له بهردهم دهركاكه دا وهستاوه و چه كيك به دهستيه وه يه تي. ئهو دهيه وييت ئازارمان بدات. له وي نييه بو ئه وه ي گول، خواردن، ياخود مژده يه كي خوشت بداتي. له وييه تاكو ماله كهت ويران بكات و له ناوت ببات. ئيمهش موله تي ته واوي ده دهيني بيته ژوره وه.

كاتيك بيركردنه وه يه كي نه ريئيت ههيه و له دهركاي ميشكت ديدات. چي دهكەيت؟ ئايا دهركاي بو دهكەيته وه؟ ياخود به داخراوي دههيليته وه؟ كاتيڪ بيركردنه وه يه كي نه ريئيت ههيه له دهركاي ميشكت ديدات، بو نمونه قسه كردني نه ريئيه له باره ي خوته وه، چي دهكەين له باره ي ئهم بيركردنه وانه وه؟ دههيليين بيته ميشكمانه وه، خواردن و شويني مانه وه يان بو دابين دهكەين.

كاتيك بيركردنه وه يه كي نه ريئيت ههيه له دهركاي ميشكت ديدات، پهنگه شتيكي نه ريئي بيت له باره ي كه سيكي ديكه وه، چي دهكەيت؟ ئايا ريگري لي دهكەيت؟ ياخود دههيلييت بيته ژوره وه؟ دههيلييت بيته ژوره وه و خواردني ده دهيتي. پيشبيني بكه دواتر چي پرووديدات؟ گه شه دهكات. ديوه زمه كان كاتيڪ خواردنيان ده دهيتي، گه شه دهكەن. ترس بيركردنه وه يه كي ديكه ي نه ريئيه له دهركاي ميشكمان ديدات. زور له م بيركردنه وه يه مان ههيه، چي دهبيت ئه گهر ئه مه و ئه وه پرووبدهن؟ سه ره تا ترسه كه ديوه زمه يه كي بچووكه. پاشان خواردني ده دهيتي و دهبيت ده ديوه زمه يه كي گه وره. بير له

هه موو ئه و شته ترسناكانه ده كه يته وه كه رهنگه رووبدهن.
بو نموونه، نيگه رانييه كان. ئه و شتانه ي لبيان ده ترسين. سيناريوى
«چى ده بيت نه گهر...» چى ده بيت نه گهر ئه مه و ئه وه رووبدات؟
پاشان له ميشكى خوماندا جىي ديلين وه كو ئه وه ي پيشتر رووى
دابيت. ليدانى دلت زياد ده كات، هه ناسه دانت ده گوريت، جهسته ت
كاردانه وه ي بيركردنه وه ته. ئه مه وه كو ريدانى دزيكه بيته ژووره وه
به تفهنگه وه و ماله كهت ويړان بكات.

به م چه شنه خومان له ناو ده به ين. ئاگادار نين له باره ي ئه وه ي
ريگه مان به كى داوه بيته په ناگه ي ميشكمانه وه. ميشك و دلت
په ناگه ن چه شنى ماله كهت. ناهيليت هه موو كه سيك بيته ناويه وه.
دهمه ويت درك به وه بكه يت ده سه لاتت به سه ر بيركردنه وه تدا
هه يه. راسته ناتوانيت ديارى بكه يت كى له ده رگاكه ت بدات، وه لى
ده سه لاتت هه يه به سه ر ئه وه ي ده رگا به رووى كيډا ده كه يته وه.
پرسياريك رهنگه كه سيك پرسيت پنيويسته چى بكه م نه گهر
شتيك هه بوو لىي بترسيم؟ ئه وه شتيكى سروشتيه بترسين. شتيكى
سروشتى و ئاساييه شتانيك هه بن لىي بترسين. چى بكه م نه گهر
ترس له به رده م ده رگاكه مدا بوو؟ كام ريگه گونجاوه بو مامه له كردن
له گه ليډا؟

ئه و ريسا باش و گونجاوه ي بوم ئاشكرا بووه كاتيك ده ترسين
بريتيه له: نزاى ئه و شته بكه لىي ده ترسيت. ده رگاكه مه كه ره وه.
ده رگاكه دابخه. مه هيله چه ته كه به م هه موو چهك و تفهنگه وه، بيته
ژووره وه، له برى ئه وه ده رگاكه دابخه و نزاكه ت بكه.

كه واته يه كه مين ههنگاو بريتيه له وه ي نزا بكه يت له و شته ي لىي
ده ترسيت. ده ترسيت ئه وه رووبدات، نزا بكه «ئه ي په روه ردگار،
بمپاريژه له م شته ي رووده دات.» «په روه ردگارم، بمپاريژه له

رووداني ئهم شته. « هندیك جار رهنگه ئهو ترسه خرابیته دلتهوه تاكو هانت بدات ئهو نزایه بکهیت و بههوی ئهو نزایهوه پاریزراو بیت. کهواته چهشنیک له پاراستنی خوته.

ههنگاوی دووهم بریتییه لهوهی له خوت بپرسیت: ئایا هیچ ریککار و کاریک هیه بیگره بهر، یاخود پیویست بیت ئهنجامی بدهم، تاكو خوم و کهسانی دی لهو ترسه بپاریزم؟ ئهگەر وهلامهکه بهلی بیت و ئهو کاره ههلال و پیتیدراو بیت، ئهوا ئهنجامی بده. داوی ئهوهی ههردوو ههنگاوهکهت گرته بهر. دهراکه مهکه رهوه. راسته دواتر و جاریکی دی له دهراکه دهواتهوه، وهلی تویش هه مان ئهو ههنگاوانه بگرهوه بهر.

دهزانیت چی بهسه ر ئهو ترسه دا دیت؟ ترس پیشتەر ئامرازیك بوو شهیتان دژی تو بهکاری دههینا. یهکیک له ئامرازهکانی شهیتان بریتییه له هیشتنهوهت له ناوومیدی و ترسدا، چونکه وهکو زنجیریک وان به ملمانهوه، ناهیلن له پهروهردگار نزیك ببینهوه و ژیانیکی شایسته تر بژین. ئهگەر ئهم دوو ههنگاوه بگرینه بهر، ترس دهبیته ئامرازیك بو نزیکبونهوه له پهروهردگار. کاتیک له شتیك دهترسیت، ئهو نزایه دهکهیت و داوی یارمهتی له پهروهردگار دهکهیت. ئهگەر دهراکه بکهیهوه و خواردن بدهیته ترس، ترسهکه دهبیته شتیك و لهناوت دهبات، پاشان شهیتان دژت بهکاری دینیتهوه، چونکه ئهو خالی لاوازی تویه.

به ندی جه و ته م

به ئاگابوون

یه کیک له و شتانه ی له رییه وه ده توانیت گومانباشی به پهروه ردگار دروست بکهیت، بریتییه له شوینگرته وهی بیرکردنه وه نه ریئییه کان به بیرکردنه وه نه ریئییه کان. ئه ی چی له باره ی شیوازی رهفتار و کاردانه وه مان؟ ده توانین چی شتانیگ بکهین له رهفتاره کانماندا تاکو به خته وه ریمان زیاد بکهین؟

کاتیک سه رنج له توژیینه وهی دهروونناسان ده دهیت له باره ی به خته وه رییه وه نه انجام دراوون، چهند شتیکی گرنگیان دوزییه وه کار ده که نه سه ر به خته وه ری، یه کیک له وانه بریتییه له به ئاگابوون. به ئاگابوون وهک ئاماده گی لیک ده ده نه وه و پروونی ده که نه وه. بۆچی ئه مه جیی سه رنجه؟ بۆ نموونه کاتیک بیر له زیکره کان، یاخود خشوع له نویژه کاند ده که یته وه، ئه وه به ئاگابوونه. واته ئاماده گی و هه ستردن به نزیکه ی پهروه ردگار نهک بیرکردنه وه له شتانیکی دی. خشوع چییه؟ کاتیک نویژه ده کهیت، خشوع واته ئاماده گی و سه رنج دانت له سه ر نویژه کهت، نهک بیرکردنه وه له وهی سبه ی بۆ کوئی برۆیت، ئه و چیشته ی له سه ر ئاگره که داتناوه، یاخود ئه وهی

لە تۈرە كۆمەلەيەتتە كاندە بىلاوت كىرگۈتەۋە. ئەو ئامادەگىيە بىرىتتە
 لە بەئەگابوون. بەلام جۈرئىكى بالاترى ئامادەگىيە، چۈنكى نەك
 تەنھا ئامادەي خوارىنىت، بەلكى ئامادەي لەگەل پەرۋەردىگارتدا.
 بەم چەشەنە كارىگەرى ئەمە زۆر زىاتىر دەپت. لە تويۇنەۋە كانىندا
 بۇيان دەرگەۋت ئامادەبوونت لە ھەمۇ شىتەكدا بەختەۋەرىت
 زىاد ناكات. ئىستەخەيالبەكە لەگەل پەرۋەردىگار و زىكر و يادى
 پەرۋەردىگاردەيت، ئاگادار و بەئەگەيت لەگەل قورئانى پىرۇزدا، ئەۋە
 چەندە بەپىز و مانابەخش دەپت؟ دەرئىت ئاگادارى ھەناسەدانت
 بىت و بەختەۋەرىت زىاد بىكات.

بەندى ھەشتەم

سوپاسگوزارى

ئايا چى دىكەيان لە توڭژىنە ۋەكاندا دۆزىۋەتەۋە؟ بۇيان
دەركەۋتۋە سوپاسگوزارى كاريگەرىيەكى زۆر بەھىزى ھەيە
لەسەر زىادكردنى بەختەۋەرى.

لە راستىدا توڭژىنە ۋە ھەيە دەرى دەخات بوونى لىستىكى سى
بۇ پىنج شت كە پۇژانە سوپاسگوزارى بۇيان رىگايەكى كاريگەرە
بۇ زىادكردنى بەختەۋەرى، تەنانت چارەسەر كەرى خەمۇكى و
نىشانەكانى خەمۇكىيە. بۇچى بەم شىۋەيە؟ چونكە دەبىتە ھۇى
گۇرپىنى سەرنجت لەسەر ئەو شتانەى نىتە بۇ ئەو شتانەى ھەتە.
سەرنجت لەسەر ھەر شتىك بىت، زىاد دەكات و گەشە دەسەنىت.
پەرۋەردگار لە قورئانى پىرۇزدا رىسايەكمان لەبارەى
سوپاسگوزارىيەۋە فىر دەكات. پىمان دەفەرموۋىت ئەگەر
سوپاسگوزار بىن، بەخشش و نىعمەتەكانمان زىاد دەكات. ئەگەر
دەتەۋىت بەخششەكانت زىاد بكەن، سوپاسگوزار بە بۇ ئەو شتانەى
ھەتە. ئەۋە رىسايەكى گرنگە. ئەم رىسايە كار لەسەر خەلكىش
دەكات. كاريگەرترىن رىگا بۇ دەسكەۋتنى شتىك لە كەسىك برىتىيە

له دهربريني سوپاسگوزاري بو ئه و كارهي ئه نجامي داوه. ئه گهر سوپاسي كه سيك نه كه يت و شته كه به مولكي خوت بزانيت، خيراترين ريگه يه بو له دهستداني ئه و كه سه. ههروهها خيراترين ريگه يه بو ساردكردنه وه ي كه سيك له ئه نجامداني كار و چاكه يه ك بوت.

كاتيك سوپاسگوزاريت بو ئه و خه لات و نيعمه تانه ي پهروهردگار پتي به خشيويت، پهروهردگار ئه و خه لاتانه ت بو دهپاريژيت و زياتريان دهكات.

كاتيك باس له شيوازي بيركردنه وه مان دهكەين، سه رنجمان زوره. ئه مهش په يوهسته به چه مكي سوپاسگوزارييه وه. ويته يه ك هه يه دوو مندا ل پيشان ده دات. له به شي سه ره وه ي ويته كه منداليكي بچووك هه يه پارچه كيكي هه لگرتووه و له خو شيدا خه نده ي كردووه. له به شي خواره وه ي ويته كه دا منداليكي تر هه يه كيكيكي گه وره ي به دهسته وه يه، وه لي پارچه يه كي بچووكي لي كراوه ته وه. بويه منداله كه هه ست به دلته نكي و خه مباري دهكات. بو چي مندالي يه كه ميان به خته وهر و دلخوشه، وه لي منداله كه ي دي دلته نگه؟ به كورتي و پوختي ئه و منداله ي دلخوشه كيكي كه متری پييه، به لام سه رنجي له سه ر ئه وه يه كه هه يه تي، بويه به كه يف و گوشاده. به پيچه وانه وه منداله كه ي دي سه رنجي له سه ر ئه و شته يه كه ديار نييه، بويه دلته نگ و خه مباره. كاتيک سه رنج ده خه يته سه ر به خششه كان، زياد دهكەن و هه ست به دهوله مه ندي و شادي دهكەيت. كاتيک سه رنج ده خه يته سه ر ئه و شته ي له ژياندا بووني نييه، ئه و شتانه ي نيته زور دهبن. هه ست دهكەيت هه ژاريت. رهنگه زوريشته هه بيته، وه لي هيشتا له ناخه وه هه ست به هه ژاري و نه داري دهكەيت.

به ندى نۆيه م

چاره سهر كه رى گرفتان

گرفتنيكى ديكه هه يه كاتيىك ديتته سهر سهر نجان دان له كيشه و
گرفته كانت. كه سانتيك هه ن له ههر دۆخيكدا بيت سهرنج ده خه نه سهر
گرفته كه. له ههر دۆخيكدا بيت سهرنج ده ده ن «گرفته كه چيه؟» بۆ
مه به ستى خراپ نيه. بۆچى؟ چونكه چاره سهر كه رى گرفتانم.
كاتيك چاره سهر كه رى گرفتانى، ئه وه سروشت و تاييه تمه ندى
خۆته. كه واته هه ميشه سهر نجت له سهر چى ده بيت؟ گرفته كان.
كه سانتيك هه ن خالى به هيزيان برى تيه له چاره سهر كه رى كيشه و
گرفت. ماشاء الله، به لام ئه وه به رده وام نيگه ران و په ريشانيان ده كات،
بۆچى؟ چونكه هه ميشه كيشه و گرفت هه ن له هه موو شوي نيكدا. هيج
كاتيك بى كيشه و گرفت نابيت. بۆيه ئه وه ي به رده وام سهرنجى له سهر
كيشه و گرفته كانه، هه ميشه نيگه ران و په ريشانن. به ئاگابوون له ياد
بكه. هه ميشه سهرنج و بيرت له سهر گرفته كانه. تاكه شتيىك بگوريت
برى تيه له گورانى كيشه و گرفته كه. شيوازي گرفته كه ده گوريت، وه لى
هه رده م گرفت هه يه سهرنج و فكرى خۆتى پتوه سهرقال بكه يت،
چونكه سهر نجت له سهر گرفته كانه، ئه وه شيوازي بير كرده وه ي تويه.

پەرتوۋىكىك ھەيە بە ناۋىشانى «پىاۋان لە مەريخەۋە ھاتوون، ئافرەتانىش لە فېنۇسەۋە.» بە پىنى ئەم پەرتوۋىكە كاتىك ئافرەتتىك سىكالا لەبارەيى گىرەتەكانىيەۋە دەكات، مەبەستى لەۋەيە ھاۋسۆزى و ھاۋخەمى بۇ دەربرىت نەك چارەسەرى بۇ بدۆزىتەۋە. پاشان پىاۋەكە كىلاۋى مستەر فېكىس ئىت دەپۇشىت و چارەسەرى خۇي دەخاتە روو.

ئىمەيش چەشنى ئافرەتان ئەۋە دەكەين. دەمانەۋىت گىرەتەكان چارەسەر بگەين. لە كۆتايىدا تەۋاۋى بىر كىردنەۋە و ژيانمان بە ھەلگىرتنى ئەم گىرەتەۋە بەسەر دەبەين، پاشان رىزگار بوون لىيى نارەحتە و سەخت دەبىت. سەختە بخەۋىت و پشوو بدەيت. بەردەۋام گىرەتەكە لە ھىز و خەيالتدا دىت و دەچىت. پاشان ھەۋل دەدەين چارەسەر بدۆزىنەۋە. گىرەتەكە لىرەدايە زۆر خۆت پەرىشان و شەكەت و ماندوو دەكەيت، ھىچ چارەسەرىك دەستىناكەۋىت. چارەسەر بە خەيالى من و تۇدا نايەت. راستە پىۋىستە ھەۋلى خۇمان بدەين، ۋەلى كاتىك پىشت بە خۇمان دەبەستىن بۇ چارەسەر كىردنى گىرەتەكە، گىرەتەكە چارەسەر نابىت.

لا حول ولا قوۋة إلا باللہ. ئەۋە ھەقىقەتەكەيە. ھىچ شىتتىك ناگۇرپىت و ھىچ ھىز و دەسەلاتىك نىيە جگە لە زاتى مەزنى پەرۋەردگار. ئايا دەزانىت ئەۋە ماناى چىيە؟ ماناى ئەۋەيە گىرەتەكە چارەسەر ناكەيت. پەرۋەردگار چارەسەرى دەكات. پىشت بە خۆت مەبەستە لە چارەسەر كىردنى ھەموو گىرەتتىكدا. گىرەتەكە لەۋەدايە نەك ئەۋەي تەنھا چارەسەرى گىرەتتى خۆت بگەيت، ۋەلى ۋىستت ھەيە چارەسەرى گىرەتتى ھەموۋان بگەيت. چۇن ئەم ھەموو فشار و پەستانە دەخەيتە سەر خۆت؟ ئەۋە بۇ تۇ نىيە ھەلىبگىرىت و لە ھىز و تواناى تۇدا نىيە.

هه ندیک جار دهست به سهر ترسه کانداهه گرین. تهنه ده مانه ویت هه موو شته کانی ژیانمان کوئترؤل بکهین. پیویسته نهوه له یار بکهین. نهوه که سهی واییر دهکاتهوه دهتوانیت چاره سهری هه موو لایه نه کانی ژیاننی بکات بهردهوام نیگه رانی و پهریشانی زوری ده بیت. نهوه دوو لایه نه ش پیکه وه په یوه ستن. دهزانیت بۆچی وایه؟ چونکه نه رکینک له نه ستۆ دهگریت که له توانا و دهسه لاتی تودا نییه. دهسه لاتی به سهریدا نییه و واز لهو بیرکردنه وهیه بهینه. تۆ نهوه که سه نیت توانای ته واهتیت هه بیت بۆ چاره سه رکردنی هه موو گرفته کانی خۆت، خیزانت، هاوړییانت و هه موو که سیکی جیهان. بکه ږیره وه بۆ لا حول ولا قوه إلا بالله و دهتوانیت دووباره بخه ویته وه.

تیگه یشتنی خۆت بگۆږه له باره ی نهوه ی چاره سه ره که له کوپوه سه رچاوه دهگریت و شته کان له کوپوه چاره سه ره دهکرین. چاره سه رکردنی گرفت به وه نابیت ته وای شوه به ئاگا بیت و بیرى لى بکه یته وه. په نگه بلیت نه ی چی له باره ی نه رکى سه رشانى خومه وه؟ وه کو پیشتر ئاماژه مان پى دا، نه گهر ترست هه بیت، نزا بکه و پرسىار له خۆت بکه نهوه کارانه چين پیویسته نه نجامیان بدهیت. نهوه کارانه نه نجام بده و چیدى هیئده بیرى لى مه که ره وه. له بیرى بکه. تۆ به رپرس نیت. تهنه شتیک پهروه ردگار داوامان لى دهکات نه وهیه وشتره که مان بیهستینه وه و پاشان ته وه کولمان به پهروه ردگارمان هه بیت. به گشتى وشتره که مان نابیهستینه وه، به لکوه دهخنکینین.

کاتیک شته کان له یار ناکهین، بهردهوام بیرى لى دهکهینه وه. نهوه ش ناتهنه دروسته. دواتر چی پرووده دات؟ هیچ شتیک ناگۆږیت. تهنه ئازارى خۆت دهدهیت و خۆت ماندوو و شه که ت دهکهیت. له کوتاییدا هه مان نه نجامی ده بیت.

هەندیک جار نازانین چۆن واز لە خەیاڵاتەکانمان بهێنین.
کارەکەى خۆت ئەنجام دا، وشترەکەت بەستەو و تەوێکولت
بە پەرەردگارت هەبوو. ئەو لە یادکردن و فەرمانۆشکردنى
گرفته کە یە.

لا حول ولا قوۃ إلا باللە، ژيانەت دەگۆریت. وشترەکەت
دەبەستیتەو، وەلى بەرپرسیار نیت. خۆت چارەسەرى ناکەیت.
تەنانەت دووبارەکردنەوێ لا حول ولا قوۃ إلا باللە، زۆر بەهێز و
موعجیزەئاسایە. وەکو یادخەرەوێک هەول بدە بە ئاگا بیت لەوێ
دەلییت. لە راستیدا هیچ شتیک ناگۆریت و هیچ هێز و دەسەلاتیک
نییە جگە لە پەرەردگار. ئەو لە دەسەلاتى تۆدا نییە و تۆ ھۆکارى
گۆرانەکە نیت.

لا حول ولا قوۃ إلا باللە، دووبارە بکەرەو و لە ناخەو و باوەرت
پێى هەبیت. کاریگەرییەکی زۆرى دەبیت، نەک تەنھا لە پرووى
دەروونى و بەختەوێتەو، وەلى لەسەر بارودۆخەکەیش. لا حول
ولا قوۃ إلا باللە، چارەسەرى گرتە ئەستەمەکان دەکات بە شتێوێک
موعجیزەئاسا. لە راستیدا لە شوینانیک دەرگا بە پرووتدا دەکاتەو
خۆت ھەرگیزاو ھەرگیز پیشبینیت نەدەکرد.

یه کیکی دی له و هوکارانهی بهخته وهری زیاد دهکات، دواي
به ئاگابوون و سوپاسگوزاری، بریتییه له خزمه تکردنی کهسانی دی.
خزمه تی کهسانی دی بکهیت و به خشنده بیت.

پاره بهخته وهری ناهینیت. ئه وه و تهیه کی هه له یه. پاره بهخته وهری
دینیت کاتیک له کهسانی دیکه دا خه رچی ده کهیت. تویژینه وهکان
دهریانخستوو هه وانهی پاره له کهسانی دیکه دا خه رچ ده کهن،
بهخته وهرییان زیاد دهکات. وهلی کاتیک پاره که له خویاندا خه رچ
ده کهن هه مان کاریگه ری نابیت له سهریان.

تویژینه وهیه کیان ئه نجام دا، چهند کهسیکیان هینا به سه ر چوار
گرووپدا دابهشیان کردن، به گرووپیکیان و ترا هاوکاری و یارمه تی
کهسیکی دیکه بدن به ته نها. به گرووپی دووهم و ترا یارمه تی و
هاوکاری کهسانی دیکه بدن له سه ر ئاستی کۆمه لگادا. به گرووپی
سییه م و ترا خوشی و شادی له کاتی خویان وه رگرن. گرووپی
چوارهم به رده وام بوون له کاری پوژانهی خویان. له تویژینه وه که دا

چییان بو ده‌رکه‌وت؟ به هیچ جوری‌ک به‌خته‌وه‌رییه‌که‌یان زیادی
نه‌کرد جگه له گرووپی یه‌که‌م و دووهم که خزمه‌تی که‌سانی
دیکه‌یان ده‌کرد. پاره‌خه‌رج‌کردن له خۆیاندا به‌خته‌وه‌رت‌ری نه‌کرد.
خزمه‌ت‌کردنی که‌سانی دیکه یه‌کی‌که له رینگا به‌هیز و کاری‌گه‌ره‌کانی
زیاد‌کردنی به‌خته‌وه‌ریمان، سبحان الله.

بەندى يازدەيەم

زىكر و يادى پەروەردگار

يەكك لە ھۆكارەكانى ئازارچەشتىمان تەواو سادە و ساكارە. ئەگەر كەسك بىر وات بۇ لاي پزىشك و سكاللا بكات «تەواو ھەست بە ماندوويى و بىھيزى دەكەم. ھەموو ئەم گرفتانەم ھەيە...» پزىشكەكە بۆى دەردەكەويت رېژەى ئوكسجىنى ئەم كەسە زور نزمە. يەكەمىن شت پزىشكەكە دەلئيت: «ئەمە ھۆكارەكەيە. پئويستت بە ئوكسجىنى زياترە. رېژەى ئوكسجىنى جەستەت زور كەمە.» پئويستمان بەم ھۆكارە ھەيە تاكو پزگار بىين. ئوكسجىن پئويستى سەرەكى ئىمەيە.

لە پرووى رۇحييەو ھە ئوكسجىن برىتييە لە زىكر و يادى پەروەردگار. نوئز، ئەگەر كەسك نوئز نەكات، بە رىكوپىكى نوئز نەكات، ياخود زىكر و يادى پەروەردگار نەكات لە ژيانيدا، ھەك ئەوھيە ھەناسە نەدات. بەم چەشنە ئازار دەچىژىن.

ئەگەر كەسك ھەناسە نەدات، نايەيت باسى راكرىن لە ماراسونى بۇ بكەيت. كاتىك دىتە سەر لايەنى رۇحى، ئەگەر كەسك نوئز ھەر نەكات، نايەيت باسى ئەوھى بۇ بكەيت چۆن لە پرووى دەروونى

و هه ستييه وه جيگير و به هيز بيت. نه و ته نانه ت هه ناسه ش نادات.
ته نها يه که مين شت دلنيا به ره وه له: ئايا ئوکسجين ودرده گريت؟ ئايا
هه ناسه ددهيت؟

نه گهر که سينکي بيهوش له به رده متدا بيت. يه که مين شتيک
هه ولي بو ددهيت، بريتيه له وه ي ئايا نه م که سه هه ناسه ددهات؟
پيوسته وه کو پزيشکي دهر ووني خومان نه م کاره بکه ين. ئايا
هه ناسه ددهم؟ نويزه کانم چونن؟ ئايا روزانه پينج نويزه فهرزه که م
ده که م؟ ئايا له کاتي خويدا نويزه کانم ده که م؟

مه سه له ي نه جامداني نويزه کان له ساتي خويدا به م چه شنه يه:
نه گهر پزيشکيک بلنت نه مه دهرمانه که ته و پيوسته روزانه پينج
جار به کاري به نيت، به زيندوويي ده ته ليته وه. نه گهر نه و دهرمانه
به کار نه هينيت، کاريگه رييه کي باش و نه ريني نابيت.

له م حاله دا چي ده که يت؟ دهرمانه که به کار دينيت و له کات و
ساتي ديار يکراوي خويدا به کاري دينيت. به هيچ شينه ويه ک ناليت:
«سه رقالم، پينش خه وتن بري هر پينج ژمه که به کار دينم.»
ناليت «ئيمرو سه رقالم، سبه ي هه ناسه ددهم.» يا خود به م چه شنه
ده لينن: «ئيمرو هيچ حزم ليني نيه.»

وه کو که سينک وايه بلنت: «ته واو تيدا چووم. زور ناساغ و
نه خوشم، بويه له هه ناسه دان ده وه ستم.» نه وه شتيکي ساويلکانه و
نه فامانه يه، وه لي هر خودي خو يشمان نه مه ده لينن.

گرفته که له وه دايه به جور يک له نويزه کان دهر وانيه وه ک شتيک
بتواني بى نه وانيش بژين. به هيچ چه شنيک بى نويزه کان ناژيت،
هه روه ک چون بى ئوکسجين ناژيت. نويزه گرنگ و بابه خداره. گرنگ
نيه چي له ژيان تدا ده گوزه ريت چه شني گرنگي و بابه خي ئوکسجين.
کاتنيک مژول و سه رقالييت، هيشتا هه ناسه ددهيت. کاتنيک ده چيته

بازار بو شتكرين، هېشتا هەناسە دەدەيت. كاتىك لە خویندنكايت،
هېشتا هەناسە دەدەيت. كاتىك لە فروكەخانەيت، هېشتا هەناسە
دەدەيت.

كاتىك چەشنى ئوكسجين لە نويز دەروانیت، بە هېچ چەشنىك
سازشى لى ناكەيت، وازى لى ناهينیت و كەمەرخەمى تیدا ناكەيت.
درک بەو دەكەيت كات و ساتى دیاریكراوى نويزەكان چەشنى
رەچەتەى دەرمانى پزىشكە. پەرودگار بالاتر و زاناترە لە هەموو
پزىشكان. پەرودگار زانایە بەو دەيكات. كاتىك دەلیت نويزى
بەيانى لەنیوان ئەم كات بو ئەو كاتە، مانای ئەو نییە هەركات
خەبەرت بوو یەو ئەو كات ئەنجامى بدەيت.

پنویستە زۆر پابەندى ئەو دەرمانانە بین كە ژيانمان پى دەبەخشن
و لە ساتى دیاریكراوى خویاندا بەكارىان بهینین. شتانىكى زۆر
ساده و ساكارى وەك سەرئاو كردن دواناخەین. یەكێك لە خوشكانى
ئیماندارم باسى ئەو دەى كرد، كاتىك لەسەر كارە و لە باخچەیهكى
ساوايان مامۆستایى دەكات، ناتوانیت نويزەكانى بكات. وتى ناتوانیت
مندالەكان جێبهێڵیت. پاشان پرسىارى لى كرا: «چون دەرویت بو
سەرئاو؟» وتى: «مامۆستایەكى دیکە دینم تاكو شوینەكەم بگریت
و بروم بو سەرئاو.» ئینگلیز وتەنى كاتىك وىست و ئامانجىك
هەبیت، بى دوودلى رێپەك دەبیت.

گرنگ نییە ئەو كۆبوونەوهیهى تیندايت چەندە بایەخدار و
گرنگە، یاخود ئەو دەى لە تاقىكردنەوهدايت، ئەگەر پنویست بە چوونە
سەرئاو بكات، بىگومان دەچیت. خالى گرنگ لێرەدا بریتییە لەو دەى
سەرئاو كردن كاتىكى زیاتر دەخایەنیت لە ئەنجامدانى نويز. شتىكى
زۆر سەیر و نامۆیە ئیمەى مرووف بەو چەشنە بىر دەكەینەوه.

كاتىك نوستوویت و كاتژمىر پىنجى بەیانیه و هەست بە

شەكەتى و ماندوویی دەكەیت، وەلى پىۋىستت بە چوونە سەرئاو،
چى دەكەیت؟ بۇچى ھەلدەسىت؟ چونكە رېسايەكت ھەيە. جىنى
نوستەكەت جىدىلىت، گرنىگ نىيە چەندە ماندووی، ياخود جىيەكەت
ئاسوودەيە، پاشان دەرویت بۇ سەرئاو. ئەمە پىۋى دەوترىت رېسا،
چونكە رەنگە مىز بکەیت بە خۇتدا، بەلام تۇ ئەو ناکەیت.

ئەمە گىرەتەكەي ئىمەيە. گرنىگى و بايەخ بە پىۋىستىيە جەستەيەكانمان
دەدەين، وەلى بايەخ بە پىۋىستىيە رۇحىيەكانمان نادەين.

شتىكى دى زۇر گرنىگە لامان. بىھىنە خەيالت چى دەبىت
ئەگەر بەرپوۋەبەرەكەت بىيىت مىز بە خۇتدا دەكەیت لە كاتى
كوبوونەوۋەكەدا؟ ئايا ئەو جىنى شەرمەزارى نىيە؟ دلنىام
ھەرگىز سەرگىشى ئەم جۆرە شەرمەزارىيە ناکەیت. دەبىت چى
شەرمەزارىيەك بىت لە بەردەم پەرۋەردگاردا كاتىك نوپۇزەكانت
لە دەست دەدەيت؟ ئايا ھەست بەو جۆرە شەرمەزارىيە دەكەیت؟
نوپۇزەكەت نەكردوۋە و دواتخستوۋە. ئەو جىنى شەرمەزارىيە لە
كاتى خۇى دواى بخەيت.

پەيامبەرى نازدار (ﷺ)، فەرموۋىەتى جىاۋازى نىۋان باۋەردار و
كافر برىتىيە لە نوپۇز. ھىچ زانايەك نالیت دزى لە ئىسلام دەرت
دەكات. راستە دزى تاوانە، وەلى ھىچ زانايەك نالیت چىدى مسولمان
نیت، چونكە دزىت كردوۋە. ھىچ زانايەك نالیت زىنا لە ئىسلام
دەرتدینىت. راستە زىنا يەككە لە تاوانە گەرەكان، وەلى ناتكانە
كافر و بىباۋەر. ھىچ زانايەك نالیت كوشتن لە ئىسلام دەرتدینىت،
ھەرچەندە تاۋانىكى گەرەيە. زانا ھەيە دەفەرموینت ئەگەر نوپۇز
نەكەیت لە ئايىنى ئىسلام دەردەچىت. ئەمە شتىكى زۇر ترسناكە،
چونكە زۇر كەمتەرخەم و خەمساردین لە نوپۇزەكانماندا. ئەو شتى
گرنىگە لە يادمان كردوۋە و سەرنجى زۇرمان لەسەر ئەو شتانەيە

که گرنگ و بایه خدار نین. سهرنجی زورمان له سهر شته ههله کانه. نه گهر به وردی له ناخی خوت بروانیت، چی گرنگه به لای تووه؟ با راستگویانه و راشکاوانه بین. نه وهی گرنگه لمان بریتییه له وهی خه لکی چون بیر ده که نه وه؟ چون له بهردهم خه لکیدا ده رده که وین؟ هه موو نه شتانه گرنگ نین. نهو شته مان به ته واوی له یاد کردووه که گرنگه و جینی بایه خه. نهو تراژیدیایه کی سهخته و هوکاری نازارچه شتنامه.

په یامبه ر موحه ممه د (ﷺ)، ده فهرمویت، نویژ یه که مین شته له و دنیا و روژی لپرسینه وه دا پرسیارمان لی ده کریت له باره یه وه. نه گهر که سینک نویژه کانی به ږیکی و له کاتی دیاریکراوی خویدا نه نجام بدات، سهرکه وتوو و سهر فراز ده بیت. نه گهر بهو شینوه یه ش نه بیت، تووشی خه ساره تمه ندی و زهره ر ده بیت. کاتیک پرسیار له نه هلی دوزه خ ده کریت: «مَا سَلَکُمْ فِي سَقَرٍ» (المدثر: ۴۲)، چی ئنوهی هینایه نیو ناگری دوزه خه وه؟ یه که مین وه لامیان بریتییه له: «وَأَنْتَ مِنْ الْمَصَلِّينَ» (المدثر: ۴۳) له دهسته و گروی نویژخوینان نه بووین. نه مهش شتیکی نهینی و شاردراوه نییه، په روه ردگار لهم ده رنه نجامه ناگاداری کردووینه ته وه.

نویژه کانت نوور و پرووناکین. یارمه تیت دهن له نیو تاریکیدا ببینیت. بی نویژ ته واو نابینا و بی پاریزه ریت. په روه ردگار ده فهرمویت، نویژ له خراپه کاری و شهرمه زاری ده تپاریزیت. کاتیک واز له نویژه کانت دینیت، وه کو نه وه یه له مهیدانی جهنگدا قه لغانه که ی ده ست فری بدهیت. هه روه ها ده فهرمویت کاتیک که سینک زیکر و یادی په روه ردگار له یاد ده کات، چه ندین ده رنه نجامی خراپی لی ده که وینه وه. یه کیک له و ده رنه نجامانه بریتییه له وهی شهیتان په یوه ست ده بیت و ده بیته هاوده می هه می شه یی و ږاویژ کارت.

دهتوانیت بهینیت خه یالت کاتیک شهیتان ده بیت نه نزدیکترین
راویژکارت؟ نه وه رووده دات کاتیک که سیک له زیکر و یادی
پهروهردگار دور ده که ویته وه. بهم چه شنه که سه که تووشی گونا
و تاوان ده بیت و خراپه ی زیاتر نه انجام دات. پاریزه ری له خراپه
و تاوان فیراموش کردوه، بویه لای ئاسان ده بیت خراپه کاری و
تاوان نه انجام بدات. پاشان له رووی پوچییه وه نابینا ده بیت.

خه لکی ناره قه پی نافر و شیت له پی روونکردنه وه و دهر خستنی
نه وه ی چون کاریگه ری خراپ له سهر جگه رت جیدیلینت، یاخود چون
ده بیت هوی نه وه ی شو فیرینکی سهر خوش و مه ست ئوتومبیلینکی پر
له مندا ل له ناوبه ریت و بیانکوژیت. به لی، نه وه ت بو ده خاته روو
چون چند که سیک مه ست و سهر خوش شادن و سهرنجی ره که زی
به رامبه ر راده کیشن. شتیک ناشرین و قیزه ون دهر ازی نیته وه له پیش
چاوه کانت. نه مه ش هه مان کاری شهیتانه. بو نمونه شهیتان زینا و
په یوه ندی حه رامت له لا دهر ازی نیته وه و شیرینی ده کات.

نه مانه دهر نه انجامی ترسناکی له یادکردنی زیکر و یادی
پهروهردگار. لاواز بوویت له بنه رته وه، لاواز بوویت، چونکه ریتزه ی
ئوکسجین، خوراک و ئاوت زور کهم بوته وه. نه مانه ی رووده دن
نیشانه کانی نه خوشی و دهر ده که ن.

کاتیک که سیک دیته لات و ده لیت دهمه ویت واز له پوشینی حجاب
بهینم، گرفته که له وه دا نییه نه و که سه یاساکان نازانیت، وه لی گرفته که
له بنچینه و بنه رته که یدایه. هه ندیک جار نه مه ش له په یوه ندیمان
له که ل پهروهردگار دا رووده دات. لق و که لا کان بریتین له یاساکان.
پهروهردگار له فیرمایشتیکی به هیزدا پیمان راده که یه نیت و
ده فیرمونت هیه ریتیه ک نییه باشت ریت بو نزدیکبونه وه له
پهروهردگار جگه له نه انجامدانی نه و شتانه ی فیرز و واجبن. نه مه

ښايه له رووى د پروونى و روحيه وه له خومانى دهكهن. ده مانه ویت ودهكو كه سىكى روحانى له پروهردگار نزيك بښه وه، كه واته پويسته چي بگهين؟ پي دهخينه سهر فرهزگان و فراموشيان دهكهن و سوننه تهكان جيبه چي دهكهن. سوننه تهكان بریتين لهو شتاي فرهز نين له سهرمان. بهلى، پرستشه فرهزگان فراموش دهكهن. تنها بو نه وهى بښه كه سىكى روحانى و خواناس و نزيك له پروهردگار. نه وه ريسايه كي هه له يه.

كاتيك پروهردگار ده فرمويت كه سينك پابه ندى فرهزگان دهبيت، بهرده وام دهبيت له سهر سوننه تهكان تاكو پروهردگار خوشى دهويت. هه روه ها ده فرمويت: «كاتيك به نده يه كم خوش دهويت، ده بمه گوڼيه كانى كه پني ده بښتيت، بښايى كه پني ده بښتيت، دهسته كانى كه هيرشى پي دهكات، پښه كانى كه پني ده رواټ. نه گهر داواي ليخوش بوونم لي بكات، بڼگومان ده بڼه خشم و لڼي خوش ده بڼ.» نه وه پروسه كه يه. پڼويسته په يوه ست بيت به فرهزگانه وه و هيچ له ده ست نه دهيت و له يادى نه كه يت.

شتيكي ديكه بریتييه له بڼده. بڼده چييه؟ بڼده بریتييه له داهينان له نايڼدا. ودهكو بلين به تنها فرمانه كانى نيو قورشان و فرمووده و سوننه تهكانى په يامبه ر بهس نين.

كاتيك هه نديك له هاوه لان پرسياريان له شينوازي پرستشى په يامبه رى نازدار كرد(ﷺ) و راستييه كه يان بو دهركه وت، وتيان: «نيمه هيچ نين به به راورد به پله و پاڼه ي په يامبه رمان.» يه كه ميان وتي: «ته واوي شه وهكان شه ونويژ دهكهم و ناخه وم.» دووه ميان وتي: «هه موو پوژنيك به پوژوو ده بڼ و نايشكڼم.» پاشان سڼيه ميان وتي: «هه رگيز هاوسه رگيري ناكهم و به سه لتي ده مينيمه وه.» كاتيك په يامبه رى نازدار(ﷺ)، گوڼي له م سى كه سه بوو تووره بوو.

په يامبه ر موحه ممه د(ﷺ)، نزيكترين كهس بوو له پوره ردگار هوه
و زورترين ترسيسي له پوره ردگار هه بوو، فهرمووي: «كه ميك
ده خه وم و كه ميك شه ونويژ ده كه م، هه نديك جار به روژوو ده بم و
هه نديك جار به روژوو نابم. هه روه ها هاوسه رگيري نه نجام ده دم.
نه وه ي له سوننه ت و ريگه ي من لابتات له من نيه».

كاتيك خه لكی وا بير ده كه نه وه له پيی كار و كرده وه ي
دوره وه ي قورئان و سوننه ته وه چنه د ميليك زياتر پيش بكه ون، نه وه
خو فريودانه. نه وه ي پيوستمانه بو نزيكبوونه وه له پوره ردگار
به كاملې و ته واوي له قورئاني پيرو و سوننه ته كاني په يامبه ري
خوشه ويستا ئاماژه يان پي دراوه. پيوست به كاري زياده و
داهينان ناكات، چونكه به و چه شنه هيچ به ره وپيش ناروين، بگره
به ره و لادان و دواكه وتوويي ده پوين.

به ندى دوانزه يه م

کوټايى

له سوره تى (طه) دا ټايه ټيک هه يه دهفه رمويت: (ټه وهى له زىکر و يادى پهروهردگار دوور بکه وټه وه، ژيانىکى نارېحت بهرې دهکات و له پوژى دوايدا به کويرى زيندو دهکريته وه. پاشان به پهروهردگار دهليت: «بوچى به نابيناى و کويرى زيندووت کردم ه وه له کاتىکدا بينا و چاوساغ بووم؟»).

ټه مه خوازه يه به کار هاتو وه. وا دهزانن تواناى بينينيان هه بو وه. راسته به چاوى سهر دهيانبينى، وهلى چاوى دل و ناخيان کوير بوو. پهروهردگار دهفه رمويت: «نېشانه و بهلگه کانم بو ناردن، له يادتان کردن. بويه ئيمرو ئنوه له ياد دهکرين.» ټه مه باسوخواسىکى ترسناکه. ټه م نابيناى و کويزيه پرووده دات کاتىک له نويز و زىکر و يادى پهروهردگار دوور دهکه وټه وه. ټه وه نابيناى راسته قينه يه. پهروهردگار دهفه رمويت، ټه وه نابيناى چاوى سهر نييه، وهلى دل ته تووشى نابيناى و کويرى ديت. ټه و نابيناى ده بېته هوى ونکردنى ريگه که ت، له م شته رامينه.

شووشه‌ی شکاو

سارپ‌ژبوونی دلیکی شکاو

به گشتی ئیمه‌ی مرؤف له‌باره‌ی چۆنیه‌تی سارپژکردنی لاقینکی شکاوه‌وه، زور رۆشنییرن. له‌باره‌ی تیمارکردنی برینی گولله‌وه زور زاناین، وه‌لی زانیارییه‌کی زۆرمان له‌باره‌ی چۆنیه‌تی سارپژکردنی دلیکی شکاوه‌وه نییه.

برینی هه‌سته‌کان شتیکه ئیمه‌ی مرؤف له به‌رامبه‌ریدا ده‌سته‌وه‌ستانین. پرۆسه‌ی سارپژکردنه‌که فیر نابین، ئامرازی گونجاومان نییه و له سه‌رووی هه‌موویه‌وه پالپشتیکی ته‌واوی پرۆسه‌ی سارپژکردنه‌که نین که گرنگه بۆ سارپژژی دلیکی شکاو. کاتیک بریندار ده‌ییت، یاخود له لایه‌ن که‌سینک و شتیکه‌وه ئازار ده‌درییت، چۆن چاره‌سه‌ری خۆت ده‌که‌یت؟ چی شتیک و چی که‌سینک هاوکارت له پرۆسه‌ی سارپژکردنه‌که‌دا؟

خاتوو یاسه‌مین موجهید به‌وه ناسراوه که له‌پینی بۆچوون و تیرامانه ژیره‌کانیه‌وه سه‌رنجی ته‌واوی بینهران و خویته‌رانی راده‌کیشیت. بروانامه‌ی به‌کالۆریۆسی له به‌شی ده‌روونناسی به‌ده‌ست هیناوه، پاشان له زانکۆی ویسکۆنسنین مادیسۆن بروانامه‌ی ماسته‌ری له رۆژنامه‌گه‌ری و په‌یوه‌ندییه‌کان به‌ده‌ست هیناوه. له ئیستادا خاتوو یاسه‌مین موجهید بانگخوازیکێ نۆده‌وله‌تی و نووسه‌ره، زۆربه‌ی کاره‌کانی له‌باره‌ی په‌ره‌پیدانی رۆحی و که‌سییه‌وه‌یه. یاسه‌مین موجهید له‌پینی یه‌کینک له پرفرۆشتترین په‌رتووکه‌کانیه‌وه: «دلت بینه‌وه: تیرامانی که‌سی له‌باره‌ی پزگاربوون له کۆتوبه‌نده‌کانی ژیان»-ه‌وه زیاتر ناسراوه.

به ندى يه كه م

فرياگوزارى سه ره تايى ههسته كان

ئه م بابه ته زور لام سه رنجراكي شه و ههست ده كه م بابه تيك بيت
پيوست بيت له سه ري بدويين و دهست به مه شق و راهيتان
بكه ين تييدا. ئه ويش فرياگوزارى سه ره تايى ههسته كانه. ئيمه به
مسولمان و نامسولمانه وه زانياريمان له باره ي چاره سه ركردنى
لاقى كى شكاه وه هه يه. له باره ي تيمار كردنى برينى گولله وه، زور
زانين، وه لى زانياريه كى زورمان له باره ي چونه تى سارپيژ كردنى
دلى كى شكاه وه نيه.

برينى ههسته كان شتيكه ئيمه ي مروف له به رامبه ري دا
دهسته وه ستانين. پرؤسه ي سارپيژ كردنه كه فير نابين، ئامرازى
گونجاومان نيه و له سه رووى هه موويه وه پالپشتي كى ته واوى
پرؤسه ي سارپيژ كردنه كه نين، كه گرنگه بو سارپيژى دلى كى شكاه.
ئه گهر كه سينك لاقى بشكييت، كه س پى ناليت: «دهزانيت چى،
لينگه رى خوى چاك بيته وه، له سه ري برؤ.» به كه سينكى لاق شكاه
ناليت له سه ري برؤ، چونكه دهزانيت لاقى شكاه پيوسته به
پرؤسه ي چاكبوونه وه دا تپه ريت، پيش ئه وه ي كه سه كه له سه ري

بروات، ياخود وهكو پيش شكانه كه له سهرى راپكات. به داخه وه
همان تيگه يشتن و خه مخوريمان نيهه كاتيك ديتته سهر باسى برين
و شكانه ههستيهه كان و دله شكاوه كان. پيشيى دهكهين خهلكى
چاك ببنه وه. كاتى هاتووه. ئهم كاته له لايه ن كيوه ديارى دهكرىت؟
له لايه ن خهلكيه وه.

ههست دهكه م ئهمه زور گرنگ بىت بومان تاكو دهست به
فېرېوون و فېر كردنى كه سانى دى بكهين. ههروه ها نهك خودى
خومان پيوسته به منداله كانيشمان بگهيهين. پيوسته به شىك
بىت له پهروه ردهى منداله كانمان. به م چه شنه دهتوانين بكهوين و
پاشان ههلسينه وه. به داخه وه به م شيوهيه كه سانى دى فېر دهكهين:
ههركيز مهكهون و شكست مههين. ئهم چه شنه فېر كردنه ش زور
سوود به خش نيهه.

ئه گهر راهينه ريكى وهرز شىت ههيه به به ردهسته كانى بلىت: «زور
باشه، ههركيز مهكهون و شكست مههين.» به دلتيايه وه ئامانجه كه
تهنها شكستهينان نيهه، بهلكوو وتنى: «ههركيز شكست مههينه» به
به كه سيك. ئه گهر ههركيز فېريان نهكهيت، چى بكه ن له ساتى
شكستهيناندا، ماناي ئه وهيه راهينه ريكى زور باش و سهركه وتوو
نيت، چونكه حه قيقه تى ژيان ئه وهيه ساتيك دىت بخزىت و شكست
بهينيت، جا گرنگ نيهه چهنده وهرز شوانيكى بليمهت و به توانايت.

وهرز شوانيكى يارى خليسكىنهى سهر سههول له ساتيك له
ساته كانى ژيانيدا خزاوه و كه وتوو. باشتري ن راهينه ر ئه وانهن
به ردهسته كانيان فېر دهكه ن چون ههلبسته وه و چوك دانه دهن.
ئهو كه سهى بينوته له پيشبركى و نمايشدا، چى پرويداوه دواى
شكسته كه يان؟ ئايا تاكو ئىستا وهرز شوانيكى يارى جمناستىك،
ياخود خليسكىنهى سهر سههولت ديوه خزابىت و كه وتىت، پاشان

هه ره سه ره هول و زه‌وییه که دانیش‌تبیته؟ هیچ که سیک نه و کاره ناکات. زور به خیرایی هه‌لده‌سیته‌وه و له رویشتن به‌رده‌وام ده‌بیت. نه‌مه به‌شیکه له راهینه‌کانی و پیویسته به‌شیک بیت له راهینه‌کانی نیمه‌یش.

ژیان کامل و بی که موکورتی نییه و مروقه‌کانیش به هه‌مان شیوه‌ن. مه‌حاله له ژیاندا گوزهر بکه‌ین و نه‌که‌وین و شکست نه‌هینین. مه‌حاله تووشی ئازار و شکان نه‌هاتبین، چونکه نه‌مه ژیانسی دونیایه نه‌ک به‌هه‌شت.

که‌واته به‌شیک له راهینان و فریاگوزارییه سه‌ره‌تاییه که‌مان پیویسته نه‌م فریاگوزارییه سه‌ره‌تایییه هه‌سته‌کانمان بیت. فیربوونی نه‌وه‌ی چون ساریژ بین دوا‌ی شکانی دله‌کانمان. بویه هه‌ست ده‌که‌م زور گرنگ بیت، وه‌لی زور له یاد کراوه.

پیش نه‌وه‌ی به‌رده‌وام بین، با ئامانجیک و مه‌به‌ستیک دابنیز له‌باره‌ی نه‌و شته‌ی ده‌مانه‌ویت له‌م په‌رتوو‌که‌وه فیری ببین. له یادت بیت په‌روه‌ردگاری مه‌زن پیمان ده‌فه‌رمویت، مروقه‌کان هیچ به‌ده‌ست ناهینن، جگه له‌و شته‌ی هه‌ولی بو ده‌دن. بویه پیویست و گرنگه بزانی بۆ چ شتیک هه‌ول ده‌هین تا‌کو به‌ده‌ستی بخه‌ین؟ په‌یام‌به‌رمان موحه‌مه‌د (ﷺ)، فه‌رمویه‌تی: هه‌موو کاریک به‌نیته و پیویسته هه‌مووان نیته‌ی باش له کاره‌کانیاندا هه‌بیت.

به ندى دووهم

کات به تهنه سارېژکه ر نيه

کاتیک بريندار دهبيت، ياخود نازار دهچيژيت، بو ساتیک بير له برينیکي جهسته يي بکهره وه، چي رووده دات کاتیک بريندار دهبيت؟ يه کهم شت پيويسته پرؤسه ي چاره سهرکردني برينه که هينيت. ههروه ها هه نديک پرؤسه ي سارېژبووني برينه که هين. ناي ا ده توانين کاريک بکھين بو يارمه تيدان و سارېژبووني بريني جهسته يي؟ وه لامه که «به لي» يه. ده توانين برينه که خاوين بکھينه وه، چاوديري بکھين و سهرداني پزيشک بکھين. نه گهر که سينک برينیکي گولله له سهر جهسته ي بيت، شتانیک هه ن تاكو بتوانن يارمه تي سارېژبووني بدهن. ههروه ها شتانیک هه ن ده توانن نه نجامي بدهن بو ريگرتن، وه ستانندن و دواخستني سارېژبوونه که. بو نموونه، نه گهر که سينک برينیکي هه بيت و هه رگيز خاويني نه کاته وه و به برينپنچ نه پينچيت، چي به سهر نه و برينه دا ديت؟ له راستيدا برينه که تووشي هه وکردن دهبيت. گرنگ نيه نه گهر پينچابت. ده توانيت بليت: «ئوي، برينیکي گولله له سهر جهسته مه، با به برينپنچيک داپوشم، پاشان خوي چاک دهبيت هه». به و چه شنه سارېژ نابيت،

ته مها له بهر شه وهی داتیوشیوه.

پاشان شتانیکي سهیر ده لښ، وهک کات هموو برینیک سارپښ دهکات کات چی کردووه له برینی گولله که که هرگیز خاوین نه کراوه ته وه، چاره سر نه کراوه و چاودیږی نه کراوه، به لکوو ته نها پیچراوه؟ کات برینه که ی خراپتر کردووه، نهک شه وهی سارپښی کردبیت. شه بوچوونه ی ده لښ کات به ته نها ده توانیت سارپښی برین بکات هه له یه، چونکه شه گهر برینه که به شیوه یه کی دروست چاودیږی نه کریت، یاخود شتانیک شه نجام بدهیت برینه که خراپتر بکه، شه کات، کات سارپښی برینت ناکات. شه گهر هموو رږښک پیسی بخه یته سر برینه که، توږی سر برینه که هه لیکه نیت، یاخود به کتريا تینی بدات، شه برینه سارپښ نابیت، وهی ده بیته وهی خراپتر بوونی برینه که.

که واته شتانیک هه ن ده توانین شه نجامیان بدهین بو یارمه تیدانی سارپښ بوونی برینه که و شتانیک هه ن به شه نجامدانیان زیان به برینه که ده گه یه نین و نازاره که ی ماوه یه کی زورتر ده خایه نیت. شه وه شه شته یه پیویسته فیر بین. دهروونناسان بویان ناشکرا بووه چه ندین خو وهن مروقه کان شه نجامی ده دن که به شدارن له دواخستنی پرؤسه ی سارپښ بوون. شه وه جوریکه له له ناوبردنی خود. نیمه نازانین خه ریکین چی شه نجام ده دین و به مه به سته وه شه کاره ناکه یین.

که سیک درک به وه نهکات له راستیدا پیسی ده خاته سر برینه که ی، توږی سر برینه که ی هه لده که نیت و ده هیلیت به کتريا تینی بدات، واده زانیت کات سارپښی برینه که ی دهکات: بوچی کات سارپښی برینه که ناکات؟

ئەو شتانه چين ئەنجاميان دەدەين و سارپىژبوونمان دوا دەخەن؟
 يەكئىك لەو شتانه دەروونناسان بە گرنگ و بەسوودى دەزانن لە
 يارمەتيدانى سارپىژبوون، برىتييه لە پالېشتى كۆمەلايه تى. مەرج نىيه
 لە دەسەلاتى خۆماندا بىت. پالېشتىيه كه رەنگە چارەسەر كار، ھاورى،
 ياخود ئەندامانى خىزانەكەت بىت. رەنگە پىويستت بە پالېشتى ھاورى
 و خىزانەكەت بىت پىكەو. كاتىك ئەو پالېشتە كۆمەلايه تىيەت بۆ
 ناپرەخسىت، دەبىتە ھوى ئازاردان و دواخستنى سارپىژبوونەكە.

ئىمەى باوەردار پىويستە چى بكەين لەم چەشنە دۆخەدا، ئەگەر ھاوکارى
 و پالېشتى كەسانى دىكەمان بۆ فەراھەم نەبىت؟ يەكەم، پىويستە بگەرىننەو
 لای پەرورەدگارى مەزن. يەكئىك لە ئامرازە گرنگ و سەرنجپراكىشەكان كە
 ھەمانە برىتييه لە پەيوەندىيەكى پتەو لەگەل پەرورەدگار. بۆ دەسكەوتنى
 ھاوکارى و پالېشتى، دەگەرىننەو لای پەرورەدگار. مانای ئەو نىيە نابىت
 ھاوکارى و پالېشتى يەكدى بكەين. ھەروەھا مەبەست لەو نىيە پىويستمان
 بە ھاوکارى يەكدى نىيە و سوودى لى وەرناگرين. وەلى مەبەست لەو يە
 پەرورەدگار ھەمىشە لە لاتە تاكو ھاوکار و پالېشتت بىت.

نومبرونه نو لای پوره دگار:

نومبر ګرنگترین نامرزی سارینژبوونه. به تایبه تی کرداری ماسای نزا کردن، نویژ و فرمیسکرشتنی زور دهگه یه نیت. یه کیک له نه فسانه کان که پیویسته له بیري خومانی به رینه وه بریتییه له وهی فرمیسکه کان نیشانه ی لاوازین، ګریان مانای نه وه یه لاوازیت و به ګریه یت، مانای نه وه یه به هیزیت. نومبر چ له رووی ئیسلامی و چ له رووی تویژینه وه کانی د هروونناسییه وه، به هه موو شیوه یه که هه له یه.

تویژینه وه کانی د هروونناسی پیمان ده لین کاتیک که سیک هه سته کانی کپ ده کات، نابیته هوی له ناوچوون و نه مانای هه سته کانی. له راستیدا هه سته که ی زیاتر ګه شه ده سه نیت. ده لین، هه ولدان بو کپکردنی هه سته کان و دوور که وتنه وه لینان، ده بیت هوی زیاد بوونی. هه سته که زیاتر و ناشکراتر ده بیت.

نومبر بوچوونه ی هه ست و ګریان نیشانه ی لاوازین، تا کو سر ئیسقان هه له یه. کاتیک په یامبه رمان موخه ممد (ص ۱۰۰) ګریا و یه کیک له هاوه لان تووشی سه رسامی بوو و پرسى: نومبر ګریانه چییه نه ی په یامبه ری خودا (ص ۱۰۰)؟ په یامبه ری نازدار (ص ۱۰۰) فه رمووی: نومبر ره حمیکه په روه دگار خستوویه تیه دلی باوه ردارانه وه.

به لی، به م چه شنه په یامبه رمان (ص ۱۰۰) پیناسه ی ګریان و فرمیسکرشتنی کردووه. نومبر نیشانه ی لاوازی نییه و هه له یه که نییه له دروستکراوه کانی په روه دگاردا، وه لی ره حمه تیکی ئیلاهییه. که واته نکولیکردن له م به شه سروشتییه ی سارینژبوون زور مه ترسیداره. نه ګر نکولی نومبر راستییه بکه یت، هه میسه درک به وه ده که یت سارینژبوونه که ت دوا ده که ویت. ده بیته ریگر له

به ردهم ساريژبوونی برينه که دا، چونکه نه مه دروستکراوی ئيلاهييه. په روهردگار فرميسک و گريانی وهکو په حمه تیک پي به خشيوين و خاوينکه روهويه. به شیکه له پرؤسهی ساريژبوونه که.

چون نه م کاره نه نجام بدهين؟ نه گهر ته ماشای گهره ترين که سه کانی سر زهوی بکهيت، کين نه و که سانه؟ په يامبه ر موحه ممه د(ﷺ) ده فهرمونيت: گريان و دلره ق نه بوون. په يامبه ر يعقوب(ﷺ)، هينده گريا تاكو بينايی له ده ست دا. په يامبه ري نازدارمان(ﷺ) به سالی ماته مدا تپه ري، کاتيک خاتوو خه ديجه ی هاوسه ري و نه بوتاليبي مامي له ده ست دا. نه وان هه ستیان هه بوو و هه سته کانيان ده رده بري. نه مه ش مانای نه وه نه بوو نارامگر نين. نه گهر ته ماشای نموونه يه کی نيو قورثانی پيروز بکهيت، پياويکه نارامگريه کی جوانی هه بووه، که سينک بووه هينده گرياوه بينايی چاوانی له ده ست داوه. نه ويش په يامبه ر يعقوبه(ﷺ). که واته بوت روون بوويه وه گريان و نارامگريه کی جوان دژيه ک نين؟

نارامگري شتيک نييه ته نها به رووکه ش روو بدات و ده رکه وييت. نارامگري له قولايی ناخه وه سر هل ده دات. کاتيک په يامبه ري نازدار(ﷺ) خه مبار بوو، نه م فه رمايشته جوانه ی فه رموو: «چاوه کان فرميسک ده رژن، دل هه ست به خه م ده کات، وه لی زار هيچ شتيک ده رنا بریت جگه له وه ی په روهردگار پيني رازييه.» نه مه نارامگريه. هه ست به خه مباری ده کات و فرميسک ده رژيت، وه لی سکالا له په روهردگار ناکات. نه مه مانای نارازيبوون نييه، به لکوو وهکو مروفنيک هه ست به خه می له ده ستدانی نازيزيک ده کات.

نه بوبه کر(ﷺ) يه کيک بوو له و هاوه لانه ی مژده ی به هه شتی پي درابوو، نازناوی (البكاء) بوو، وانا که سينک زور بگريه ت. کاتيک په يامبه ر(ﷺ) له سه ره مه رگدا بوو، به خاتوو عايشه ی فه رموو:

«به باوکت بلی پیشنویزی بو مسولمانه کان بکات.» وهلامی خاتوو
عائیشه چی بوو؟ «باوکم زور دهگری.» په یامبه ر جاریکی تر پنی
فرموو: «به باوکت بلی پیشنویزی بو مسولمانه کان بکات.»

ته نانه ت پیاویکی وهکو عومهری کوږی خه تتاب (عقوب) شوینی
گریان له رووخساریدا ده رکه وتبوو. هیچ دژایه تییه ک نییه له نیوان
پیاویتی و گریاندا، یاخود نارامگری و گریاندا.

که واته یه که مین شت که پیویسته بیکه یین، بریتییه له تیکشکاندن
ثم نه فسانه یه ی ده لیت: گریان مانای نه وه یه نارامگر نیت. خه لکی
فیرت ده که ن و ده لین: «هسته کانت کپ بکه، تاکو نارامگری
هه بیت.» ثم ترسناکترین شته به که سیکي بلیت.

نه گهر ثم وته یه بلیت: هستی نه وه که سه ژه هراوی ده بیت و
ده بیت شتیکی ته و او مه ترسیدار که توورده ییه، به تاییه ت توورده یی
له په روه ردگار. له م شته رامینه. هست شتیکیه ده بیت مامه له ی
له که لدا بکه یت. نه گهر مامه له ی له که لدا نه که یت، نارده ویته وه و له ناو
ناچیت، به لکوو ژه هراوی ده بیت. ته نها مه به ستم له ژه هراوی بوونی
خوازه نییه. هستیکی دهرنه بردراو ده توانیت زیانی ته ندروستیت
پی بکه یه نیت. زور ژه هراوی ده بیت و ده گوریت بو شیرپه نجه.

دابنی خه مباریت و دهرینا بریت، کپت کردووه، یاخود ده ته وی
لنی دوور بکه ویته وه، هاوشیوه ی برینیکی گولله که ته نها به
برینپینچیک ده پینچیت، دواتر تووشی هه وکردن ده بیت. نه مه ش بو
هسته دهرنه بردراوه کانمان رووده دات.

رهنگه سه ره تا ته نها خه میک بیت، به لام چونکه دهرنه بردراوه،
کپ کراوه و خه لکی چوارده ورت وتوویانه: نارام بگره، له ناخدا
بییه لیه وه، واز له خه مخواردن بهینه و به هیز به. ئایا به راستی
وا هست ده که یت له په یامبه ر یعقوب (عقوب) به هیزتری؟ په یامبه ر

يعقوب (ﷺ) وەكو نموونەى ئارامگريپپەكى جوان «الصبر الجميل»،
لە قورئانى پىرۋزدا ئاماژەى پى دراوہ.

كاتىك ئەم ھەستە دەرنابردىت و كەسانى دى رىگرى دەكەن،
ھەست دەكەيت ناتوانيت خەمبارىي خۆت دەربخەيت، چونكە
كەسانى دى قبولى ناكەن، ياخود بە لاوازت دادەنن. دەتەويت
ھەمووان بە بەھىزت بزائن، واىە؟ كەواتە ھىز و تواناى ئەوہت نىيە
دەربىرپىت، ياخود رەنگە خۆت بىرپار لەسەر ھەستەكانى خۆت
بدەيت. ھەستەكانمان پەيوەستن بە دەربىرپىنپاىەوہ.

ئىمە زۆر بىرپار دەدەين. بىرپار لەسەر كەسانى دى و خودى
خۆيشمان دەدەين. ھەستىكت ھەيە: پىويستە خۆت چارەسەرى
بكەيت و ھىچ دەرفەتىكت نەرەخساندووہ تاكو دەربىرپىت. چەشنى
خواردنىكە لە دەروەھى چىشتخانەدا بۆ چەند ھەفتە و مانگ جىنى
دەھىلىت، چى بەسەردا دىت؟ پىشتىر كىكىكى بە پەنىرى بەتام و
بەلەزەت بووہ، ئىستا بە كەرۋو داپۇشراوہ. ئەمە بەسەر ناخى
كەسەكاندا دىت. ھەستەكانيان ژەھراوى دەبن. خەم و نارەحەتتەيەكە
ژەھراوى نەبوو، تەنھا پىويستى بە چارەسەر ھەبوو، پىويست
بوو چارەسەرى بكەيت و تىنى بپەرىننيت، پىويستە بگەرىتتەوہ لای
پەروەردگارت، بەلام دەكرىت چارەسەر بكرىت و خاوين بكرىتەوہ
ئەو كات تىنى دەپەرىننيت.

ئەگەر ئەو كارە نەكەيت، ژەھراوى دەبىت. پاشان دەگۆرىت بۆ
رق و توورپەيى. لە ناخەوہ رەق و شىواو دەبىت. رق و توورپەيەكەت
تەنھا بەرامبەر دونيا نابىت، بەلكوو بەرامبەر پەروەردگارپىش
دەبىت. «توورپەم لە پەروەردگار لەبەر ئەوہى چۆن توانىويتى
ئەمەم بەسەردا بەيىننيت؟» ئىستا دەزانىت بۆچى ئەمە پروودەدات و
ئەمەش ترسناكترىن و ژەھراوىترىن شتە؟ ئەوہ برىنى گوللەكەيە

که چاره‌سهرت نه‌کردووه، تهنه‌ا پینچاوتنه و پاشان هه‌وی کردووه. بگه‌ریره‌وه لای په‌روه‌ردگار و هه‌ستی پی بکه، خه‌م بخو، هه‌یج شه‌رمه‌زارییه‌ک له مروف‌بوونتدا نییه، چونکه په‌روه‌ردگار خوی به‌م چه‌شنه خولقاندویتی. په‌روه‌ردگار هه‌له و که‌موکورتی له کاره‌کانیدا نییه. که‌واته مروف به و به پرؤسه‌که‌دا تیپه‌ره، به‌و چه‌شنه‌ی په‌روه‌ردگار دروستی کردوویت. په‌روه‌ردگار ده‌فه‌رموینت: فرمیسک ره‌حمه‌تیکه خستوو‌یه‌تیه نیو دلی باوه‌رداران‌ه‌وه. ئه‌و ره‌حمه‌ته قبول بکه، به‌کاری بهینه و به پرؤسه‌ی ساریژ‌بووندا تیپه‌ره.

له ساتی نزا و نویژه‌کاندا به‌چاوی پر فرمیسکه‌وه، بگه‌ریوه لای په‌روه‌ردگار، به‌تاییه‌ت له ساتی شه‌و‌نویژدا و سییه‌کی کوتایی شه‌ودا. یه‌کیکه له باشت‌ترین شته‌کان ده‌توانیت بو ساریژ‌بوون ئه‌نجامی بده‌یت. په‌یام‌به‌رمان موحه‌مه‌د(ﷺ)، له فه‌رمایش‌تیکیدا ده‌فه‌رموینت، له‌و ساته‌دا په‌روه‌ردگار دیته سهر یه‌که‌مین ئاسمان و ده‌فه‌رموینت: «کی بانگم ده‌کات تا‌کو پی بی‌ه‌خشم و هاو‌کارییان بکه‌م؟ کی داوای لی‌خوش‌بوونم لی ده‌کات؟» په‌روه‌ردگار له‌و کاته‌دا به‌شوین ئه‌و که‌سانه‌دا ده‌گه‌ریت. ئه‌وه یه‌کیکه له باشت‌ترین ساته‌کانی ساریژ‌بوون. ئه‌وه ژووری فریا‌که‌وتنی خیرایه.

هانا بو په‌روه‌ردگار ببه و بگری بو یارمه‌تی. پیویست ناکات خوت به به‌هیز بنوینیت. ته‌واو راستگو و راسته‌قینه‌به له‌گه‌ل زاتی مه‌زنی. هه‌ست به‌شکان بکه و بگری. به‌لین ده‌ده‌م ئه‌وه خیرات‌ترین رینگای ساریژ‌بوونه.

کاتیک ته‌ماشای نزای په‌یام‌به‌ران ده‌که‌یت، زور به‌هیز و پر مانان. بو نمونه‌ نزای په‌یام‌به‌ر ئه‌یوب(ﷺ). ئه‌م نزایه‌م زور خوش ده‌ویت، چونکه تووشی نار‌ه‌حه‌تی هات. نار‌ه‌حه‌تی له‌دوای نار‌ه‌حه‌تی تووشی ده‌هات. ته‌ندروستی خراپ بوو، سه‌روه‌ته‌که‌ی

و خیزانه که ی له ده ست دا. دوا ی چه ندین سال نارامگری، هانای بو
په روه ردگار برد و فهرمووی: تووشی نارمحه تی هاتووم، تویش
به رحمت رینی ئه ی په روه ردگارم.

په یامبه ر نوح (ع) دوا ی ۹۵۰ سال ململانی و هولدان هانای بو
په روه ردگار برد و فهرمووی: «ئهی په روه ردگار به راستی تیکشکاو
و دؤراوم، سه رکه و تنم پی به خشه».

هه موویان به م چه شنه هانایان بو په روه ردگار برد و هه رگیز
خویان نه نواند و نه یانوت: «خوم چاره ی ده که م، من زور باشم
له م کاره دا.» هه رگیز به و چه شنه رهفتاریان نه کرد.

«باوه رم زور به هیزه.» یاخود «من به هیزم.» نه خیر، به هیز نیت.
تو مرفیقیت و پیویستت به یارمه تی و هاوکاری په روه ردگاره.
ئه گهر پشت به هیزی خوت به ستیت، به هیوای به ختیکی باش.
که سمان له په یامبه ران به هیزتر نین. ئه وان هه رگیز پشتیان به
خویان و هیزی خویان نه به ست.

په یامبه ر یونس له ئیو سکی نه هه نگه که دا گیری خوارد بوو، هانای
بو په روه ردگار برد و فهرمووی: ﴿لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ
مِنَ الظَّالِمِينَ﴾ (الانبیاء: ۸۷). واته: «هیچ کهس و شتیک شایسته ی
په رستن نییه، جگه له زاتی مه زنت. په روه ردگار بالاده سته به سه ر
هه موو شتیکه وه، له راستیدا من له سته مکاران بووم».

په یامبه ران ملکه چ ده بوون و هانایان بو په روه ردگار ده برد و
هه رگیز پشتیان به خویان نه ده به ست. به م چه شنه ئه وان پاریزران
و بزگاریان بوو. په روه ردگار هیچ کامیانی له و دؤخه دژواره ی
تیندایه، نه هیشته وه. بیر له وه بکه ره وه په روه ردگار هه موویانی
پاراست و بزگاری کردن.

په روه ردگار په یامبه ر یونس و ئیوب و نوح (ع) و هه موویانی

پاراست و رزگاری کردن، وهلی ئهوان بهم چه شنه هانایان بو
پهروهردگار برد و تهنه پشتیان به خویان نه به ست. خویان ملکه چ
کرد و داوای یارمه تی و پشتیوانی ئیلاهیان کرد.

ته نانه ت کاتیک ته ماشای باوکه ئاده م (ﷺ) ده که یت دوا ی ئه وه ی
له میوه ی دره خته که ی خوارد، به پهروهردگاری فره موو: «ئیمه
سته ممان له خومان کرد. ئه گهر لیمان خوش نه بیت و به حمان
پی نه که یت، بی دوودلی له خه ساره تمه ندان و دؤراوانین.» دووباره
پشتی به پهروهردگاری تاک و تهنه به ست و پهروهردگار لینی
خوش بوو.

که واته یه که مین شتیک بریتییه له گه رانه وه بو لای پهروهردگار
و هانای بو به ریت و له گه لیدا راستگو بیت. «ئازاری هه س و
ناره حه ته. ئه ی پهروهردگار، هاوکارم به، ساریژم بکه و له
سه رمی ئاسان بکه.» داوا له پهروهردگار بکه ناره حه تییه کانت
له سه ر سووک بکات. هه ول مه ده هاوشیوه ی چه ته یه ک بیت و
بلینیت: «خوت ده زانیت من به هیزم. خوم چاره ی ده که م، من باش
ده بيم.»

ئه گهر که سینک نه گه رپته وه لای پهروهردگار و پشتیوانی
پهروهردگار ده ست نه خات، ساریژی برینه که ی دوا ده که ویت. ده بیته
هوی وه ستانی پرۆسه ی ساریژبوونه که ی.

نه بوونی خه مخۆری خود:

ئه مه کاتیک پرووده دات لومه ی خومان ده که ین. وه کو پیشتر
ئاماژهم پی دا، خه م ده خویت و دواتر لومه و سه رزه نشتی خوت
ده که یت، چونکه خه م ده خویت. هه سته کانی خوت ده ربیره. ئه وه
ته نه که سانی دی نییه، به لکوو خومان به سه ر خومانی ده هینین.

گولچنى ئەوين

رەنگە سارىژ نەبىت و ھەست بە تىكشكان بىكەيت. بە خۇت دەلىيت: «پىشتىر سارىژ بووم!» تەننەت خەمخۇرىت بۇ خۇدى خۇيشت نىيە. زۇر سەرزەنشەت و لۇمەى خۇت دەكەيت. لات وايە ھەستەكەت جىي قىوول نىيە، چۈنكە تىكشكاو و ھىوالىپراووت. ئەمە دەبىتە ھۇى دواكەوتنى سارىژبوونەكەت كاتىك خەمخۇرى خۇت نىت و رىگە بە خۇت نادەيت بەو چەشە ھەست بىكەيت. لە راستىدا دەبىتە ھۇى ئەوھى سارىژبوونەكەت زىاتىر بخايەنىت، بە پىچەوانەى ئەوھى ھاوسۆز و ھاوخەمى خۇت بىت. بە دىنبايىيەوھە خەلكانى دىش ئەمە دەكەن، كاتىك پىت دەلىن: «دەزانىت چى؟ كاتەكە كۇتايى ھات، چىدى خەم مەخۇ، سارىژبە.» و ھەروھە خۇدى خۇيشت ھۇكار دەبىت. بۇيە ھاوسۆزى و ھاوخەمى خۇد زۇر گىرگە. لە دەرەنەبىرىنى ھەستەكانت و كىكردنەوھىان بوھستە.

بىر كىردنەوھى نەرىنىانە:

سىيەمىن ھۇكار كە پىرۇسەى سارىژبوونەكە دوا دەخات، بىرىتىيە لە بىر كىردنەوھى نەرىنىانە. بە مانايەكى تر بىرۇكەى نەرىنىانەت لەبارەى خۇتەوھە ھەس. بۇ نمۇنە كەسىك جىت دىلەت، ياخۇد لە كەسىك دادەبىرىت و جىا دەبىتەوھە. بىرۇكەكە ئەوھىيە، «چۈنكە مەن كەسىكى خۇشەوېست نىم.» «مەن زۇر قەلەوم»، «مەن زۇر جىوان و قىشت نىم.»، ياخۇد «لەبەر ئەوھىيە مەن شايستە نىم.» ئەمانە ھەمووى بىر كىردنەوھى نەرىنىن لەبارەى خۇتەوھە. زۇر كەم و نىزم لە خۇدى خۇت دەرۋانىت. بەم چەشە سارىژبوونەكە دوا دەكەووت.

زور سہرزہ نشتردنی خود:

شتیک روودہ دات، شتہ کان بہ باشی بہ ریوہ ناچن، یاخود شتیک لہ دست دہدیت، کہ لات خوشہ ویستہ و دواتر سہرزہ نشتر و لومہ ی خوت دہکیت. «ئوہ ہلہ ی منہ.» «بہ ہوی ہلہ ی کی منہ و بو» ئوہ ش دہبیتہ ہوی دواختنی ساریژبوونہ کہ. زور سہرزہ نشتردنی خوت، یاخود لہ ناخوہ لومہ ی خوت بکہیت، کاریکی ہلہ ی.

قبوولنہ کردنی راستیہ کان:

یہ کیک لہ گرفتہ کان ئوہ یہ بارودوخیک قبوول ناکہیت کہ روویداوہ، ئمہ دہبیتہ ہوی دواختنی ساریژبوونہ کہ. لہ پرتووی «چون دلیکی شکاو ساریژ دہکیت؟»، کہ نووسہرہ کہی دہرووناسیکہ، باس لہ چند حالہ تیکی جودای نہ خوشیہ کانی دہکات کہ لہ ماوہ ی بیست سالدا روویانداوہ. یہ کیک لہ نہ خوشہ کانی دہلیت: بہ تہواوی دلی شکاوہ، چونکہ لہ پوہندیہ کی خوشہ ویستیدا بووہ و وا پیشبینی کردوہ ہاوسہرگیری لہ گہل ئوہ پیاوہ دا دہکات، وہلی لہ جیاتی خوازبینی کردنی، پیاوہ کہ پوہندی لہ گہلدا پچرانداوہ. دہرووناسہ کہ باس لہ وہ دہکات چون ئاموژگاری کردوہ و پنی وتووہ یہ کیک لہ و شتانہ ی ساریژبوونی دواہ خات، بریتیہ لہ وہ ی ہوکاری دابران و جیابوونہ وہ کہ قبوول نہ کات. ئافرہ تہ کہ ئوہ ہوکارہ رووکہ شہ ی قبوول نہ بووہ کہ پیاوہ کہ باسی لینوہ کردوہ، وا بیری کردوتہ وہ ہوکاریکی تری شاردراوہ ہلہ و نزیکہ ی دوانزہ مانگی بہ سہر بردوہ تاکو ئوہ ہوکارہ ی بو ئاشکرا بیت. بویہ ئیستا پیویستہ بیبتہ پشکنہ ریک تاکو ہوکاری راستہ قینہ ی جیابوونہ وہ کہ بزانیٹ.

جگه له قبولکردنى نهو هوکاره ی پیاوړه که خستیه روو
«هسته کانم هیچ زیادیان نه کردووه بوت.» نافرته که بیرى
کرده وه، «نه خیر، ده بیت هوکاریکی تر هه بیت.» و پهریشان بوو
بو دوزینه وهی نهو هوکاره. بیرى له کوتایى ههفته ی رابردوو
کرده وه و بیرى له وه ده کرده وه چی هه له یه کی کردبیت، ده بیت
شتیکى جیاوازی وتبیت، سهرزه نشتی خوی ده کرد، یاخود «رهنگه
من شیاوی نه مه، یاخود نهو نه بووبم».

نه وهی نه جامی ددها، هوکاری دواختنى ساریژبوونی بوو،
چونکه هیچ ناماده نه بوو راستیه کان قبول بکات. کاتیک پشکنه ریک
که یسینک داده خات، نهو کوتایى به بابته که دینن. نهو نافرته
که یسه که ی دانه خست و هینشتا کراوه بوو. هاوشینوهی برینیکى
کراوه و نهو دؤخه ی به سهر خویدا هینا.

به پینى وتیه دهر وونناسه که وهک نهو هبوو نافرته که بیه ویت
به لگه به ده ست بهینیت. به لگه ی نهو وهی چی هه له یه کی هه بووه؟ له برى
تینگه یشتن له وهی مه به ستى بووه، نهو هیچ هه ستیکى نییه. کوتایى هات.
بویه قبولکردن یه کینکه له نامرازه گرنگه کانى ساریژبوونت. کاتیک
که سینک قبوللى راستیه کان ناکات، ده بیت هه ی دریزبوونه وهی
پروسه ی ساریژبوونه که.

وهکو باوه رداریک کاتیک نهو مه ده خوینیته وه، یاخود گوینبى ستى
ده بیت، بزانه نامرازیک له ثایینه که ماندا هه یه. نامرازیکی رۇحیمان
ههس تاکو له م گرفته دا هاوکارمان بیت. نهو ههش «قدر الله و ما شاء
فعل.» پهروه ردگار ویستى له سهره و نهو کاره ده کات که ویستى
له سهره. له باوه رمان و عه قیده ماندا هه ندیک شت هه ن، که نهو هبوو
رووبده ن. قبولکردنى نهو له زوو ساریژبوونت، یارمه تیت ددهات.
نهو نهو هبوو رووبدات و بوم باش نه بوو و خیرى تیندا نه بوو.

ئەو ئامرازە روحيه مان هەس، چونکە دەزانين پەرورددگار رابايه به هەموو شتيك و داهاتوو. پەرورددگار دەزانيت ئيمه نازامين و هەندیک جار شتانيکمان دەويت خيري تيدا نيه بۆمان. ئيمه وهکو باوەردار ئەمە دەزانين. وهکو پەرورددگار له قورئاني پيروزدا ئاماژەي پي دەدات و دەفهرمويت: «هەندیک جار پڤمان له شتيکه و خيري تيدايه بۆمان، هەندیک جار شتيکمان خوش دەويت و خراپه بۆمان. پەرورددگار زانايه و ئيوه نازانن».

ئەو ئامرازيکی فرياکوزاري سەرەتايي گرنگه له سارپيژبوونماندا. پيويسته درک بهم پراستييه بکهين و گومانمان نهبيت پەرورددگار له ئيمه زاناتره. پهنگه شتيکمان ويستبيت و خيري تيدا نهبووبيت بۆمان. تاكو زووتر ئەو پراستييه قبول بکهيت، زووتر و خيراتر سارپيژ دەبيت. ئەو کەسانه ي نکولي لهو پراستييه دهکهن و قبولي ناکهن، سارپيژبوونه کهيان دوا دهخهن.

مامه له کردن له گه ل دهستداندا:

ئەمە چي دهگهيه نيت؟ له بيرکردني هەموو خراپيه کاني که سه کان و دۆخه کان و يادکردنه وه ي چاکه کانيان. بۆ نموونه که سيک دلت دهشکينيت و زۆر خراپه، به لام له کوتاييدا هەموو مامه له خراپه کانيان ديار نامينيت. ته نها چاکه کانيان ياد دهکەيته وه. پيش هەموو شتيك ئەمە فيلکردنه. يه کيکه له فيله کان که هزرت له خۆتي دهکات و سارپيژبوونه که دوا دهخات. نهک ئەوه ي بيکه يته نموونه يي، وه لي وا ههست دهکەيت ئەو شته کامل و بيخه وشه.

ئەم دەرووناسه به نهخوشه کاني دهوت ليستيک له سيفه ته خراپه کاني ئەو که سه بنووسن که دلياني شهقار شهقار کردوه. پرسياریک بوو له باره ي که سيک که له په يوهندييه کي هاوسهري

خراپدا بوو و دواتر جیا بوویهوه، ئافرهتهکه هاوسه رگیری له گهل
پیاویکی تر کردهوه که باش و چاک بوو، به پنی قسه ی نهو
که سه ی پرسیاره که ی کردووه، ئافرهتهکه هینشتا هستی بو میترده
سته مکاره که ی پیشوی هیه.

یه کیک له هوکاره کان نهو هیه هزرت فیلت لی دهکات. هه موو شته
خراپه کان دهسریتهوه و کالی دهکاتهوه. ئیمه له یادیان دهکەین و
تهنها یادی چاکه کانیاں دهکەینهوه. رهنگه بیته هو ی چاکه ی زیاتر
و زوریان بکات.

بویه دهرووناسه که دهیوت: «لیستیک بنووسه.» هه موو
راستییه کان له باره ی که سه که وه بنووسه. هه ر کاتیک هزرت
ویستی فیلت لی بکات، نهو لیسته دهر بهینه و بیخوینهوه. نه مهش
راستییه کانت بیر دهخاتهوه.

قسه کردنی نیو توره کومه لایه تییه کان

پینگای دواتر بو دواخستنی ساریژبوونمان، بریتییه له قسه کردن
له پنی توره کومه لایه تییه کانهوه له گهل نهو که سانه دا. نه م بابه ته
زور جینی سه رنجه، به چه شنیک به شینکی ته وای نه م په رتوو که ی
گرتوته وه.

شته که بی زهره ر و زیان دهر ده که ویت، وه لی به داخه وه بی
زهره ر و زیان نییه. ساریژبوونه که ت زیانت پی ده که یه نیت له
پنی قسه کردن له گهل نه م پیاوه دا له پنی فه یسبووک، ئینستاگرام،
تویته ر و سناپچاته وه. به داخه وه ملیونان پینگه ی جیاواز هه ن بو
قسه کردن له گهل که سیکدا له پنی توره کومه لایه تییه کانهوه. نه وه
گرفته که یه. چه ندین پینگه و شیوه ی جیاواز هه ن و به کاره یتانیان
ساده و ئاسانه.

دەتوانىت بە ئارامى لە مالهوۋە دانىشىت و قسە لەگەل ئەم كەسەرا
مكەيت، بى ئەوۋەي كەسى دى بزانىت. با پىتېلىم ئەمە ۋەكو چى
دەردەكەويت. ئەمە چەشنى كەسىكى ھۆگرە بە ماددەي بىھۆشكەر
كە ھەر جارە و بىرىك لە ماددەي بىھۆشكەر بەكار دىنىت. بىرىك
بەو چەشەنەيە. ئەمە ۋەكو خوازە و لىكچوۋاندن بەكار ناھىنم. كاتىك
ھۆگرى كەسىك دەبىت و كارىگەرى دەكاتە سەر ھزر و مىشكت.
چەشنى ماددەيەكى بىھۆشكەرى ۋەكو ھىروىن و كوكاينە.

كاتىك لەبەر ھەر ھۆيەك بىت پەيوەندىيەكەتان ھەلدەۋەشەتەۋە
و كوتايى دىت، دەكشىتە داۋە. ئەوۋە نىشانە بايۇلۇجىيەكانى
كشەنەۋەيە. دۇپامىن و ئەوۋەي پرودەدات شتىكى كىمىيەيە لە مىشكدا
ئىستا لەدەستت داۋە، چەشنى كەسىك لە ماددەي بىھۆشكەر
دادەبىرىت. ئەوۋە لە مىشكدا دەردەكەۋىت. كەسىكى ھۆگرىت بە
ماددە بىھۆشكەرەكان و ئىستا لىتى دابراۋىت.

بۆيە رۇيشتن و قسەكردن لە رىي تۈرە كۆمەلايەتتەيەكانەۋە،
كارىكى ژىرانە نىيە. چەشنى ھۆگرەبۈۋىيەكى ھىروىنە، كاتىك دەروات
و بىرىك ماددەي ھىروىن بەكار دىنىت. تۈخەرىكە ۋاز لە ھىروىن
دىنىت، بۆيە نابىت بە ھىچ شىۋەيەك نىزىكى ھىروىن بىتەۋە. ئەگەر
ئارەقخۇرىت و ۋازت لە ئارەق ھىناۋە، نابىت نىزىكى ئارەق بىتەۋە
و چەند قومىك ھەلچۆرىت. ئەگەر ۋازت لە جگەرەكىشان ھىناۋە،
نابىت بە ھىچ جۈرىك نىزىكى جگەرە بىتەۋە.

ئەمە ئەو شتەيە خەلكى ئەنجامى دەدات كاتىك درك بەۋە ناكەن
خەرىكى چىن و چى بەسەر خۇياندا دىنن. چەشنى ھۆگرەبۈۋىيەكى
ماددەي بىھۆشكەرە دەروات بۇ ماددەي بىھۆشكەر و بەردەوام بىرى
پىۋىست بەكار دىنىت. كەۋاتە چۈن بەو چەشەنە ۋاز لە ھۆگرەبۈۋىن
و ئالودەبۈۋىت دىنىت و سارپىژ دەبىت؟ ۋەلامەكە بىرىتتەيە لەۋەي ۋاز

لە ھۆگر بوونەكەى ناھىنىت. دەيىنىت ئەم كەسە بۇ ماوھىەكى زۆر چەقبەستوو دەيىت. بۇچى؟ وەلامەكە زۆر سادەيە. ئەگەر كەسىك ھۆگرى ماددەى بىھۆشكەر بوويىت و بەردەوام برى پىويست لەو ماددەيە بەكار بەيىت، ھەرگىز واز لە ھۆگر بوونەكەى ناھىنىت و سارىژ نابىت.

پىويستە ھاوشىوھى ھۆگر بوونى ماددەى بىھۆشكەر، مامەلەى لەگەلدا بكەيت. پىويستە راستەوخو واز لەو پەيوەندىيە بەيىت، چەشنى وازەينان لە ماددەى بىھۆشكەر. ناتوانىت لە رىي تۆرە كۆمەلايەتییەكانەوہ قسە لەگەل ئەم كەسەدا بكەيت. پىويستە بلۆكيان بكەيت و بيانسرپىتەوہ و لە ھاورپىيەتى لايان بەيىت. پىويستە ئەو كارانە ئەنجام بەيىت كە ئاماژەم پى داوہ، ئەگەر تەندروستى و سەلامەتى خۆت لا گرنگە.

بەداخەوہ ئىمەى مروڤ شتانىكى زۆر دەكەين كە خۆلەناوبردەنە. ملكەچى ئارەزووہكانمان دەيىن، بەلام دواتر تووشى ئىش و ئازار دەيىن. شتەكە پروونە؟

پىويستە رىسايەكى زۆر توند و پتەوت ھەيىت لەبارەى پچراندنى پەيوەندىيەكانەوہ. ئەمە تەنھا قسەى من نيە. دەروونناسىك ھەمان شت دەليتەوہ. قسە لەگەل ھۆگر بوويەكى ماددە بىھۆشكەرەكاندا بكە و لىي بپرسە «پىويستە چى بكەيت تاكو واز لە ماددەى بىھۆشكەر بەيىت؟» پىت دەليت نابىت دەرفەت و ئاسانكارىت بۇ برەخسىت تاكو ئەو ماددەيە بەكار بەيىت. نابىت و ناتوانىت قۆمە ئارەق بنۆشيت، ئەگەر دەتەويىت واز لە ئارەق بەيىت.

بزانە ئەوہ پىويستى بە پروسەيەكە و سەخت دەيىت، چونكە ئەوہ كشانەوہ و وازەينانە. دەتوانىت تىيدا سەركەوتوو بيت ئەگەر زيان بە سارىژبوونى خۆت نەگەيەنيت. بلۆكى بكە، لە ھاورپىيەتى

لاى بىدە و بىسەرەۋە. زۇر توند و پابەند بە لەو كارەدا تاكو نەتوانىت ئەو ماددە بىنھۇشكەرە بەكار بەيىتەۋە.

يەكېك لەو خالانەي پەيوەستە بە قسەكردنى سەر تۈرە كۈمەلايەتتەكانەۋە، برىتتەيە لەۋەي ھەموو ئەو شتانەي ئەو كەسەي بىر دىتەۋە تەنھا ئىرژنىكى فۇتۇشۇپى و گۇرپدراون. چەندەھا جۈرى فلتەر ھەن، بۈيە ھەموو ئەو شتانەي دەيىنىت لەبارەي ئەم كەسەۋە فلتەرى لى دراۋە و گۇرپدرائە، جا شىۋە و پرووخسارىان بىت، ياخود شىۋازى ژيانىان بىت. وىنەي خۇيان بلاو ناكەنەۋە كاتىك لەگەل ھاۋسەرەكەياندا شەر دەكەن. وىنەي ئەو تاقىكردنەۋەيەيان بلاو ناكەنەۋە كە تىيدا كەۋتوون و شكستيان ھىناۋە. وىنەي ئەو شتە خراپانە بلاو ناكەنەۋە كە پروودەدەن. وىنەي ئەو كاتانە بلاو ناكەنەۋە كە مندالەكانىان خراپ رەفتار و شەرانىن. ئەو وىنانە بلاو دەكەنەۋە كاتىك مندالەكانىان قورئانى پىروز لەبەر دەكەن، كاتىك خۇي و ھاۋسەرەكەي راۋەستاۋن بۇ وىنەي سىلفى و ھەموو شتىك كامىل و بى خەۋشە.

لەناۋ تۈرە كۈمەلايەتتەكاندا ژيانىكى كامىل و بى كەموكورتىت ھەس، ھاۋسەرى باشت ھەس، پرووخسار و پىستى ناسك و جوانت ھەس، ھىچ كەسىك لەسەر تۈرە كۈمەلايەتتەكان شەر ناكات. ئەۋە راستەقىنە نىيە، ئايا ئەۋە فىلكردن و خەلەتاندنە؟

ھەموو ئەو شتانەي دەيانىنى راستەقىنە نىن، نەك ئەۋەي تەنھا ھۇگربوونەكەت زىاد دەكات، ۋەلى زىاتر ئەو شتەي لەناۋ دەچىت و لەدەست دەچىت، نموونەيى و كاملىتر پىشان دەدات، چونكە ھەموو ئەو شتانەي بلاۋى دەكەنەۋە، ساختەن و گۇرپدراون و فىلتەر كراۋن. بۈيە زۇر نموونەيى و كامىل دەردەكەۋن. ۋاز لەۋە بەيىنە، چونكە ئەۋە خۇدى خۇت لەناۋ دەبات.

ئامرازىك ھەيە يارمەتى مروفقەكان دەدات، سارپىژ بېن. شتىكە تەنھا باوەرداران ھەيانە. جگە لە ئامرازی گەرانەوہ لای پەرورەردگار كە پەرچوئاسا سارپىژ دەكات، لە پەرتووکی «دلت بېنەوہ»، بەشىك ھەيە بە ناوی «كەوتنە خوشەويستى شتە راستەقىنەكە».

باس لەوہ دەكات خىراترىن رىگا بو لە يادکردنى كەسىك، برىتيە لە دۆزىنەوہى كەسىكى دى. كەسىك لە ياد دەكەيت، كاتىك كەسىكى باشتەر دەدۆزىتەوہ. كاتىك شتىكى باشتەر دەدۆزىتەوہ، دواتر ئاسان دەبىت ئەو شتە لە ياد بكەيت كە لە دەستت داوہ، گرنگ نىيە چى شتىك بووبىت.

بۇ نموونە مندالىك ئۆتۆمبىلىكى مندالانە دەبىنيت و ئارەزووی دەكات. خوشويستن لە يەكەم دىداردا. ئىستا مندالەكە ھۆگرى ئەو ئۆتۆمبىلە بووہ. ھەموو پۆژىك داوا لە دايك و باوكى دەكات و دەلىت: «ئەو ئۆتۆمبىلە مندالانەيەم دەوێت.» «تكاىە ئەو ئۆتۆمبىلەم بدەنى» بەردەوام تەنھا بىر و خەيالى لای ئۆتۆمبىلەكەيە. لە كۆتايىدا دايك و باوكى ئۆتۆمبىلەكەى دەدەنى. ئەوہ خوشترىن ھەستە لە جىھاندا. ھەول بدە ئەو ئۆتۆمبىلە مندالانەيەى لى وەربگرەوہ. وا بىر دەكاتەوہ جىھان كۆتايى پى ھاتووہ. ئەى چى روودەدات كاتىك ئەو مندالە گەورە بىت و ئۆتۆمبىلىكى راستەقىنە بىنيت؟ ھۆگرىيەكەى بۇ ئۆتۆمبىلە مندالانەكە چى بەسەردا دىت؟ زۆر ئاسان و سادەيە، ئۆتۆمبىلە مندالانەكە لە ياد بكات، چونكە شتىكى باشترى بەدى کردووہ.

ئەمە يەكىكە لەو ئامرازانەى باوەرداران ھەيانە، بۆچى؟ كاتىك خوشەويستى پەرورەردگار لە دل و دەروونماندا دەچەسپىت، كاتىك پەرورەردگار و بەدبەينەرمان دەبىتە خالى بنچىنەيمان، ھۆگرىيەكانمان بۇ دروستكراوہكان ئاسانتر و ساناتر لە ياد دەچن ئەگەر پىويست

يېت. چەشنى ئەوھى مىدالەكە ئۆتۈمبىلە مىدالانەكەي لە ياد كىرد،
چونكە ئۆتۈمبىلىكى راستەقەينەي بەدى كىرد.

باشترىن ھۆكارى سارىژبوون بتوانىت ئەنجامى بدەيت، برىتپىيە
لە وابەستەبوونى زياترت بە پەرۋەردىگارەو، چونكە بە ھىچ
چەشنىك پەرۋەردىگار بە دروستكراۋەكانى، بەراۋرد ناكىرىت.

ساناترىن رىگاكانى لەيادكردنى شتەكانى دونيا برىتپىيە لە
خوشويستنى ژيانىكى باشتر. كاتىك دەكەۋىتە خوشەويستى ژيانىكى
باشترەو، كە ژيانى دوايىيە دەتوانىت ۋاز لە ژيانى ئەم دونيايە
بەينىت، چونكە ۋەك دەلىن: ژيانى ئەم دونيايە لەئىۋ دەستەكانىاندابە
ۋ ژيانى ئەو دونياش لە قوۋلايى ناخ ۋ دلىاندابە.

بۇ نمۇنە ھاۋەلانى پەيامبەرمان (ﷺ)، بەھەشتيان دەبينى ۋ
كەۋتبوونە خوشەويستى بەھەشتەو. بۇيە كاتىك داۋايان لى
دەكرا دەستبەردارى سەرۋەت ۋ سامان ۋ ژيانىشيان بىن ۋ بىكەنە
قوربانى، بى دوۋدلى دەيانكرد، بۇچى؟ چونكە شتىكى باشترىان
بەدى كىردىۋ. ھۆگرىبوون ۋ وابەستەبوون بەم دونيايەو بە
شىۋەيەكى سىروشتى بەرەۋ لاۋازى ۋ كالبوونەو دەچىت.

ۋابەستەبوونى يادەۋەرىيەكان

يەكىك لەو شتانەي سارىژبوونت دۋادەخەن، برىتپىيە لە
دەستگرتن بە زۆرىك لەو شتانەۋەي كەسىك، ياخۇد شتىكى
لەدەستچوومان بىر دەخەنەو. كەۋاتە ئەگەر يادخەرەۋەكانى ئەو
كەسە، ياخۇد ئەو شتەي لەدەستمان داۋە ۋ بىرى ئەو شتانەي
دەستمان پىۋە گرتوۋە زياتر يىت، چەشنى كەسىك دەبين تۈيۋى
سەر برىنەكەي ھەلكەنىت.

دەزانىت جەستە پىۋسەيەكى سىروشتى سارىژبوونى ھەس.

گولچنی نهوین

برینیک له جهسته دروست دهیت، چی روودهدات نهگەر یهکیک بیت له و کهسانه ی بهردهوام تویرزی سهر برینه که ی هلهده که نیت؟ چی دهگوزهریت نهگەر نههم سارپژبوونه دوا بخریت؟ هه ندیک جار نهمه روودهدات کاتیک بریکی زور له یادخه ره وهکان له دهوری خوماندا کو ده کهینه وه.

هه ندیک جار وابسته ی نههم یاده وهریانه دهین، چونکه به نیشانه ی دلسوزی و وهفای دهزانین، بو نمونه له کاتی مردنی که سینکا ههست ده کهین بیوه فا و نادلسوزین بوی، نهگەر هه ندیک له که رهسته و شمه که کانی وهکو یاده وهری هه لنه گرین. وهلی له راستیدا زور یادکردنه وه کوشنده یه. چه شنی هه لکه ندنی تویرالی سهر برینه. به هوی بیرخه ره وه بهرده وامه کانه وه، ناهیلیت برینه که سارپژ بیت.

که واته گرنگه به شیک له پرۆسه ی سارپژبوونه که بریتی بیت له دهستبه رداربوونی نههم شتانه و یادخه ره وانه.

هه ندیک جار دهمه ویت له یادمان بیت نهگەر دوا ی تیپه رینی شهش مانگ درکت کرد هیچ پیشکه و تنیک له سارپژبووندا نییه، رهنگه مانای نه وه بیت هه ندیک شت هه ن سارپژبوونه کهت دوا ده خه ن. هه روه ها نه مهش له لایه ن دهروونتاسانه وه ئاماژی پی دراوه. زاراوه یه کیان بو نههم دۆخه هه یه، به لام به گشتی چی دهیت نهگەر نههم پرۆسه ی خه مخواردنه له رپره وی سهره کی خوی لاهدات؟ نهمه مانای نه وه نییه شهش مانگ تیپه ریوه و پیویسته سارپژ بیت. مانای نه وه یه که سیک هیچ به ره وپیش نه چووه. ته نانه ت دوا ی تیپه رینی شهش، نو یاخود دوا زده مانگ هه ر له هه مان دۆخدان. به تیپه رینی کات پرۆسه ی سارپژبوونه که پیویسته به شیوه یه کی سروشتی به ره وپیش بچیت، به لام نهگەر شتانی که بکهین

بو دواخستنى سارىژبوونەكە، ئەوا ھىچ بەرەۋپىشچوونىك بەدى ناكەين، ھەندىك جار خەلكى توۋشى چەقبەستوۋى دەبن.

ئەگەر خۇت لەو دۇخەدا دۇزىيەۋە، پىۋىستە لە ناخى خۇت ورد بىتەۋە، ياخود ھاۋكارى دەست بخەيت و درك بەۋە بگەيت چى شتانىك ھەن بتوانىت لە رەفتارەكانتدا بىگۇرپىت تاكو بەرەۋپىش بچىت. درك بەۋە بگەيت ئەۋە شتىكى باشە لە كۇمەلگاگەماندا ھەمانە. ھىچ جىنى شەرم نىيە لە دەستخستنى يارمەتى و ھاۋكارىدا، ۋەلى شتىكە زور بە رۇدەۋە ئامۇژگارپىت دەكەم ئەنجامى بدەيت، بو كەسىك بدوئى، ھاۋكارى دەست بخە بو سارىژبوون، ۋەرگرتنى چارەسەر يەككىكە لە باشترىن شتەكان بتوانىت ئەنجامى بدەيت، چونكە دەزانىن لە ئايىنەكەماندا گرتنەبەرى ھۆكارەكان، ياخود بەستەۋەى وشترەكەمان بەشىكە لە پەرسىشەكەمان.

كاتىك كەسىك نەخۇش دەكەۋىت، دەروات بو بىنىنى پزىشك و ۋەرگرتنى دەرمان. ئەگەر دەتەۋىت پارە و بژىۋى ژيان پەيدا بگەيت، بىرۇ و بەدۋاى پىشەيەكدا بگەرپى. زانست و زانىارپىت دەۋى، بىرۇ بخوینەۋە. شتانىك ھەن پىۋىستە ئەنجاميان بدەين. ئەۋە بەشىكە لە بەستەۋەى وشترەكە.

لە كاتى برىندا، ياخود دلشكان و لەدەستداندا، ھەندىك جار پىۋىستى بە دەستخستنى چارەسەر، ياخود راۋىژە، بزانە ئەۋە بەشىكە لە پەرسىشەكەمان.

بەندى چوارەم

خۇپاراستن چاكتره له چارهسه كردن

لەم دوايىيەدا چەند رىنگەيەك لە كۆمەلگاكەماندا باوە كە دەبنە
هۆى دلشكانى زياتر، ئەو رىنگەيانە چىن؟
كورىك و كچىك هەن ئارەزووى دوزىنەوهى هاوسەرىك دەكەن،
چون دەيدۆزنەوه؟ ئەو ھۆكارانە چىن دەيگرىنە بەر بۆ دوزىنەوهى
هاوسەرى ژيانمان؟

ئىستا دياردەيهكى بيماننا هەيه، كچان و كوران دەست بە
قسەكردن دەكەن، ياخود با ناوى بنىين يەكتر ناسين. واتا لە
دەرەوهى خىزانەكانيان و دايك و باوكيان، بە تەواوى يەكترى بناسن.
تەنها كچە و كورە پىكەوه قسە دەكەن. گرفتەكە لەو دەايە ئىستا ئەو
دياردەيه زۆر بەربلاو بووه. بە مانايەكى تر ئەوانە رۆژدين و
بەدواى هاوسەرگىرى راستەقىنەدا ناگەرین، چونكە لە ئايىنەكەماندا
هاوسەرگىرى تاكە رىگەى شەرى پەيوەندى رۆمانسىيانەيه.
پەيوەندى رۆمانسى شەرىمان نىيە جگە لە هاوسەرگىرى. ژوان
نابەستين.

وادياره ئيمه ئهم چه مکه له دهست ددهين و دهچينه نيو کولتووری ژوانبه ستنه وه، به لام شيوازی مسولمانانه بریتیه له «تهنها ده مانه ویت به کتری بناسین، یاخود تهنها هاورین.»^۱ په روهردگار ژن و پیاوی به چهند تایبه تمه ندیه کی دیاریکراوه وه خولقاندووه. نهو سروشتهش بریتیه له وهی ئاره زوویه کی سروشتی و فیتری هیه له نیوان ژن و پیاودا و نهو ئاره زووه یش پلاتونی^۲ نییه. وانه خولقینراوه پلاتونی بیت. نه گهر په رویه ک به سستیت به چاوته وه و واخوت دهر بخت، نهو سروشته ناگوریت که په روهردگار خولقاندویه تی. ژنان و پیاوان سهرنچراکیشانی پلاتونیانه نییه له نیوانیاندا. هاوریکه ت که له په گهزی به رامبه ره، هاوشیوهی هاورینی هاوره گهزی خوت نییه.

گرفته کی تر نه وهیه، کاتیک که سیک دی دهناسیت و چه شنی ژوانیکی لی دیت. کهس لهو نیوه ندده نییه، کاتیک ده تانه ویت به کتری بناسن، به مه به سستی هاوسه رگیری. له راستیدا ئهم که سانه تهنها ئاره زووی قسه کردن ده کهن و زوریکیان رژد نین له بابه تی هاوسه رگیریدا. نه گهر که سیک رژد بیت له باره ی هاوسه رگیرییه وه، نهوا زور زوو ده چنه ناو پرۆسه که وه. له بری نه وه چی روودهدات؟ ماوهیه کی زور تیده په ریت و پرۆسه که به ره وپیش ناچیت.

نه ریتیک هیه پتویسته بیووژینینه وه. کاتیک که سیک رژد ده بیت له مه سه له ی هاوسه رگیریدا، ده رونه لای باوکی که چه که. نه وهش رژدی له مه سه له ی هاوسه رگیری و ریز به رامبه ر که چه که دهرده خات. چوونه لای باوکی که چه مانای نه وه نییه سبه ی ماره ی بکه یت،

۱ - مه به ست لینی موسلمانان فیری کولتووریکي هله و ناشه رعی بوون که بریتیه له گفتوگوی زور له نیوان ههردوو په گهزدا به بیانووی به کترناسین، یاخود رازیبوون به هاورینیه تی به کتر.

۲ - پلاتونی: خوشه ویستی رۆحی.

تەنھا ماناي ئەوھىيە ريز لە كچە و خوت دەگریت. دەرىدەخات تەنھا كات بەسەر نابەیت و بە مەبەستى قسەكردن و ژوان پەيوەندى نابەستیت.

دەتەویت رى بگریت لە دلشكانى زياتر، بە شیوھىيەكى جياواز بوى برو، ئەگەر كەسىك بو ماوھىيەكى زور قسەى لەگەل كردیت و هیچ باسیكى بینینى باوكت و قسەكردن لەگەل خیزانەكەتدا نەهاتە كۆرى، بزانه ئەوھ ئالای سوور و ئاگاداركردنەوھىيە.

ئەوھى پتووستە بىكەین گەرانەوھىيە بو ئەم سنوورانە. بىر لە مندالىك بکەرەوھ لە مالیکدایە و ئاگر، پلیکانە، فەرن و زوپا و چەندین شتى مەترسیدار لە مالەكەدایە. چى دەكەیت بو پاراستنى ئەو مندالە؟ بەربەست و سنوور دادەنیت. پەرورەدگاریش هەمان كارى كردووە لەگەلماندا. چەندین بەربەست و سنوورى داناوھ تاكو بمانپاریزیت. ئەوھ لەپیناوى پەرورەدگار و پاراستنیدا نییە، وەلى بو پاراستنى ئیمەیە.

كاتیک پەرورەدگار باسى زینا دەكات، بوونى پەيوەندى لە دەرەوھى هاوسەرگیریدا، نافەرمویت: «زینا مەكەن»، بەلكوو دەفەرمویت: «نزىكى زینا مەكەون». ئەمەش دوو دەربرینى تەواو جودان. بە تەنھا نافەرمویت مەكەونە نیتو تاوانى زیناوە. دەفەرمویت نزىكى زینا مەكەون. بە مانایەكى تر، ئەگەر زور نىگەرانی سەلامەتى مندالەكەم بم، پىنى نالیم: «برو نزىك ئاگرەكەوھ یارى بكە، تەنھا وریابە نەسووتىنى». بەلكوو دەلیم: «مەرو نزىكى ئاگرەكەوھ، چونكە دەتسووتینیت.» پەرورەدگاریش بەو چەشنە بە ئیمە دەفەرمویت. پەرورەدگار پىنى فەرمووین: «نزىكى ئەو ئاگرە مەكەون»، چونكە دەتانسووتینیت. چەندین برینى دەروونى و هەستى و دلشكان هەن كە هیچ پتووست نین و دەكریت رىگریان لى بكریت.

ناوچه يه كي به رفر او اني زينا هه يه كه ناكه ويته تاواني زيناوه
مه گهر سهره تا نزيكي بكه ويته وه. په روه ردگار سنوور و بهر به ستي
داناوه بو نه وه ي بمانپاريزيت. يه كه مجار سنووريكي داناوه به نيوي
نزمكردنه وه و داخستني چاوه كانمان. ناكه ويته نيو تاواني زيناوه
نه گهر سهرنجه كانت نزم بكه ويته وه و ته ماشا نه كه يت. ناكه ويته نيو
زيناوه نه گهر سهره تا ته ماشا نه كه يت. هه موو شتيك له نيگايه كه وه
دهست پي دهكات.

شيوازي پوشيني جلوبه رگ و رفته ارمان و ياساي په يوه ندي
نيوان هه ردوو ره گز، نه مانه سنوور و بهر به ستن بو پاراستني
نيمه دانراون.

له فهرمووده يه كي سه حيدا پيمان و تراوه، نابيت ژن و پياو
پيکه وه له خه لوه تدا بن به ته نها. هه ر کاتيک ژن و پياويكي نامه حرم
پيکه وه له خه لوه تدا بن، شه يتان سييه ميان ده بيت.

ناکه ويته نيو تاواني زيناوه، نه گهر به ته نها له گهل نامه حرم ميکدا
نه بيت. که واته نه مانه هه موو نه وه هنگاوانه ن که په روه ردگار داياناوه.
وهلي نيمه دين و هه موو سنوور و بهر به سته کان ده به زينين. به م
چه شنه ده که وين و نه مهش کاريكي گه مژانه يه. پيوسته له رني
پاراستني سنوور و بهر به سته کاني په روه ردگار وه، خوت بپاريزيت.
کاتيک دپته باسي په يوه ندي دهره وه ي هاوسه رگيري، نه گهر نيمه
وهک کولتوور نه م بهر به ست و سنووران لابه دين، به هو ي نه وه وه يه
ده سوو دينين. پيوسته بگه رپينه وه و نه م سنووران بنياد بنينه وه.
هه موو نه و سنووران بو پاراستني خودي خومانن.

پيم وايه پيوسته نه م کولتووره بگورپين. پيوسته بگه رپينه وه
بو قسه کردن بو وهلي نه مري کچه که و باوکی و جدی بين له
مه سه له ي هاوسه رگيريدا.

جۈرىكى تايىبەتى دىلشكان ھەس، ھاودەم لەگەل رەچەتەيەك
بۇ ئەو جۆرە دىلشكانە. ئەويش روودەدات، كاتىك كەسىك بەھۋى
مەرگەۋە، لە دەست دەدەيت.

پىسايەكى تايىبەت ھەيە، پەيامبەر موخەممەد (ﷺ)، پىنى
بەخشيۋىن. ئافرەتىك ھەبوو بە ناۋى ئوم سەلەمەۋە و مىردەكەي
لە دەست دابوو. زۆر ھۆگر و ئاشقى مىردەكەي بوو، ئەوان لە
دەستەي كۆچكەران بوون. ئوم سەلەمە زۆر دىلشكاو بوو كاتىك
مىردەكەي لە دەست دا.

پەيامبەرى نازدار نزاىەكى تايىبەتى فېر كرد، تاكو بىخوينىت
و پىنى فەرموو ھەركاتىك ئەم نزاىە بكات پەرۋەردگار شتانىكى
باشترى پىن دەبەخشىت.

ھەندىك جار كاتىك شتىك بە ھاوسەرىكى دىلشكاو دەلىيت
لەبارەي بە دەستەينانى شتانىكى باشترەۋە، رەنگە بلىت: «نەخىر،
نامەۋىت ھاوسەرگىرى لەگەل كەسى دىدا بكەم. ھىچ كەسىكى
باشتر نىيە.» رەنگە ئەمە راست بىت، بەلام ماناي ئەۋە نىيە ئەو

شته‌ی باشت‌ر بیت، پیویسته تهنه‌ها مروف بیت. ئەوه‌ی باشت‌ره رهنکه پاراشتیک بیت له‌م ژیان‌ده‌ا، یاخود پروژی دوا‌ییدا. رهنکه نزیک‌ی بیت له‌ په‌روه‌ردگار‌ه‌وه. ده‌کریت چه‌ندین شت بگریته‌وه. مه‌رج نییه مانای ئەوه بیت هاوسه‌رگیری له‌گه‌ل که‌سیکی باشت‌ردا ده‌که‌یت‌ه‌وه. له‌ نزا‌که‌دا تهنه‌ها ئاماژه به‌ شت‌یکی باشت‌ر و خیر‌تر ده‌کات. مه‌رج نییه مه‌به‌ستی له‌ هاوسه‌ریکی دی بیت.

ئەو نزایه‌ی په‌یام‌به‌ر موحه‌مه‌د(ﷺ)، فیری ئوم سه‌له‌مه‌ی کرد، بریتیه له «إنا لله وإنا إليه راجعون، اللهم أجرني في مصيبي، وحلف لي خيرا منها». له‌ راستیدا هه‌مووان مولکی په‌روه‌ردگارین و له‌ کوتا‌ییدا ده‌که‌رینه‌وه لای ئەو. ئەم وته‌یه گشتیه. رینگای بینینی جیهانه. په‌روه‌ردگار له‌ سوره‌تی البقره‌دا پیمان ده‌فه‌رمو‌یت: «به‌راستی تاقیتان ده‌که‌ینه‌وه به‌ ترس، برسیتی، له‌ده‌ستدانی سه‌روه‌ت و سامان، مردن و له‌ده‌ستدانی به‌ره‌می هه‌وله‌کانتان.» ئەمانه جو‌ره‌کانی تاقیکردنه‌وه‌ن و پاشان ده‌فه‌رمو‌یت: «مژده‌ بده‌نه ئارام‌گران».

ئەوه‌ی جینی سه‌رنجه له‌م ئایه‌ته‌دا ئەوه‌یه که‌سیک نابینیت پیرو‌زبایی له‌ که‌سیکی دی بکات، یاخود مژده‌ی بداتی کاتیک دوست و ئازیزیکی له‌ده‌ست داوه. سبحان الله په‌روه‌ردگار ده‌فه‌رمو‌یت مژده‌ بده‌نه ئەو که‌سه. ئەمه‌ شت‌یکی زۆر سه‌رنج‌راکیشه. په‌روه‌ردگار مژده‌ ده‌داته ئەو که‌سانه‌ی دوست و شت‌یکی خوشه‌ویستیان له‌ده‌ست داوه.

کین ئەوانه‌ی ئارام‌گرن؟ ئایه‌تی دواتر وه‌سفیان ده‌کات. ئەوانه‌ن کاتیک تووشی به‌لا و نه‌هامه‌تییه‌ک دین و ده‌لین: «إنا لله وانا إليه راجعون.» «مولکی په‌روه‌ردگارین و هه‌ر بو‌لای ئەو زاته ده‌که‌رینه‌وه».

گولجنى ئەوين

لە راستدا مولكى پەرۋەردىگار. ئەمە بەشى يەكەمى تىروانىنى جىھانە. تىگەيشتنە لەۋەى ھەموو شتىك بە خوشەويستان، سەرۋەرت و سامان، تەندروسىشمانەۋە مولكى پەرۋەردىگارە، نەك مولكى خۇمان.

ھەر بۇ لاي پەرۋەردىگار دەگەرپىنەۋە. ئايا دەزانىت بۇچى ھىندە مانابەخشە تىگەيت لەۋەى ھەموو شتىك مولكى پەرۋەردىگارە؟ تەماشاي ئەم نمونەيە بکە: بەيئە پىش چاوت ۋەكو ھاورپىيەكى بەخشندە دەھىلم ئۆتۆمبىلەكەم بەكار بەيئىت. پاشان ھىندە خۇنەويست و دەست و دل كراۋەم دەلىم ئۆتۆمبىلەكە بۇ خۆت ھەلگەر. تۆيش بۇ ماۋەى پىنج، ياخود دە سالىك ئۆتۆمبىلەكەم بۇ خۆت دەبەيت. دواتر وايدابنى لە ماۋەى ئەو دە سالەدا تووشى لەبىرچونەۋە دەبىت و لە يادى دەكەيت ئەو ئۆتۆمبىلە مولكى منە. وا دەزانىت مولكى خۆتە. دواى دە سالەكە دىم و ئۆتۆمبىلەكەم دەبەمەۋە. ئەگەر لە بىرت چووبىت ئەو ئۆتۆمبىلە مولكى كىيە، وا بزانىت مولكى خۆتە، ھەستت چۆن دەبىت كاتىك دىم بۇ ئەۋەى ئۆتۆمبىلەكەم بىبەمەۋە؟ بەو ھۆيەۋە توورە دەبىت و كاردانەۋەى توندت دەبىت.

بۇچى ئەمە پروودەدات؟ چونكە لە يادى دەكەيت ئۆتۆمبىلەكە مولكى كىيە. ئەگەر لە يادت بىت ئۆتۆمبىلەكە مولكى من بوۋە و بەئاگا بىت، كاتىك دىم بىبەمەۋە، كاردانەۋەت چۆن دەبىت؟ «ئەۋە مولكى تۆيە و ھەر بۇ خۆت دەگەرپىتەۋە.» رەنگە دلتەنگ بىت لىي دابرىت، ۋەلى بە تەۋاۋى دەزانىت من خاۋەنى ئۆتۆمبىلەكەم. ئەۋە «**إنا لله وانا اليه راجعون**»ە. تىگەيشتن و دركردنە بەۋەى ھاۋسەر، مندال، سەرۋەت و سامان و تەندروسىت، مولكى پەرۋەردىگارە و بۇ لاي زاتى مەزنى دەگەرپىنەۋە.

«**لله اجرني في مصيبي**». نهی پهروهردگار پاداشتم بدهره وه کاتیک له به لا و کاره ساتدام. داوا له پهروهردگار دهکەیت پاداشت بداته وه بههوی نهو به لا و موسیبه تهی تووشی دیت و نارامگریت بهرامبهریان.

«**و ا حلف لي خيرا منها**». شتانیکی باشترم به خهلات بکه. بیرت دهخه مه وه نه وهی باشته دهکریت چهند خهلاتیک و شتانیکی جودا بن. مه ترسه له وهی داوای شتانیکی باشته له پهروهردگار بکهیت. مانای نه وه نییه کاتیک منداله کهت له دهست دهدهیت، مندالیکی باشترت به قسمت ببیت. پهروهردگار شتانیکی باشترت پی ده به خشیت، مهرج نییه مندال بیت. هه ندیک جار نهو خهلاته باشته لهو دونیادایه. هه ندیک جار به رزبوونه وهی پله ته لای پهروهردگار و نزیککی له زاتی مه زنیه وه.

نه مه نهو ریساییه له لایهن په یامبه ره وه بو نهو ئافره تهی خه مبار بوو بههوی له دهستدانی میرده کهیه وه باس کراوه. به دنیاییه وه نه مه ش بو هه موو جوړه له دهستدانیک هاوشیوهیه، نه ک ته نها له دهستدانی میرد. نه مزایه ره چه تهی هه موو له دهستدانیکه. چی روودهدات نه گهر نه مزایه بکهیت؟ پهروهردگار پاداشت ده داته وه و شتانی باشترت به نسیب دهکات. وه کو ئاگادارن له ژياننامه و سیره ی په یامبه ردا (ﷺ) باس کراوه ئوم سه له مه له کوتاییدا هاوسه رگیری له گهل په یامبه ری نازداردا (ﷺ) کرد.

به ندى شه شه م

ره چه ته ی دلیکی شکاو

ره چه ته یه کی تر که ده مه ویت بیخه مه روو، هه مان نه و ره چه ته یه یه که به خشیومه به وانه ی باسی پاراستن، زیندوهیشتنه وه ی دل، چاره سه ره نه بینراوه کانی وه کو چاوپیسى، ئیره یی و جادووی ردش ده کهن، هه روه ها هه مان ره چه ته یه بۇ ساریژی دلیکی شکاو.

یه که م: نویژه کانت

دلنیا به ره وه له وه ی ته واو پابه ند و په یوه ستی به نویژه کانت ه وه. نویژ چه شنى ئوکسجینه. جهسته بى ئوکسجین ساریژ نابیت. هیچ کام له نه دامه کانی جهسته بى ئوکسجین کار ناکهن. دلش به هه مان چه شنه. پیویستی به ئوکسجینی نویژه. کاتیک ده لیم نویژ، مه به ستم له وه نییه هه رکات ئاسووده و ئارام بوویت، نویژ بکهیت. چی پرووده دات نه گهر هه ناسه بدهیت هه رکات ئاسووده و ئارام بوویت؟ بى هیچ گومانیک ده مریت، چونکه هه ناسه دان شتیک نییه جار جار نه انجام بدریت، یاخود هه ناسه بدهیت هه رکات ئاره زووت بوو.

ئەگەر كەسىك ئوكسىجىن ۋەرنەگرىت، دواتر نابىت لاي سەير
بىت جەستەي لەكار بىكەۋىت. پىۋىستە چەشنى ئوكسىجىنى دلان لە
نويژ بىروانىن.

ھەرۋەھا پىۋىستە ھاۋشىۋەي بەكارھىتەنى دەرمان، لەكات
ۋ ساتى خۇيدا ئەنجام بىرىت. ئەگەر پىزىشك دەرمانەكەت بۇ
بنووسىت ۋ بلىت پىۋىستە لەم كاتانەدا بەكار بىھىترىت، تۋىش
لەۋ كاتانەدا بەكارى دىنىت. كات ۋ ساتى بەكارھىتەنى دەرمانەكان
ناگورىت، چونكە دەرمانەكان بەۋ شىۋەيە چارەسەربەخشن.
پەرۋەردىگار لە ھەموو پىزىشكان زانائىرە. ئەگەر پەرۋەردىگار
دەرمانى نويژت لە چەند كاتىكى دىارىكراۋدا بۇ دابىت، لەبەر
ئەۋەيە خۇي زانايە بەۋەي فەرمانى پى دەكات.

دوۋەم: زىكرەكان

برىتىن لەۋ نزا ۋ پارانەۋانەي پەيامبەر مۇھەممەد(ﷺ)، رۇژانە
دەيخويند. داۋاتان لى دەكەم ئەم بەرنامەيە دابگرن: MyDuaa
ئەم بەرنامەيە كۆكراۋەي فەرموۋدە سەھىحەكان ۋ قورئانى
پىرۋز ۋ سوننەتەكانە. تەننەت ئەگەر ئەم بەرنامەيەش بەكار ناھىت
ۋ بەرنامەيەكى جودا بەكار دىنىت، گرنگ ئەۋەيە بەرنامەيەكى نزا
ھەبىت ۋ بەكارى بىھىت.

بۇچى؟ ھەموو بەيانىيەك كاتىك بەخەبەر دىتەۋە ۋ نويژى
بەيانى لە ساتى خۇيدا ئەنجام دەدەيت، پاشان بەرنامەكە بىكەرەۋە
ۋ بۇ نزاكانى بەيانىان بگەرپى ۋ بىانخوينە. لەم بەرنامەيەدا دەتوانىت
سندوقى گەنجىنە دروست بىكەيت كە بەردەۋام رۇژانە بىخوينىتەۋە.
بەردەۋام پىۋەي پەيۋەست بە، تەننەت ئەگەر بۇ ساتىكى كەمىش
بىت، كارىگەرىيەكى ئەرىنى زۇر قوۋلى لەسەر ژيانىت دەبىت.

گولجنى نه وين

تاكو زياتر بهم نزاiane وه په يوه ست بيت، دلت باشتړ و بهيزتر
دهبيت و خيراتر شيفات بو ديت.

جاري دواتر پيوسته نزاكاني ثيوارانيش بخوينيت. نه مه ش
ساتي نيوان نويزي عه سر و نويزي مه غريب ده گريته وه. پاشان
خويندني نزاكاني شيوانه پيش نوستن. نه م سى كاته سه ره كيترين
و گرنگترين ساته كاني خويندني نزا و زيكره كان.

سنيهم: قورثاني پيروز

قورثاني پيروز ساريژكه ر و شيفابه خشه. په روه ردگار خوي
نه مه مان پي ده فهرمويت. ساريژكه ري سينگ و دله. ده ته ویت ساريژ
بيت؟ پيوسته ده رمانه كه به كار بهينيت و قورثانیش ده رمانه كه يه.
بويه نه م سى شته هه ن: نويز (ئوكسجين). زيكره كان (خواردن
و خوراك) و قورثان (ساريژكه ر).

به ندی حه و ته م

په روه ردگار ده تپاریژیت

نزام وایه په روه ردگار یارمه تیدهر و پشتیوانی هه موو ئه و که سانه
بیت که ئازار ده چیژن، دلیان شه قار بووه و ونبوون، بیرى خوم
و ئیوهش ده هینمه وه نابیت هه رگیز هیوا له ده ست بدهن. به راستی
په روه ردگار الجباره. په روه ردگار ساریژکاری برینه و هه موو برین
و شته کان ساریژ و چاک ده کاته وه. گرنگ نییه چه نده هه ست به
شکاوی بکهیت، یاخود دلت چه نده شکاو بیت، دلت ساریژ ده کات.
پنویسته باوه ری ته واوت پی هه بیت و بزانیته په روه ردگار ساریژت
ده کات.

په روه ردگار شته کان باشتر ده کات ته نانهت باشتر له پینش
شکانیان. بهیله دله ی شکاوت تیمار بکات و ساریژت بکات.
په روه ردگار الشافیه، شیفا به خشه. تاکو زیاتر بیناسیت، زیاتر هیوا
و ئومیدت ده بیت. تاکو زیاتر بیناسیت، پاریزراوتر ده بیت له که و تنه
تاریکایی نا ئومیدییه وه.

په روه ردگار به لینی داوه ئه گهر هانای بو به ریت و داوای لی
بکهیت، وه لامی داواکهت ده داته وه. ئه و نزیکتره له مولووله ی خوینت

له توره. مولوولهى خويىنت هيلى ژيانته. نه گهر ده ته وى کوتايى به هر که سيک، يا خود زينده وه ريک بهيتيت، برو بو مولووله کاني خويى.

په روه ردگار ده فهرمويت: «کاتىک به نده کانم پرسىارم ده کهن، پنيان بلى نزيکم لينانه وه. وه لامى داواى هر که سيک ده ده مه وه هانام بو بيتيت و داوام لى بکات».

داوا له په روه ردگار بکه تيمارى دهر د و برينت بکات، پشت به خوت مه به سته، پشت به هيچ کهس و شتيكى تر مه به سته تا کو سارپيژت بکات جگه له زاتى مه زنى.

کاتىک له چيروکى هر يهک له په يامبه ران ورد ده بينه وه، په روه ردگار هه موويانى پاراست. ده رىاي بو په يامبه ر موسا (ﷺ) شوق کرد. شيفاي په يامبه ر نه يوبى (ﷺ) دا، په يامبه ر يونسى (ﷺ) رزگار کرد. نه مانه ته نها چيروکى خوشى نين، به لکوو پهند و وانه و هاندانن بومان. کاتىک په يامبه ر ئيبراهيم (ﷺ) هه لدرایه نيو ئاگره وه، ئايا په روه ردگار پاراستى؟ ته نانه ت کاتىک په يامبه ر ئيبراهيم (ﷺ) تاقي کرايه وه و فهرمانى پى کرا کوړه شيرينه کهى سه ربريت و بيکاته قوربانى، په روه ردگار خوى و کوړه کهى رزگار کرد.

که واته بزانه و دلنياه په روه ردگار رزگارت ده کات، ته نها پنيويسته بگه رييته وه لاي و هيو ابراو نه بيت.

تەنیا حاجى

Tanya Haji | تەنیا حاجى

public channel

Description

بِسْمِ اللَّهِ
الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

♥ چەنالىك تايبەت بە كىتب و بابەتى جياواز ♥

ئەم كىتبە لەلايەن خاتوون "يوسرا عمر"

كراوہ بە ديارى بۇ خوینەران

چەنال

<https://t.me/tanyahaji7>

بۇ راوبۇچون و پسيار بۇ كىتب مەينىرە!

@tanyahaji22

t.me/tanyahaji7

به ندى هه شتەم

كوۆتايى

با ساتىك تەرخان بکەين و دەرفەتیک بە خۆمان بەدەين. لە
سەرەتای ئەم پەرتووکەووە ئاماژەم بەوەدا بە گشتى بىر لە برىنى
جەستەيى بکەرەووە وەک شتىکى گرنىگ و راستەقىنەتر. ئەو ئازارە
جەستەيى، تىدەگەين و کات بە خەلکى دەدەين سارىژ بىن. هاوخەمى
زىاترمان هەيە بۆ کەسىکى لاق شکاو بە بەراورد بە کەسىکى
دلشکاو.

دەمەويت باسى تويژينه‌وه‌ى سەرنج‌راکيش بکەم لەم بارەيەووە.
تاكو خەلکى بتوانن لەو ئازارە راستەقىنەيە تىبگەن کە خەلکى بە
شىنوه‌ى جەستەيى و هزرى تووشى دەبن.

تويژينه‌وه‌يەك ئەنجام درا و تىيدا بەشداربووان و تويژەرەوان
(fMRI) يان ئەنجام دا. تەماشاي پشکينى ميشکى بەشداربووەکانيان
کرد. حالەتگە جودايان دەست کەوت:

ئەو بەشداربووانەى بەرگەى ئازارى جەستەييان گرتبوو. ئەم
بەشداربووانە ئازارى جەستەييان هەبوو و ئەم کارەيان ئەنجام
دا بە دانانى برىکى زورى گەرمى لەسەر قۆليان. واتە بەراستى

ئازارىيان ھەبوو، چەشنى ئازارى سووتاوى. بەشداربووان پىيان
وترا بوو رىژەى ئازارەكەيان بېيون و پيوەرىكى ۱ تاكو ۱۰ ى ھەبوو،
كە ژمارە ۱۰ ئازارىكى بەرگەنەگىراو بوو.

پاشان ئەو بەشداربووانە تەماشاي وينەى ئەو كەسەيان كرد كە
دلىانى شكاندبوو و ئەو يادەو ەرىيەيان ژياندەو ە. دەزانىت چىيان بو
ئاشكرا بوو؟ بۇيان دەر كەوت پشكىنى مىشكەكە ھاوشىو ەى ئەو
بەشداربووانە بوو كە تووشى ئازاي جەستەىى بېوون بە رىژەى
۸ لە ۱۰. ئەمەش چەشنى ئازارىكى بەرگەنەگىراوى جەستەىيە.
پشكىنى مىشكەكە ئەو ەى دەر خست.

دەزانىت ئەمە ماناي چىيە؟ ماناي ئەو ەى ە ئازارى ەستەكان
چەشنى ئازارى جەستەىى كار دەكاتە سەر مىشك. نەك ھەر ئازارىكى
جەستەىى سادە، بەلكو ئازارىكى زور سەخت و بەرگەنەگىراو. بۇيە
راستىيەكە ئەو ەى شتىكى نەبىنراو ە و راستەقىنەىيە. تەنھا شتىك نىيە
خەلكى خەيالى بكات. كارىگەرى جەستەىى ەىيە.

لە توئىژىنەو ەىكى تردا بۇيان دەر كەوت كاتىك كەسىكى
نىو بەشداربووان بىرى لە لە دەستدانى كەسىكى ئازىز و
خوشەو ىستى دەكر دەو ە، لە راستىدا كارىگەرىيەكى زورى
ھەبوو لە كەمبوونەو ە و دابەزىنى ئاستى زىرەكىيان. ئاستى
زىرەكىيان دابەزى تەنھا بە بىر كەرنەو ە لە كەسىك كە خوشيان
دەو ىست. بەو رادەىيە كارىگەرى ھەبوو لە سەر كەسەكە.
چەندىن توئىژىنەو ەى تر ھەن باس لە كارىگەرىيە زورەكەى
دلىكى شكاو دەكەن، نەك تەنھا لە سەر تواناي ەزرى، بەلكو
لە سەر گەشەسەندنى جەستەىيش.

ئەگەر كەسىك بەئىتتە خەيالت كە بىر لە لە دەستدانى كەسىكى
خوشەو ىستى دەكاتەو ە و ئاستى زىرەكى و تواناي بىر كەرنەو ەيان

كهم ده بېته وه، كه واته ده توانيت بهينته پيش چاو نه گهر به راستي
تووشي نه و چه شنه له ده ستدانه ببيت، چه نده كارت تي بكات؟ كه چي
هينشتا چاو ه پروان ده كه ين نه و كه سانه به هه مان شينوه كار بكهن و
هه مان ته ركيزيان هه ببيت له سهر كار و ژيانى روژانه يان. نابيت به و
شينويه بير بكهينه وه، چونكه له نيو هزر و ناخ و دلي نه و كه سدا
نه و گورانكار يانه روودهدات.

بويه زور گرنگه تينگه يت كاتيك ياس له مه ده كه ين. ده رنه نجامي
نابه رجه سته يي له سهر هزر و لاشه مان هه يه. نه وه هو كاري سهره كي
باس كردنى ساړيژ بوونه.

له هه رباغیك گولیك

له دا یكبوونه وه

له ته مه نى سيزده سالييه وه دهستم به پوشینی حجاب كرد.
له رۇژىكى هاویندا بۆ گه شتىكى خويندنگا رویشتم، كاتىك قوناغى
هه شته مم ته واو كردبوو و ده رچووبووم بۆ قوناغى نويه م.
له كۆتايى گه شته كه دا ههستم كرد پيوسته ژيانى خوم بگورم.
دهمويست زياتر پابه ندى ئاينى ئىسلام بم. لهو ساته دا دوو برىارى
گرنگ و بنچينه ييم دا:

يه كه م/ برىارم دا به ته واوى په يوهست بم به كات و ساتى
نويژه كانمه وه و كه مته رخه ميان تيدا نه كه م، چونكه هاوشيوه
هاوته مه نه كانى خوم زۆر جار نويژه كانم دواده خست، يا خود
نه مده كرد. بويه برىارم دا ئيدى له ئه نجامدانى نويژه كانمدا
كه مته رخه مى نه كه م.

دووهم/ برىارم دا حجاب بپوشم پيش ئه وهى قوناغى خويندنى
دواترم دهست پى بكه مه وه و بچمه قوناغى ئاماده يى. حجاب
لاى من زۆر شت ده گه يه نيت. شتىكه ئىستا به شىكه له ناسنامه م.
له هه مووى گرنگتر، حجاب به لاي منه وه هيماي خوشه ويستى
په روه ردگار. هه روه ها پابه ندبوونمه به و راستىيهى نابيت منى
ئافرهت وه كو كالا يه ك ته ماشا بكرىم. له نيو كومه لگه و بانگه شه و

راگه ياندنه كاندا زور جار ئافرهت وهكو كالايهك ته ماشا دهكریت. حېجاب هيمای شكو و هيز و پهيوه نديمه له گهل خالقی خومدا. بو خوده رخستن وهك لاشه يهك دروست نه بووم، بهلكوو ئه وهی گرنكه ناخ و رۇحه. بويه بريارم دا پهروه ردگارم بخمه پيش هه موو ئامانجيكمه وه، ئه وهی به لای پهروه ردگارمه وه چاك و جوانه گرنكتر و بالاتره له لام له وهی به لای كومه لگه و دروستكراوه كانيه وه چاك و جوانه. هوكاری پۇشینی حېجاب له يهكه مجاردا هه مان ئه و هوكاره يه كه ئیستاش دهپوشم. كاتيك به دايكمم وت، ئیتر من حېجاب دهپوشم، يهكه مین كاردانه وهی بریتی بوو له «من هېچ زورت لی ناكه م حېجاب بپوشیت.» وه لامم دايه وه، دهزانم دايكه گیان، به لام خوم دهمه ویت حېجاب بپوشم. ئه وه برياری تایبه تی خوم بوو و هېچ كه سیک ناچاری نه كردم به پۇشینی. برياریك بوو راسته وخو له قوولایی ناخمه وه دام، چونكه بروام وابوو ئه مه ریگا راسته كه مه به ره و پهروه ردگار و ئیستایش هه مان بوچوونم هه يه. كاتيك له ناخه وه به ته واوی جیگیر و پته و ده بیت، خه لكیش هه ست به وه دهكهن كه بروابه خو و به هیزیت له و كارانه ی ئه نجامی دده دیت و ئه و شتانه ی باوه رت پیی هه يه. پیویسته به ته واوی پابه ندی بیروباوه ركه مان بین. به م شیوه يه هه مووان ریزت دهگرن. پهيوه ندیه کی زور به هیز هه يه له نیوان نویژه كانمان و هه موو شته كانی ژيانمانه وه به حېجابیشه وه. ئاموژگاریم بو ئه و ئافره تانه ی ده یانه ویت حېجاب بپوشن، یاخود وازی لی بهینن، بریتییه له وهی بناغه ی خو یان له گهل پهروه ردگاریاندا به هیز بكه ن، له رپی به هیز كردنی پهيوه ندیان له گهل نویژه كانیاندا. ئه گهر مروف پهيوه ندیه کی به هیزی له گهل نویژه كانیدا هه بیت، هه موو شته كانی تر ساده و ئاسان ده بن بوی. ئه وه بنه مایه کی سه ره کییه كه

فىرى بووم و بە كەسانى تىشى رادەگەيەنم. حىجاب نىشانەي
پەيوەندىمانە لەگەل پەروەردگاردا. ھۆكارى سەرەكى پۆشىنى
حىجاب برىتيە لەوہى پەروەردگار فەرمانى پى كىردووين و دەبىت
ملكەچى فەرمانى ئىلاھى بىن. دەكرىت چەندىن ھۆكارى تر ئاماژە
پى بدرىت بۆ پۆشىنى حىجاب. بۆ نموونە، بە پۆشىنى حىجاب
بەرپەرچى ئەو دەدەمەوہ وەك كالاىەك تەماشىا بكرىم. زۆر جار
كەسانىك دەيانەوئىت واز لە حىجاب بەئىن و دىن داواى ئامۇژگارىم
لى دەكەن. ئامۇژگارىان دەكەم بەوہى بگەرىنەوہ بۆ خالى بنەرەت
كە پەيوەندىيانە لەگەل پەروەردگار، ئەوئىش بە تايبەت لە رىنى
ئەنجامدانى نوئزەكانەوہ. بە وابەستەبوون و گىرنگىدان بە نوئزەكان
ھەموو كارىكى تر ئاسان دەبىت، جا پۆشىنى حىجاب بىت، ياخود
جۆرەكانى ترى پەرسىشى ئىلاھى.

چۆن پەروەردگار بناسىن؟

زور كەس بە شىۋەيەكى دروست نازانن پەروەردگار كىيە. زورىكمان چۈن بىر لە دراۋسى و كەسانى تر دەكەينەۋە، ئاۋايش بىر لە پەروەردگار دەكەينەۋە. زۆر كەس پىۋىستە ئەۋ چەمك و شتانەى لەبارەى پەروەردگارەۋە فىرى بوون و لەگەلياندا گەۋرەبوون، لە بىرى خۇيان بېنەۋە. يەككە لە ھەلە كوشندانەى زورىكمان لەگەليدا گەۋرەبووين، ۋا تىگەيشتۋوين پەروەردگار ھاۋشىۋەى پۇلىسىكە، چاۋەرىيە بتخاتە بەنديخانەيەكەۋە، ئەۋ بەنديخانەيەش پىنى دەۋترىت دۈزەخ. يەكەمىن ئەۋ وشانەى لە سەرەتاۋە لە بارەى ئىسلامەۋە فىريان دەبين، برىتىن لە ھەرام و دۈزەخ، بە چەشنىك ئەۋ مندالە بچوۋكانەى زۆر شت نازانن، ھەرام و دۈزەخ دەزانن.

ئەم چەمكەنە ھەر لە مندالىيەۋە فىرى مندالەكانمان دەكرىن، ۋاتا ھەر لە سەرەتاۋە فىر دەكرىت ئىسلام چەند شتىكە كە ناتوانىت ئەنجامى بدەيت و بە ھۋيەۋە سزا دەدرىت. ھەندى شتىش ھەن دەتوانىت ئەنجاميان بدەيت، ۋەلى ئەۋانەى ھەرامن و ناتوانىت ئەنجاميان بدەيت، زياترن. راستە ئىسلام چەند شتىكى ھەيە، بۈنموۋنە: ھەرامە ئەمە بخۋىت، ئەۋە بپۈشيت و بەۋ شىۋەيە رەفتار بكەيت. لە كاتىكدا ھەموو ئەم شتانە لە ژياندا گرنگ و پىۋىستىن.

پىويستمان بە ياسايە بۇ شۇڧىرىكىردن، چى دەبوو ئەگەر
ھىماكانى ھاتوچۇ نەبوونايە؟ گلوپى سوور و سەوز نەبوونايە؟
ئەوكات ھىچ ھىمايەكى وەستان نەدەبوو. پىويستمان بە ياسايە،
وہلى شتىكى زور گرنگ ھەيە باس نەكراوہ. تىگەشتىنكى ھەلەمان
لەبارەى پەرورەردگار و بەدىنەرمانەوہ ھەيە، ھىچ پەيوەندىيەكى
نزىكمان لەگەل پەرورەردگارماندا نىيە، بۇچى بەو چەشنەيە؟
چونكە زورىكمان گەرورەبووين و ھاوشىوہى پۇلىسىك بىرمان
لە پەرورەردگار كىردۆتەوہ. بەراستى ئەمە كارەساتىكى كوشندەيە.
رەنگە بىرسىن بۇچى گەنجان نايەن بۇ مزگەوت؟ بۇچى زورىك لە
گەنجان واز لە ئىسلام دىنن؟ ھۆكارىك ھەيە بۇ ئەمە، پەرورەردگار
خوى گەنجانمان بپارىزىت، زور كەس بنەما دروست و راستەكان
و پەيوەستەكانيان بە پەرورەردگارەوہ فىر تاكرىت، چونكە ئايىنيان
وہك لىستىك فىر كراوہ، وەكو لىستىك لە شتى ھەرام و ھەلال.
واى دابنى مندالىكت ھەيە و ھەموو رۇژىك بە مندالەكەت دەلىت:
پىويستە ئاگادارى پۇلىس بىت، ئەگەر بچووكتىن ھەلە بكەيت، دىت
و دەستگىرت دەكات و دەتخاتە نىو بەندىخانەوہ. ھەموو رۇژىك
ئەمە بە گوڧىدا دەدەيت: پىويستە ئاگادار بىت پۇلىسەكە چەكى
پىيە. كاتىك مندالەكە گەرورە دەبىت چى رۈودەدات؟ ئەو مندالە چ
جۈرە پەيوەندىيەكى لەگەل پۇلىسدا دەبىت؟ ئايا ئەو مندالە پۇلىس
بىيىت دەلىت، با تۈزىك لىنى نىزىكتر بىمەوہ؟ دەمەوېت بىمە ھاوپى
لەگەلىدا تاكو پىويستى و ھەستەكانى بۇ دەر بىرېم؟ نەخىر لە
راستىدا مندالەكە دەيەوېت لە پۇلىسەكە دوور بىت و ھەلىت. شتەكە
رۈونە؟ ئەگەر پۇلىس لەم رىگايەدا بىت، ئەو بە رىگايەكى تردا
دەرۋات. ئايا ئەو مندالە پۇلىسى خۇش دەوېت؟ نەخىر، مندالەكە
لىتى دەرستىت، تىدەگەن؟

بويە زۈرىك لە ئىمە بەۋ جۈرە پەيۋەندىيە لەگەل پەرۋەردگاردا
گەرە دەبىن، لىنى دەترسىن، ۋەلى جۈرە ترسىكى ھەلە و
مەترسىدار. ئەمە ماناي چىيە؟ لە پەرۋەردگار بترسە. ئەمە گرنگە،
بەلام ترس لە پەرۋەردگار بە شىۋەيەكى گونجاۋ و دروست چىيە
و چۈنە؟ ئەمە جۈرىكى دروستى ترس نىيە، چۈنكە ترسىكى
دروست لىنى وات لى دەكات زياتر بەرەۋ ئەۋ ھەنگاۋ بىئىت. ئەمەش
پىي دەوترىت پەرسىشىكى دروست، ترسىكى دروست، تەقۋا و
پەرسىش و ئاگاداربوون لە پەرۋەردگار. ئىستا دەزانىت چى ترس
و تەقۋايەك ھانت دەدات زياتر بەرەۋ لاي پەرۋەردگار بىرۋىت و
ھەنگاۋ بىئىت؟ دەتەۋىت زياتر لىنى نىزىك بىيىتەۋە؟ ۋەك ئەۋەيە لە
ترسى پەرۋەردگاردا بەرەۋ پەرۋەردگار ھەنگاۋ بىئىت، ئەمە ماناي
چىيە؟ ۋاتا پاكردن و دووركەۋتەۋە لە توۋپەيى و غەزەب و سزا و
نارازىبوونى پەرۋەردگار، لە پىي ھەنگاۋنان و نىزىكبوۋنەۋە لىيەۋە،
نەۋەك دووركەۋتەۋە لىنى. ئەگەر زانىت لە پەرۋەردگار دوور
دەكەۋىتەۋە و پادەكەيت لىنى، ۋەك ئەۋەي بەسەر گەنجەكانماندا
ھاتوۋە؛ نامەۋىت چىدى بچمە مزگەۋت، نامەۋىت چىدى پابەندى
ئايىن بىم، ئەۋە ترسىكى دروست نىيە، بەلكوۋ نادروست و خراپە
كە لە مندالىيەۋە تىياندا پەگى داکوتاۋە.

ھاۋشىۋەي ترسى مندالەكە لە پۆلىس ۋايە. كەسەكە دەيەۋىت لە
پەرۋەردگار دوور بىكەۋىتەۋە، بۆچى؟ چۈنكە دەلىت: ھەر ھەلەيەك
بىكەم دەچمە دۈزەخەۋە. گوۋىت لە شتى نەفامانە دەبىت، پىۋىستە
ئەم جۈرە بىرکردنەۋانە بگۆردىن و لەبىر بىكرىن، بۆچى؟ چۈنكە
پەحم و بەزەيى پەرۋەردگار لە پىش غەزەب و توۋپەيەكەيەۋەيەتى.
پەرۋەردگار چەشنى پۆلىسىك نىيە بىيەۋىت بمانخاتە بەندىخانەۋە،
بەلكو لە دايكىك بۇ مندالەكەي بەرەمىتر و مېھرەبانتەرە بۇمان.

دەمەويت ساتىك لەوۋە رابمىنن و بزائن ماناى چىيە. دەمەويت بىر
بەنەوۋە دايكىك لەپىناو پاراستنى مندالەكەيدا چى بۇ دەكات؟ دواتر
بىر لە پەرۋەردگار بەنەوۋە. رەحم و بەزەيى پەرۋەردگار زۆر لەوۋە
زىاترە، رەحم و بەزەيىكەي سەرچاۋە و كانياۋى ھەموو رەحم
و بەزەيىكەنى ترە. پەرۋەردگار چاۋەپىي ئەوۋە نىيە بمانخاتە نىو
ئاگرى دۆزەخەوۋە، ۋەلى دەيەويت و شەيدايە لىمان خوش ببىت.
دەيەويت رەحمى خۆيمان بەسەردا برىژىت. زۆر شت ھەن دەبىت
لە بىرى خۆمانى بەرىنەوۋە، تاكو تىگەين پەرۋەردگار كىيە، چونكە
دواتر دەبىتە ھۆى تىگەيشتمان لە ھەموو ئەو شتانەى لە ژياندا
بۆمان پىش دىن. ئەگەر بىر لە پەرۋەردگار بەيەوۋە، كە توورەيە
و چاۋەپىيە ھەلەيەك بەيەت. كاتىك ھەلەيەك دەكەيت دەكەويتە
نائومىدىيەكى كوشندەوۋە، چونكە ۋا تىگەيشتوۋى پەرۋەردگار
رقى لىتە، ياخود سزات دەدات. ئەمە ئەو چەشنە تىگەيشتمانەيە
كاتىك ھەلەيەك دەكەيت، لەبارەى پەرۋەردگارەوۋە چەند چەمكىنى
نەرىنيانەت لا دروست دەبىت. ئەو چەمكە نەرىنيانە دەبنە مايەى
نائومىدىت.

گومانی باشبردن به پهروهردگار

یه‌کیک له ئامرازه گرنگه‌کان، که ده‌توانین له‌م نه‌خشه
ریگایه‌دا سوودی لی وه‌رگرین، پیی ده‌وتریت گومانی باشبردن
به پهروهردگار (حسن الظن بالله). واتا بیرکردنه‌وه‌یه‌کی ئهرینیمان
به‌رامبه‌ر به پهروهردگار هه‌بیت. ده‌بیت ئه‌و شته له بنچینه‌وه
بگورین. زوریکمان بیرکردنه‌وه‌ی نه‌رینیمان به‌رامبه‌ر پهروهردگار
هه‌یه و وه‌کو سه‌رچاوه و کانگای هه‌موو رحم و میهره‌بانیه‌کان بیر
له پهروهردگار ناکه‌ینه‌وه. وا بیر ده‌که‌ینه‌وه، پهروهردگار چاوه‌رییه
هه‌له‌یه‌ک بکه‌ین و بمانخاته ئاگری دوزه‌خه‌وه. پهروهردگار به‌و
شیوه‌یه نییه. پنیسته ئه‌و بیرکردنه‌وه‌یه له بیر خومان به‌رینه‌وه.
به‌داخه‌وه زوریکمان به‌و شیوه‌یه فیر کراوین و پهروهرده کراوین.
هه‌ندیکمان ئه‌وه بو کونترۆلکردنی منداله‌کانمان به‌کار دینین، به‌لام
به‌داخه‌وه ریگایه‌کی خراپه. ته‌نانه‌ت ره‌نگه که‌سیک ئیمان و باوه‌ر
له دلیدا جیگیر نه‌بیت و به‌رووکه‌ش مسولمان بیت. ره‌نگه هه‌موو
قورئانی پیروزی له‌به‌ر بیت. زوو کوتایی دیت و له‌ناو ده‌چیت،
ئه‌گه‌ر له ناخه‌وه نه‌بیت، چه‌شنی جلو به‌رگ له‌به‌ر داده‌که‌نریت، به
تایبه‌ت کاتیک که‌سه‌که ده‌که‌و‌یته نیو تاقیکردنه‌وه‌یه‌کی سه‌خته‌وه.
ئه‌و جوهره تاقیکردنه‌وانه چین که ره‌نگه پیدایه‌تیه‌ریت؟ هه‌ندیک

كەس بە رویشتن بۇ زانكۇ و كولیژ و جیهیشتنى ئەو ژینەگەیه و رویشتن بو ژینگەیهكى تر تاقى دەكرینهو. رەنگە زانكۇ جیهیللیت و فریو بخوات، ئەگەر ئیمان و باوەرەكەى لە ناخ و دلدا جیگیر نەبووینت. بەرگەى ئەم زریان و تاقیکردنەوانە ناگریت.

زۆر گرنگە یەكەم شت تیگەیشتنىكى دروستمان لەبارەى پەروەردگارەو. هەبیت و گومانى باشى پى بەین. تیگەیشتنىكى ئەرىنیمان هەبیت لەبارەیهو و ئەو تیگەیشتن و پەیوەستیهش پێویستە لە ناخەو. بیت، نەك تەنها لەسەر پووکار و پوشاکمان رەنگ بداتەو. قورئان دەكریت بە رێكى و جوانى بخوینریتەو، وەلى ئەگەر كاریگەرى لەسەر دلەكان جینهیللیت، ئەو ئامانج و مەبەستى راستەقینەى خۆى نەپێكاو. كاتىك مانگى رەمەزان دىت و قورئانىكى زۆر دەخویننەو، رەنگە چەند جارێك خەتمى بكەین، بەلام نەمانگۆریت. ئایا لەو تێدەگەین كە دەخویننەو؟ ئایا دەچیتە دلەكانمانەو، یاخود تەنها بە پووگەشە؟ زۆر گرنگە بچیتە قوولایى ناخەو.

پێویستە بێرکردنەو. یەكەم ئەرىنیمان هەبیت لەبارەى پەروەردگارەو. بێرکردنەو. ئەرىنى لەبارەى پەروەردگارەو چۆنە؟ با نموونەیهكتان بۆ بهینهمەو. كاتىك دایكىك، یاخود باوكىك مندالەكەى دەبات بۆ ئەو. دەرزى لى بدات. زۆرىكمان ئەزموونى ئەمەمان كردو، رەنگە منداڵىك بووبیت و بردراىت دەرزىت لى بدریت، یاخود دایكىك، یاخود باوكىك بووبیت و مندالەكەت بردیت. هەموومان دەزانین شتىكى خوش نییە، بەلام مەبەست و ئامانجىكى هەیه. كاتىك دایكەكە مندالەكە دەبات بۆ كوتان، شتىكى بەئازارە، وەلى ئەو دایكە بۆ سوود و بەرژەوهندى مندالەكەى دەرزى لى دەبات. گومانى باشبردن لەم نموونەیهدا ئەو. یەكەم منداڵىك

گومانی بێر بە دایک. یاخود باوکت دەبەیت. دەزانیت دایک و
 دوکت بەرژدەودیدی و سوودی تویان دەوێت، نەک ئەوەی ئازارت
 بدەن. متمانەت بە دایبابت هەیە و بیرکردنەوێهەکی ئەرینیت لە
 دەرینەوێهە کاتیک دایبابت دەتخەنە حالەتیک ئازار بەخشەوێ.
 دەرینیت و دایبابت ئەوێ بو چاکە و سوودی خوتە، دەزانیت کوتانەکی
 بو سوودی خوتە و گومانی خراپت بەرامبەر دایبابت نییە. گومان
 ناکەیت بیانەوێت بکوژن، یاخود بیانەوێت بە دەرزییەکی ژەهراوێت
 بکەن. وا بیر ناکەیتەوێ بیانەوێت ئازارت بدەن، دەزانیت ئەوێ بو
 سوود و قازانجی خوتە. گومانی باشبردن بە پەروەردگار بریتییه
 لەوێ دایبابت هەر کاریک بکات بو سوود و قازانجی خوتە،
 تەنانەت ئەگەر بکەوێت و ماندوو بیت، لە کوتاییدا پەروەردگار
 چاکە و خیری توی دەوێت و خراپە و زەرەری تۆی ناوێت. ئەوێ
 گومانی باشبردن بە پەروەردگار.

هاوسەرگىرى بۇ دۆراوه كانە

«بە دلى خۆت بکە و بە سەلتى بمىنەو، ياخود هاوسەرگىرى بکە: خۆت هەلى بژىرە.» بىرم نایاتەو، کى پىنى وتم، وەلى لە يادە بە نىمچە گالته يە کەو، پىيان وتم، وەلى نىمچە پاستىيە کە زور گرنگە. بۆيە زورىک لە چارەسەرکاران پەرۆش نىن لە چارەسەرکردنى گرفتى هاوسەرگىرىدا. گرفتىكى زور ئالۆز و نارەحەتە و زور جار لە دەست دەردەچىت، لە خراپترىن دۆخەکاندا چارەسەرکار لە بەشى پىشەو، مىلانىکەدايە، وەلى من ئارەزووى چارەسەرى گرفتهکانى هاوسەرگىرى دەکەم، بۆچى؟ رەنگە ئارەزووم لە کارەکە هەبىت، چونکە پىسايەک لە مىشکەدايە: ئەگەر هاوسەرگىرى سەرکەوتوو بىت، پىويستە چەشتى کىپرکىيەک بىت، تاكو بزانرىت کام لە هاوسەران زياتر دەدۆرىت و کىپرکىيەک بىت، تاكو کوتايى ئەنجامە کە نەزانراو بىت.

کاتىک دىتە باسى بردنەو، و دۆران، بروام وایە سى جۆر لە هاوسەرگىرى هەن. لە جۆرى يەکەمدا هەردوو ژن و مىرد هەولى بردنەو، دەدەن و جەنگىكى سەختە. ژن و مىرد چەكى زور و کوشندەيان پىيە، هەر لە مستەکولە و قسەو، بگرە تاكو بىدەنگى. ئەم جۆرە هاوسەرگىرىيە لەناو دەچىت و هەلدەو، شىتەو، ژن و

میرد یه کتری له ماو ده بهن و یه کتری تیکده شکینن، له نه جامدا ناشتی و نارامی منداله کانیاں تیک ددهن. له راستیدا هه لوه شانه وه که سوودی زیاتره، به جوریک توپژینه وه کان پیمان ده لین بو مندال باشتريکه دایک و باوکیان جیا بېنه وه نهک به رده وام له شهر و ناوکیدا بن. ئەم هاوسه رگيریانه بهر پرسن له شکستی (۵۰٪) ی هاوسه رگيرییه کان. جوری دووه میان پره له بردنه وه و دوران، به لام روله کان جیگیرن، هه میشه هه مان ژن، یاخود میرد دؤراوه. ئەم جوړه هاوسه رگيرییه هاوسه رگيری چه وساوه یه. واتا هه میشه یه کیکیان زال ده بیت و ئەوی تریان چه وساوه و ژیرده سته. له نه جامدا هه ردو وکیان ریز و شکویان له ده ست ددهن. ئەم هه ش هاوسه رگيری ئالووده بووان، به رده سته، زالمان و کویله کانه. رهنگه خه مناکترین جوری هاوسه رگيری بیت.

جوری سییه می هاوسه رگيری هه یه. ئەم جوړه کامل و بی که موکورتی نییه، وه لی ژن و میرد بریاریان داوه یه کتریان خوش بویت و له پیناو یه کتردا، قوربانی بدهن. لهم جوړه هاوسه رگيرییه دا دوران ده بیتته جوریکی ژیان و کتیرکییه ک بو زانینی ئەوه ی کی ده توانیت زیاتر گوی له وی تر بگریت، گرنگی پی بدات، خزمه تی بکات، بیبه خشیت و قبولی بکات.

هاوسه رگيرییه که ده بیتته کتیرکییه ک بو زانینی ئەوه ی کی ده توانیت به چه شنیک بگوریت، هاوکار و یارمه تیده ری زیاتری به رامبه ر بیت، له خوی ببووریت له پیناو زیادکردنی شکو و ریز و هینزی به رامبه ر. ئەم جوړه هاوسه رگيرییه ئەو که سانه دروست ده کات، که ده توان بچووک، ساده، به به زه یی، دلنه رم و ناشته وا بن. به مانایه کی تر ئەمانه شورشگیرن، چونکه له کولتووریکدا ده ژین دوران دوژمنانه، به یانیاں به ئاگا دینه وه به هه والی

تىكچوونى ناكوكىيەكان. دەچىنە سەر كار، ھەمووان تىيدا دەجەنگن بو سوود و بەرژەۋەندى بەريوۋەەر و پلەبەرزبوۋنەۋە. ياخود لە مالەۋە دەمىنىنەۋە كە تىيدا ناكوكى و مەلانى لەسەر يارىي مىدالان زياترە. لە شەۋانىشدا كۆي لە دەمەقالىي بەرنامەكان دەگرىن و ھەريەك لە ميوانەكانى بەرنامەكە دەيەۋىت بوچوۋنەكەي خۇي براۋە بىت. دەجەنگىن بو ئەۋەي باشتىن شەكمان ھەبىت و لە باشتىن براندىكان بىن. كاتىك لە كوتايى رۇژدا يەكتەر دەبىنىن دەجەنگىن، چونكە بە ھىچ شتىكى تر رانەھىراۋىن. لە خراپترىن دۇخدا پەرۋەردە كراۋىن بو جەنگان لەپىناۋ رزگار بوونمان لە روۋى جەستەيى و ھەستىيەۋە. لە باشتىن دۇخدا بومان دەردەكەۋىت ھەۋلى بردنەۋەي پىشېركىكە دەدەين لەپىناۋ بەدەستەينانى سەرنج و پەسەندكردنى دايك و باۋكمان و ھاۋرېيانمان. بەم چەشنە چوۋنە ھاۋسەرگىرىيەكەۋە كە تىيدا دۇران نەرىتى ھاۋبەشى ژن و مىردە، دەبىتە كارىكى دژە كۆلتوور. بو ئەۋەي لە ژوۋرى چارەسەرى ھاۋسەرگىرىدا دانىشيت، پىۋىستە ياخىيوون بەرپا بكەيت.

ھاۋسەرگىرى ياخى چۈنە؟ لەم دوايىدە كاتىك خوينم قولپ دەدات و دەزانم فەرامۇش كراۋم و ھەلە لىم تىگەيشتون و ئامادەم ھەموو شتىك بكەم بو رازىكردن و بردنەۋەي ئەۋەي شايستەمە، ھەول دەدەم پەيۋەندىيەكى تەلەفونىم بىتەۋە ياد، كە لە لايەن مامۇستاي كۆرەكەمەۋە پىمانەۋە كرا. رۇژىك دواي قوتابخانە پەيۋەندى پىۋە كردين تاكو پىمان بلىت روۋداۋىك لە وانەي جومناستىك روۋىداۋە. دواي پىشېركىيەكى ۋەرزشى توند، كە خەلاتەكەي برىتى بوو لە زوو چوۋنە دەرەۋە و جىھىشتى پول. تىمى كۆرەكەم دۇرا، دۇراۋەكان ۋەستابوون و مىنگەيان دەھات و سكالاي جورى ناداپەرۋەرىيان دەكرد كاتىك براۋەكان چوۋنە

دوره وه کوره کهم دهستی به چه پله لیدان کرد. چه پله ی بو براوه کان
لی دودا و خنده به روو خساریه وه بوو، کاتیک دهرویشتنه دوره وه
ماموستای حوماسستیک به خیرایی هانی تهواوی تیمه که ی دا وه کو
نه و بکه وه دوره وه کان ی پولی دووهم چه پله یه کی توندیان بو
هاوپوله براوه کان یان لیدا و به وهش دانیان به وه دا نا که دوراون.
کاتیک تووره ده بم، هول ددهم دلی کوره که ی خومم بیته وه یاد.
دلیک به شانازییه وه ده دوریت و نامیز بو براوه کان ده کاته وه.
له هاوسه رگیردا دوران واته چاککردنه وه ی هه موو شتیک
بو هاوسه ره که ت و گو یگرتن له نه هامه تییه کان یان و دلت بویان
ژان بکات. هاوبه شیکردنه له ساته پر نازاره کاندا زیاتر له
ساته خوشه کان. بریتییه له دوزینه وه ی ریگا بو خاکیبوون و
کرانه وه، ته نانه ت کاتیک هه موو ناماژه کان له تودا پیت ده لین
راستیت و نه وان هه لن. بریتییه له نه نجامدانی نه و کاره ی
راست و چاکه بو هاوسه ره که ت ته نانه ت نه گهر پیویست بکات
قوربانی گه وره بدهیت له و پیناوه دا وه کو له ده ستدانی کاریک،
په یوه ندییه ک، یاخود خوبه گه وره زانی. بریتییه له لیخوشبوون
به خیرایی. بریتییه له نه هینشتنی شتانیک له ژیانقدا ته نانه ت
نه گهر خوشیشست بوین نه گهر ریگریت لی بکه ن له بایه خپیدان و
گرنگیدان و خزمه تکردنی هاوسه ره که ت. بریتییه له به ده سته پینانی
ناشتی و نارامی له رینی قبوولکردنی هه ندیک که موکورتی لاهه کی
هاوسه ره که ت، چونکه بیرت بخت سه ره تا که وتیته خوشه ویستی
نه و شتانه وه. بریتییه له زانینی نه وه ی هاوسه ره که ت هه رگیز
به تهواوی لیت تیناگات و بی به رامبه ر خوشی ناوییت، چونکه
نه وانیش دروستکراوی کامل و تهواو نین و هه رچونیک بیت
تاکو کوتایی خوشت بویت.

رهنگه هاوسه رگیری تهها راهبانیك بیت كه پیویسته بو
 گوره رکردن لهم حیهادا، به تایبته کاتیک دوو کهسی دوراو له
 مالیکدا دهژین و ههردوو لا ملکه چن. جیهاییك كه قوتت ده دات
 و دهتفینیتیه وه به بی ترسی بهرده وام له نه هامة تی و ناخوشی
 رهنگه پیویست بکات به چه شنیک بین بردنه وه چیژ و خوشی
 خوی له دهست بدات و پیشبرکیکه بکهینه قوربانی له پیناو کهسانی
 تر دا. رهنگه پیویست بکات ببینه دهسته یه کی دوراو له جیهانیكدا که
 تیکچوو به پیشبرکیکردن له پیناو بردنه ودا. نه کهر نه و کاره بکهین،
 رهنگه بتوانین له شه واندا ئارامتر بنوین و ته ماشای نیوچاوی
 خوشه ویستانمان بکهین و بیهخشین و له یاد بکهین و چه پله بو
 کهسانی چوارده و رمان لی بدهین.

بروام وایه له هاوسه رگیری دوراو دهکاندا هه ماهه نگیه ک دروست
 ده بیت و هه موو ژیان ده بیته جوریک له یاخیووون که دره وشاود تره
 له هه تاو. یاخیووونه چاکه کان بهرده وامن و جیهان بهرده و دوخیکی
 باشتر ده بهن هاوشیوهی نه وهن، وانیه؟ چاره سهر ده کهن و ناو ده دان
 ده که نه وه. که ورهن و هاوشیوهی هه تاو ده دره وشینه وه. هاوشیوهی
 هه تاو هینزی راکینشانیان بهرگه نه گیراوه.

چیرۆکی ژيانمان

لورا مونسون نووسەری پڕفڕۆشتەری پەرتووکی، «ئەمە ئەو چیرۆکە نییە کە بیری لی دەکەیتەوه.» و دامەزرینەری «هاڤن ریتريتس»ە. بەم شێوەیە چیرۆکی خۆی و میردەکە ی دەگیریتەوه: با بلین لە هاوسەرگیرییەکی تەندروست و باشدايت. هیشتا هاوڕێ و خوشەویستی یەکتەر، دواي تێپەراندنی نیوەی تەمەنتان پێکەوه. ئەو خەونانە ی لە تەمەنی بیست سالییەوه دەتانیست بە دەستی بهێتن لە چاوی یەکتەردا وەکو ڕووناکی مومی کافترياکانی شار دەدرەوشینەوه کاتیک سەلت و لاوازیت و زوریکي هاتوتە دی. دوو دەیه دواي ئەوه دەبیتە خاوەنی بیست دوئم زەوی، خانوویەک، منداڵ، سەگ و ئەسپ. نموونە ی ئەو دایک و باوکە دەبیت کە ویستووتە و پريت لە خوشەویستی و چاودیری هەمووان. هەموویت جێبەجی کرد: دیزنی لاند و کامپین و هاوای و مەکسیک و ژیان لە شار و ڕوانین لە ئەستێرەکان.

دەنیابە گرفتت لە پەيوەندی هاوسەرگیریدا دەبیت، بە گشتی زور نارازیت لەوەی شتەکان بە چەشنیک بەرپۆه چوون، کە هەرگیز بە خەون و خەیاڵیشتدا نەهاتووە ئەم وشانە لە میردەکەتەوه بپیستی لە ڕۆژیکي خوشی هاویندا «خۆشم ناوینیت، ڕۆژیک نەبووه کە

خوښم ويستبیت. من دهرؤم. منډاله کانیښ لیم تیده گن و دهیانه ویت
خوښبهخت بم.»

نمه چيروکى جيابوونه وه و تهلان نيه و چيروکى پارانه وه له
ميرده کهم نيه تاكو بمينيته وه. چيروکى بيستنى «چيدى خوښم
ناوښت» له له ميرده کهم وه و برياردانه له وهى بروای پى نه کهم.
پاشان له نه جامدا چى پرووده دات.

سهرنج له مه بده: منډالينک هله دچيت و تووره ده بښت. ههول
ده دات له دايکى بدات، به لام دايکى لى ناداته وه و سزای نادات
و ناموزگارى ناکات. له برى نه وه تهنه فهراموشى ده کات. پاشان
دايکه که خه ریکى کاروبارى خوى ده بښت، وهک نه وهى هيچ هه لچوون
و تووره يیه که نه بوو بښت. هيچ شتيک ناکات، تهنه وا دهرى ده خات
هه لچوونه که په يوه ست نيه پڼوهى و به شتيکى که سى تايبه ت
وه رينا گريت.

با پروونتر بلیم: نالیم میرده کهم هاوشینوهى منډالينک هه لچووه.
گرفته کهى نه و زور له وه گه وره تر بوو که په يوه ست بوو به ژيانى
که نجییه وه، کاتیک وا ده زانين ريگا که مان چيدى به ره وپيش ناروات
وه کو پيشتر. بريارم دا به هه مان چه شنى هه لچوونى منډاله کهم
کارډانه وهم بوى هه بښت. به هه مان شپوه بو ماوهى چوار مانگ
وه لامم ده دايه وه.

«چيدى خوښم ناوښت و هه رگيز خوښم نه ويستوى.» وشه کانی
هاوشینوهى مسته کوله يه کى توند به ره و پرووى من هاتن. هه رچونينک
بښت توانيم فهراموشى بکه م. کاتیک هاتمه وه هوش و خومم کوونترول
کرد، وتم: «گرنگ نيه به لامه وه».

به سه رسامییه وه کشايه وه. وا ديار بوو پيشبښنى کرد بښت بده مه
پرمه ي گريان و لى تووړه بم و هه ره شه ي لى بکه م، يا خود لى

بدریمه وه تاكو بریارهكهی بگوریت. پاشان وتی: «حه زم لهو شیوازهی ئیستات نییه.»

كه میک وه ستام. چون دهتوانیت شتیکی لهو چهشنه بلیت؟ لهو كاته دا ویستم تووره بزم و شهر بكه م و بگریم، وه لی هیچم نه كرد. له بری نه وه نارامیهك دایگرتم و ئەم وشانه م وته وه: «گرنگ نییه به لامه وه.»

ده بینیت له م دوایه دا په یوه ست بووم به وهی كۆتایی به نه هامة تییه كانم بهینم و له كۆتاییدا توانیم ئەو دهنگانه له میشتك و خه یالما دهر بكه م كه پێیان وتم: خوشبه ختیم هاوشیوهی سهركه وتنه كانمه و په یوه ستن به شتانیكه وه كه له دهره وهی دهسه لاتى خۆمدان. گه مژه یی ئەو هاوكی شهیه م بینى بوو و بریارم دا بهرپر سیاریتی خوشبه ختی خۆم هه لگرم.

میرده كه م هیشتا ئەو شیوازی تیگه یشتنه ی نه بوو. چیژی له چه ندین ساله ی كار كردنی وهرگرتبوو، پاداشته كه ی بژیوی ژیا نی خیزانه كه مانى دا بین كرد بوو، هه وله نوییه كه ی به باشی بهر یوه نه ده چوو و توانای بوونه نان پهیدا كه ری خیزانه كه به ره و كزی رۆیشت. به م هۆیه وه زۆر خه مبار بوو، هه ستی به بیسوودی ده كرد و له نیو ههسته كانیدا ون بوو. پاشان دهیه ویست له خیزانه كه بجیته دهره وه، وه لی به لامه وه گرنگ نه بوو.

وتم: «من هه ست ناكه م مندا له كان نیگه رانی خوشبه ختی دایك و باوكیان بن. مه گه ر ئەوه ی بته ویت په یوه سستییه کی زۆریان بۆ دروست بكه یت بۆ ئەوه ی ژیا نیان له په یوه ندیه کی خراپدا بگوزهرینن. كات هیه له په یوه ندیه كاندا كه لایه نه كان پیوستان به پشوویه ك هه بیت. دهتوانین چیت بۆ بكه ین تاكو ئەو پشووه ت بۆ بره خسینین بی ئەوه ی زیان به خیزانه كه بگه یه نین؟»

وتى: «چى؟»

«برو مو گەشتىك بو نىپال، كوڭىك دروست بىكە لە مىرگەكە، ستودىيوى گەراجەكە بىكەرە ئەشكەوت، ئەو دەفە بەينە كە ھەمىشە ھەزەت لىيى بوو، ھەر شتىكى تر كە ئارەزووى دەكەيت، ۋەلى نازاردانى من و مندالەكان كاريكى بىمانايە كە لە بارەيەو دەدوئىت.» پاشان دووبارەم كوردەو: «دەتوانىن چىت بو بىكەين تاكو ئەو پشووھەت بو برەخسىنىن بى ئەوھى زىان بە خىزانەكە بگەيەنن؟» «چى؟»

«چۈن دەتوانىن ئەو پشووھەت بو برەخسىنىن؟»

وتى: «من پشووم ناوئىت، دەمەوئىت جيا بىمەو.»

شتى زور بە خەيالىمدا ھاتن. ئايا ئافرەتتىكى تر بوونى ھەيە؟ دەرمانى بىھۆشكەر؟ نەينىيەكى ترسناك ھەيە؟ پاشان ۋەستام. تووشى نەھامەتى نايەم. لە برى ئەو پوئىشتمە سەر مىزەكەم و لە گوگل گەرەم: «جيا بوونەوھى بەرپرسىارانە» و لىستىك ھاتە پىشەوھە. ئەم شتانەى لەخو دەگرت: كى رىندراوھ كارتى ئەژمار بەكار بەيئىت؟ مندالەكان لەگەل كىدا دەتوانن لە شاروچكەكە بىيىن؟ كى دەتوانئىت كلىلەكان بەكار بەيئىت؟

تەماشاي تەواوى لىستەكەم كرد و خستەم بەردەستى ئەو.

ۋەلامى دايەوھە: «كلىلەكان؟ تەنانەت كلىلى خانوۋەكەيشمان نىيە.»

بايەخم پىنى نەدا. ئازارم لە چاۋەكانىدا ھەست پى دەكرد.

وتى: «ئى، تىگەيشتم چى دەكەيت. دەتەوئىت بچمە ژىر

چارەسەرەوھە. ناتەوئىت من جيا بىمەوھە. مندالەكان لە دژم ھان دەدەيت.»

«ھەرگىز وام نەوتوۋە. تەنھا پىرسىم دەتوانىن چىت بو بىكەين

تاكو پشوويەك بدەيت كە پىويستە؟»

«وازبەينە!»

میرده کهم جیا نه بوویه وه، وهرزی هاوینی به که مته رخمی و
حه مساردانه گوزهراند. کاتژمیر شش نه ده گه رایه وه. تاکو درهنگ
له دهره وه ده مایه وه و په یوه ندی نه ده کرد. گرنگی به رۆژی چواری
مانگی ته ممووز نه دا، بو ئه وهی پیکه وه پیاسه بکهین و که باب
ببرژینین و یاری ئاگرین بکهین و بچین بو ئاههنگی کهسانی دی.
کاتیک له ماله وه ده بوو، خوی دوور ده گرت. ته ماشای چاوهکانی
نه ده کردم. ته نانه نه یوت: «یادی له دایکبوونت پیروز».

هیچ خۆم تینه له قورتان. پئی خۆم گرتبوو. به منداله کانم
وت: «باوکتان کاتیک سخته به پئی دهکات، هاوشیوهی کهسانی
پیکه یشتهوی دی. ههرچییهک بیت، ئیمه خیزانیکین.» من و
منداله کانم نیکه ران نه بووین.

هاوپی دلسۆزه کانم له بری من توو په بوون: «چۆن ده توانیت
هیچ نه کهیت و بهرگهی پهفتارهکانی بگریت؟ ده ریبکه ره دهره وه!
پاریزه ریک بگره.»

به گوپی ئه وانیشم نه کرد. ئهم پیاوه ئازاری هیه، ئه وهش
گرفتی من نییه تاکو چاره سه ری بکه م. له راستیدا ده بوو له سه ر
پئی دوور بم، تاکو

بتوانیت چاره سه ری بکات. ده زانم بیر له چی ده که یته وه: که سیک
لاواز و ترسنۆکم و بهرگهی هه موو شتیک ده گرم له پیناو مانه وهی
خیزانه کهم پیکه وه. په نگه له و ئافره تانه بم که ته نانه ت بهرگهی
چه وساندنه وهی جه سته ییش بگرم. دلنیات ده که مه وه من به و
شیوه یه نیم. من ئه سپی ۱۵۰۰ پاوه ند بهرز ده که مه وه بو نیو
باره لگر و به نیو ناوچه بهرزهکانی مونتانا دا ته واوی هاوین غار
به ئه سپ ده دم. بهرگهی مندالبوونی سروشتی و نه شته رکه ریم

گرتوۋە بەبى ۋەرگرتنى دەرمان. بە كورتى تىگەيشتم كە من
ھوكارى گرفتى مىردەكەم نىم، بەلكوۋ خۇى بوو. ئەگەر گرفته كەى
بكردايەتە شەرىكى ھاوسەرگىرى، دەيكردە گرفتى ئىمە. پىويست
بوو لەسەر رىنى لاچم، تاكو ئەۋە پروندەت. بىريارم دا ماۋەى
شەش مانگ دەرڧەتى بو پرەخسىتم.

بە پۇژگارى خوش و سەختىشدا تىپەريوم. لە پۇژە خوشەكاندا
پىنگاى خىرام دەگرتە بەر و ھەست و وتە پرەقەكانى مىردەكەم
فەرامۇش دەكرد. لە پۇژە ناخوشەكاندا خوم دەدايە بەر خورى
مانگى ئاب و رقم لە مىردەكەم دەبوۋىەۋە، لە كاتىكدا مندالەكان
بەنيو ئامىرى ئاوپرژاندەكاندا راياندهكرد. ھەرگىز سازشم نەكرد.
ھەرچەندە بە شتىكى بىمانا دادەنريت بلىم: «بە شتىكى كەسى
ۋەرىمەگرە.» كاتىك مىردەكەت پىت دەلەت كە چىدى خوشى
ناونىت و ھەندىك جار پىويستە توش ھەمان شت بكەيت.

لەبرى ئەۋەى ھاۋار بكەم و بگرىم، ياخود بپارىمەۋە، چەند
بژاردەيەكم خستە بەردەمى. ھاۋىنىكى خوشم پرەخساند بو
خىزانەكەم و بە بەشدارىكردن، ياخود نەكردنى، پىشۋازىم لىنى
كرد، كەۋتبوۋە سەر بىريارى خۇى. ئەگەر بەشدار نەبوۋايە،
ئەۋە بىرمان دەكرد، ۋەلى بەبى بوۋنى ئەۋىش ھەر باش بوۋىن.
بەلى، بە دلنپايىۋە دەمويست لەگەلدا دانىشم و رازىي بكەم كە
بمىنىتەۋە، خوشى بويم، شەر بكەين بو ئەۋ شتەى بۇى دروست
بوۋىن، ۋەلى نەمكرد.

گوشتم دەبرژاند و شەربەتى لىمۇم دروست كرد و مىزىكى
چۋار كەسىم رازاندهۋە، لە دوۋرىشەۋە خوشم دەويست.
پۇژىكيان زوو لە كار كەرايەۋە مالەۋە و گىاي دەبرى. كەس

گیاهه که ی خوی نابریت نه گهر مه به سستی رویشتن و جیهیشتنی بیت پاشان ده رگایه کی چاک کرده وه که ماوه ی ههشت سال بوو شکابوو. ههروه ها وتی، که پیویسته به رهه یوانه که بویاخ بکات. ههروه ها وتی، پیویسته زستانی داهاتوو داری بو پهیدا بکهین. ورده ورده که وته باسکردنی داهاتوو. له ساتی ئیواره خوانی یادی سوپاسگوزاریدا بوو که موری له سهر کرد. میرده کهم به نه رمیه وه سهری دانه وانده وه و وتی: «سوپاسگوزارم بو بوونی خیزانه کهم.»

به لی، میرده کهم گه رایه وه بو ناومان. بینیم که چی شتیک له ناو چووه: شانازی به خوکردن. میرده کهم شانازی کردنی له خویدا نه هیشته. پهنگه نه وه رووبدات کاتیک له نیوه ی ته مه نداین و دواتر بومان ده رده که ویت چیدی گهنج نین.

نه وه هاوسهر، زهوی، پیشه، یاخود پاره نییه که خوشبه ختیمان بو دینیت. نه وه دهسکه وتانه و په یوه ندیانه ته نها خوشبه ختیمان زیاد ده کهن. خوشبه ختی له ناخی خومانه وه سهر هل دوات. پشتبه ستن به هر هاوکیشه یه کی تر ده کریت ترسناک بیت.

میرده کهم له نیو نه فسانه کاندان بوو، به لام دواتر ریگهی رزگار بوونی دوزیه وه. دوا ی نه وه گفتوگویه کی زورمان کرد. له راستیدا میرده کهم هانی دام له باره ی نه زموونه سهخته که مانه وه بنووسم، تا کو هاوکاری هاوسهرانی تر بکات له و دوخانه دا. نه وانهی ههست به ترس و چه قبه ستوویی ده کهن و ههست ده کهن ههسته کانیان هه می شه بین و ریگهی رزگار بوونی ئاسان ده دوزنه وه و وا ههست ده کهن که ده توانن رزگاریان بیت. میرده کهم ویستی بو ئازاره کانی لومه بکات.

همه که ی چس بوو؟

وته و ته کنیکه که گالته چارانه و خراپ بوو. به ته واوی ههسته کانی میرده که ی فه راموش کرد و به توو به بوونیکى مندالانه به راوردی کرد، له بری تیگه یشتن له ههسته کانی و کارکردن له سهریان. دواتر شانازی ده کرد به وهی چون خوی بزگار کردووه و وتوویه تی: «هیچ لام گرنگ نییه.» کاتیک میرده که ی ههسته کانی خوی بوو ده ربړیوه. هیچ هاو خه مییه کی راسته قینه بوونی نه بووه. هاو خه می بریتییه له تیگه یشتن له ههستی که سینک له پروانگه ی خویه وه، نهک خوته وه. میهره بانى بریتییه له تیگه یشتن له وهه ستانه، ته نانه ت نه گهر چه زیشت لیان نه بیت. پیزانین و هاو خه می و میهره بانى گرنگن بوو په یوه ندییه کی سه رکه وتوو. به پیچه وانه وه گیچه لى ههست و سوزى بریتییه له سه پاندنی ئه وهی که نابیت که سینک به و شیوه یه ههست بکات. په رنګه راستییه که ئه وه بیت ژنه که هیچ بیرۆکه یه کی نه بووه له باره ی ئه وهی گرفتیک له هاوسه رگیرییه که یاندا هه بووه و ئه مهش ئاماژه یه که بوو که می توانای بینینی شته کان، نهک له پروانگه ی خوته وه، به لکوو له پروانگه ی هاوسه رکه ته وه.

سه رکه وتوو بوو

باشه چون بزانیڼ؟ ته نها له بهر ئه وهی میرده که فریزه که ی ده بری و له یادی خوانی سوپاسگوزاریدا سوپاسگوزاریی خوی ده ربړی؟ ئه وه به جدیدته؟ دهروونی مروؤف له وه ئالوزتره. سه رنج بده ده بینیت ته واوی بابه ته که له پروانگه ی ژنه که خویه وه نوو سراوه، ئه ی چی له باره ی پروانگه ی میرده که وه؟ ته نها شتیک بزانیڼ له باره ی ههسته کانی میرده که وه ئه وه یه که ژنه که ی وه لامی

دابه وه به: «لام گرنګ نيه.» نه گهر بابته كه له روانگه ي ميره ده كه وه موو سربا، نه و كات ده موت كه هه ستي چونه. به لام وتني نه وه ي ژبه كه سه ركه وتوو بووه، چونكه ميره ده كه ي جني نه هيشتووه شتيكي ماشه. نايه هه رگيز گوييستي نه وه نه بووين هاوسه ره كان له پيناو منداله كانياندا پيكه وه مابيتنه وه؟ ياخود چي ده بوو نه گهر ميره ده كه هه سته كان ي بشار دابه ته وه، چونكه به لاي ژنه كه يه وه په سه نديكراو نه بوون. به لاي ژنه كه وه گرنګ نه بوو. ژنه كه ي ته كنكيكي قورخكردنه كه ده ريده خات چي شتيكي به دله و چي به دل نيه. ده رووناسه كان به م ته كنيكانه ده لين: «هو كاره كان ي چه وسانه وه» و باش نين، ياخود نايه ده كريت به ته كنكيكي په يوه ندي و ناخاوتني سه ركه وتوو دابريتن. نه م هو كاري چه وساندنه وانه ده بڼه هو ي به شدار بوون له وه ي دكتور هاقيل هيندريكس له په رتووكه كه ي به ناوي، «به ده سته يني نه وه خوشه ويستي يه ي ده ته ويټ» به «خودي هه له» «خودي ونبوو»، ياخود «خودي حاشا ليكراو»، ناوزه ندي ده كات. نه م ته كنيكه له لايه ن زوريك له دايابانه وه به كار ديټ له گه ل منداله كانياندا و جني داخه كه شانازي پيوه ده كه ين كاتيک له نيوان هاوسه ره كاندا به كار ديټ.

هه روه ها پيوسته بوه ستن له هه لسه نگاندي سه ركه وتني هاوسه رگيري ته نها به وه ي ميره ده كه له و چوارده ورده ده مينيت ته وه بو بريني گيا و فريز و سوپاسگوزار ده بيت له نيواره خواني يادي سوپاسگوزاريدا. شتيكي قوولتر له په يوه ندي سه ركه وتوودا هه يه. نه وه هه لسه نگاندي هاوسه رگيري نيه. زور كه س ستايشيان ده كرد به و كاره ي نه جامي داوه، چونكه نه وه نه يويستووه جيا بيت ته وه. كه مينك هه ن هه وليان داوه دوخه كه له روانگه ي ميره ده كه يه وه هه لسه نگيټن. له ياد ت بيت نه وه ي كه ده يه ويټ جيا بيت ته وه

هه مېشه كه سه خراپه كه نيه و نه وهى دهيه ویت بمینیته وه هه مېشه
قوربانیه كه نیه. په یوه نډیه كان زور له وه قوولترن.
تاكه شتيك كه لى د لنيان نه وه په ژنه كه نامانجه كهى خوى
پيكاوه. به شيوه په كى سه ركه وتوانه دهستی به سه ر هفتار و
هه ستي مېرده كهيدا گرتووه، وهلى نه يتوانيوه به باشى لنيان
تيبكات و هاوخمى بيت. هم بابته په ياميكى ترسناكى له
بارهى كومه لگا كه مانه وه خسته وو، كه بهنگه زياتر ئاره زوى
ده سته سه ردا گرتنى ر هفتارى كه سانى دى بين، نه وهك نه وهى لنيان
تېبكه ين.

كام ريگا با شتر بوو؟

سه رها ده بوو هه سته كانى مېرده كهى به رز بنرخينيت و ريزى
بگريت، له برى نه وهى نكولى لى بكات، يا خود فه راموشى بكات. نه مانه
بنچينه كانى په يوه ندى نيوان كه سه كانن. به راورد كړدى هه سته كانى
پياوړى پيگه يشتوو به تووړه يى و هه لچوونى منډال نمونه ي
بېرزييه. دواى نه وه ده بوو هه نكاو به رهو په كتر بنين. ده بوو
له برى فه راموش كړدن و به كه مزانين و نكولى كړدن له هه سته كانى
مېرده كهى پيشنيارى راويزى بكدايه، يا خود لهو شتانه رابمايه كه
خوى ده يتوانى له پيتاو با شتر كړدن و په ره پيدانى په يوه نډيه كه يان،
نه نجاميان بدات. به پيچه وانوه به ته واوى نكولى ده كړد له وهى
گرفتېك له هاوسه رگيرييه كه ياندا هه بيت. پاشان ته واوى لومه كهى
خسته نه ستوى مېرده كهى. وا ده ريخست كه كيشه كه سه د له
سه د دووره له خويه وه و پاشان فه راموشى كړد و چاوهرينى كړد
نه ميتيت. نه وه شتيكه كه نابيت له په يوه نډيه كدا، يا خود په ره پيدانى
خوتدا نه نجامى بدهيت.

به دلنیايي هه هېچ تیرامانیک نه بوو له وهی که په ننگه بتوانیت
خوی بگوریت تاكو په یوه نډیه که باشتړ بکات. له بری نه وه ته واوی
گرفته که ی به وه لیک دایه وه که میړده که ی مندالینکی ناژیره و
خویشی قوربانیه که یه. تیناگه م قوربانی چوڼ لیکداوه ته وه. نه وه به
چه وساندنه وه و گنچه لی ههستی ده زانم. بروام وایه نه م پرووداوه
زور شت له باره ی هه ست و سوزی کومه لکه که مان پروون ده که نه وه،
کاتیک رهفتاره کانی ژنه که نه ک نه وهی قبول ده کریت، به لکوو
ستایشیش ده کریت.

ته نانه ت نه گهر میړده که ی هه نډیک له خه مه کانی خستیتته سهر
ژنه که ی، تاكو بروا بکات هېچ شتیک نییه ژنه که بتوانیت نه نجامی
بدات، تاكو گرفته که سووک بکات، بریتیه له خو به راستزانین.
بیرکردنه وه له وهی که نیمه ناماده بوویه کی ناکاری که رین له
گرفته کانماندا، یاخود گرفته کانمان به ته واوی به هو ی هه له ی که سیکی
تره وه یه بریتیه له گرنگیدان به خود و هه له یه. به دلنیايي هه
هه نډیک شت هه بوو دهیتوانی پو لی تیدا هه بییت و له خویدا
بیگوریت تاكو هاوسه رگرییه که یان به هیژ بکه ن. هېچ که س کامل
و بی که موکورتي نییه و هه موومان شتانی که مان هه ن که دهتوانین
له خو ماندا باشتریان بکه یین، تاكو په یوه نډیه که کانمان به هیژ و پته و
بکه یین، به لام بیرکردنه وه له وهی ته واوی گرفته که به هو ی هه له ی
ژیان و نارازی بوونی پو حی میړده که یه، له کاتیکدا ته واوی لومه که
له سهر خو ی لا بدات و بیخاته سهر میړده که ی و وا دابنیت که هېچ
شتیک نییه خو ی بتوانیت به ره وپیشی بیات، یاخود بیگوریت.

گرفتی گەنجیم

هەمووان گرفتیان هەس، بەلێ مامۆستای پۆلی حەوتەممان وای
پێ وتین. داوای لێ کردین هەموو گرفتەکانمان هاوشیوەی تۆپیک
لێ بکەین و بیخەینە شوێنیکەوێ کە پێ بوو لە گرفتێ کەسانی
دی. پاشان پێی وتین ئایا ئەگەر بژاردەیە کمان بخڕیتە بەردەست،
هەموومان تۆپەکەیی خۆمان هەلدەبژێرین؟

هەرچەندە زۆر منداڵ بووم تاكو بە تەواوی لەم لێکچواندە
تێگەم، وەلێ زانیم هەمووان گرفتیان هەس، منیش یەکیکم لەو
کەسانە. گەورە بووم و خەمۆکی بوو یە بەشیکی سروشتی ژیانم.
بە درێژایی قۆناغی ناوەندی و لە قۆناغی ئامادەیییدا نمرەیی نزم
بەردەست دەهێنا و خەمۆکی بەردەوام بوو. بە کورتی هەمیشە
خەمۆکیم هەبوو.

پۆژنیکیان لە قۆناغی دەی ئامادەیی هەستم بە هەناسە تەنگی کرد.
تێنەگەیشتم بۆچی، وەلێ هەستم کرد سییەکانم هەوايان بۆ ناچیت.
تەواوی پۆژەکە و پۆژی دواتر بەو شیوەیە بوو. کاتێک بۆ ماوەی
چەند هەفتەیەک ئەم هەناسە تەنگییەم بەردەوام بوو، لە کوتاییدا
چوومە سەردانی پزیشک. پشکنینی بۆ سییەکانم و هەناسەدانم
کرد، پاشان وتی: «هەست دەکەم تووشی خەمۆکی بوویت.»

ھەناسە تەگىم بە درىژايى ئەو سالە بەردەوام بوو. ھەرچىيەكم دەکرد بەمدەتوانى لىيى رزگار بىم، ھەروەھا نەمدەتوانى خەمۇكىيەكم چارەسەر بكمە كە ھوكارى ھەناسە تەنگىيەكم بوو. تەنھا و تەنھا ئارەزووى ژىايىكى ئاسايىم دەکرد. ھەموو رەنگىك باشتەر و جوانتر بوو لە رەنگى خولەمىشى، ھەروەھا ھەموو تۆپىك باشتەربوو لە تۆپى خەمبارى. لەپىناو ھەلبۇزاردنى تۆپىكى تەردا، ھەموو شتىكم دەبەخشى.

ھاوینی پىش قۇناغى يازدەي ئامادەيى بۆ يەكەمجار تووشى تۆپىكى جىاواز بووم، تۆپىك كە كەسىكى دى ھەلیدابوو. ئەو سالە تووشى ترس بووم. لە ماوەي وەرزی يكەمى قۇناغى يازدەي ئامادەيىدا مامۇستاي زىندەزانى ھەلبۇزاردىم بۆ دەستەي سەرکردايەتى نىشتمانى گەنجان لە پزىشكىدا، تەوانىم بە ھاوكارى خوشكەكم كە پارەي خويئندەكەمى دەدا، بەشدار بىم.

لەو كاتەدا دۇنيا بووم لەبارەي بوونە پزىشك، ھاوشىوہى دۇنيایم لەوہى كۆنفرانسەكە بىرۆكەيەكى باش بوو. دواتر بۆم دەرکەوت زۆر ھەلە بووم. بە دۇنيایىوہ دواتر دركم بەوہ كرد زۆر ھەلە بووم لە بارەي ھەردووکیانەوہ. بەشى پزىشكى گونجاو نەبوو بۆم و كۆنفرانسەكەش بىرۆكەيەكى باش نەبوو. لە پاستیدا ئەگەر لەو كاتەدا بىمزانىيە دواي كۆنفرانسەكە چى پوودەدات، ھانى خوشكەكم دەدا لەبرى ئەوہ پشك بکرىت، ياخود تەنھا وا خۆم نىشان بدایە پىوانى لىدانى دلم دەكم.

تەنھا لە دەربرىنىكى سادە دەچوو، وەلى بەو چەشنە نەبوو. دەزانىت زىھن شوپىنىكى ھەستىارە و زۆر بە سەختى ھاوسەنگ دەبىت. باشتەرە دەستكارى نەكرىت. لەو پۆژەي مانگى شوباتدا دەستكارى ھاوسەنگىيەكم كرد و تەننەت نەمدەزانى چىم كردووە.

لە ماوەى كۆبوونەووەیەكدا لە بارەى ئەوەى چەندە سەرنجراكێشه
بێتە پزىشكى ئىسك، داوامان لى كرا لىدانى دلمان بپيويىن. گرفتە
مەبوو لە پيوانى لىدانى دلمدا، بۆيە خویندكارىكى بەشى پزىشكى
يارمەتى دام.

نىگەرەن ديار بوو و وتى: «لىدانى دلت لە سەرووى سەدە، ئەم
رێژەيەش كەمىك زىادە بۆ لىدانىكى ئاسايى.»

تەنها وتەيەكى ئاسايى بوو و بۆ تەواوى سالاكە نىگەرەنى
كردم. كاتىك گەرەمەو مالهو، جارىكى تر پشكەنىم بۆ لىدانى دلم
كردەو. هيشتا رێژەكەى بەرز بوو. زۆر ترسام. نەمدەزانى گرتەكە
لە چى دايە. چى بەسەر دلمدا دىت ئەگەر بەم شىوێە بەردەوام
بێت؟ چۆن دەبێت بەم شىوێە بێت؟ بىرم كردەو «من لەسەر خو
خۆم دەكوژم و ناتوانم هىچ شتىك بكەم.»

بەردەوام بىرم دەكردەو، ئايا دەبێت دلم شەكەت و ماندوو
بێت و لە لىدان بوەستىت؟ لەگەل هەر بىركردنەوێەكى نەرىنى و
بىزاركەردا، لىدانى دلم بەرز دەبووێەو و بەهيزتر ترپەى دەهات.
پيويستە رابكشىم. وەلى هىچ شتىك سوودى نەبوو. هونەرەكانى
پشوودانم بىر هاتەو كە رايوژكارى قوناغى ئامادەيى فىرى
كردبووين، هەناسەم هەلمژى و پاشان هەناسەم دايەو. چەند
جاريك ئەم هونەرەم دووبارە كردەو، وەلى هىچ سوودىكى نەبوو.
ئەو شەو و شەوانى تەواوى ئەو سالا دەنووستم لە كاتىكدا
لىدانى دلم ترپەى دەهات. بەيانىان كەمىك باشتەر دەبووم، بەلام
پيش ئەوەى دەست بكەم بە جوولە، مېشكى لاىرادىم دەكەوتە كار
و جارىكى تر دەيشيواندم. هاوشىوێەى زىندانىيەك وابووم.

لە كاتىكدا بىركردنەوێەكانى تر دەهاتن و دەچوون، وەلى ئەم
نىگەرەنىيەم بووێە هاودەمى هەميشەيى مېشكم. هاوشىوێەى

گورانیه کی ناخوش، یاخود دهنگینکی ناخوش له گویندا وایوو.
هرچیه کم بگردایه نه و بیرکردنه وه ناخوشه م له گله دا بوو و
رزگار بوونم لئی نه بوو.

بریارم دا له پیناو هاوسه ننگردنه وهی لیدانی دلمدا، هه موو شتیک
بکه م. ناوم تومار کرد بو چوونه خولیکي هه ناسه دان، تاكو هاوکارم
بیت له پشوودان. کاتیک چوومه خووله که وه، تاکه کهس بووم
ته مه نم له خوار هفتا و پینج سالییه وه بیت و نامیری هه ناسه دان
به کار نه هینم و تووشی گرفتی هه ناسه دان بووبم.

زور خیرا درکم به وه کرد هاوشیوهی گرفته کانی تر تاكو
زیاتر هه ولی چاره سه رکردنی بدهم، خراپتر ده بوو. به کوردیه که ی
بیرکردنه وهی خوم بوو نه و گرفته ی بو دروست کرد بووم و دواتر
نه مده هیشته کوتایی بیت.

بویه بریارم دا لیدانی دلم فهراموش بکه م. کتیبیکي بیرکاریم
کرده وه تاكو خوم به شتیکه وه سه رقال بکه م. تاراده یه ک سوودی
هه بوو، وه لی کاتیک هه ولم دا شیکاری ئیکس بکه م، لیدانی دلم بیر
که و ته وه و گرفته که سه ری هه لدایه وه.

ته نها ته مه نم حه فده سالان بوو کاتیک ببوومه زیندانی
بیرکردنه وهی خوم. نه م ترسه ناخوش و نالوژیکیه به ته واوی
دهستی به سه ردا گرت بووم، تاكو ئیستا بیر ده که مه وه بوچی به و
چه شنه بوو؟

رهنگه سروشتی خوم و ابووبیت، هوکاری جینات بیت، یاخود
نه وه ته نها وانه یه ک بووه و ده بوو فیربم. هه مووان به ده ست
شتیکه وه ده نالینین، به لام له و هاوینه دا توپی که سینکی ترم هه لگرت،
بوم ده رکه وت ده بیت روژیک خه موکی هه لبریرم.

دۆزینه‌وه‌ی به‌هه‌شت

زۆرینک له ته‌مه‌نم له هه‌ولدان بو پێکه‌ینانه‌وه‌ی دژواری و ئاسانیدا به‌سه‌ر برد. له لایه‌که‌وه پیمان ده‌وتریت ڕینگا راسته‌که ئاسان نییه و پێویستی به تینکوشان و قوربانیدانه. له لایه‌کی تره‌وه ئیمه‌ی مرۆف هه‌میشه ئاره‌زووی ئاسانی و خوشی ده‌که‌ین. درکم به‌وه کردووه ڕینگا‌که هه‌میشه پیره له مملانی، تاقیکردنه‌وه و ناخوشی. سه‌ختی و دژواری دینه پیش و زریان هه‌ل ده‌کات. وه‌لی به‌ ویستی په‌روه‌ردگار له ساتی ناره‌حه‌تییه‌کاندا، خوشی و سانایی دینه پیش بۆت. ئه‌وه‌ی پشت به په‌روه‌ردگاری بیه‌ستیت به‌ وشکی و سه‌لامه‌تی ده‌مینیته‌وه، ته‌نانه‌ت له ساتی سه‌ختترین و به‌هێزترین زریاندا. ڕه‌نگه له ده‌ره‌وه باران بیاریت، وه‌لی به‌ وشکی بمینیته‌وه به‌هۆی په‌ناگه‌ی په‌روه‌ردگار هه‌وه. ڕه‌نگه له ده‌ره‌وه زریان بیت، وه‌لی له ناخه‌وه هیمنی و ئارامی هه‌ست پی بکه‌یت. ته‌نانه‌ت پڕیشکی ئاگری ژیا‌نت ده‌کریت بیه‌ته «بَرْدًا وَسَلَامًا»، سارد و بی زیان بیت هاوشیه‌ی ئه‌وه‌ی به‌سه‌ر په‌یامبه‌ر ئیبراهیمدا (ع) هات. بویه زۆر هه‌له‌ بووم هه‌ولم ده‌دا به‌هه‌شتیک دروست بکه‌م له دیوی ده‌ره‌وه‌دا کامل و بی زریان و ئاگر بیت، وه‌لی ئه‌مه له‌م دونیایه‌دا بوونی نییه. ده‌بوو بیرکردنه‌وه‌م بگۆڕم. ده‌کریت به‌هه‌شتیکی ئارام و پڕ

ناشتی له ناخه وه هه بیټ، ئارامیت له ناخی خۆتدایه. هیچ کهس نیک
ناتوانیت لیتی بسینیته وه. هیچ زریانیک ناتوانیت کاری تی بکات.
هیچ بارانیک پی ناگات. تیبکۆشه بۆ دروستکردنی نه و بهههشته
و چوونه نیویه وه. بهو شیویه له م دنیا و دنیای ئاخیره تدا
بهههشت به قیسمهت ده بیټ.

زریانە که بەرپۆوهیه

دەمەوێت باسی هەژاری و نەداری بکەم. وەلی ئەو هەژاری و نەدارییە نا که هەموومان پێی ئاشناین. پێش ئەوەی باسی شتیک بکەین پێویستە پۆلێنی بکەین و پێناسەی بکەین. بۆ ئاخاوتن لەبارەی هەژاری و نەدارییەوه پێویستە تیبگەین هەژاری دەرەکی و هەژاری ناوەکی هەیە. یەکیکیان زۆر لەوی تریان ترسناکترە، چونکە جۆریکیان دەریدەخات چون ژیانیکی کاتی دەژین و ئەوی تریان دەریدەخات چون ژیانیکی هەمیشەیی دەژین. باسی جۆری دووهمی هەژاری دەکەم که زۆر گرنگە. هەژاری ناوەکی بریتییه لە هەژاری بۆج. وەسفی بۆجیکی نابەرچەستە دەکات. ئەو بۆجەیی خولقیندراوه، وەلی شکستمان هیناوه لە درککردن بەوەی بۆچی مەبەستیک خولقیندراوه. بۆجیکە ژیانیکی بی ئامانج و مەبەست دەژی. دلەکه لێدەدات، وەلی مردووه، چونکە کاتیک دەگریەت، لە جیهانی ماددەدا خوێنی لی دەپژیت و هەست بە نازار دەکات، بۆجەکه هیچ بەم شتانه کاریگر نابێت. تەنها یەک شت هەیە بۆج شەقار شەقار بکات و لەناوی بەریت: دابرانی لە تاکە پێویستی راستەقینەیی که نزیکبوونە لە خولقینەری، که پەروەردگاره.

دووه م: «به راستی ئیوه له چاوه کانماندان»، ته نانه ت له ساتی نه هامه تی و گرفته کانیشدا له نیو چاوی په روه ردگار دایت. خوی ئاگادارت ده بیت له و ساتانه دا. ئای چهنده دلنه وایي به خشه.

سینه م: پیوسته ئارام بگریت، نه ک ته نها له بهر ئه وهی فرمانی په روه ردگار کوتایی به دۆخه که ت دینیت و ده یگوریت، به لکو و له بهر ئه وهی خوی ئاگادار و چاودیره به سه رته وه، له ساتی نارحه تی و نه هامه تییه کاند، واته تو له ژیر چاودیری و پاریزگاری په روه ردگار دایت و ده توانیت ئارام بگریت. ئارامگریت خوی له خویدا یه کیکه له گه وره ترین نیعمه ت و به خشه کانی په روه ردگار.

پوخته ی قسان: به هوی زانایی و دانایی په روه ردگاره وهیه ده زانین و ده بینین به چی دۆخیکدا ده گوزه رینین و توانای هیه ئارامیمان پی به خشیت.

زریانە کە بەرپۆهیه

دەمەوێت باسی هه‌ژاری و نه‌داری بکەم. وه‌لی ئه‌و هه‌ژاری و نه‌دارییه‌ نا که هه‌موومان پێی ئاشناین. پێش ئه‌وه‌ی باسی شتیک بکەین پێویسته‌ پۆلێنی بکەین و پێناسه‌ی بکەین. بۆ ئاخاوتن له‌باره‌ی هه‌ژاری و نه‌دارییه‌وه‌ پێویسته‌ تێگه‌ین هه‌ژاری ده‌ره‌کی و هه‌ژاری ناوه‌کی هه‌یه‌. یه‌کیکیان زۆر له‌وی تریان ترسناکتره‌، چونکه‌ جوړیکیان ده‌ریده‌خات چون ژیاڵیکی کاتی ده‌ژین و ئه‌وی تریان ده‌ریده‌خات چون ژیاڵیکی هه‌میشه‌یی ده‌ژین. باسی جوړی دووه‌می هه‌ژاری ده‌کەم که زۆر گرنگه‌. هه‌ژاری ناوه‌کی بریتییه‌ له‌ هه‌ژاری رۆح. وه‌سفی رۆحیکی نابهرجه‌سته‌ ده‌کات. ئه‌و رۆحه‌ی خولقیندراوه‌، وه‌لی شکستمان هه‌ناوه‌ له‌ درککردن به‌وه‌ی بۆچی مه‌به‌ستیک خولقیندراوه‌. رۆحیکه‌ ژیاڵیکی بی ئامانج و مه‌به‌ست ده‌ژی. دله‌که‌ لێده‌دات، وه‌لی مردووه‌، چونکه‌ کاتیک ده‌گریه‌ت، له‌ جیهانی مادده‌دا خوێنی لی ده‌رژیت و هه‌ست به‌ ئازار ده‌کات، رۆحه‌که‌ هه‌یج به‌م شتانه‌ کاریگه‌ر نابێت. ته‌نها یه‌ک شت هه‌یه‌ رۆح شه‌قار شه‌قار بکات و له‌ناوی به‌ریت: دا‌برانی له‌ تاکه‌ پێویستی راسته‌قینه‌ی که‌ نزیک‌بوونه‌ له‌ خولقینه‌ری، که‌ په‌روه‌ردگاره‌.

دابرانی روحی هه ژاری راسته قینه و حه قیقیه. هه ژاری راسته قینه بریتییه له وهستان به هه ژاری و نه داری له پوژی لپرسینه وده. سه ره پای نه و راستیه بهرده و امین له ژیان و خواردندان به جهسته مان، وهلی پو حمان برسویه. گرفته که له وه دایه گرنگی و بایه خ به و لاشه یه دده مین که کاتییه و له ناو ده چیت، وهلی روحمان که هه میسه ییه فه راموش کردووه. ده گرین کاتیک لاشه یه ک ده مریت، وهلی مردنی لاشه مردنیکي راسته قینه نییه. ته نها بریتییه له لابر دنی بهر گیک و گواستنه وه له جیهانیکه وه بو جیهانی راسته قینه. شیوه د ده که مین بو لاشه مردووه کان. وهلی دله کانمان هیچ کاریگر نین به و جه ستانه ی هیشتا زیندوون، که چی دل و پو حیان مردوون به هوی دووری و دابرانیان له و که سه ی ژیانی به خشیوه به هه موو دروستکراوه کان، نه ویش پهروه ردگاری خاوه ن ده سه لاته.

چی شتیک دل له ناو ده بات و ویرانی ده کات؟ چی شتیکه ریگه به دل ده دات هه موو شتیکي خوش بویت جگه له پهروه ردگار. دل به شیوازیکی زور تایبته و بو مه به سستیکي زور تایبته دروست کراوه. کاتیک شکست دینین له به کارهینانی هه ر شتیک بو نه و مه به سته ی بوی خولقیندراوه، تووشی شکان و له ناو چوون ده بیت. دل له لایه ن پهروه ردگار هوه و بو پهروه ردگار خولقیندراوه. دل خولقیندراوه تا کو پهروه ردگاری پی بناسیت و خوشت بویت. دل خولقیندراوه تا کو پیشکesh به پهروه ردگار بکریت و پر بکریت به یاد و خوشه ویستی پهروه ردگار. نه و دله ی پیشکesh به هه رشتیکي تر ده کریت، یا خود پر ده کریت له خوشه ویستی شتانیکي تر، تووشی سه خترین و پر نازارترین هه ژاری و مردن ده بیت.

چاوی دل

ئەگەر تووشی دۆخینک، یاخود بریارینکی سەخت ھاتیت، ئاگادار بە ھەول نە دەیت تەنھا بە چاوی سەر شتەکە ببینیت. جوولانەو بە پێی ئەوێ لە جیھانی دەرەویدا دەیبینیت، گەرەترین فریودەرە و دەبیتە ھۆی لەناوچوون و لارییی. چاوی سەرت داخە. داوا لە پەروەردگار بکە دلت بجوولینیت و ھۆشیاری بکاتەو. تەنھا بە چاوی دل دەتوانیت حەقیقەت و راستییەکان ببینیت. تەنھا بە چاوی دل دەتوانیت لەنیو ئەو خەیاڵاتانەو ببینیت، بەھۆی ئازار، خوشی، یاخود ترسەو بۆت دروست بوون. تەنھا بە چاوی دل دەتوانیت لەنیو دروستکراوەکان و دوخە خولقیندراوەکانەو ببینیت. تەنھا بە چاوی دل لە ھەموو شتیکدا، پەروەردگار بەدی دەکەیت. بزانی و ھۆشیار بە تەنھا چاوی خاوی و پاک دەتوانیت ھەموو شتیک ببینیت.

هەر چرکە یەك لە دایکبوونە وە یەکی نوێیە

فێربە هەر چرکە یەك بە ساتی لە دایکبوون بزانی و لە چرکە ی
پیشووتر و چرکە ی دواتر جودای بکەرەو. هەر چرکە یەك بریتی
لە بوونیکی نوێ، جیهانیکی نوێ کە تێیدا لە دایک دەبین و دەمرین.
گرفتی ئێمە لە وە دایە دەبینە کۆیلە ی چرکە ساتەکانی رابردوو مان،
دەبینە کۆیلە ی جیهانە کۆنەکان کە رابردوون و نە مان. وە لەی لە
راستیدا ئێمە پۆژانە زیاتر لە هەزار جار لە دایک دەبینەو. کەچی
هیشتا زۆریکمان پێ دەدەین بەو سادەییە دووبارە و دووبارە
بمرین، کاتێک چرکە ساتەکان تێدەپەڕین. لە یادی دەکەین هەر
چرکە ساتیک دەرفەتێکی نوێیە بۆ دەستپێکردنەو و بەردەوامبوون،
بەرزبوونەو و ساپۆزبوون و گەشەسەندن، جیاوازیبوون و
باشتربوون. هەر چرکە ساتیک نوێ بانگەشە ی گۆران و نوێبوونەو
و گەرانەو و تۆبەکردن دەکات. وە لەی ئێمە زۆر سەرقالی مردنین.

خۆشویستنی کەرەستەکان

بەینە پێش چاوت پێویستت بە سەندووقینکی پەر کەرەستەیه
و من پیتی دەبەخشم، پاشان داوات لی دەکەم خانوویەک بۆ
خۆت دروست بکەیت. چەند کەسەمان دەکەوێتە خۆشەویستی
چەکۆشەکە و دروستکردنی خانووەکە لە یاد دەکات؟ چەندیکمان
کەرەستەکان بەکار دێنن بۆ لەناوبردنی خۆمان؟ پەرەردگار ئەم
جیهانە ی پێ بەخشیوین کە چەشنی سەندووقینکی پەر کەرەستەیه.
پەڕەندییەکانمان، پارەکانمان، لاشەکانمان، ئەقلمان، خۆر، ئاسمان و
ئەستێرەکان هەموویان بەشێکن لە کەرەستەکانی نێو سەندووقەکە.
پەرەردگار داوامان لی دەکات خانوویەک بۆ خۆمان بنیاد بنێن،
و لە زۆریکمان کەوتووینەتە خۆشەویستی کەرەستەکانەوه و
مەبەست و ئامانجەکیمان لە یاد کردووه. بەو ھۆیەوه خۆدی
خۆشمان لە یاد کردووه.

بۆچی دەشکێن؟

دوینی شتیکی زۆر جوان فێر بووم. دوو جێی نوستم کەری،
وا دیاربوو لە کەرەستە ی زۆر لاواز و ناسک دروست کرابن،
بۆیە بە ئاسانی و بە ماوەیەکی کەم شکان. بەشی ژێرەوهیان

گرفتى تيدابوو، وهلى تاكو نه شكان گرفته كه مان بو دهرنه كه وت. له
نه نجامى شكانه كه وه، نهو وه ستايه ي هات چاكيان بكا ته وه، ته خته ي
باش و قايمى بويان به كار هينا، به چه شنك شكانيان نه سته م بوو.
هه روه ها نه م شته له ژيانى نيمه يشدا روو ده دات. چه ندين لاوازي
و كه مو كورتي ناوه كيما ن هه يه. چون دهر ده كه ون و دركيان پي
ده كرنت؟ ته نها به هوي شكانه وه دركيان پي ده كرنت. به هوي
شكانيكه وه هه ست به كه مو كورتي و لاوازي ناخما ن ده كه ين. هه ست
به و كه مو كورتي يانه مان ده كه ين كه وه كو تر نه سته م بوو بيانزانين.
له نه نجامى شكانه كه وه دل به هيزتر و پته وتر ده بيت.

ئىسلام ستم و دەستدریژی پەسەند ناکات

بۆ ئەوانەى دەلێن، بێدەنگ و خۆراگر بن لە بەرامبەر ستم و دەستدریژیەکاندا، بزائن پەيامبەرى خودا (ﷺ) فرمویەتى: «نصر أخاك ظالماً أو مظلوماً، فقال رجل: يا رسول الله، أنصره إذا كان مظلوماً. أفرأيت إذا كان ظالماً كيف أنصره؟ قال: تحجزه أو تمنعه من الظلم فإن ذلك نصره.» «يارمەتى براکەت بدە ئەگەر ستمکار بێت، یاخود ستملێکراو.» پیاویک پرسى: «ئەى پەيامبەرى خودا دەتوانم یارمەتى بدەم ئەگەر ستملێکراو بێت، وەلى پێمبلى چۆن دەتوانم یارمەتى بدەم ئەگەر ستمکار بێت؟» پەيامبەر فرمووی: «ریگری لى بکە لە ستمکردن. بەو شیوەیە یارمەتى دەدەیت.» صحیح بخارى.

ژیان، مردن و دیداری کۆتایمان له گه‌ل په‌روه‌ردگاردا

پوځی (۳۰) ی ئه‌یلولی (۲۰۰۸) کۆتا پوځی مانگی په‌مه‌زان بوو. کۆتا پوځی (نووره‌ پیشه‌) ی ته‌مه‌ن هه‌ژده‌ سال بوو له‌م ژيانه‌دا، که‌ خویندکاری قوناغی یه‌که‌می زانکۆی ولایه‌تی ئه‌ریزونا بوو. له‌ نزیکه‌ی کاتریمیر ده‌ی شه‌وی (۱) ی مانگی تشرینی یه‌که‌می (۲۰۰۸) دا شوفیریک‌ی سه‌رخۆش به‌ ئۆتۆمبیله‌ نیسانه‌که‌ی کیشای به‌ ئۆتۆمبیله‌که‌ی نووره‌دا و له‌نیو ئۆتۆمبیله‌که‌وه‌ هه‌لیدا.

ئینواره‌ی پوځی جه‌ژن بوو، نووره‌ کۆتاساته‌کانی له‌م ژيانه‌دا به‌سه‌ر برد. پوځی ئاهه‌نگگیران، خیزان و خه‌لات بوو، که‌س له‌و بر‌وایه‌دا نه‌بوو به‌ تراژیدی کۆتایی دیت. چه‌ندیگمان به‌یانی جه‌ژن به‌خه‌به‌ر هاتووینه‌ته‌وه‌ و بیرمان کردۆته‌وه‌، په‌نگه‌ به‌یانی دواتر زیندوو نه‌بین؟ چه‌ندیک‌ له‌ ئیمه‌ ته‌واوی پوځه‌که‌ی ئاگاداری کرده‌وه‌کانی بووه‌؟ ئه‌وه‌ راستی ژيانی نووره‌ بوو. راستیه‌که‌ هه‌چ که‌س ناتوانیت پ‌یگری لی بکات و پ‌یشبینی بکات. راستیه‌که‌ ته‌نها ده‌توانین ئاماده‌کاری بۆ بکه‌ین.

مه‌رگی له‌ناکاوی نووره‌، وه‌کو یادخه‌ره‌وه‌یه‌که‌ بوو بۆ گه‌وره‌ترین ئه‌فسانه‌ له‌ باره‌ی بیروپای ژيانه‌وه‌ که‌ کۆمپانیاکان ده‌یفروشن، ده‌وله‌مه‌نده‌کان ده‌یکرن و که‌سانی ئاسایی به‌ باوه‌ربوون

پنى، ژيانيان دهگوزهرينن. بریتیه له بیروکهی نه وهی نه م ژيانه همیشه یی و نه براوهیه. کاتیک وا بیر دهکهینه وه نه م ژيانه هرگیز کوتایى نایهت، هیچ هوکاریکمان نابیت تاكو نامادهکاری بکهین بو دواى نه م ژيانه. نهجامی نه م فریودانه بریتیه له زیادبوونی چیژوهرگرتنی دونیایی، که خوی له شوینکهوتن و پهرستنی کویرانهی ههوا و ئارهزووهکاندا دهبینته وه.

به پینچهوانه ی نه م جوړه کهسانه وه، کهسانیک هه ن چاوه ریی دیداری پهروهردگار دهکن. پهروهردگار دهفرمویت: ﴿وَمَنْ حَقَّ مَقَامَ رَبِّهِ، وَنَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوَىٰ﴾ ، فَإِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَأْوَىٰ . ﴿ (النازعات: ۴۰- ۴۱). واته: «وهلی کهسانیک له دنیا دا ترسایتن له راوهستان له بهردهم پهروهردگاری خاوهن دهسه لاتدا و زانیبیتی دهگهریته وه لای و له ترسی نه ودا قه دهغهی نهفسی خوی کردبیت له ههوا و ئارهزوو جله وگیریی کردبیت، نه وه به دلنیا ییه وه شوینی گه رانه وهی بهه شته، چونکه له دنیا دا خویان پاراستوو و پهروهردگار له قیامه تدا به بهه شت پاداشتیان ده داته وه».

چاوه پروانبوونی نه م دیداره ی پهروهردگار و وهرگرتنی پاداشت، هانی روح ده دات دژی ههوا و ئارهزووه دونیا ییه کان و بو مه بهستیکی بالاتر بجهنگیت. دواى جیهیشتنی نه م ژيانه به دیداری پهروهردگارمان شاد ده بین، نه و چاوه پروانییهش بریتیه له زیکر و یادی مردن.

هه‌مووان پزگار بوون

هه‌موو ده‌نگه‌کان خامۆش بوون
ده‌نگه‌کان نوستوون
له‌ قوولایی دلمدا پشوو ده‌ده‌م
چاوه‌پێی پزگابوونیم
وایان کرد هه‌ست بکه‌ین ئازاره‌که‌ت بێته‌رزشه
بێته‌رزشه به‌ لای په‌روه‌ردگاره‌وه
چونکه‌ بێته‌رزشه به‌ لای نه‌وانه‌وه
ئازاره‌که‌ت بێته‌رزش نییه‌ به‌ لای په‌روه‌ردگاره‌وه
له‌ به‌رده‌م په‌روه‌ردگادا بێهێزیت
وه‌لێ بێهه‌ها نیت له‌ لای
پزگاربوونم نزیکه
هه‌رگیز له‌م دۆخه‌دا که‌سیانی جێنه‌هێشت
نه‌ موسا، نه‌ موحه‌ممه‌د، نه‌ دایکی موسا و مه‌ریه‌م
نه‌ یوب، یونس، یوسف، یه‌عقوب، ئیبراهیم
ئیسماعیل، هاجه‌ره‌، ئاسیا، نوح

همموويان پزگاريان بوو
پزگابوونم نزيكه
نهم نازاره بيتنه رزش نيبه له لاي نهو
نازاري ئافره تيك به لايه وه بيتنه رزش نه بوو
خه مي ئافره تيك كه كورپه كه ي خسته رووباره كه وه
به لاي پهروه ردگار وه بيتنه رزش نه بوو.
نزاي ئافره تيك كه سزا ده درا
به لاي پهروه ردگار وه بيتنه رزش نه بوو.
سكالاى ئافره تيك بو په يامبه ر
به لاي پهروه ردگار وه بيتنه رزش نه بوو.
دلى شكاوى ئافره تيك كه منداله كه ي له ده ست دا
به لاي پهروه ردگار وه بيتنه رزش نه بوو.
هيو ابراوى ئافره تيك كه بهرگه ي نازاري گرت له ژير دره ختيكدا
به لاي پهروه ردگار وه بيتنه رزش نه بوو.
پزگاريى پهروه ردگار هميشه نزيكه
هرگيز كه سياني له م دوخه دا جينه هيشته.

بیئاو نیشان

پاکبونه وه ههیه له داننان به شکستدا
ئارامی کړنووشبردن
تهنھا به ئارامی له کړنووشدا بمینه وه
و سهرت نزم بکهره وه
بی جووله
چاوه پری که
خاکی بنوینه
چاوه پری که
له نزمیدا بمینه وه تاکو بهرزت ده کاته وه
ته واوی جیهان گهراون
بو نه و شته ی ده کریت له ئارامترین سووچی ژووریکدا بدوزریته وه
به ملوینان وشه گهراون بو نه و شته ی ده کریت تهنھا له بیده نگیدا
بدوزریته وه
ملیونان ناویان دروست کرد بو بیئاو و ناو نیشانه کان
بو نه و شته ی تهنھا ده کریت له بیرکردنه وه کاندای بدوزریته وه

دوخی بېناونیشانی
مه هیله ده ستت به سهردا بگریت
رېنى بده پروات
بهیله پروات بو لای په روه ردگار و نه ویش شکو و سانا زیت پې
ببه خشیت
نه و به رزت ده کاته وه
ته ماشای هه موو سوچیکی شه قامه کانم کرد
ته ماشای ناوه وهی هه موو دووکاتیکم کرد
له نئو دلشکان و قه شه نگیدا
له نئو چیروکی نئو چیروکی
له پستی په رهی موسیقادا
ناوه کان، هه میشه به دوای ناودا و تلین
هه ول ده دهین ناوی هه مووی بنین
وا ده زانین نه گهر ناوی هه ر کۆت و زنجیریک بنین
هه مووی ده شکیت.
په نگه پتویست بکات له و نئوه نده دا بژیم
له نتوان وشه کان و دلدا
له بو شایی نتوان زهوی و ناساندا
په نگه بتوانم له ویدا بژیم
له بو شایی نتوان زانیاری و تیگه یشتندا
له نتوان خو شه ویستی و جیه یشتندا
له شویتیکدا دوورکه و تنه وه نازاری نه بیت

شوتنيك توي تيداي

له بيتا ونيشانه كهدا

وتی: «وا هه ستم كرد هه رگيز ناشكيم.»

بشكي

بشكي تاكو بشكيت

كه و تنه تونده كان، تاكو بتوانن هه لسنه وه

بكه وه

پاكي و نه وه هه يه له داننان به شكستدا

په يامبه ر ئاده م داني به شكستي خويدا نا

په يامبه ر يونس داني به شكستي خويدا نا

په يامبه ر نوح داني به شكستي خويدا نا

په يامبه ر موحه ممد داني به شكستي خويدا نا

چون ده توانيت بانگه شهي به هيزيت بكه يت؟

رەحمىڭ بە من بکە ئەى رۇح

ئەى رۇح بۇچى شىوھن دەكەيت؟
دەزانىت خالى لاوازی منى؟
فرمىسكە كانت هيرش دەبەن و برىندارم دەكەن
دەزانم هەلەى من نىيە
تاكو كەى بەردەوام دەبىت لە شىوھن؟
هېچ شتىكم نىيە جگە لە وشە بۇ لىكدانەوہى خەونە كانت،
نارەزووہ كانت و رىنمايىہ كانت.
ئەى رۇح، تەماشايەكى حالم بکە
تەواوى ژيانم لە فەرمايشتە كانتدا بەسەر برد
بىر لە نەهامەتییە كانم دەكەمەوہ
ماندوو بووم لە شوینكەوتنت
دلم شكۆدار بوو لەسەر تەختى پادشايەتى
وہلى ئیستا كۆت و دیلە
نارامى هاودەم بوو
وہلى ئیستا دژى منە

گەنجىم ھىوا و ئاۋاتم بوو
وہلى ئىستا فەرامۇشم کردووه
نەى رۇح، بۇچى ھىندە بەھەلپەيت و داۋاکارىت زۆرە؟
خۇشىم لە خۇم ھەرام کردووه
و خوشى ژىنم لى تۇراۋە
شۈنى نەو پىيە كەوتووم داۋات لى کردووم
دادپەرۋەر بە لەگەلمدا
ياخود بانگى مەرگ بکە تاكو پزگارم بکات
دادپەرۋەرى شکۆى تۆيە
نەى رۇح، پەحمىك بە من بکە.
ھىندە خۇشەويستىت پزاندوۋە بە سەرمدا، كە ناتوانم ھەلىبگرم
تو و خۇشەويستى ھىزىكى جىانە كراۋەن
ئايا ھەرگىز ململانتى نىۋان بەھىز و لاۋاز كۆتايى دىت؟
نەى رۇح، پەحمىك بە من بکە.
سەرۋەتلىكت پىشان داوم كە ناتوانم دەستى بخەم
تو و سەرۋەت لەسەر لووتكەى چيان
من و خەم پىكەۋە لە شىۋىنكدا جىھىلراۋىن
ھەرگىز چيا و شىۋە كە بە يەك دەگەن؟
نەى رۇح، پەحمىك بە من بکە.
قەشەنگىت نىشان داوم،
وہلى دۋايى لىت شاردەمەۋە.
تو و قەشەنگى لە پووناكىدا دەژىن:

من و نه زانى پيکه وه له تاريخيدا وه ستاوين
هرگيز پرووناکيه که ده ست به سهر تاريخيه که دا ده گريت؟
خوشحالي تو له کوتاييدا ديت
نيستا له چاوه پروانيدا چيز وهرده گريت
وه لي نه لاشه يه نازار ده چيزيت له گه ل نه ژينه
نه ي پړوح، نه مه ته واو تالوزه.
بهره وه هميشه يي هه نگاوي خيرا ده نيت
وه لي نه لاشه يه به هنيواشي بهره له ناوچوون ده چي
چاوه پري ناکه يت
نه ویش ناتوانيت خيرا هه نگاو بني
بهرز ده بيته وه به هو ي سهرنجراکيشي به هه شته وه
وه لي نه لاشه يه نرم ده بيته وه به هنزي راکيشاني زه وي
دلنه وايي ناکه يت
و نه ویش به هاي تو نازانيت
نه ي پړوح، نه مه خه مه.
ده وله مه ندیت به ژيري
وه لي نه لاشه يه هم هزاره له تيگه يشتن.
تو سازش ناکه يت،
و نه ویش فرمانبه ردريت ناکات.
نه ي پړوح، نه مه ته وپه پري نازارچه شته
له ماتي شه وي تاردا سهرداني خوشه ويست ده که يت
و چيز له شيريني ناماده گيي وهرده گريت

ياسه مين موحايد

وه لى ندم لاشه يه هه ميشه ده مينتته وه
قوربانى ده ستى هيو و جوداييه
تهى رۆح، نه مه تهوپه پرى سزا و نه شكه نجه يه
تهى رۆح، په حميك به من بكه.

له مندالیکې سې سالانه وه فیر بووم

دهتوانیت به تیرامان له منداله که ت، زور شت له باره ی خوت و ژیان و پروه ردگار ه وه فیر بیت. نیمړو منداله سې سالانه که م شتیکی پیس کرد، دواي نه وه ی سهرله به یانی جاریکی تر پیسی کردبوو. نه یده ویست تووړه بیم، بویه دهستی کرد به خاوینکړدنه وه ی و وتی: «خاوینی ده که مه وه. خاوینی ده که مه وه» پاشان کاتیک بینیی و ههستی کرد تووړه بووم، خوی دا به زه ویدا و وتی: «مندالیکې خراپم»، راسته وخو نارام بوومه وه و دلنیام کرده وه مندالیکې خراپ نییه، به لکوو مندالیکې ژیر و ناقله. نه ک نه وه ی تووړه بیه که م نه ما، به لکوو ویستم نه و ههست به باشتو بکات. بینیه چون ه زره تی ئاده م (ﷺ) به خشراف؟ ﴿فَلَا رَيْبَ لَكَ مِنْهُنَّ وَأِنَّكَ تُعْتَرِىٰ لَهُنَّ رَحْمَةً لِّكُؤْنٍ مِّنَ الْخَاسِرِينَ﴾ (الاعراف: ۲۳). واته: «نه ی پروه ردگار زولم و سته ممان له نه فسی خومان کرد، بینگومان له خه ساره تمه ندان و تیداچووانین نه که ر لیمان خوش نه بیت و رهممان پی نه که یت». باوکه ئاده م (ﷺ) خوی دانه واند، بویه پروه ردگار نه ک هر لینی خوش بوو، به لکوو دووباره پله ی بهرز کرده وه.

ئىمىرۇ رۆژى پاداشت نىيە

ھەموومان پەرۋىشى ۋەرگرتنى پاداشتىن ۋ پەرھمان بىدرىتى. لە
كارەكانماندا تەۋاۋى رۆژ كار دەكەين، ۋەلى ھەرگىز پىشېينى ناكەين
ھەموو سەر كاتزمىرىك، ياخود ھەفتەيەك پەرھمان بىدرىتى. لەگەل
ئەۋەشدا بەردەۋامىن لە كار كىردن. بەردەۋام دەيىن لە كار، چونكە
دەزانىن پەرھكەمان بۇ پاشەكەۋت دەكرىت بۇ رۆژى خۋى، كە
كۈتايى مانگە. بەينە خەيالت كارمەندىك ھەموو رۆژىك دىتە سەر
كار ۋ چاۋەرىنى ئەۋە دەكات كۈتايى رۆژ پەرھكەى ۋەرگرتى. چى
رۋودەدات ئەگەر پەرھكەى نەدرىتى؟ رەنگە سەبر ۋ ئارامى نەمىنى
ۋ دەست لە كارەكەى ھەلگرتى. ئىمەيش رىك بەم شىۋەيە كار
بۇ پەرۋەردگار دەكەين. كارى بۇ دەكەين ۋ پاداشت ۋ پەرھكەمان
دەۋىت، ئىستا ۋ راستەۋخۇ ئەنجامەكانمان دەۋىت. بۈيە شەكەت ۋ
ماندوو ۋ بىئارام دەيىن ۋ ۋاز دەھىتىن. لە يادمان كىردوو ۋ ئىمىرۇ
رۆژى پاداشت ۋ موۋچە نىيە.

پزگار بوون

چاوه کانم داده خەم و بە ئارامی خە یالی پزگار بوون دە کەم
خە یالی شکاندنی هەموو کۆت و زنجیرە کان کە پایا گرتووم
دە یانپسیتتم

پەرداخی شووشە دە گرە دیوارە کە
هەموو گۆزە کان وردوخاش دە بن و پاشان پزگار دە بێم.
پزگار بوون

خۆشە ویستی دەست دە خەم
خۆشە ویستی هەر گیز من دەست ناخات
پزگار بوون یە کە مین مە بەستی ئەم ژیا نە یە.

هەموو سەرکەوتنیک

هەموو شکستیک

هەموو گەرانە وە یە ک

هەموو برینیک

هەموو خۆشییە ک

هەموو ئازارنیک

ياسەمىن مۇجاھىد

ھەموو لە دەستدانىڭ

ھەموو بە دەستھېنانىڭ

ھەموو كۆت و زنجىرىڭى شكاو

تەنھا بۇ ئەو ھەبوو دلت

مىشكت

پۇخت

و بوونت

لە لا الە الا اللە تىيگەن

بەم پۇخە زىندانىيە بلىت، ھەرگىز بە دەست ناھىرنىت.

ھىچ شتىڭ تۆ بە دەست ناھىننىت.

یادی له دایکبوونم

چهند سالتیک له مه و بهر و له پوژیکي وهکو نه مړودا، له دایک بووم. له کاتیکدا زوړیک باسوخواسی نه وه ده کهن ئایا یادی له دایکبوون بکریته وه، یاخود نه کریته وه، دهمه ویت بؤ ساتیک نیمه دهره وهی نه و باسوخواسه و ته ماشای شتیکی تر بکه م. له رابردوودا درکم به شتیک کرد. زوړیکمان یادی له دایکبوونه کانمان له چاوه پروانیکردنی کهسانی تردا به سهر دهبین، تاکو یادی له دایکبوونمان بکه نه وه. مندالان شهیدا و تامه زرویی وهرگرتنی خه لاتن و دلیان دهره نجیت نه گهر که سینک له یادی بکات پنیان بلیت: «یادی له دایکبوونت پیروژ بیت.» نزیکه ی چوار بو پینج سال له مه و بهر تیگه یستم نه گهر که سینک ه بیت یادی بکه مه وه له پوژیی له دایکبوونمدا، نه و که سه من نیم. من چیم کردووه؟ نه گهر که سینک ه بیت له و پوژهدا یادی بکه مه وه، پنیوسته نه و که سه بیت که نه و هه موو ساله خوی کردوته فیدایم. پنیوسته یادی دایکم بکه مه وه. هیچ زه حمه تییه کم نه کیشاوه تاکو له دایک بیم. نه وه خوین و نارهقه و فرمیتسکی دایکم بووه پژاوه نهک من. پنیوست ناکات چاوه پینی پوژیی له دایکبوونم بکه م (۱۰ سی نازار)، تاکو یادی دایکم بکه مه وه. دهمه ویت ساتیک ته رخان بکه م بؤ یادکردن و دهربرینی

سوپاسگوزارى و پىزانىم بۇ دايكم، بەھۇى ئەو ھەموو قوربانىدان
و ئەركەى لە پۇژى لەدايكبوونم و پۇژانى دواتردا، كىشايەتى.
لە راستىدا نامەويت باسى يادى لەدايكبوون بكم، وايە؟
نامەويت پىتان بلىم يادى لەدايكبوون ھەرامە و چاولىكەرى
بىباوەرەنە. دەمەويت شتىكى زۆر گەرەتر لەوەتان بۇ باس بكم.
لە فىركردنى شەرىعتى ئىسلامدا لە شتىكدا بە ھەلەدا چووین.
بە كورتى ئىسلاممان بچووك كردۆتە بۇ لىستىك شتى ھەرام و
لىستىك شتى ھەلال. مندالەكانمان فىر دەكەين لە بارەى ئاگرى
دۆزەخەو، پىش ئەوئە تەنەت بزەنن بلىن: (الرحمن الرحيم)،
قوتابخانە بۆتە شوپىنك تاكو لىتەو فىر بىت لە بارەى ھەموو شتە
ھەرامەكان و ئەو سزايانەى تووشت دىن، ئەگەر ئەنجاميان بەدەيت.
كاتىك كەسنىك دەبىتە مسولمان، يەكەمىن شتىك پىنى دەوترىت
برىتىيە لەوئە ناوى بگۆرپىت و چىدى يادى قالانتاين نەكاتەو.
ئىمە لە پووختسارەو بەرەو ناخ ھەنگاو دەننن، لەبرى ئەوئە
لە ناخەو بەرەو پووختسار بپۆين. پىويستە لە خۇمان بپرسىن
پەيامبەرمان موحەممەد(ﷺ) چۆن ئەو كارەى دەكرد؟

يەكىك لە ھاوئە بەرپىزەكان دەگىرپتەو ھە عائىشەى دايكى
ئىمانداران ھەرموويەتى: (ولو نزل أول شيء لا تشربوا الخمر لقالوا لا
ندع الخمر أبدا ولو نزل لا تزنا لقالوا لا ندع الزنا أبدا). «ئەگەر يەكەمىن
شتىك لە ئاسمانەو كە لە پىنى وەحىيەو دابەزى برىتیبووايە
لەوئەى خواردنەوئەى مەى و ئارەق ھەرامە، خەلكى دەيانوت ھەرگىز
دەستبەردارى مەى و ئارەق نابىن. ئەگەر بوترايە زىنا مەكەن،
دەيانوت ھەرگىز واز لە زىنا ناھىتىن.» (صحيح بوخارى).

ھەروەھا بەردەوام دەبىت لە پوونكردنەوئەى ئەوئەى سورەتەكانى
سەرەتا باس لە پۇژى لىپرسىنەو و پەرۋەردگار دەكەن. ئايا دايكە

عائیشه مان لیره دا مه به سستی چیه؟ ده ستنیشانی نهو هوکاره دهکات
 بوچی زورینک له مسولمانانی نهو سه رده مه ده لین ده سته برداری
 خوار دنه وه کحولیه کان، زینا، کیشانی نیرگه له، یاخود وینه رووته کان
 نابین، هرگیز واز له ژوانبه ستن و هه موو چیژ و خوشیه کانی ژوان
 ناهینین. ره تی ده کهینه وه ده سته برداری نهو کارانه ببین، چونکه
 له بنچینه و دلی ئیسلام تینه گه یشتووین. چهن دین ساله شاگادار
 ده کرینه وه له باره ی «رینسای حه رامکراوه کانه وه»، وه لی هرگیز
 شاگادار نه کراوینه ته وه له باره ی «رینسای دل».

په یامبه ری نازدار فیری کردووین بوچی ده که وینه داوی نهو
 جوړه تاوانانه وه و به رده وام ده بین له نه جامدانیان.

عن أبي عبد الله النعمان بن بشير رضي الله عنهم قال: سمعت رسول
 الله صلى الله عليه وسلم يقول: ((إِنَّ الْحِلَّالَ بَيْنَ وَرْنِ الْحَرَمِ سَيْنٌ،
 وَبَيْنَهُمَا أُمُورٌ مُّسْتَبْهَاتٌ لَا يَعْلَمُهَا كَثِيرٌ مِّنَ النَّاسِ، فَمَنْ اتَّقَى الشُّبُهَاتِ
 اسْتَبْرَأَ لِدِينِهِ وَعَرْصِهِ، وَمَنْ رَقَعَ فِي الشُّبُهَاتِ رَقَعَ فِي الْحَرَمِ، كَأَنَّهُ عَمَى
 يَرَعَى حَوْلَ الْحِمَى يَوْشِكُ أَنْ يَرْتَعَ فِيهِ، لَا وَرْنَ لِكُلِّ مَدْحَمَى، لَا وَرْنَ
 حَمَى اللَّهِ مُحَارَمَهُ....))

باوکی عه بدوللای کوری نوعمانی کوری به شیر (خودا لییان
 رازی بیت) گیراویه تیه وه، په یامبه ر هه رموویه تی «به راستی نه وه ی
 حه لاله، پروون و ناشکرایه و نه وه ی حه رام و قه ده غه به به رچاو و
 پروونه. له نینوان حه رام و حه لاله کانیشدا هه ندیک شتی گوماناوی
 هه ن، زورینک له خه لکی نازانن. نهو که سانه ی خویان له شته
 گوماناوییه کان به دوور ده گرن، خویان و ناینه که یان له لومه دوور
 ده خه نه وه. نه وه یشی ده که ویته نیو شته گوماناوییه کانه وه، نه وه
 ده که ونه نیو شته حه رامه کانه وه هاوشیوه ی شوانیک که مه ره کانی
 له نزیک کیلگه یه کدا ده له وه رینیت و ده چنه نیو کیلگه که وه. شاگادار

بن لہوہی ہموو پادشایہک سنووریکیان داناوہ، پەرورددگاریش
شته حہرامکراوہکانی وەک سنووری خوی دیاری کردووە.

ئیمہ لیرەدا دەوہستین، وەلی فەرموودەکە ناوہستیت. ئەم
فەرموودەییە بەوہ دەست پی دەکات خۆمان لە حەرەمەکان بە
دوور بگرین و پەیوەست بین بە حەلالەکانەوہ و ئیمەیش لەویدا
دەوہستین. فیر دەکرین هەندیک شت هەن قەدەغە و حەرەمن و
لە لایەن ماموستا و دایابانمانەوہ فەرمانمان پی دەکریت خۆمانیان
لی بە دوور بگرین. فەرموودەکە لیرەدا کوتایی نایەت، کەچی ئیمە
لیرەدا کوتایی پی دینین. کوتایی پی دینین لە «دوورکەوتنەوہ لە
شته حەرەم و گومان لەسەرەکان». پەيامبەرمان (ﷺ) لە فەرموودەکە
بەردەوام دەبیت و پیمان دەفەرمویت، چۆن خۆمان بە دوور بگرین.
چۆن خۆمان لە شتە حەرەم و گومان لەسەرەکان بپاریزین؟
چۆن سنوورەکانی پەرورددگار بپاریزین و نەیبەزینین؟ لە ڕیگای
چاککردن و پاراستنی دلمانەوہ. فەرموودەکە بەردەوام دەبیت:
«لَا وَان فِي الْجَسَدِ مَضْغَةً إِذَا صَلَحَتْ صَلَحَ الْجَسَدُ كُلُّهُ، وَإِذَا فَسَدَتْ
فَسَدَ الْجَسَدُ كُلُّهُ، أَلَا وَهِيَ الْقَلْبُ». «ئاگادار بن لە جەستەدا پارچە
گوشتیک هەیه، ئەگەر باش و چاک بێت، هەموو جەستە باش و
چاک دەبیت، وەلی ئەگەر خراب بێت، هەموو جەستە خراب دەبیت.
ئاگادار بن ئەو پارچە گوشتە بریتییه لە دل.»

دل سەرکردەى جەستەیه. دەبینیت مەرقایەتى واتە خوشەویستی.
گوێزایەلى ئەو شتانەین کە خوشمان دەوین. هەر شتیک دلمان
داگیر بکات، دەست بەسەر کردارەکانماندا دەگریت. کاتیک دیتە
باسی خوشەویستی، دەلین زۆر شتمان خوش دەوین. وەلى وەک
شاعیری گەرە فەرموویەتى «خوشەویستی هاوشتیوہی کەیسینکی
یاسایی وایە، پێویستی بە بەلگەیه.»

بەلگەى خوشەويستى چىيە؟ دەرئەنجامى راستەوخوى ئەم
 ھەستە بەھىزە چىيە؟ بۇ ساتىك بىر لە خوشەويستى مروڧ
 بىكەرەو، چى روودەدات كاتىك كەسىك دەكەويتە خوشەويستى
 كەسىكى ترەو؟ ئەو كەسە ئارەزووى ھېچ شتىكى دى ناكات، جگە
 لە خزمەتكردن و رازىكردن و نزيكبوونەو لەو كەسەى خوشى
 دەويت. ئەم خزمەتكردنە بەھوى ناچارىيەو نىيە، بەلكوو بەھوى
 پالئەرىكى قوولى ناخەوئە كە بەھوى ئەو خوشەويستىيەو سەرى
 ھەلداو.

خوشەويستى بۇ خوى دەويت. كاتىك كەسىكت خوش دەويت،
 ھەموو شتىك دەكەيت بۇ رازىكردى. گەرەترىن دلخوشى تۇ،
 رازىكردن و خزمەتكردى ئەو، شانازىيەكى گەرەيە خزمەتى ئەو
 كەسە بىكەيت كە خوشت دەويت. بەھىنە خەيالت كە لەگەل كەسىكى
 بەناوبانگدايت، دەزانم لە باشوورى كاليفورنيا نيت، وا دابنى چاوت
 بە كۆب دەكەويت، چون رەفتار دەكەيت؟ دەتوانم شتىكت بۇ
 بەھىنم؟ پەرداخىك ئاۋ؟ دەتوانم قەيتانى پىلاوكانت توند بىكەم؟ وا
 بەھىنە پىش چاوت قەيتانى پىلاوكانى كۆب توند دەكەيت، پاشان
 دەگەرئىتەو مالەو و بە ھەمووان دەلىيت «قەيتانى پىلاوكانى
 كۆبم توند كرد.»

رەنگە گرنگى بە كۆب نەدەيت، بەلام لىرەدا لە مەبەستەكەم
 تىدەگەيت. شانازى و شەرەفىكى گەرەيە خزمەتى كەسىك بىكەيت
 كە خوشت دەويت. ھەلى كاتىك خوشەويستىيەكە كال دەبىتەو و
 نامىنيت، خزمەتكردى ئەو كەسە لە شانازى و شەرەفىكەو دەبىتە
 بارگرانى. لە تەشرىفەو دەبىتە تەكلىف. بەداخەو پەرسىشمان بۇ
 پەرورەدگار بەم شىئەيەى لى ھاتوۋە، تەنھا بۆتە بارگرانى.
 نويز ئاكەين بۇ ئەوئەى لە زىيانەكانى دونيا رزگارمان بىت. ئەگەر

نويۇش ئەنجام بەدىن بۇ ئەۋەيە لە كۆلى خۇمانى بگەينەۋە، ياخود دايك و باوكمان لىمان دەدەن، ئەگەر ئەنجامى نەدەين. تارادەيەك لە يادمان كردوۋە بە ئەنجامنەدانى نويۇزەكانمان زيان بە كەس ناگەيەنن چ پەرۋەردگار، ياخود دايك و باوكمان، بەلكوۋ زيان بە خودى خۇمان دەگەيەنن. دەيىنيت لە پۇژى لىپرسىنەۋەدا ھەموۋان بە تەنھا لە بەردەم پەرۋەردگاردا دەۋەستىن و لىپرسىنەۋەيان لەگەلدا دەكرىت. كەس ناتوانىت ھىچ كاريكت بۇ بكات، مەگەر بە مۇلەتى پەرۋەردگار نەيىت. لەو پۇژەدا دايك كۆرپەكەى خۇى فېرى دەدات، تەنھا بۇ ئەۋەى خودى خۇى پزگارى بىت. تىكايە لەم ھەقىقەتە تىيگەن كە لە يادمان كردوۋە، چونكە زۇر سەرقال بووين بە مۇبايل، بەرنامەكان، ھاۋېى، ئاھەنگ و پۇست و پلەكانمانەۋە. سەرقال بووين بە پياۋانى قۇز و كەشخە و ئافرەتانى جوان و نازدارەۋە. تىكايە تىيگەن، فەرامۇشكردىنى ھەقىقەتەك نايىتە ھۇى نەھىشتىنى، ئەو ھەقىقەتە ھەر پروودەدات. ئامادەنەبوون بۇ شتىك نايىتە ھۇى ئەۋەى پروونەدات. ئەگەر تەۋاۋى شەو ئاھەنگ بگىزىت لەبرى ئەۋەى بۇ تاقىكردەنەۋەى كۇتايى بخوئىنيت، ماناي ئەۋە نىيە تاقىكردەنەۋەى كۇتايى ئەنجام نادرىت، بەلكوۋ ئەنجام دەدرىت و لە ئەنجامدا شكست دىنيت. ئەگەر تەۋاۋى ژيانمان بە ئاھەنگىرپانەۋە بەسەر بەرىن و وا خۇمان دەرخەين كۇتايىمان نايەت، ھەر پروودەدات. ھىچ شتىك ناتوانىت مردن بوەستىنيت. ھىچ شتىك پۇژى لىپرسىنەۋەى دواناخات. ھاۋشىۋەى ئەو كۇتايىە، پرسىارەكە تەنھا برىتتيە لە: ئايا ئامادەين؟ ياخود زۇر سەرقالى رابواردن و كەيفخۇشىن؟

بەينە پىش چاوت لە ھەۋالەكاندا باس لەۋە دەكرىت زىيانىكى گەۋرە بەپىۋەيە، ئەگەر خۇمان نەشارىنەۋە، خۇمان و خىزانەكانمان لەنيو دەچىن. چى دەكەين؟ ئەگەر بەراستى بروامان وابىت زىيانەكە

بەريوھىيە، راستەوخۇ دەچىنە پەناگەيەك و خۇمان دەشارىنەوھ،
وايە؟ تەنھا ئەوانەى بىروايان بە كەشۈھەوا نىيە، بەردەوام دەبن لە
كەيف و خوشى و ئەو ھەموو ھۆشدارىيە فەرامۇش دەكەن. مەگەر
ئەوھى بەراستى بىروات پى نەبىت، بەلام چۈن دەكرىت كەسىك
بزانىت زىيانىك بەريوھىيە و ھىچ شتىك نەكات بۇ پاراستى خۇيان
و خوشەويستانيان؟ ئايا كەس لەو كاتەدا دەلىت «زۆر سەرقالى
گەپان و رابواردنم»، «زۆر سەرقالى مۇبايل، ياخود فەيسبووكم تاكو
رابكەم بۇ پەناگەيەك»، ياخود «پىم خوشە تەماشايەكى پىروفائىلى
ئەم كەسە بكەم، نەك ئەوھى خۇم لەم زىيانە بپارىزم»، ھىچ
كەسىك وانالىت. كەچى ھىشتا بەردەوام نۆيژەكانت، حىجابپۇشىن،
وازهىنان لە ژوان، دووركەوتنەوھ لە كەسانى خراپ و خواردنەوھى
مەى و ئارەق دوا دەخەيت. تۆبەم كارانەت ھەمان شت دووپات
دەكەيتەوھ.

ئەو حەقىقەتەى ناتوانىن ئەم شتە ھەرامانە واز لى بىتىن،
بەردەوامىن لە وتنى: «ھەرگىز واز لە خواردنەوھى مەى و ئارەق
ناھىنم»، «ھەرگىز دەستبەردارى زىنا نابم»، «ھەرگىز واز لە
جگەرە و نىرگەلە و وىنەى رووت ناھىنم»، «ھەرگىز واز لە ژوان و
خوشىيەكانى ناھىنم»، و ئەو حەقىقەتەى پەرسىشەكانمان تەنھا دەبنە
بارگرانى لە سەرمان، ئاماژەيەكن بۇ ئەوھى لە ناوھېۋكدا ھەلەيەك
ھەيە. گرفتىك لە بىنايىماندا ھەيە. بەراستى زىيانەكە نابىنىن كە
دىت و پۇژى لىپرسىنەوھ نابىنىن. ئەو پارچە گوشتەمان خاوين
و راست نەكردۈتەوھ كە پەيامبەر لە بارەيەوھ دواوھ، لە ئەنجامدا
تەواوى جەستە و كردارەكانمان و ژيانمان خراپ و گەندەل دەبن.
بەراستى پەروەردگار بە چاوى دل نابىنىن و خوشەويستى
ئەومان لە ناخ و دلماندا نەچاندوھ. بەراستى دلمان بۇ ئەو مەبەستە

ته‌رخان نه‌کردووه که بوی خولقیندراوه: بۆ ناسین و خزمه‌تکردن و خوشویستنی په‌روهردگار.

له یادت بیت سوره‌ته‌کانی سه‌ره‌تا له‌باره‌ی حه‌رام و حه‌لاله‌وه نه‌بوون. له‌باره‌ی دوورکه‌وته‌وه له‌ژوان، جگه‌ره‌کیشان، یاخود نیرکه‌له‌کیشانه‌وه نه‌بوو، به‌لکوو له‌باره‌ی ئەو راستیه‌وه بوون، که روژیک دیت چاومان به‌په‌روهردگار و خالقی خومان ده‌که‌ویت، هه‌روه‌ک چون من له‌به‌رده‌متاندا وه‌ستاوم. پاشان پرسیارمان لی ده‌کریت. له‌م دونیایه‌دا چیتان خوش ویست؟ ژیاقتان له‌چیدا به‌سه‌ر برد؟ به‌دوای چیدا ویل و سه‌رگه‌ردان بوون؟ ئایا ئەو شته‌ی هه‌ولتان بۆی ده‌دا هه‌میشه‌یی و نه‌به‌راوه‌بوو؟ ئەو شتانه‌ی به‌دوایدا راتانده‌کرد هه‌میشه‌یی‌بوون؟ ئایا ده‌توانن یارمه‌تیتان بده‌ن، یاخود نازارتان بده‌ن، کاتیک ژیاقتی دنیا و خه‌یالاته‌کانی به‌کو‌تا هاتن؟ پیویسته‌بگه‌رینه‌وه لای په‌روهردگار، پیش ئەوه‌ی دره‌نگ بیت. زور جار ئەو شته‌ی خه‌لکی نا‌ئومید ده‌کات بۆ ئەوه‌ی توبه‌بکه‌ن و بگه‌رینه‌وه رینی راست، ئەوه‌یه‌به‌روایان وایه‌تاوانه‌کانیان زور گه‌وره‌یه و په‌روهردگار نایانه‌خشیت. په‌روهردگار له‌قورئانی پیروژدا ده‌فه‌رمویت: ﴿قُلْ يٰعِبَادِيَ الَّذِيْنَ اَسْرَفُوْا عَلٰٓى اَنْفُسِهِمْ لَا تَقْصُوْا مِنْ رَّحْمَةِ اللّٰهِ اِنَّهٗ يَغْفِرُ الذُّنُوْبَ جَمِيْعًا اِنَّهٗ هُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ ٥٢ وَاسْمُوْا لَهُ مِنْ قَبْلِ اَنْ يَّاتِيَكُمْ الْعَذَابُ ثُمَّ لَا تُنْصَرُوْا ٥٣﴾ (الزمر: ٥٢-٥٤). واته: «بلی ئەو ئەو به‌ندانە‌ی سته‌م و زولمیان له‌خویان کردووه به‌نه‌جامدانی تاوان و گونا‌هی زور، له‌به‌حم و به‌زه‌یی په‌روهردگار هیوا‌به‌راو مه‌بن. په‌روهردگار له‌هه‌موو تاوانه‌کانتان خوش ده‌بیت و هه‌ر خوی لێخو‌ش‌بوو و میه‌ره‌بانه (٥٢). بگه‌رینه‌وه لای په‌روهردگار و توبه‌بکه‌ن و ملکه‌چی بن، پیش ئەوه‌ی سزای سه‌ختی ئەوتان بۆ بیت له‌دونیا‌دا، هیچ که‌سیکی دی ناتوانیت

سه رتان بخات. (۵۴)».

برایان و خوشکانی نازین، زیرانه که به ریو دیه. په نا به په روه ردگار بگرن. ده زانم له روه ژی (۱۰) سی مانگی نازار له دایک بووم. ده زانین که ی له دایک بووین، وهلی که س نازانیت که ی دهریت. زور به مان بروامان وایه ده توانین به و شینو دیه بژین که ده مانه وینت، پاشان له کاتی سه ره مه رگدا ته نها ده لینین: «**إِنَّ لِلَّهِ وَابْنَ إِلَهِهِ رَاجِعُونَ**». له کاتی سه ره مه رگدا زمان نایاته گو، جگه له و شتانه ی دل فرمانی پی ده کات. نه وهی له دله کاندا بیت، دیته سه ر زار. نه گهر له ژیانماندا زیکر و یادی په روه ردگار مان نه کرد بیت، چون له سه ره مه رگدا یادی ده که یین؟ نه گهر دله کانمان که وتبیته خوشه ویستی نه م ژیانه وده؟

داواکردنی پاداشت له بهرامبهر خه لاته که دا

بیهینه خه یالت، خه لاتیک وهرده گریټ و هرگیز سوپاسگوزار نابیت بوی. به ټیټه پینی کات له یادی ده که یت، خه لاته که ټ پی به خشراره و وا بیر ده که یت ووه خه لاته که له به ره تدا مولکی خوت بووه. پاشان خه یالاته کان زیاتر ده بن. وا بیر ده که یت ووه له حقیقه تدا تو خه لاته که ټ به به خشره که به خشیوه. دواتر به له خوباییه ووه داوای پاداشت ده که یت بو به خشینی خه لاته که. من و تو نه م کاره له که ل په روه ردگاردا ده که ین. خزمه تکردن و په رستشی په روه ردگار بو تو که وره ترین خه لاته. کرده ووه چاکه کانت خه لاتیک نین که به په روه ردگاری ببه خشیت، وه لی خه لاتی په روه ردگارن بو تو. که چی هیشتا داوای پاداشتی لی ده که یت. نه که ر بتوانیت به جوانی خزمه تی بکه یت و بیپه رستی، ته واو سوپاسگوزار به، خاکی به، نه که له خوبایی.

نه خوشی ئایدز: تیڤرامان له خه لاته کان

﴿ اَمَّا هَذِهِ فَبِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ اِنَّ اَمْسَكَ رِزْقَهُ، كُلَّ لَحْوْفٍ عَنْهُ وَنُورٍ ﴾ (الملك: ۲۱). واته:

«ئایا جگه له پهروهردگار کي بزق و بزوی ئیوه دعات، نهگه رزق و بزویتان لی بگریتهوه؟ بهلکوو نهوان بهردهوام بوون و بزچوون له عینادی و لووتبه رزی و دوورکه و تنهوه له حقیقهت و راستیدا.»

کاتیک بو یه که مجار هم سوره ته م خوینده وه، له بهشی زینده زانی ده مخویند. فیر ده بووین له باره ی نه وه ی چون سیستمی بهرگری کار ده کات. نهگه ر بخوینیته وه له باره ی نه وه ی چون نه خوشی ئایدز کاریگری دروست ده کات، نیشانه و بهلکه به کی گرنگه. نه خوشی ئایدز کورتکراوه یه بو (نه خوشی نه مانی بهرگری له ش). له مه رابمیننه. کوشنده ترین نه خوشی بریتیه له گرته وه ی خه لاته کانی پهروهردگار، (سیستمی بهرگری له شمان). به م چه شنه پهروهردگار ده توانیت ته نها یه ک جور خانه ی بهرگری (تی ۴، خانه ی یارمه تیده ر) و هر بگریته وه و دواتر ته وای سیستمی بهرگری له شمان تیکده شکیت و نامینیت. له دوا ی نه وه ته نها په ستانیکي سووک ده کړیت بمانکوژیت. سبحان الله. کي ده توانیت هاوکار و پالپشتمان بیت، نهگه ر پهروهردگار پشتیوانی و هاوکاری خویمان لی بگریته وه؟

ژيانه وهی دلّه مردوو وه کان

﴿ ثُمَّ يَأْتِيَنَّ يَوْمَئِذٍ مَوَاقِنٌ تَحْتَفِضُ أُولَئِكَ لِيَذْكُرَ اللَّهُ مَا رَلَّ مِنَ الْحَقِّ وَلَئِكُنُوا كَاتِبِينَ ﴿١٦﴾ وَنُوبًا تَكْتَسِبُ مِنْ قَبْلِ فَطَالَ عَلَيْهِمُ الْأَمَدُ فَفَقَسَتْ قُلُوبُهُمْ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ ﴿١٧﴾ عَسَمُوا أَنْ آتَاهُ عَنِّي الْأَرْضُ نَعْدَ مَوْنِهَا قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١٨﴾ ﴾ (الحديد: ١٦-١٧).

واته: «ثایا ساتی نه‌وه نه‌هاتووه باوه‌رداران له کاتی زیکر و یادی په‌روه‌ردگار و بیستن و خویندنه‌وه‌ی قورثانی پیروژدا دلیان نه‌رم بیت، گوپرایه‌ل و ملکه‌چی نه‌وه بن بویان دابه‌زیوه؟ وهک هه‌ندیک له جووله‌که و گاوره‌کان نه‌بن که له دوايیدا دلیان ره‌ق بوو و زوریکیان دوو‌وو بوون و له پینی راست ده‌رچوون. (۱۶)

بزانن په‌روه‌ردگار زه‌وی مردوو و وشک زیندوو ده‌کاته‌وه و بارانی به‌سه‌ردا ده‌بارینیت، به‌و چه‌شنه‌ش توانای زیندوو‌کردنه‌وه‌ی مردوو‌ه‌کانی هه‌یه و دوا‌ی دل‌ره‌قی، ده‌توانیت دلتان به‌زیکر و یادی په‌روه‌ردگار و قورثان‌خویندن نه‌رم بکاته‌وه. به‌و شیوه‌یه ثایه‌ته‌کانی خومان‌تان بو‌ووون ده‌که‌ینه‌وه تا‌کو تینگه‌ن و په‌ند و ئاموژگاری وه‌رگرن. (۱۷)»

په وروډگار ناگادارمان ده کاته وه له وهی هاوشیوهی قه ومه کانی
پیش خومان نه بین، که سهره تا رینمویان وهرده گرت، وهلی به
تیپه رینی کات دله کانیان رهق ده بوو. سبحان الله له دواي نهو

گولجنى نه وين

هوشداريدانه وه هيو ده به خشيت ته نانهت به و كه سانه ي دله كانيان
رهق بووه. په روه ردگار يادمان ده خاته وه كه نه وه په روه ردگار
خويه تى ژيان ده به خشيته وه به خاكى وشكبوو. به ننگه نيسـتا
تيفكرين: ئايا نه و كه سه ي ژيان ده به خشيته وه به خاكى وشكبوو،
ناتوانيت دله مردو وه كان بژينيته وه؟ الله اكبر.

ئەي عاشق

ئەي پەرسەشکاری کرداری، بزانه پەرسەش بێئاگایی دل تەنھا
جوولەیکە و هیچی دی، ئەي شوینکەوتەي زانست و زانیاری،
بزانه زانست و زانیاری بەبی خاوەنبوونەوه چەکیکی کوشندەي
خۆپەرسەتییه. ئەي چالاکوان، بزانه کار بی خاوەنکردنەوهي دل
بێبەرەمه. ئەي عاشق، بزانه خۆشەویستی بی پەرورەدگار تەنھا
ئیش و ئازارە.

زەلكاو

تەگەر ئاتومىدى تاكە پىنگا بىت
بۇ ئەۋەى بىمە سەرچۆك
بەرۋى تۇدا بىرىمەۋە
ئەۋكات ئەم ئازارە
دەبىتە پەسەندىرىن شوئىنى من
پۇمى وتى: «بىرىنە كە مەدوورەۋە
چونكە پووناكى لەۋىۋە دىتە ژوورەۋە»
و باۋەرم بەۋە ھەيە.
كاتىك ئاۋازەكان بەرز دەبن و جوانىيەكانى ئەم ژيانە
خامۇش دەبن لە شوئىنى خۇياندا
كاتىك بەتال دەبىم
يادت دەكەم
فرمىسكەكان دروست دەبن، بەھۋى ئەو يادەۋەرىيانەى لەگەلىدان
خەمەكانم سەرسىنىگم قورس دەكەن
بەلەمەكەم لەم زەلكاۋەدا دەسوۋپىتىم

باسه مین موجهید

به نیو دره خته کانداه خزیتم
رووبه پرووی ئاوکی رهش و تهنک ده بمه وه
چاوه پتی پرووناکییه که م رینوتیم بکات
هیوادارم له ویدا بمینمه وه
تا کو جاریکی دی من بدوزیته وه.

مانگی ږه مه زان: باریننی بارانی ږه حمهت

بو ساتنیک بهینه پینش چاوت کاتیک باران دهباریت و له ژوړه وهیت ته ماشای بارانه که دهکیت، وهلی شتیکی زور جیاواز لهم بارانه دا به دی دهکیت. هاوشیوهی بارانه کانی پینشووتر نییه. لهم ږوژدها بارانی ټاو نییه که دهباریت، به لکوو بارانی شتیکی زور به هادارتره بوت. وا دابنی لهم ږوژدها سهدان چه کی پاره دهباریت. چی دهکیت؟ لهو ږوژدها چی له دهوړوبه رت و جیهاندا دهگوزهریت؟ ټایا ناچینه دهره وه و ناکه وینه خومان و کیبرکی ناکه یین زورترین پاره به دهست بهینین که باریوه؟ ټایا به شهویشدا له دهره وه نامینینه وه تاکو زیاتر که له که بکه یین؟ نه مه دهکیت له پیناو پاره دا، چونکه پاره شتیکی به هادار و به نرخه. بو ساتنیک وای دابنی شتیکی زور زور به نرخ و بایه خدار دهباریت که نه هه زاران چه کی پاره یه و نه تریلونیکه، به لکوو ږه حمه تی په روه ردگاری مه زنه، دراوینک که ناتوانریت به هیچ دراوینکی مروؤف بخه ملینریت.

په یامبه ر موحه ممه د(ﷺ) فه رمووی: «أَنَّكُمْ رَمَضَانَ، شَهْرُ بَرَكَةٍ يَغْشَاكُمْ اللَّهُ فِيهِ، فَيَنْزِلُ الرَّحْمَةُ، وَيَخْطُ الْخَطِيَاءُ، وَيَسْتَجِيبُ فِيهِ الدُّعَاءُ، يَنْظُرُ اللَّهُ إِلَى تَنَافُسِكُمْ فِيهِ، وَيُبَاهِي بِكُمْ مَلَائِكَتَهُ، فَأَرَوْا اللَّهَ مِنْ أَنْفُسِكُمْ خَيْرًا، فَإِنَّ الشَّقِيَّ مِنْ حُرْمَةِ فِيهِ رَحْمَةُ اللَّهِ». واته: «ږه مه زان

بوو به میوانتان، مانگیکه پره له رهمهت که تیندا په‌روه‌ردگار به رهمه‌تی خوی داتده‌پوشیت. رهمت پی ده‌کات، تاوانه‌کان کهم ده‌کاته‌وه و وه‌لامی نزاکانت ده‌داته‌وه. له مانگی رهمه‌زانداندا په‌روه‌ردگار ته‌ماشای کتیرکیکه‌تان ده‌کات له نه‌نجامدانی کرده‌وه‌ی چاکه‌دا و لای فریشته‌کان ستایش‌تان ده‌کات. که‌واته چاکه‌ی خوت بنوینه، بینه‌خت که‌سینکه له‌م مانگه‌دا له رهمه‌تی په‌روه‌ردگار بینه‌ش ده‌بیت. «(الطبرانی).

له‌م مانگه پیروزه‌دا ده‌پاریزین له‌م ناگری دوزه‌خ و شه‌یتان و تاوانه‌کانمان ده‌سرپینه‌وه. په‌یامبه‌ری نازدار(ﷺ) فرموویه‌تی: «مَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ». واته: «هر که‌سینک له مانگی رهمه‌زانداندا به‌پروژوو بیت و به هیوای به‌ده‌ستخستنی پاداشتی په‌روه‌ردگار بیت، په‌روه‌ردگار هم‌وو تاوانه‌کانی ده‌سرپینه‌وه و لینی خوش ده‌بیت. «(بوخاری).

له فرمووده‌یه‌کی تردا هاتووه: «إِذَا جَاءَ رَمَضَانُ، فَتَحَّتْ أَبْوَابُ الْجَنَّةِ، وَغُلِقَتْ أَبْوَابُ النَّارِ، وَصُفِّدَتِ الشَّيَاطِينُ». واته: «کاتیک مانگی رهمه‌زان ده‌ست پی ده‌کات، ده‌رگا‌کانی به‌هه‌شت ده‌کرینه‌وه و ده‌رگا‌کانی دوزه‌خ داده‌خرین و شه‌یتانه‌کان زنجیر ده‌کرین. «(ثمّامی بوخاری).

که‌واته چی خه‌ساره‌تمه‌ندییه‌ک که‌وره‌تره له‌وه‌ی له‌ناوه‌پراستی رهمه‌ته‌کانی په‌روه‌ردگاردا بین، به‌بی نه‌وه‌ی به‌ده‌ستیان به‌ینین؟ له کاتیکدا نه‌م بارانی رهمه‌ته له‌م مانگه‌دا به‌سه‌رماندا ده‌باریت، ده‌پروژی کوتایی هاوشینوه‌ی پروژه‌کانی تری نییه. عائیشه‌ی دایکی ثمّانداران، (خودا لینی پازی بیت) گتیراویه‌تیه‌وه: «كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا دَخَلَ الْعَشْرُ شَدَّ مَنَزْرَهُ وَأَحْيَا لَيْلَهُ وَأَيَّقُظُ أَهْلَهُ» واته: «به هاتنی ده‌پروژی کوتایی رهمه‌زان، په‌یامبه‌رمان(ﷺ) قایشه‌که‌ی پشتی

توند دەکرد و باش تىدەكوشا و تەواۋى شەۋەكان شەۋنويژى دەکرد و ھاۋسەرەكانى بۇ شەۋنويژ بەئاگا دەھىنايەۋە. «(بوخارى). بەلام چۈن بتوانىن تەواۋ سوود لەم مانگە پىر رەحمەتە ۋەربگىرىن، بەتايىبەت لە دە رۆژى كوتايىدا؟ لە خوارەۋە چەند رېگايەك ئاماژەيان پى دراۋە:

كاتىكى تايىبەت تەرخان بىكە بۇ ھاۋدەمىي پەرۋەردگار

كاتىك دىارى بىكە جا پىش پارشىۋ، ياخود دواى پارشىۋ تاكو لەگەل پەرۋەردگارىدا بىت. ئەم كاتە تەرخان بىكە بۇ پەيۋەستىۋون بە پەرۋەردگارەۋە لە رىيى نويزكردن و نزاكردن و خويندەۋەى قورئانى پىرۋزەۋە. پەيامبەر(ﷺ) دەفەرموئىت: **يَنْزِلُ رَبُّنَا تَبْرَكَ وَتَعَالَى إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا كُلَّ لَيْلَةٍ حِينَ يَبْقَى ثُلُثُ اللَّيْلِ الْآخِرِ فَيَقُولُ: مَنْ يَدْعُونِي فَأَسْتَجِيبَ لَهُ، مَنْ سَأَلَنِي فَأَعْطِيَهُ، مَنْ يَسْتَغْفِرُنِي فَأَغْفِرَ لَهُ، حَتَّى يَنْفَجَرَ الْفَجْرُ.** واتە: «كاتىك سىيەكى شەۋ دىت، پەرۋەردگارى بالادەست دىتە ئاسمانى يەكەم و دەفەرموئىت: ئايا كەس ھەيە داوام لى بىكات تاكو پىنى بىخشم؟ ئايا كەس ھەيە داۋاى يارمەتىم لى بىكات و يارمەتى بىدەم؟ ئايا كەس ھەيە داۋاى لىخوشىۋون بىكات، تاكو لىنى خوش بىم؟» (بوخارى و موسلىم).

ساتىك دىارى بىكە بۇ تىرامان و بىرکردنەۋە

لە ناۋەراستى جەنجالىيەكانى ژياندا بە دەگمەن كات دەدۈزىنەۋە تاكو بوەستىن و پشۋويەك بدەين، چ جاى ئەۋەى لە راستىيەكانى ژيان رابمىنىن. كاتىك تەرخان بىكە بۇ تىرامان لەمە و دەرچوون لە رۋتىنىياتى رۋزانەت و بىرکردنەۋە لەۋەى لە كويىت و بۇ كوى دەرۋىت. بىر لە دروستكراۋەكانى چۈاردەۋرت، حەقىقەتى ئەم

ژیانه. مردن و دیدارمان له گهل خالقدا بکه ره وه. کاتیکی هاوشیوهی
سییه کی کوتایی شه و ترخان بکه، که هیچ شتیک خه یال و
بیرکردنه وهت نه شیونیت.

گه شیک به ره و پروه ردگار ئه نجام بده

هه موومان پیوستمان به ئه نجامدانی گه شت هیه. ره مه زان
به کار بینه وه کو دهر فه تیک بو ئه وهی گه شتیک له گهل پروه ردگاردا
بکه یت. عانیشه گیراویه تیه وه په یامبه ر(ﷺ) راهاتبوو له ده شهوی
کوتایی ره مه زاندا اعتکاف بیه ستیت و ده یفه رموو: «ئاگاتان له
ده شهوی قهر بیت، له ده شهوی کوتایی مانگی ره مه زاندا.»
(بوخاری).

شهوی قهر لهده ست مه دن

شهویک هیه له ده شهوی کوتایی مانگی ره مه زاندا، گه وره تر و
خیرتره له هزار مانگ. په یامبه ر(ﷺ) فهرموویه تی: «هر که سینک
له شهوی قهردا نویژ بکات و به ئومیدی به ده ستهینانی پاداشته وه
بیت، له هه موو تاوانه کانی پیشووی ده به خشریت.» (بوخاری و
موسلیم).

عانیشه ی دایکی ئیمانداران فهرمووی: «پرسیارم له په یامبه ر(ﷺ)
کرد: ئه ی په یامبه ری خودا، ئه گه ر بزائم ئه و شه وه شهوی قهره،
چی نزایه ک بکه م له و شه وه دا؟ په یامبه ری نازدار(ﷺ) فهرمووی:
«اللهم انک عفوا کریم تحبوا العفو فعفو عنا.» (ئیمامی ئه حمده، ابن
ماجه، ترمزی).

به‌رده‌وامبوون له هه‌لگرتنی مه‌شخه‌لی په‌مه‌زان

مانگی په‌مه‌زان تپه‌پی، قورئانه‌کانمان داخران، مزگه‌وته‌کانمان چۆل کران، دله‌کانمان جاریکی تر پر بوون له خوشه‌ویستی دنیا و رقلیبوونه‌وه له مردن و هه‌وا و ئاره‌زووه‌کانمان ته‌واو کونترولیان کردووین. شه‌یتان که زنجیر کرابوو، جاریکی دی له میشک، مال و چوارده‌ورماندا شوینی خوی گرت‌وه. جاریکی دی په‌یمان‌که‌ی خوی پاراست، که فریومان بدات.

﴿قَالَ فَمَا آغْوَيْتَنِي لِأَقْعُدَ لَهُمْ صَرْطَكَ الْمُسْتَقِيمَ ۖ ثُمَّ لَا يَنْبَغُ لِي أَنْ يَكُونَ مِنْ حَتِّهِمْ وَعَنْ آيَاتِهِمْ وَعَنْ شَمَائِلِهِمْ وَلَا تَجِدُ أَكْثَرَهُمْ شَاكِرِينَ﴾ (الاعراف: ۱۶-۱۷).

واته: «ئیبلیس وتی: په‌روه‌ردگار به‌هوی ئه‌وه‌ی تو منت گومرا کرد، ده‌بیت له‌سه‌ر رینگه‌راسته‌که‌ی تو دانیشم و خه‌لکی گومرا بکه‌م (۱۶). پاشان ده‌بی له‌پیشه‌وه‌بۆیان بيم و هانیان بده‌م بۆ دنیا و به‌دوایانه‌وه‌گومانیان بۆ دروست ده‌که‌م سه‌باره‌ت به‌قیامه‌ت. لای راستیانه‌وه‌سستیان ده‌که‌م له‌چاکه‌کردن و لای چه‌پیانه‌وه‌خراپه‌و تاوانیان بو ده‌پازینه‌وه. هه‌موو رینگه‌که‌ده‌گره‌به‌ر بۆ گومراکردنیان. ده‌بیت زور که‌میان ببینیت شوکرانه‌ت بکه‌ن و زوریان گومرا به‌که‌م (۱۷).»

کاتیک خومان به‌لاوازی بینیه‌وه‌له‌به‌رده‌م ئه‌و مللانیانییه‌ی پیش په‌مه‌زان تووشمان هاتن. با‌مه‌به‌ستی هه‌وله‌کانمان له‌ماوه‌ی مانگی

رهمه‌زاندان له یاد نه‌کەین، با ڕینگه نه‌دهین به‌رهمه‌مەکانی رهمه‌زانمان له ده‌ست بچیت. با مه‌به‌ستی سه‌ره‌کی پوژووگرتنه‌که‌مان له یاد نه‌چیته‌وه. کاتیک په‌روه‌ردگار فه‌رمان به‌ به‌نده‌کانی ده‌کات به‌پوژوو بن، ده‌فه‌رموینت: ﴿الَّذِي قَالَ لَإِنِّ اللَّهَ عَمْدًا لِّتَنَّا أَلَّا تُؤْمِنَ لِرَسُولٍ حَقَّ يَتَّبِعَا يَقْرَبَانِ تَأْكُلُهَا النَّارُ قُلْ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّن قَبْلِي بِالْبَيِّنَاتِ وَالَّذِي قُلْتُمْ فَلِمَ فَتَسْمُوهُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۝ ۱۸۳﴾ (ال عمران: ۱۸۳).

واته: «جووله‌که‌کان به‌ درو ده‌یانوت: په‌روه‌ردگار په‌یمانی پیمان داوه ئیمان به‌ هیچ په‌یامبه‌ریک نه‌هیتین تا‌کو خیر نه‌کەین و ئاگر له ئاسمانه‌وه نه‌یه‌ت، ئه‌و خیره بسووتیت. ئه‌ی موحه‌مه‌د پینان بلی: له‌پیش منیشه‌وه چه‌ندین په‌یامبه‌ری تر هاتن به‌ به‌لگه‌ی روون و ئاشکراوه، به‌وه‌ش که خۆتان ده‌یلین له‌ باره‌ی خیر و ئاگره‌که‌وه، بوچی ئیمانتان نه‌هینا و کوشتان، ئه‌گه‌ر راست ده‌کەن؟»

ئاگاداربوون له‌ په‌روه‌ردگار بو ته‌واوکردنی مه‌به‌ستی بوونمان له‌م ژيانه‌دا، گرنگه. ترس له‌ په‌روه‌ردگار یارمه‌تیمان ده‌دات له‌سه‌ر ڕینگه‌راسته‌که به‌رده‌وام بین. ئه‌گه‌ر ته‌قوا ماسوولکه‌مان بیت، رهمه‌زان راهینه‌ری تایبه‌تیمان. ئه‌گه‌ر له‌ ماوه‌ی رهمه‌زاندان بتوانین خۆمان له‌ پنیوستیه‌ جه‌سته‌یه‌کانمان وه‌کو خواردن و خواردنه‌وه بگرینه‌وه به‌هوی ترسمان له‌ په‌روه‌ردگار، ئایا ناتوانین دوا‌ی رهمه‌زان به‌هوی هه‌مان ترسه‌وه خۆمان له‌ حه‌رامه‌کان بپاریزین؟ کاتیک به‌پوژووین، که‌سمان ناتوانین په‌رداخیک ئاو به‌دزییه‌وه بخۆینه‌وه، هه‌مان ئه‌و خودایه‌ی له‌ مانگی رهمه‌زاندان ئاگاداره به‌ خواردنه‌وه‌ی په‌رداخیک ئاو به‌ دزییه‌وه، ده‌توانیت دوا‌ی مانگی رهمه‌زانیش به‌مانبیت کاتیک تاوان ئه‌نجام ده‌دهین. له‌ کاتی رهمه‌زاندانیش خۆره‌لاتن له‌ خه‌و هه‌لده‌سین تا‌کو خواردن و خواردنه‌وه به‌دینه‌ جه‌سته‌مان، وه‌لی له‌ دوا‌ی مانگی رهمه‌زاندان له‌ ساتی نویژی به‌یاناندان ده‌خه‌وین و پو‌حمان به‌ برسیتی

دهمينيته وه. با ريگه نه دهين جاريكى تر ببه زين. شهيتان دووباره بانگمان دهكاته وه و وهسوه سه مان بو دروست دهكات، نه و ته نها دهتوانيت وهسوه سه مان بو دروست بكات، هيز و بزارده له دهستي خوماندايه. پهروه ردگار له قورثاني پيروزدا پيمان دهفهرمويت:

﴿ وَقَالَ الشَّيْطَانُ لَمَّا قُضِيَ الْأَمْرُ إِنَّ اللَّهَ وَعَدَكُمْ وَعْدَ الْحَقِّ وَوَعَدْتُكُمْ فَأَخْلَفْتُكُمْ وَمَا كَانَ إِلَيَّ عَلَيْكُمْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا أَنْ دَعَوْتُكُمْ فَاسْتَجَنْتُمْ لِي فَلَا تَتُوبُونَ عَلٰى أَنْفُسِكُمْ مَا أَنَا بِمُصْرِحِكُمْ وَمَتَّعْتُكُمْ بِضَعْفِ الَّذِي تَقْتَرُونَ بِمَا أَشْرَكْتُمْ مِنْ قَبْلُ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا يَوْمَ الْحَاسِرِ ﴾ (ابراهيم: ٢٢).

واته: «شهيتان به دوزه خييه كان دهليت: به راستي بهليني پهروه ردگار بهلينيكي حهق و راست بوو، منيش بهليني پووج و ناراستم پي دان. من ليزه هيچ توانا و دهسه لاتيكم نيه، تاكو رزگارتان بكم، ياخود له دونياشدا توانا و دهسه لاتم نه بوو، من ته نها بانگم دهكردن بو خراپه كاري و نيوهش وهلامتان ده دامه وه، بويه لومه ي من مهكهن و لومه ي خوتان بكه ن. نه نيوه دهتوانن فريام بكه ون و نه منيش دهتوانم فرياتان بكه وم. من بيباوهرم و نكولي له وه دهكه م نيوه منتان كرده هاوبه شي پهروه ردگار. پهروه ردگار دهفهرمويت، كه هاوبه شدانه ران و سته مكاران سزاي به نيش و نازاريان بوي هه يه.» هه نديك كه س هه ن ريگه به شهيتان ده دن كونتروليان بكات، وه لي هه نديكي تر هه ن شهيتان هيچ دهسه لاتيكي به سه رياندا نيه. پهروه ردگار به شهيتان دهفهرمويت:

﴿ إِنَّ عِبَادِي لَأَشَدُّ لَكَ عِلْمًا أَلَمْ تَعْلَمْ ﴾ (الحجر: ٩٢). واته: «به دنياييه وه دهسه لات و توانات به سه ر بهنده دلسوز و هه ليزير دراوه كانمدا نيه، ته نها نه و كه سانه نه بيت كه خويان شويني تو بكه ون و له گومراييدا بن.»

چون بتوانين له و به ندانه بين شهيتان هيچ دهسه لاتيكي به

سه‌ریانه‌وه نییه؟ چۆن بتوانین ته‌واوی ساله‌که و ته‌واوی ژیانمان به هه‌مان گه‌رموگوپی و ڤو‌حیانه‌تی مانگی ڤه‌مه‌زانه‌وه به‌رده‌وام بین؟ ئه‌م چهند ڤینگایه‌ی خواره‌وه بگه‌ره به‌ر:

یه‌که‌م/ ئاگاداری نویژه‌کانت به:

له مانگی ڤه‌مه‌زاندای زۆریکمان د‌ل‌نیایی ده‌ده‌ینه‌وه له‌وه‌ی نویژه‌کانمان له کات و ساتی خویاندا و زۆر جار به کۆمه‌ل له مزگه‌وتدا ئه‌نجام بده‌ین، به‌رده‌وام به له ئاگاداری‌بوون له نویژه‌کانت، چونکه به د‌ل‌نیاییه‌وه نویژه‌کانت ده‌تپاریزن و ئاگادارت ده‌بن. په‌روه‌ردگار له قورئانی پیروژدا ده‌فه‌رمویت ﴿ اَنْتُمْ مَّوْحٰی بِتٰیْکَ مِنْ اَلْکِتٰبِ وَاقِیْمَ الضَّلٰوَةِ اِیْکَ الضَّلٰوَةِ تَنْهٰی عَنِ الْمَحْشَاۃِ وَتُمْکِرُ وَتَنْکُرُ سُوْۤىْ ضَبْرًا وَّلَٰلَہٗ یَعْلَمُ مَا تَصْعُوْنَ ۝۴۵﴾ (العنکبوت: ۴۵).

واته: «ئهی موحه‌مه‌د(ﷺ)، ئه‌وه‌ی به وه‌حی بو‌ت دابه‌زیوه له قورئانی پیروژ بۆ خه‌لکی بخوینه‌وه و نویژه‌کانت ئه‌نجام بده، به د‌ل‌نیاییه‌وه نویژ ڤینگری له خراپه و تاوان ده‌کات، زیکر و یادی په‌روه‌ردگار له هه‌موو په‌رستشیک گه‌وره‌تره، په‌روه‌ردگار خوی زانایه به کرده‌وه‌کانتان.»

دووه‌م/ زیکر و یادی په‌روه‌ردگار بکه به نزیک‌بوونه‌وه و

هاوده‌می قورئانی پیروژ:

له کاتی ڤه‌مه‌زاندای زۆریکمان شه‌و و ڤوژ له خویندنه‌وه‌ی قورئانی پیروژدا به‌سه‌ر ده‌به‌ین. زیکر و یادی په‌روه‌ردگار به هاوده‌می قورئان له شه‌یتان ده‌تپاریزیت و د‌لت پاک و بیگه‌رد ڤاده‌گریت. په‌یام‌به‌ر موحه‌مه‌د(ﷺ) ده‌فه‌رمویت: «پاکوخواوینی هه‌یه بۆ هه‌موو شتیک که خه‌وش و پیسی ده‌گریت. پاک و بیگه‌ردی د‌ل

به زىكر و يادى پهروهردگار دهينت. «(بوخارى).
هروه ها فرموويه تى: «تَعْلَمُوا الْقُرْآنَ فَإِنَّهُ شَافِعٌ لِأَصْحَابِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ».
واته: «قورئان بخوينن، چونكه به راستى له پژى لپريسنه ودا دهينته
شه فاعه تكار و تكار بڼه خاوه نه كى.» (موسليم).

سنيهم/ زياتر بير بگهروهه و كهمنر بدوى:

په يامبهري نازدار (ﷺ) فرموويه تى: «هه نديك جار كه سيك شتيك
دهليت به هويه وه پهروهردگار له خوى رازى دهكات و پهروهردگار
پله ي بهرز دهكات وه. هه نديك جار كه سيك شتيك دهليت پهروهردگار
له خوى دهره نجينيت و بهره و ناگرى دوزه خى ده بات.» (بوخارى).
نبيراهيم النخاعي، كه پياوچاكيكى خواپه رست بووه، فرموويه تى:
«نه وه ي كه مينك رابمينيت، بوى دهره كه وينت باشتريين و ژيرتريين كه س
له كو بوونه وه كاندا كه سينكه له هه مووان بیده نكتره، چونكه بيده نكي شك و
جواني به زانايان دهبه خشيت و هه له و كه موكورتي نه زانان دپوشيت.»

چواره م/ زور توبه كردن:

زورينكمان له مانگي ره مه زاندا داواي ليخوشبوون له
پهروهردگاري مه زن ده كين، وه لي داواي مانگي ره مه زان واز له
توبه كردن و داواكردنى ليخوشبوون دهينين. له يادت بيت په يامبه ر
پوژانه سهدان جار توبه ي ده كرد. زور توبه كردن دله كانمان پاك و
بينگه رد راده گرنت و هه ميشه په يوه ستمان دهكات به پهروهردگاره وه.
هاورينه كي خوشه ويستم وتى: به تپه ربوونى مانگي ره مه زان
هه مووان وا هه ست ده كين خزم و دوستيكيان له ده ست داوه.
وته يه كي زور دروسته. با ئيمه هه ول بدهين روشتنى ره مه زان
به فيرق نه دهين و سوودى لى وه رگرين.

ژوانبهستن

پرسیار: ئایا ژوانبهستن له ئیسلامدا پێپندراوه بۆ ئەوهی
کەسێک بناسم بە مەبەستی هاوسەرگیری؟ له کاتێکدا زۆر سهخته
هاوسەرگیری بکهیت و ژوانبهستن ئاساییه له کۆمهڵگاکهماندا. له
سهردهمهدا هاوسەرگیری پێکخراو باو نییه له نێوانماندا.

وهلام: السلام علیکم برای به پێزم، سوپاس بۆ پرسیاره
راشکاوانه کهت له باره ی ژوانبهستنهوه. چهند باسێکی گرنگ
ورووژاند.

یه کهم: ئاماژهت بهوه دا له کۆمهڵگهیه کدایت ژوانبهستن تیندا
ئاساییه، لهو گرفته تیده کهم، وهلی گرنگه بزانیته نهها بههوی
ئەوهی شتیک باوه و ئاساییه له کۆمهڵگهیه کدا، نابیت بههانه بۆ
به شداریکردن تیندا، لهو کۆمهڵگهیه ی په یامبهری نازدار (ﷺ) تیندا
ژیاوه، زینده به چالکردنی کچان باو بوو. به دنیاییه وه شه ریه تی
ئیسلام نه م جوړه کرده وه د پندانه یه ی قه دهغه کرد و گرنگ نه بوو
لهو کاته دا چی باوه. له راستیدا په یامبهرمان (ﷺ) پنی فەرمووین
ئهوانه ی شوینی پنگای راست و حقیقه ت ده که ون، هه میشه
جیاواز و نامۆ ده بن له وانی دی. له فەرما یشتیکی پیروژدا په یامبه ر
موحه ممه د (ﷺ) ده فەرمویت: (بدأ الإسلام غريباً وسيعود غريباً كما بدأ

گولجنى نه وين

نظوى للغرباء. قبل: يا رسول الله! من الغرباء؟ قال: الذين يحسبون
 في نفس الناس. واته: «نيسلام به غهريبي دهستی پى کرد و له
 کوتايشدا غهريب و نامو دهبيتته وه، خوشبهختى بو غهريبان و
 نامويان. پاشان لييان پرسى: ئه ي پهمبهري خودا (ﷺ) ئه و غهريب
 و نامويانه كين؟ وه لامى دايه وه: ئه وانن خواپه رست و چاكه كارن.
 له كاتيكدا خه لكاني تر خراپه كارن.» (نيمامى نه حمه د).

دووه م: باست له ناسيني كه سىك كرد بو مه به ستي هاوسه رگيرى.
 پرونت كرده وه ژوانبه ستن پيوسته، چونكه هاوسه رگيرى ريخراو
 ئىستا باوى نه ماوه. له گه ل ئه وه يشدا به وتنى ئه وه ناماژت به وه
 دا، ته نها ئه و دوو ريگايه هه يه بو هاوسه رگيرى كردن. ئه ودى له
 يادت كردووه ئه و هه يه بژارده ي سينيهم هه يه. ئه و بژارده يه ي له
 لايه ن پهمبهري خوشه ويسته وه (ﷺ) فير كراوين. با ليكولينه وه له
 هه رسى ريگاكه بكه ين بو ناسيني هاوسه ر و هاوبه شى ژيانمان:

يه كه م / ژوانبه ستن

يه كيك له بژارده كان، برىتييه له ژوانبه ستن. ئه م بژارده يه به هوى
 چهند هوكارى كه وه قه دهغه كراوه. يه كه م، پهمبهري نازدار (ﷺ) فيرى
 كردووين، حه رام و رينه دراوه بو دوو كه سى نامه حه رم به ته نها پيكه وه
 بن. ئه مه پنى دهوترىت خه لوهت. پهمبهري (ﷺ) ئاگادارى كردووينه ته وه
 له وه ي ئه گه ر دوو كه س پيكه وه خه لوهت بيه ستن، شه يتان ده بيته
 سينيهميان. پهمبهري موحه ممه د (ﷺ) فه رموويه تى: **إلا لا يحون رجل بامرأة**
إلا كان ثالثهما الشيطان. واته: «كاتيك پياويك به ته نها له گه ل ئافره تيكدا
 ده بيت، شه يتان ده بيته سينيهميان.» (صحيح بوخارى).

زور گرنگه په روه ردگار هيج شتيك قه دهغه ناكات، مه گه ر ئه وه ي زه ره ر
 و زيانى هه بيت بومان. با ليكولينه وه له حه رامى ژوانبه ستن بكه ينه وه:

و هاوده میک. باسه که نه وهیه ژوانبه ستن نابیته هوی زیادکردنی ریزه ی سرکه وتنی هاوسه رگیرییه که. له راستیدا ژوانبه ستن له کولتووری نه مریکادا باو و ناساییه، وهلی به پپی جینیفه ر به یکهری په یمانگای فوریت بو دهروونناسی (۵۰٪) سی هاوسه رگیری به که م، (۶۷٪) سی هاوسه رگیری دووهم و (۷۴٪) سی هاوسه رگیری سییه م، به جیابوونه وه کوتایی دیت. ههروه ها به پپی نووسینگه ی نیشتمانی توژینه وهی نابووری، نهو خوشه ویستانه ی پیش نه نجامدانی هاوسه رگیری پیکه وه ژیاون (۸۰٪) ریزه ی جیابوونه وه یان زیاتره له وانه ی پیش هاوسه رگیری پیکه وه نه ژیاون، که واته نه گهر ژوانبه ستن ببیته هوی زیادکردنی نه گهری ده ستریزی سیکسی، نه خوشیه گوازاوه کان، دووگیانی نه ویستراو، یارمه تیت نه دات له دوزینه وهی هاوسه ریکی باش و سرکه وتوودا، چی که سیکسی خاوه ن ژیری نه م بژارده یه ی هه لده بژارد؟ نه ناته نه گهر له لایه ن شریعتی نیسلا میشه وه قه دهغه نه کرابا؟

دووهم/ هاوسه رگیری ریکخراو

ههروه ها بژارده یه کی تر هیه بریتیه له هاوسه رگیری نه و او ریکخراو. هه رچه نده شتیکی باش و ناساییه دایبابان، یاخود هاوریی گیانی به گیانی دوو هاوسه ر به یه ک بناسین و به یه گیان بگه یه نن، په یامبه رمان (۱۳۳۵) پپی فرمووین: کویرانه نه چینه نیو که ژاوه ی هاوسه رگیرییه وه. جاریکیان پیاویک هات بو خزمه تی په یامبه ری نازدار (۱۳۳۵) و پپی وت: دهیه ویت هاوسه رگیری بکات، په یامبه ر (۱۳۳۵) پرسیی نایا نافرته ته که ت بینووه؟ کاتیک پیاوه که وتی: نه خیر. په یامبه ر (۱۳۳۵) فرمووی: برو و نه ماشای بکه، تاکو خوشه ویستی بکه ویته نیوانتانه وه. (نیمامی نه حمه د).

سینه‌م/خوارینی ئیسلامیانه

ئیسلام چاره‌سهریکی نیوه‌ندی داناوه بو خوارینی، که تاکه‌کان و کومه‌لگه‌ش ده‌پاریزیت، به‌لام ناهیلیت خه‌لکی به شیوه‌یه‌کی کویرانه په‌یوه‌ندی هاوسه‌رگیری به‌ستن. ئه‌گه‌ر ئافره‌تیک هه‌بیت به‌وی هاوسه‌رگیری له‌گه‌لدا بکه‌یت، پیویسته به‌یت بو لای که‌سه مه‌حره‌مه‌کانی. به‌م شیوه‌یه چه‌ندین ده‌روازه ده‌بیت تاکو له رینه‌وه باشتربیناسیت، بی ئه‌وه‌ی به‌چه‌جیژوان، یاخود په‌یوه‌ندی جه‌سته‌بیتان هه‌بیت. قسه‌کردن له‌ پێی ته‌له‌فون، ئیمیل، یاخود ئینتەرنیته‌وه، یاخود هه‌لسوکه‌وتکردن له‌گه‌ل که‌سینکی مه‌حره‌میدا ده‌رفه‌تیک بایشت بو ده‌ره‌خسینیت تاکو زیاتر له‌ باره‌یانه‌وه بزانیته، به‌بی ئه‌وه‌ی ئه‌و سنووران به‌زینیت که په‌روه‌ردگاری زانا و دانا دایناوه. په‌یامبه‌رمان موحه‌مه‌د (ﷺ) فهرموویه‌تی: «**مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلَا يَخْلُونَ بامرأة لیس بینها و بینه محرمه**». واته: «ئهی ئه‌وانه‌ی باوه‌رتان به په‌روه‌ردگار و پوژی دوایی هه‌یه، هیچ ژوانیک له‌گه‌ل ئافره‌تیک نامه‌حره‌مدا مه‌به‌ستن، به‌بی ئاماده‌بوونی که‌سینکی مه‌حره‌می.» (ئیمامی ئه‌حمه‌د).

په‌روه‌ردگاری مه‌زنی‌ش زاناتره به‌شته‌کان. نزام وایه ئه‌وه‌ی نووسیومه، سوودیان هه‌بووین. ئه‌وه‌ی به‌پراستی و دروستی وتوومه له‌ لایه‌ن په‌روه‌ردگارمه‌وه‌یه. هه‌ر هه‌له و که‌موکورتیه‌کیش هه‌بیت ئه‌وا له‌ خۆمه‌وه‌یه.

تەنیا حاجی

Tanya Haji | تەنیا حاجی

public channel

Description

بِسْمِ اللَّهِ
الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

♥ چەنالىك تايبەت بە كىتب و بابەتى جياواز ♥

ئەم كىتبە لەلايەن خاتوون "يوسرا عمر"

كراوہ بە ديارى بۇ خوینەران

چەنال

<https://t.me/tanyahaji7>

بۇ راوبۇچون و پسيار بۇ كىتب مەينىرە!

@tanyahaji22

t.me/tanyahaji7

ئایا گرووی میلشیای هوتاری

نوینه‌ری مه‌سیحیه‌تن؟

نو ئه‌ندامی گروویپکی میلشیای مه‌سیحی (هوتاری)، روزی دوو شه‌مه‌مه تۆمه‌تبار کران به پلاندانان بو کوشتنی ئه‌فسه‌ریکی پولیس، له‌ری بۆمبی ده‌ستکرده‌وه. به‌پینی به‌لگه‌کان کرده‌وه‌کان بو هه‌لگیرساندنی شۆرش دژی حکومه‌تی ویلایه‌ته‌یه‌کگرتووه‌کان، ئه‌نجام دران.

هه‌واله‌کانی ئه‌م کرده‌ تیرۆرستییه‌ ده‌بیته‌ سه‌ره‌هلانی گفتوگوکردن له‌ باره‌ی بیروکه‌ی تیرۆرستی نیوخوویی، به‌لام هه‌ندی شت هه‌ن به‌شیک نین له‌و گفتوگویه. بو نمونه‌ گویبستی ئه‌وه نابین شاره‌زایان باس له‌وه‌ بکه‌ن ئایا شه‌ریعه‌تی مه‌سیحیه‌ت شوینکه‌وتووانی فیری هه‌لکوتانه‌ سه‌ر حکومه‌ت و کوشتنی خه‌لکی ده‌کات، یاخود نا. هه‌رچه‌نده‌ وینسایتی هوتاری ئاماژه‌ی به‌ وته‌یه‌کی په‌رتووکی پیروز داوه، که هانی جه‌نگان و به‌ختکردنی رۆح ده‌کات له‌پیناو ئامانجیکی گه‌وره‌تردا. په‌رتووکی پیروز ئیدانه‌ ناکریت بو هاندانی کرده‌وه‌ی تیرۆرستی.

هوتاری واتا: «جه‌نگاوه‌ره‌ مه‌سیحیه‌کان»، هیشتا خه‌لکی ئه‌مریکی ئیدانه‌ و لۆمه‌ی مه‌سیحیه‌ت ناکه‌ن. ئاسایشی نه‌ته‌وه‌یی ئه‌و که‌سانه‌ جیا ناکه‌نه‌وه‌ له‌ هیلێ ئاسایشی فزۆکه‌خانه‌ که‌ هه‌لگری ناوی مه‌سیحین و جیهان چاوه‌ڕینی هه‌موو مه‌سیحیه‌ ئاشتیخوازه‌کان ناکات، داوای

لینووردن بکه ن بۆ کاریک که هیچ په یوه ندییه کیان پیوه ی نییه، ته نها له بهر نه وه ی به ناوی نه وانه وه نه انجام دراوه.

به داخه وه نه م یاسایانه به سهر مسولماناندا جینه جی نابن. کاتیک مسولمانیک تاوانیک نه انجام ده دات، قورئان تاوانبار ده کریت. بۆ نموونه، دوا ی نه وه ی بۆمبیک سهری سال شکستی هینا، گوڤاریکی جانوه ری وال ستریت ئاماژه ی به و راستییه دابوو، عومه ر فاروق عه بدولموته لیب له په یمانگای سه نعا بۆ زمانی عه ره بی خویندویه تی.

موحه مه د نه لئه نیسی به پیوه به ری په یمانگا که وتی: «ده یزانی چۆن عه ره بی بخوینیته وه و بنووسیت، چونکه دوا ی مسولمانبوونی فیری خویندنه وه ی قورئان ببوو، به لام توانای ئاخاوتنی سنووردار بوو.» هه روه ها عومه ر فاروق وه ک خویندکاریک هۆنراوه ی فهره نسیشی خویندبوو، به لام دیار بوو نه مه په یوه ندی به تاوانه که یه وه نه بیت. له لایه کی تره وه خویندنی قورئان و زمانی عه ره بی په یوه ست بوو پیوه ی. نه گه ر هه والی تیرورستیکی مسولمان بلاو بیته وه، ئیسلام دهستی ده بیت له تاوانه که دا. وه لی پیزه یه کی زور که م مه سیحیه ت تۆمه تبار ده که ن به هاندانی کاری تیرورستی میلشیای هوتاری. نه م تیرورسته مه سیحیانه به تاوانباری کوشنده داده نرین، چونکه ئاینیکی ئاشتیخوازیان شیواندوه.

له لایه کی تره وه تیرورستی مسولمان شوینکه وته ی ئاینیکی توندوتیژ و توندپه وه. تیرورستی مه سیحی به توندوتیژ داده نریت بی گویندان به بیروباوه ری، وه لی مسولمان توندوتیژ و توندپه وه به هۆی بیروباوه رکه یه وه. په نگه هه ندیک بلین، به هۆی نه وه وه یه، که قورئان پره له وته ی پر توندوتیژی، له کاتیکدا په رتووکی پیروز ته نها خوشه ویستی و ئاشتی فیری شوینکه وتوانی ده کات. له نووسراوینکی ئین پی ئاردا، فیلیپ جینکینزی میژووناس و ئاینناس، پروونی کردوته وه له راستیدا

توندوتىژى لە پەرتووكى پىرۈزدا زياتر بوونى ھەيە بە بەراورد بە قورئان. فېلىپ جىنكىنز وتى: «زور جىنى سەرسامىيە فەرمايشتەكانى نيو قورئان كەمتر باسى خويندەزى دەكەن و ميانرەوترن لە فەرمايشتەكانى نيو پەرتووكى پىرۈز.» ھەروەھا بوونىشى كەردەو توندوتىژىيەكان لە قورئانى پىرۈزدا بە گىشتى مەبەست لىيان بەرگىكردنە.

جىنكىنز دەلىت: «بەپنى پىنورەكانى كات كە سەدەي ھەفدەيەمى دوای زايىنيە، ياساى جەنگ كە لە لاىەن قورئانەو ديارى كراوھ لۇژىكى و مەرقانەيە. پاشان بگەرىنەو سەر پەرتووكى پىرۈز دەبىنن ھەندىك شتى تىدايە بۇ زور كەس ماىەي سەرسامىيە. جۇرىك لە جەنگ لە پەرتووكى پىرۈزدا ئامازەي پى دراوھ، دەكرىت پنى بوترىت كۆمەلكوژى.»

ئايە جۇرىكى تر لە تاوان دروست دەكرىت بە ناوى «تىرۈرسىتى مەسىحى؟ ئايە ھەموو كۆمەلگەي مەسىحىيەت دەست دەكەن بە بەرگرى، لە كاتىكدا راگەياندنەكان دەست دەكەن بە پىرسىنى «بۇچى مەسىحىيەكان ئىدانەي ئەو كەردەو تىرۈرسىتىيە ناكەن؟» رەنگە بەو شىوھە نەبىت. پىرسىارەكە ئەوھەيە: بۇچى پىنويست ناكات كەسىك بە ناوى كرىستوفەر ئىدانەي كەردەوھەكانى مېلشىيەي ھوتارى بكات زياتر لە كەسىك بە ناوى موھەممەدەوھە؟ بۇچى دەبىت چاوەروان بكرىت موھەممەد كەردەوھەكانى بۇمبچاندنى سەرى سال ئىدانە بكات، زياتر لەوھى چاوەرەي دەكرىت كرىستوفەر ئىدانەي بكات؟

ئاندرو ئارىنەي ئەفسەرى رېكخراوى ئىف بى ئاي، وتى: «ھوتارى تاكە نمونەي گرووپىكى توندەوھە لە تەواوى كۆمەلگەكەماندا بوونى ھەيە. تاوانەكانيان بە چەشنىك ئەنجام دەدرىن ھىچ پەيوەندىيەكيان بە پەيرەوى ئايەكەيانەوھە نىيە، نەك ئەوھى ئايىنەكەيان ھۇكار و پالەنەر بىت.»

ئەو وانەيەي لە گولەباخیکەوہ فیڕ بووم

گولەباخ ھەمیشە خۆشەویستترین و پەسەندترین جۆری گول بووہ لە لام. ھەمیشە سەرسام بە کاملی و جوانیان بۆ ساتیک. وەلنی لەو ساتە و تەنانت ساتەکانی دواتریشدا گولەباخ وانەيەکی بەھاداری فیڕ کردووم. مەبەستم وانەي ڕووەکی و کشتوکالی نییە، بەلکوو مەبەستم وانەي ژیانە. چی بەسەر ئەو پەرەي گولەباخانەدا دیت دواي پشکوتنیان؟ چی بەسەر ئەو ڕەنگە سوورە درەوشاوہ و قەشەنگەدا دیت کە گولەباخەکە دلگیر دەکات؟ پەرەي گولەکان سیس دەبنەوہ. ڕەنگە سوورە درەوشاوہکە دەگۆریت بۆ ڕەنگی قاوہیی. ئەو گولەباخەي ڕۆژیک لە ڕۆژان پڕ بوو لە جوانی و قەشەنگی و ژیان، وشک ھەلدەگەریت و بە نەرمترین دەستلیدان ھەلدەوہریت و ورد دەبیت. گرنگ نییە چەندە ھەول بدەین، چەند جار ئاوہکەي بگۆرین، یاخود خۆراکی بدەین، ناتوانین گولەباخیک لە وشکبوون و وەرین بپاریزین.

ئەم پڕۆسەيە زۆر پڕ مانا و قوولە، ئەگەر لینی ڕابمێنین، بی مەبەست ڕوونادات. پەروەردگار لە قورئانی پیرۆزدا بە ڕوونی پیمان دەفەرمویت، کە چی وانەيەکی ژیان لە گولەباخەوہ فیڕ دەبین. پەروەردگار دەفەرمویت:

گولجنى نه وين

﴿ تَعْلَمُوا أَنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعْنٌ وَلَهْوَ وَغَاوِرٌ يَغْرُورُ النَّاسَ فِي الْأَمْوَالِ
وَأَنزَلْنَا كُمُلًا مِّنْهَا لَعْنًا لِّكُفَّارٍ لَّهٗ ثُمَّ يَهَيِّجُ قُلُوبَهُ فَمَا تَعْلَمُ أَنَّمَا كُفْلُهَا
لِلْآخِرَةِ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَمَغْفِرَةٌ مِّنْ رَبِّهِ وَرِضْوَانٌ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعٌ زَاهٍ ﴿٢٠﴾﴾
(الحديد: ٢٠).

واته: «بزائن ژيانى هم دونيايه برىتييه له يارى و كاتبه سهر بردن،
دهروات و کوتايى پى ديت و شانازيكرده به سهر يه كتردا به شتى
دونيايى و مال و سامانتانه وه. هاوشينهوى بارانكي به سووده كه
دهباريته زهوى و جوتياره كه به جوانى بهرهمه كه سهرسام
دهبنت، پاشان سهوز دهبنت و دواتر وشك و زهردهلدى و لهناو
دهچيت. مروفيش وايه، سهرهتا گنج و لاوه و دواتر پير دهبنت و
دهمریت. كافران و بيناوه پان سزاي سهختيان بو هيه له و دونيادا.
ژيانى دونيا هيچ نيه، جگه له فريوده ريك.»

بويه وشكبوونه وهى نه و گوله باخه نيشانه و ناماژه يه كه بومان.
يه كيك له گرنگترين و تالترين راستيه كاني ژيانمان فير دهكات، كه
هيچ شتيك له ژيانه دا هميشه يي نيه. هموو شتيك کوتايى ديت
و لهناو دهچيت، جگه له پهروه ردگارى خاوهن دهسه لات. نه ستيره
جوانه كاني فيلمه كان دهبينين له سهر شاشه ي ته له فيزونه كانمان. به
لاياندا تيده په رين، كاتيك له سهر بهرگي گوفا ره كاندان. سهرسامي
رووخساره دلگير و لاشه ريك و جوانه كانيانين، به لام چي به سهر
نه و رووخسارانه دا دين، دواي ده، بيست، ياخود سي ساليكي تر؟
رووخساريان چرچولوچ دهبنت، كال دهبنه وه و دهمرن. چي به سهر
بليمه تترين و زيره كترين ميشكدا ديت؟ په نجا سال دواي نه وهى
داهينانيك، ياخود دوزينه وه يه كي سهرسامكهرى راگه ياند؟ رهنگه به
بينهنگي له سووچيكي خانه ي به سال اچواندا پاكشاييت و ههول بدات
ناوى خوى بير بيته وه.

نایا تیرامان له‌م راستیانه‌ی ژیان بو ئه‌وه‌یه خه‌مبار و دلته‌نگمان بکات و ناچارمان بکات به‌ته‌مه‌لی؟ نه‌خیر، ئه‌م راستیانه‌ نیشانه و به‌لگه‌ن و رینوینین بومان. له‌رینی سیسبوون و وشکبوونی گوله‌باخ و وه‌رینی په‌ره‌ی گوله‌باخه‌وه، په‌روه‌ردگار بیرمان ده‌هینیته‌وه هه‌موو شتیکی ئه‌م دونیایه‌ کوتایی دیت. بیرمان ده‌خاته‌وه هیچ شتیک له‌م دونیایه‌دا هه‌میشه‌یی نییه، جگه‌ له‌ زاتی مه‌زنی. ئه‌م راستیانه بو خه‌مبارکردنی ئیمه‌نین، به‌لکوو بو ئه‌وه‌ن به‌ئاگامان بیننه‌وه و بیرمان بخه‌نه‌وه که نابیت هه‌رگیز وابه‌سته‌ی ئه‌م شته‌ فریوده‌رانه‌ بین. په‌روه‌ردگار له‌ قورئانی پیروژدا ئه‌م راستیه‌مان چه‌ندین جار بیر ده‌هینیته‌وه و ده‌فه‌رمویت:

﴿وَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ لَهُ الْحُكْمُ وَيَوْمَهُ تَرْجَعُونَ ۝﴾ (القصص: ۸۸)، واته: «له‌ شتیکی تر مه‌پاریره‌وه، جگه‌ له‌ په‌روه‌ردگار، هیچ په‌رستراویکی به‌حق نییه، جگه‌ له‌ زاتی مه‌زنی، جگه‌ له‌و هه‌موو شتیک له‌نیو ده‌چیت. بریاردان هه‌ر بو زاتی په‌روه‌ردگاره و هه‌ر بو لای ئه‌و ده‌گه‌رینه‌وه.»

له‌ سوره‌تیکێ تردا ده‌فه‌رمویت: ﴿كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ ۝ وَسَيَقَعُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي سَمُومٍ مُّطَهَّرَةٍ ۝﴾ (الرحمن: ۲۶-۲۷).

واته: «هه‌موو شتیک له‌ناو ده‌چیت، جگه‌ له‌ زاتی مه‌زنی په‌روه‌ردگار.»

ئه‌مانه‌ ده‌ربیرینی زور پر مانان، که مه‌به‌ست لییان هه‌ژاندن و به‌ئاگاهینه‌وه‌مانن له‌ ناخه‌وه. سوره‌تیک له‌ قورئانی پیروژدا هه‌یه که له‌ سنی ئایه‌تی کورت پیکهاتوو و ئه‌م راستیه‌ زور به‌ جوانی پوون ده‌کاته‌وه. ئه‌ویش سوره‌تی، (العصره). ﴿وَالْعَصْرِ ۝ إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنَ خَاسِرٌ ۝ إِلَّا الْيَاسِينَ ۝ أَمْ أَمُوءَا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالْضُرِّ ۝﴾ (العصره: ۱-۳). په‌روه‌ردگاری مه‌زن له‌ سه‌ره‌تای

سوره ته که دا سویند به کاتی عه سر دهخوات. پاشان وشه ی (ان) (به راستی) و (الا) (له راستیدا) که هه ردووکیان بو جه ختکردنه وهن به کار دینیت. به کارهیتانی سویند خواردنیک و دوو وشه ی جه ختکردنه وه ناماژهن بو و ته و ده ربړینکی زور توند. که نه مه یان به دوا دا دیت «له راستیدا مروځه کان ده دورین.»

پرسیاره که لیره دا نه وه یه: ثایا مروځ چی ده دوریت و له ده ست ده دات؟ هه موو شتیک. له ده ستدانی کات. له ده ستدانی نهو که س و شتانه ی خوشمان دهوین. له ده ستدانی ته ندروستی. جوانی. هه ولدانی بیه ره هم. کاتیک نه شتانه له ده ست ده چن. نه وه به ته واوی دواوین. جکه له ده سته یه که له خه لکی هه لېژیردراو: «نه وانه ی باوه ردان و کاری چاکه نه انجام ده دن و ناموژگاری یه کتری ده کن بو سه ربی راست و به رده وامبوون.»

بو نهو ده سته هه لېژیردراو هه یچ له ده ستدان و دورانیک نیه. که واته ته نها به هو ی باوه و کرده وه کانمانه وه یه ده توانین شتانی که به ده ست بهینین له م ژیا نه له ناوچو وه دا. ته نها به رزگار بوون له وابه سته بوونه هه له و فریوده ره کانمان و په یوه سته بوون به په روه ردگار وه ده توانین له زه ربای تراویلکه دا به ناو وه بکه ربینه وه. ته نها په روه ردگار نه مره و بو هه میسه زیندو وه. بویه ته نها نهو شتانه ی له پیناو په روه ردگار دا نه انجام ده درین. ده میننه وه. ته نها نهو شتانه ی له پیناو په روه ردگار دا خوش ده ویسترین له کوتاییدا ده که ربینه وه لامان. جکه له مانه هه موو شتیک دی له ناو ده چیت و ده فو تیت. هه موو شتیک دی هاوشیوه ی نهو په ره گوله وهریوانه ده بن. که نیمرو خوشمان دهوین. وه لی سبه ی وشک ده بنه وه و هه لده وه ربین.

هه‌ولدان و پرووناکی کۆتایی تونیله‌که

ئه‌و شتانه‌ی دایکایه‌تی فیرت ده‌کات زۆر سه‌رنج‌راکێشن. سێ هه‌فته‌ له‌مه‌وبه‌ر تووشی گه‌وره‌ترین تاقیکردنه‌وه‌ بووم، که ئافره‌ت تووشی ده‌بیست. ئه‌زموونیکی بوو که به‌ ته‌واوی ژيانم ده‌گۆریت. سێ هه‌فته‌ له‌مه‌وبه‌ر بوومه‌ دایک.

ئازاری منداڵبوون به‌ دله‌ییه‌وه‌ هۆکاریکی هه‌یه‌ که وشه‌ی (labor) یی بۆ هه‌لبژێردراوه‌، که به‌ مانای (زۆر هه‌ولدان و کارکردن) یش دیت. له‌و مله‌لانیه‌دا و ته‌نانه‌ت له‌وه‌ش گرانت‌تر په‌روه‌رده‌کردنی منداڵه‌، که به‌ دوایدا دیت و لێیه‌وه‌ فیری وانه‌یه‌کی به‌هه‌اداری ژیان ده‌بین.

ده‌وتریت: «باشترین شته‌کانی ئه‌م ژيانه‌ بێهه‌رامبه‌رن.» به‌لام له‌نیو ئه‌و هه‌موو درۆیانه‌ی پیمان ده‌وتریت ئه‌م وته‌یه‌ گه‌وره‌ترین درۆیه‌. هه‌یج شتیکی له‌م ژيانه‌دا بێهه‌رامبه‌ر نییه‌، به‌ تایبه‌ت باشترین شته‌کان. هه‌موو شتیکی نرخ‌ی خۆی هه‌یه‌. تاكو شته‌که به‌هه‌ادارت‌تر و گرنگ‌تر بیت، نرخه‌که‌ی به‌رزتر و زیاتره‌.

هه‌موو شتیکی گرنگ و شایسته‌، پێویستی به‌ کارکردن و هه‌ولدانه‌ بو‌ی. په‌روه‌ردگاری مه‌زن له‌ قورئانی پیرۆزدا ئه‌م راسه‌تییه‌مان فیر ده‌کات، کاتیک ده‌فه‌رمویت: ﴿وَأَنْ لَّيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَىٰ ۚ وَأَنَّ سَعْيَهُ

نُفَ يَرَى ۖ ثُمَّ تَحْرَهُ الْحَرَاءَ الْأَوْفَى ۖ وَأَن إِلَى رَبِّكَ الْمُنْتَهَى ۖ ﴿٣٩﴾ (النجم: ۳۹-۴۲)، واته: «ههول و توانای مروف خوی نه بیت، هیچ شتیک سوودی پی ناگه یه نیت (۳۹) و ههول و تیکوشانی خویشی له روژی قیامه تدا ده بینته وه (۴۰). پاشان پهروهردگار به تهواوی پاداشتی ده داته وه (۴۱). گه رانه وهیش هه ربو لای پهروهردگاری مه زنه (۴۲).»

بویه پهروهردگار پیمان ده فهرمویت پنیوسته له م ژبانده هه موو کات ههول بدهین و تیکوشین. ههروهه پیمان ده فهرمویت هه موو ههولیکمان به رهه می خوی ده بیت، بو نمونه مندالبوون. ئایا پهروهردگار نهیده توانی مندالبوون به تهواوی بی نیش و ئازار و ئاسان بکات؟ نه ده کرا هه موومان بی نه وهی دایکمان تووشی خوینبه ربوون و ئازار بکهین، بیننه ئه م دونیا یه وه؟

یاخود بیر له دوو گیانی بکه ره وه. پهروهردگار ده فهرمویت: ﴿وَوَضِعْنَا الْإِنْسَانَ بُولَدِيهِ حَمَلَتُهُ أُمُّهُ، وَهَدَّ عَلَى وَهْيٍ وَفَصَّلَهُ فِي عَمَبٍ رٍ شَكْرٌ لِّ وَلَوْلَدِيكَ إِلَى الْمَصِيرِ ۖ﴾ (لقمان: ۱۴)، واته: «ئاموزگاری مروقمان کردووه به وهی چاکه کار بن له گهل دایک و باوکیاندا. نه و دایکه ی مندال له سکیدا هه لده گریت و به هویه وه لاواز و بینیز ده بیت، پاشان دوو سال شیر ی پی ده دات و دواتر له شیر ده بیرته وه. سوپاسگوزاری من به، پاشان دایک و باوکت. سه رته انجامیش بو لای من ده گه ریتته وه.»

ئایا پهروهردگار نهیده توانی له ماوهی شه ویکدا مندال دروست بکات، بی نه وهی دایکان نو مانگ له سکیاندا هه لیبگرن؟ ئایا نه ده کرا که شه بکهین بی نه وهی بیننه هوی نه خوشبوون و ماندووبوون و سهختی پیکردن، خهوتن، هه ناسه دان و خواردنی دایکمان؟ به لام به هوی نه و هه ولدان و تیکوشانه وه چیمان ده ست ده که ویت؟ به هوی ههول و ماندووییمان وه یه کتیک له گه وره ترین و به هادارترین

خه لاته‌کانی په‌روه‌ردگار وه‌ده‌ست دینین: مندالینکی جوان و دلگیر، به‌لام نه‌وه بیبه‌رامبه‌ر نه‌بوو. هیچ شتیکی نه‌م ژیا‌نه‌ش بیبه‌رامبه‌ر نییه. نه‌گه‌ر ده‌ته‌ویت مه‌دالیای ئالتوونی به‌یته‌وه، پیویسته راهینان بکه‌یت. نه‌گه‌ر ده‌ته‌ویت پروانامه‌یه‌ک به‌ده‌ست به‌ینیت، پیویسته چه‌ندین سال شه‌ونخونی و روژانی ماندوویی به‌سه‌ر به‌ریت و بوی بخوینیت. ته‌نانه‌ت ساده‌ترین شت که به‌ته‌ویت له‌شینیکی رینک و جوانت هه‌بیت، پیویسته راهینانی بو بکه‌یت.

نه‌گه‌ر ده‌ته‌ویت به‌هه‌شت به‌ده‌ست به‌ینیت، پیویسته هه‌ولی بو بده‌یت. نه‌گه‌ر ده‌ته‌ویت له‌کو‌تاییدا له‌گه‌ل په‌روه‌ردگاردا بیت، پیویسته به‌رگه‌ی ئازاری برسیتی مانگی په‌مه‌زان بگریت، واز له‌خه‌و به‌ینیت بو نه‌نجامدانی نویژی به‌یانیان، سه‌روه‌ت و سامانه‌که‌ت به‌خشیت و زه‌که‌ت ده‌ربکه‌یت. نه‌مه‌نرخ‌ی به‌هه‌شته، که خه‌لاتیکه له‌لایه‌ن په‌روه‌ردگار هوه و بیگومان بیبه‌رامبه‌ر نییه.

به‌هه‌مان شینوه کوره‌که‌م خه‌لاتیک بوو، ده‌بوو له‌پیناو به‌ده‌سته‌ینانیدا تییکو‌شم و ماندوو‌بم. نه‌و هه‌ولدانه تایبه‌تمه‌ندییه‌کی نه‌م دونیا ناکامه‌یه، که هه‌رگیز ئاسان و ساده نییه. کاتیک ته‌ماشای مندالینک ده‌که‌یت له‌سه‌ره‌تای هاتنه‌دونیا‌یه‌وه نه‌م راستییته‌ بو‌روون ده‌بیته‌وه. یه‌که‌مین شتیک نه‌نجامی ده‌ده‌ین، کاتیک دینه‌ نه‌م دونیا‌یه‌وه ده‌گرین و هه‌ول ده‌ده‌ین هه‌ناسه بده‌ین. راستییته‌کانی ژیا‌نمان بو ده‌رده‌که‌ویت که تیندا خوینمان ده‌رژیت، هه‌ست به‌برسیتی، ترس و ئازار ده‌که‌ین. راسته‌وخو هه‌موو راستییته‌کانی ژیا‌نمان پیکه‌وه پی ده‌ناسینریت.

نه‌م راستیه له‌قورئانی پی‌رو‌زیشدا ئاماژه‌ی پی دراوه کاتیک په‌روه‌ردگار ده‌فه‌رمو‌یت: ﴿لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي كَبَدٍ﴾ (البلد: ۴). واته: «مرو‌ثمان به‌رینکی و دامه‌زراوه‌یی دروست کردووه، یاخود

گولجنى نه وين

دروستمان كردووه به چەشنىك كه له دۇنيادا تووشى چەندىن
نارهحتى و سهختى دىت.»

به لام هاوشىوهى كوره كه م كه چەشنى رووناكيبه كى دره وشاوهى
كوئايى تونيليك وابوو، پهروهردگار به لىنى خەلاتى بيهاتامان
پى دەدات، وهكو به رهه مى ههوله كانمان له م ژيانهدا. پهروهردگار
دهفهرمويت: ﴿يَا أَيُّهَا الْإِنْسُ إِنَّكَ كَادِحٌ إِلَىٰ رَبِّكَ كَدًّا فَلْيَتَّخِذْ (الإنشقاق:
٦)، واته: «ئەى مەروڤ، ئىوه له دۇنيادا ههول و تىكوشان ددكەن
به رهو پهروهردگار و هه پى دهگەن.»

گرنگی نییه ت له کار و کرده وه دا

بۆ ئه و خوشخانه ی ههست ده که ن له ده شهوی کوتای ی
رده زاندا به هوی سووپی مانگانه وه له په رستش دابراون، ئه مه تان
له یاد بیت: هیشتا ده توانیت به شدار بیت له دوو جۆر په رستشی
گرنگدا. په یامبه ری نازدار (ﷺ) فه رموویه تی: «نزا کردن و پارانه وه
په رستشه.» هانا بردن بۆ په روه ردگاری مه زن کرۆکی په رستشه و
په یوه ندیه کی به هیز له گه ل خالقماندا دروست ده کات.

گرنگ نییه شوینکه وته ی کام فیه و و مه زهه ب بیت، ده توانیت
قورئان بخوینیه وه و گوئی لی بگریت. ته نانه ت توندترین بۆچوونه کان
ریت ده دات گوئی له قورئان بگریت و ته فسیره که ی بخوینیه وه. له
کوتاییدا له یاد بیت، نوێژنه کردن ت له ماوه ی سووپی مانگانه دا
خوی له خویدا په رستشه، چونکه گوێرایه لی و فه رمانبه رداری
په روه ردگار ده که یت. کرده وه به پینی نییه ته. په روه ردگار ده زانیت و
زانایه به وه ی له دله کاندایه و ئه و شته ی نیه ت بووه و ویستووته
ئه نجامی بده یت، په روه ردگار پاداشتی خیرت ده داته وه، ئه گه ر نیه ت
باش و گوێرایه لی ئه و بوو بیت.

چاوه‌کان

سه‌رنجم داوه خوویه‌کی مه‌ترسیدار ته‌واوی کومه‌لکه‌که‌مانی ته‌نیوه. چه‌ندین ثایه‌ت و فه‌رمووده‌هه‌ن، پشت‌راستی ئه‌وه ده‌که‌نه‌وه دل‌که‌وره و پادشای جه‌سته‌یه. دل‌یکی پاک (قلب سلیم) رینمویی مرو‌ف ده‌کات ژیانیکی ئیماندارانه به‌رئ بکات و سه‌ربه‌رزی ژیانی هه‌ردوو دونیای ده‌کات. دلی نه‌خۆش به‌ پیچه‌وانه‌وه‌یه. مرو‌ف به‌ره‌و ژیانیکی خراپ و شیناو ئاراسته‌ ده‌کات و پرو‌ره‌شی دنیا و قیامه‌تی ده‌کات. په‌روه‌ردگار خوی بمان‌پاریزیت. وه‌لی له‌ ئیستادا شتیکی گرنگ به‌ ته‌واوی له‌ یاد کراوه. بیرت بیت دل رینچکه و ده‌روازه‌ی هه‌یه. ته‌واو باوه‌رم وایه زۆربه‌ی زۆری نه‌هامه‌تی و ئازاره‌کانی ئه‌مرومان وه‌کو تاک، هاوسه‌ر، خیزان و ئوممه‌تی مسولمانان، به‌هزی فه‌رامۆشکردنی یه‌کینک له‌ ده‌روازه‌ گرنگه‌کانی ده‌وه‌یه، که چاوه‌کانه. له‌ جیهانی‌کدا ده‌ژین له‌ رنی چاوه‌کانه‌وه به‌رده‌وام تووشی وروژان ده‌بین، جا به‌ شینوه‌ی راسته‌وخو بیت، یاخود شاشه‌ی ته‌له‌فزیۆن و موبایله‌کانه‌وه بیت.

به‌ ته‌واوی چه‌مکی پاراستنی چاوه‌کانمان له‌ده‌ست داوه. به‌ ته‌واوی ئه‌وه‌مان له‌ده‌ست داوه و له‌ یادمان کردووه ئاگاداری ئه‌و شتانه‌ بین، که ده‌چنه ئارامگه‌ی پیروزی ناخمانه‌وه. ته‌واو ده‌رچه‌ی ناخمان بو هه‌موو شته‌کان ئاوه‌لا کردووه.

بەینە خایالت چى پروودەدات ئەگەر بە شەو و ڕۆژ دەرگای ماله کانمان بە کراوەیى جیبهیلین. دەزانیت چى و کى دیتە ماله کانمان؟ ئاژەل، دز، پیاوکۆژ و چەتە. دەتوانیت بەینیتە پێش چاوت، چى پروودەدات ئەگەر دەروازەى ناخت ئاوەلا بکەیت؟ لە ئیستادا دلە کانمان لەم دۆخەدان. هیچ پالاولتینک و پاسەوانیکى نییە. سیاسەتى کرانەوێ تەواوەتیمان بو پیرۆزترین پەناگەمان پەیرەو کردووە، کە ئەو پەناگە یەش دلە.

بۆچى ھۆگر بوون بە وینە و قیدی پرووتەکان، بۆتە دیاردە یەکی باو لە کۆمەلگە کەماندا؟ بۆچى دەھیلین ژیان و ھاوسەرگیری و خیزانە کانمان لەنیو بەریت؟ بۆچى گومرایى زیادى کردووە؟ بۆچى خزاوینە تەنیو ھەوا و ئارەزووی سینکسییەو؟ بۆچى ھاوسەرگیری و ژیان و تەمەنمان بەرەکەت و خوشى نەماو؟ بۆچى ھیندە لە خومان و ژیانمان و بەخششە کانمان نارازین؟ چونکە دلە کانمان ژەھراوی کردووە. ئەویش لە ڕێی چاوەکانەو.

تەنانت ئەوانەیشى کە تەواو لە وینە و قیدی پرووتەکاندا ڕۆنەچوون چەمکی نزمکردنەو و داخستنى چاوەکان لە ئاست کەسانی نامەحرەمدا بە تەواوی لەنیوماندا نەماو.

لە دونیای ئینیستاگرامدا دەژین، کە بەردەوام تیندا تەماشای وینەى ڕەگەزى بەرامبەر دەکەین. ئەم دیاردە یە بە تەواوی ئاسایی بۆتەو، بە چەشنیک کەسانی ھاوسەرداریش لە ھەمان دۆخدان، بەلام ئەمە ژەھرە. بە کورتى و پوختى بە دەستى خومان دلە کانمان و پەيوەندییە کانمان ژەھراوی دەکەین. دلە کانمان لەنیو دەبەین. لە یادت بێت پەرەردگار دروستکراوەکانى خۆى زۆر باش دەناسیت. ھۆکارینک ھە یە کە پەرەردگار فرمان بە پیاوان و ئافرەتان دەکات ئاگادارى چاوەکانیان بن:

﴿ قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ بَعْضُوا مِنْ أَنْصَارِهِمْ وَخَفُوا فُرُوجَهُمْ ذَلِكَ أَرْكَى لِمَنْ إِنَّ اللَّهَ حَبِيرٌ

يَمَا يَصْنَعُونَ ﴿٢٠﴾ وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَقْضُضْنَ مِنْ أَبْصَرِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ رِيشَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَى خُصُوفِهِنَّ وَلَا يَبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ آبَائِهِنَّ أَوْ مَبَايِعِهِنَّ أَوْ إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي إِخْوَانِهِنَّ أَوْ نِسَائِهِنَّ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ أَوْ التَّبِيعِينَ غَيْرَ أُولَى إِلَازِمٍ مِنَ الرِّجَالِ أَوْ الْوَلَدِ الَّذِي لَمْ يَطْهَرُوا عَلَى عَوْرَتِ لَيْسَاءٍ وَلَا يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِنْ زِينَتِهِنَّ وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَ الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٢١﴾ (النور: ٣٠-٣١). واته: «به پياوانى ئيماندار بلى:

چاويان بپاريزن ههروهه ناموس و عورهه خويان له حهرام بپاريزن، بئگومان ئهوه پاكتر و پوختره بويان، بهراستى خوا ئاگاداره بهو ههلس و كهوت و رهفتارانهى كه دهيكه (٣٠) به ئافرهتاني ئيمانداريش بلى: چاويان بپاريزن، داوينى خويان بپاريزن له گوناھ و جوانى خويان دهرنهخه جگه لهوهى كه دياره با سهريوشهكانيان بدهن بهسه سینه و ملياندا و جوانى و زينهه خويان دهرنهخه به تهواوى بو هاوسههكانيان نهبيت، يان باوكى خويان، يان باوكى ميردهكانيان، يان كورپى خويان، يان كورپى ميردهكانيان، يان بو براكاني خويان، يان برازاكانيان، يان خوشكهزاكانيان، يان ئافرهتيك كه پهيوهنديان ههيه پئكهوه، يان ئهوانهش كه كه نيزهكانيان يان ئهوانهى كه له مالهكانتاندا دهژين و پئويستيان به ئافرهت نيه ياخود ئهو مندالانهى كه هينشتا شارهزاييان له ئافرهتان نيه و نابيت ئافرهتاني ئيماندار قاچيان دهريخن و پييان بدهن به زهويدا و بزانريت كه زينهتدار و خشلدارن، كهواته ههمووتان ئهه ئيمانداران بهرهو لاي خودا و بهدهستهيناني بهزامهندى ئهو بگهرينهوه بو ئهوهى پزگار و سهرفرازين».

هوكارينك ههيه كه پهروهردگار ئاگادارى كردووينهتهوه، نهك تهنها بهوهى له زينا و داوينپيسى دوور بگهوينهوه، بهلكوو نابيت نزيكيشى بگهوينهوه. ﴿وَلَا تَقْرَبُوا الرِّقَّةَ إِنَّهُ كَانَ فَحِشَةً وَسَاءَ سَبِيلًا﴾ (الإسراء: ٢٢).

واته: «هرگیز نه‌که‌ن توخنی زینا بکه‌ون و لینی نزیک بینه‌وه، چونکه نه‌وه به‌راستی گونا‌ه و تاوان و هه‌له و رینچه‌یه‌کی زور نا‌قولایه».

کاتیک کچه‌م منال بوو، تووشی نه‌خوشی بوو و پیویستی به‌هرمانی دژه‌به‌کتريا بوو، به‌لام ره‌تی کرده‌وه دهرمانه‌کانی به‌کار بهینیت. ناچار بووم زوری لی بکه‌م و به‌زور دهرمانه‌کانی پی بده‌م، وه‌لی رینگایه‌کی ده‌دزیه‌وه تا‌کو له‌قورگی ده‌ری بهینیت‌ه‌وه. پاشان تووشی تا‌هات. زور ئازاری هه‌بوو، وه‌لی به‌هه‌موو شیوه‌یه‌ک ره‌تی ده‌کرده‌وه نه‌و دهرمانه به‌کار بهینیت که‌چاره‌سه‌ری ئازاره‌که‌ی ده‌کرد. ته‌نها کچه‌که‌م نییه که‌به‌م شیوه‌یه بیت. له‌م دوا‌یه‌دا له‌بارهی بابه‌تیک‌ی هه‌ستیاره‌وه نووسیم، که‌زور گرنگه‌لام. باسم له‌نه‌و ئافره‌تانه‌کرد، که‌ره‌تی ده‌که‌نه‌وه په‌یوه‌ندییه شیواو و خراپه‌کانیان جیهیلن، به‌لام باسم له‌و هه‌کارانه نه‌کرد که‌بوچی نه‌مه پرووده‌دات، چونکه بابه‌تیک‌ی زور قول و ورده.

سالی رابردوو ده‌بوو کاریک نه‌نجام بده‌م که‌به‌لامه‌وه سه‌خت و ناره‌حه‌ت بوو. چاو‌م به‌ئافره‌تیک که‌وت پنی وتم، میرده‌که‌ی سالی‌ک، یاخود دوو سال ده‌بیت ئافره‌تیک‌ی له‌شفروشی به‌کری گرتووه. پیی وتم میرده‌که‌ی له‌کو‌تایدا په‌یوه‌ندی له‌گه‌ل نه‌و ئافره‌ته له‌شفروشه‌دا به‌ستووه و ماوه‌ی سالی‌ک ده‌بیت په‌یوه‌ندییه‌کی به‌رده‌وامیان پیکه‌وه هه‌یه. نه‌م ئافره‌ته نه‌ک نه‌وه‌ی هینشتا له‌میرده‌که‌ی جیا نه‌بوو بوویه‌وه، به‌لکوو له‌ژیر هه‌مان سه‌قفدا و له‌یه‌ک خانوودا پیکه‌وه ده‌ژیان.

نه‌م ئافره‌ته ته‌واو ماندوو و شه‌که‌ت ببوو و له‌ئازارینکی زوردا بوو، وه‌لی ره‌تی ده‌کرده‌وه دهرمانه‌که به‌کار بهینیت. دهرمانه‌که خرابوویه نیو قورگیه‌وه، به‌لام ده‌ری‌کرده‌وه و تفانیه‌وه. بوچی نه‌م کاره‌ی کرد؟ به‌زه‌قی ته‌ماشایه‌کی نیو‌چاوانیم کرد، تا‌کو دل‌نیابم له‌وه‌ی به‌ته‌واوی گوینیستمه. به‌تون‌دی پیموت: «نه‌و پیاوه په‌روه‌ردگار و خاوه‌نی تو

بیه. « ده زانم ئەم قسە یەم تەواو کاری تى کرد، چونکه راستەوخو دەستی کرد بە گریان.

زور شتم نووسیوه و وتووه لەبارەى وابەستەبوون و هوگر بوونی ناتەندروست و هەلەوه، بەلام زۆریکمان لە هوگر بوونی ناتەندروست تیناگەین. ئەزموونی ئەم ئافرەتە، نمونە یەکی کرداری هوگر بوونی ناتەندروستە، بەلام بە دنیاییهوه ئەم هوگر بوونه ناتەندروستە رووپوش کراوه بە چەند بەهانه یەکی وهکو، «خوشەویستی» «لە پیناوی منداڵەکان»، «دلسۆزی و بەوه قابوون»، «سەبر و ئارامگرتن» و «قوربانیدان». بە کورتی و پووختی ئەم هوگر بوونه جوریکە لە پەرستن.

بەم شیوه یە دەبیت کاتیک شتیک (مێردەکەت) دینیت و دەیخەیتە بەشیکی دلتەوه، کە تەنها و تەنها شوینی پەرورەدگارتە. لە ئەنجامدا دەبیتە کۆیلە و بەندە.

تکایە سەرئەنجام لە وتەکانم بدە: هیچ کات ناتوانیت بەو شکو و ریزەوه رەفتار بکەیت کە شایستەتە، تاکو ئەو کاتەى مەرفەئە پەرستیت لەبری پەرورەدگارت. هەموو کات بیزیزیت پى دەکەیت و نزم دەبیتەوه، چونکه ئەوه دەرئەنجامی جوریکە لە جورەکانی هاوبەشیدانان بو پەرورەدگار. هاوبەشیدانان نزم و لاوازمان دەکات و لە ناخەوه لەناومان دەبات. بو ئەو ئافرەتەم پوون کردەوه بەهوی هوگر بوونی ناتەندروستی مێردەکە یەوه، وهکو ئەوه یە زنجیریکی خستبیتە ملی خۆیەوه و پاشان زنجیرەکەى بە ئۆتۆمبیلی مێردەکە یەوه توند کردبیت. مێردەکەى بو هەركوێ برۆات، ئەو بەدوای خۆیدا رادەکێشیت. تەنها رێگە بو دەر بازکردنی خۆی بریتییه لە شکاندن و پچراندنی ئەو زنجیرە. تەنها رێگە بو چاکبوونهوه، بریتییه لە قوتدانی ئەو دەرمانەى خراوتە نینو قورگیهوه.

رەگەزپەرستى

ئايدۆلۈزىيى رەگەزپەرستى سەرەتا لە لاين شەيتانەو سەرى
هەلدا. قورئانى پىرۈز دەفەر مويىت: ﴿قَالَ مَا مَنَّكَ إِلَّا تَسْجُدُ إِذْ أَمَرْتُكَ قَالَ أَنَا خَيْرٌ
مِّنْهُ خَلَقْنِي مِن نَّارٍ وَخَلَقْتَهُ مِن طِينٍ ۝١٣﴾ (الأعراف: ١٢)، واتە: «پەرۋەردگار
بە شەيتانى فەرموو: چى رىگرى لى كرديت سوجدە بۆ ئادەم
بەيت؟ شەيتان وتى: من باشتەر و لەپىشتەرم لەو، منت لە ئاگر
دروست كەردووە و ئەويشت لە خۆل دروست كەردووە.»

بنچينەى ياخيپوونەكەى شەيتان برىتى بوو لە لووتبەرزى و پلە
و پاىە. هەلسەنگاندنى مەرفىكى تر بوو بە پشتبەستن بە پىۋەرىك
كە هىچ پەيوەندى بە باشى رەفتار و كەسايەتییەو نەبوو.

كاتىك تەواوى سىستەمىك لەسەر ئەم بنچينەى پىكدىت،
لەناوچوونىكى كوشندە پروى تىدەكات. بۆ تىگەيشتن لە پالەرى
تاكەكەسى، ياخود كۆمەلگەيەك، پىۋىستە تەماشاي بنچينەكەى
بەين. ئەوان چى شتىك پىرۈز و بەرز رادەگرن؟ چى شتىك
دەپەرستەن؟

كۆمەلگەيەك لەسەر پارە و هيزپەرستى بنىات نرايىت،
كۆمەلگەيەكى تەواو نادادپەرۋەر دەيىت. ئەم نادادپەرۋەرييەش
زۆر شىۋە و رەنگ لەخۆ دەگرىت. رەگەزپەرستى دامەزراۋەيى

گولچنی ئەوین

یەکیکە لە ناشیرینترین و بیزراوترین جۆرهکانی. سیستەمیک لەسەر چهوساندنەوهی هەزاران بنیات نرابێت بۆ ئەوهی دەوله‌مه‌نده‌کان دەوله‌مه‌ندتر بکات، لە کۆتاییدا لە ناوه‌وه‌ دادەخوڕیت و لەناو دەچیت.

قورئانی پیرۆز ئاماژە بەم راستییە دەکات و دەفەرمویت: ﴿وَادْرُدْ نَٰلُکُم مِّنْ قَرْيَةٍ قَدْ أَفْسَدْنَا مَرْفِقَهَا فَمَقُواْ عَنْهَا لَقَوْلٌ وَّذَمُّرٌ لَّهَا ۚ﴾ (الإسراء: ۱۶)، واتە: «ئەگەر بمانه‌وێت شارێک، یاخود دینیەک لەناو بیهین، دەیانکەین بە دەسه‌لاتدار و ئەوانیش خراپە دەکەن، پاشان ئێمەیش لەناویان دەبەین.»

له پیناو زیږدا نه لاسه که ت له ده ست مه ده

په روه ردگار له قورثانی پیروزدا ناموزگاری نیمانداران دهکات و ده فرمویت: «نغوا سه و شطر نفس م قدمت لغد» (الحشر: ۱۸).
واته: «له په روه ردگار بترسن و بزائن چیتان ناماده کردووه بو سبه ینی، که روژی قیامه ته.»

په روه ردگار ناگادارمان دهکاته وه له وهی هوشیار بین له باره ی نه وهی چی ناماده بکه ین بو داهاتوومان. له م دواپیه دا هاوسه ره که م باسی پیاویکی بو کردم که دهیناسی و تازه هاتوو بو بهریتانیا. نه م پیاوه ته وای ژبانی خوی له که ږان به وای خویندن و پیشه که یدا به سر برد. له کاتیکدا ته رکیزی خستبوویه سر شتانیک و منداله کانی فراموش کردبوو، هستی به گرفتیکي که وره کرد و وتی هاتووه بو بهریتانیا و ته رکیزی له سر به ده ستهینان و کوکردنه وهی پاره بووه. وهلی منداله کانی له ده ست داوه. بویه وته یه کی زور به پیزی له زار هاته ده ر: «هاتم بو نیره تاکو زیر به ده ست بهینم، وهلی نه لاسه کانم له ده ست دا.» نه وهی وای کردووه نه م وته یه زور پرمانا و به پیز بیت، نه وهیه له م سرده مه دا نه م حاله ته به سر زوریکماندا هاتووه. له م ژبانده دا شوینی زور شت ده که وین که هندیکیان شتانیکي حلالن، (پیشه یه کی باش، سه روه ت و سامان، پوست و

پلە)، ئىمە ئەم شتانه مان دەويت بۇ خومان و مندالەكانمان. دەبىت
 ئاگادار بىن، چونكە ھەندىك جار لەم كىبرىكى و ھەلپەكردنەماندا
 شتانىكى زۇر بەنرختر و بەھادارتەر لەدەست دەدەين. دل و روحى
 مندالەكانمان لەدەست دەدەين. ئەو ھەش يەككە لە ترسناكترين و
 خراپترين شتەكان، چونكە لە كۆتايىدا ھەمووان دەچنە نىو گورى
 خويانەو. گرنگ نىيە بىروبواو ەرت چى بىت (مەسىحى، جوولەكە،
 مسولمان، ياخود بىبواو ەرت). ناتوانىت نكولى لەم راستىيە بكەيت.
 كاتىك دەچىنە نىو گۆرەو، ھەموو ئەو شتانهى شوينى كەوتووین
 (سەرۆت و سامان، پۆست و پلە، پىشە و بروانامە)، بەجىمان
 دىلن و لەگەلماندا نايەنە گۆرەكەو. لە راستىدا ئەو پىاوەى باسم
 كرد، چەندىن بروانامەى ھەبوو و بروانامەى دكتورايشى بەدەست
 ھىنابوو، ھەر بۆيە وتى: «شوينى بەدەستھىنانى زىر كەوتم، وەلى
 ئەلماسە بەھادارەكانى خۆم لەدەست دا.»

تەنھا سى شت ھەن لەگەلتدا دىنە نىو گۆرەو و ھاو ەلىت دەكەن.
 يەكك لەو سى شتە برىتییە لە مندالى سالخ و چاكەكار، كە نزات
 بۇ دەكەن. راستە لە دونىادا جىنى دىلىت، بەلام ھەر چاكەيەك
 ئەنجامى دەدات و نزايەك بۆتى دەكات، دەبىتە ھاو دەمت، تەنانەت
 دواى مردنىشت. دوو ەمىيان برىتییە لە چاكەيەكى ھەمىشەيى (صدقە
 جارىە)، پرۆژە و كار و چاكەيەك بە بەردەوامى سوود بە كەسانى
 تر دەبەخشىت، تەنانەت دواى مردنىشت. دەچىتە نىو گۆرەكەتەو،
 وەلى بەردەوام چاكە و خىر بۇ تاي تەرازووى چاكەت زىاد دەبىت
 بەھوى ئەو پرۆژە و كارە خىرخوازييەى لەدواى خوت بەجىت
 ھىشتوو و سوود بە خەلكى دەگەيەنيت. سىيەمىيان برىتییە لە زانست
 و زانىارىيەكى سوودبەخش كە بەخشيوتە بە كەسانى دى، كەسانى
 دىت فىر كردوو و بەردەوام سوود بە كەسانى دى دەگەيەنيت،

ته نانهت دواى چوونه گوره که ته وه. بۆ ساتیک بیر بکه ره وه له وه به رهینانیک، ئهم سى شته له خو بگریت، بریتیه له وه به رهینان له خویندنگه یه کی ئیسلامیدا. وه به رهینان له پهروه ردیه کردنی مندالدا. نه گهر به شیوه یه کی پیشه یی لئی پروانیت، ده ته ویت قازانجه که ت زیاد بکه یت. بیر له هه ول و ماندوو بوونه که ت بکه ره وه و بزانه چون ده توانیت ده سکه وت و قازانجه که ی زیاد بکه یت. ئهم کاره له ریگای کردنه وه و خزمه تکردن له ریگای خویندنگایه کی ئیسلامی و پهروه ردیه کردنی مندالدا ده بیئت به شیوه یه کی باش و دروست. پاشان پهروه ردگار به رده وام ده بیئت و ده فهرمویت: ﴿وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ فَأَنْسَاهُمْ أَنْفُسَهُمْ﴾ (الحشر: ۱۹).

واته: «له و که سانه مه بن پهروه ردگاریان له یاد کرد و پاشان پهروه ردگار وای لی کردن خۆیشیان له یاد بکه ن.»
 فه رمایشتیکی پر مانا و قووله. کاتیک پهروه ردگار چیدی به شینک نابیت له ژیانمان له یادی ده که ین، نه که ئه وه ی پهروه ردگار له یاد ده که ین، به لکو و له نه جامدا خۆیشمان له یاد ده که ین. ئامانج و مه به ستی ئیمه له م ژیا نه دا چیه؟ پهروه ردگار ده فهرمویت: ﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾ (الذاریات: ۵۶)، واته: «جن و مروم دروست نه کردوه، ئیلا بۆ په رستش نه بیئت.» بۆیه باس له وه ده که م، چونکه وشه ی (عبودیه)، ته نها نویژ و نزا ناگریته وه، به لکو و هه مو و ئه و کرده وه و چاکانه ده گریته وه، له پیناو په زامه ندی پهروه ردگارا نه جامیان ده ده ین، وه کو خزمه تکردن له پیناو پهروه ردگارا، دانانی پهروه ردگار به بنچینه ی ژیانمان، بوونه هاوسه ریکی باش. کاتیک له و ریگه یه لاده ده ین و پهروه ردگار له یاد ده که ین، تووشی ونبوون دین. ئیمه ی دایکان و باوکان به رپرسین له منداله کانمان، ههروهک پهروه ردگار ده فهرمویت له پوژی دوایدا هه مووان پرسیاریان لی

دەكرىت لە بارەى ئەمانەتەكانىانەو. پەرورەردگار چەندىن شتى بە ئەمانەت پى بەخشيويىن، يەكىك لەو شتانه برىتييه لە مندالەكانمان. پەرورەردگار لىمان دەپرسىت چىمان كردوو لە مندالەكانمان و چون مافەكانىانمان پى داو لە ڤووى پەرورەردەكردنىكى ئىسلامىانەو. ئەو شتىكى ئارەزوومەندانە نىيە، بەلكو شتىكى ئىجبارىيە. ئەگەر بەهوى فريوخواردنى دونىايىيەو لەم كارەدا كەمتەرخەمىمان كرد، پەرورەردگار لىمان دەپرسىتەو بۆچى بە شىنۆهيهكى دروست و باش مندالەكانمان پەرورەردە نەكردوو؟ لەكاتىكدا مافى خويانە و لەسەر ئىمە پىويستە بۆيان دابىن بكەين.

رېځگای نهښنی بهر و به خته وهری

همیشه پیمان و تراوه یارمه تی کهسانی دی بدهن، چونکه پیوستیان پیمان، و هلی من دهمه ویت بلیم یارمه تی کهسانی دی بدهن، چونکه پیوستیان پیمان. دهمه سهر و نامو دیاره، بو نمونه کهسانیک هه له سوریا پیوستیان به خواردن و خوار دنه و و پاراستنه، چونکه له ژیر هیرش و گرفتار، نیمه ش لیره سه لامه ت و تهنروستین و هموو پیداو یستیه کانمان له بهر ده ستدایه، و هلی ده لیم نیمه پیوستمان به وانه. دهمه ویت بلیم کاتیک یارمه تی کهسیک ددهیت، له راستیدا یارمه تی خوت ددهیت، رهنکه سهر دهر که ویت و هرگیز بیرت له وه نه کرد بیته وه، و هلی نه وه راستیه. دهمه ویت به دوو شینواز نه مه تان بو پروون بکه مه وه:

یه کهم: له روانگهی دهر ووناسی عه لمانییه وه:

شه پولنکی نویی دهر ووناسی هیه، پیی ده و تریت: «دهر ووناسی نه رینی». نه م شه پوله نوییه تیشک ده خاته سهر نه وه ی؛ چون یارمه تی کهسانی دی بدهین؟ چون یارمه تیدانی کهسانی دی کاریگهری ده بیت له سهر تهنروستی و به خته وهرییمان؟ چون ژیانیکي با شتر بژین؟

چونیه تی زیادکردنی بهخته وهری:

بهخته وهری هه‌میشه به‌وه پیناسه کراوه نه‌گه‌ر چهند نامانجیکی دیاریکراو وه‌کو خانوو، پیشه‌ی باش، نوتومبیلی باش... هتد به‌ده‌ست بهینم، نه‌وا به‌خته وه‌رم. تو‌یژینه وه‌کان ده‌ریانخستوو ده که نه‌وه‌ی مرو‌ف نامانجیتی له خانوو و سه‌روه‌ت و سامان، ته‌نها به‌خته وه‌رییه‌کی کاتی به‌خاوه‌نه‌که‌ی ده‌به‌خشن. چهند ناستیکی به‌خته وه‌ری هه‌یه بو مرو‌ف. کاتیک رووداو‌یک له ژیان‌تدا رووده‌دات، که زور نا‌واته‌خوازی بو‌ویت، نه‌وکات به‌خته وه‌رییه‌کی کاتی هه‌ست پی ده‌که‌یت. که‌واته چی شتیک هه‌یه بتوانیت به‌خته وه‌ری هه‌میشه‌یی له ژیا‌نی مرو‌ف‌دا دروست بکات؟ یه‌ک‌یک له سه‌ره‌ک‌ترین و گرنگ‌ترین نه‌و شتانه‌ی به‌شیوه‌یه‌کی گشتی به‌خته وه‌ریت زیاد ده‌کن، بریتییه له خزمه‌ت‌کردن و یارمه‌تیدان و به‌خشین به‌که‌سانی دی. واته که‌س‌یکی به‌خشنده بیت و هاوکاری که‌سانی نه‌دار و پی‌ویست بکه‌یت. بو نمونه کاری خوبه‌خشی چاره‌سه‌ریکی زور باشه بو نه‌و که‌سانه‌ی که نه‌جامی ده‌دن. زور که‌س پیت ده‌ل‌یت پاره ناب‌یته ه‌وی به‌خته وه‌ری. له راستیدا نه‌م وته‌یه راست نییه. پاره ده‌ب‌یته ه‌وی به‌خته وه‌ری. به‌لی، پاره ده‌ب‌یته مایه‌ی به‌خته وه‌ری، کاتیک له که‌سانی دیدا خه‌رج ده‌کر‌یت و به‌کار ده‌ه‌ین‌ریت. تو‌یژینه وه‌کان ده‌ریانخستوو نه‌وانه‌ی پاره‌یان له که‌سانی دیدا خه‌رج کردوو له راستیدا به‌خته وه‌ر بوون، به‌لام به‌خته وه‌ر نه‌بوون کاتیک پاره‌کانیان له خ‌ویان‌دا خه‌رج کردوو. ئایا شت‌یکی سه‌رنج‌راک‌یش نییه؟ که‌واته کاتیک من پاره‌م هه‌یه و له خوم‌دا خه‌رجی ده‌که‌م، ناب‌یته ه‌وی به‌خته وه‌ری و زیاد‌کردنی به‌خته وه‌ریم، به‌لام نه‌گه‌ر له که‌سانی نه‌دار و پی‌ویست‌دا خه‌رجی بکه‌م، ده‌ب‌یته مایه‌ی به‌خته وه‌ریم. ته‌نانه‌ت به‌کر‌ینی شت‌یک، یاخ‌ود خه‌لات‌یک بو که‌س‌یک و بیر‌کردنه‌وه له‌و ساته، ده‌ب‌یته مایه‌ی به‌خته وه‌ری و دل‌خ‌وش‌یت.

شىتىك لە ناخى مۇۋفدا ھەيە كە فېترەتە و دىزايىنىكى ئىلاھىيە كاتىك بە كەسىك دەبەخشم، ھەست بە ئاسوودەيى و بەختەوهرى دەكەم. شتىكى قوولتر و گرنگتر ھەيە دەمەوېت باسى لىۋە بكەم. تەنانت دەرووناسىي ەلمانىش كاريگەرييە بەھىز و گەورەكەي يارمەتيدان و خزمەتكردن و بەخشىن بە كەسانى دى خستۋتە پرو. واتا فېترەتى ھاوكارىكردى يەكتر لە ناخماندايە و پەروەردگارېش دەيەوېت مۇۋفەكان ھاوكارى يەكتر بن و راستەوخۇ پاداشتەكەيمان دەداتەو، بى ئەوھى چاۋەپىي پۇژى دوايى بىن، كە برىتييە لە بەختەوهرى و ئاسوودەيى ناخى مۇۋف. ئەمەش بۇ ھەموو كەسىك ھاوشىۋەيە، جا باۋەپدارىت، ياخود بىباۋەپ كاتىك ھاوكارى كەسانى دى دەكات. مۇۋف بەو چەشنە لە لايەن پەروەردگارەوۋە دروست كراۋە. ئەوۋە تاكە پىگايە بۇ زيادكردى بنچىنەي بەختەوهرىت. ھىچ شتىكى دى ئەو چەشنە بەختەوهرىيە ناخولقېنىت، جا بىردنەوھى يانسىب بىت، ياخود بەرزبۋونەوھى پلە و پۇست.

ھەروەھا تويژىنەوۋەكان دەريانخستۋە سوپاسگوزاربوونى بەردەوام بۇ ئەو شتانەي ھەتە و نىتە، دەبىتە مايەي زيادبوونى بەختەوھى مۇۋفەكان. چارەسەرىكى باشى خەمۇكيە. سوپاسگوزارى بەردەوام چارەسەرىكى باش بوۋە بۇ ئەو نەخۇشانەي توۋشى خەمۇكى ھاتوون. ھەروەھا ئەگەر كەسىك لە گرفت و نارەحەتتەي سەختدا بىت، بە يارمەتيدانى كەسانى دى كە لە گرفت و نارەحەتيدان ھەست بە باشى و ئاسوودەيى دەكەن. ئەمانە ھەموۋى ھۆكارى دەروونىن، كە پروونى دەكەنەوۋە چۈن خزمەتكردن و يارمەتيدانى كەسانى دى، برىتييە لە يارمەتيدانى خۇم پىش ھەموو شتىك.

دوۋەم: لە روانگەى ئىسلامىيەت:

با بزانی قورئانى پىروز و فرمايشتهكانى پەيامبەر موخەممەد(ﷺ) چۈن باس لە گرنگى و سوودەكانى خزمەتكردن و هاوكارى كەسانى دى دەكەن. لە ئايىنى ئىسلامدا زور جەخت لەسەر يارمەتيدانى كەسانى دى و پاداشتهكەى كراوەتەو. چۈن مامەلە لەگەل دروستكراوەكانى ديدا بكەم، پەروەردگار بەو چەشنە مامەلەم لەگەلدا دەكاتەو، جا مەروۇف بىت، ياخود ئاژەل. گوڤىيىستى ئەو بووين كە كەسىك پاداشت دراوەتەو بەوەى لەگەل ئاژەلانددا باش بوو، لە كاتىكدا كەسىكى دى سزا دراو بەوەى خراپوونى بۇ ئاژەلان. ئەمەش تىگەيشتنىكى قوول و فراوانە. كاتىك دەزانم چۈن مامەلە لەگەل خەلكىدا بكەم، پەروەردگارىش بەو چەشنە مامەلەم لەگەلدا دەكات، چاكبوونم بەرامبەر كەسانى دى لە راستىدا چاكبوونە بەرامبەر خۆم، ئەمەش ئاستىكى بەرزترە. باس لەو ناكەين كە خەلكى پىت دەبەخشن، وەلى باس لەو دەكەين كە پەروەردگارت پىتى دەبەخشىت. كاتىك چاوەرپى پاداشتى ئىلاھى دەبىت، چىدى چاوەرپى ئەو ناكەيت مەروۇفەكان پاداشتى چاكەكەت بدەنەو، بۇ نمونە لە كۆمپانىيەكدا كار دەكەيت، تۆھەلسوكەوت و مامەلە لەگەل كرىاراندا دەكەيت، وەلى ئەو كرىاران نىن كە مووچەكەت دەدەنى، كەواتە چۈن رەفتار لەگەل كرىاراندا دەكەيت، تەنانەت ئەگەر ئەوان خراپىش بن؟ پىنويستە ھەمىشە بە باشترىن شىو رەفتارىان لەگەلدا بكەيت، نەك لەبەر ئەوەى كرىاران مووچەكەت دەدەنى، بەلكو لەبەر ئەوەى خاوەن و بەرپووبەرى كۆمپانىياكە مووچەت دەداتى و بۇ ئەوەى لە كارەكەت دەرئەكرىيت. دەزانىت چۈن لەگەل كرىاراندا رەفتار بكەيت كاريگەرى دەبىت لەسەر پىشەكەت

و موحچه‌كه‌ت. به‌م چه‌شنه‌ش پيويسته به باشي ره‌فتار له‌گهل دروستكراوه‌كاندا بكه‌ين، چونكه په‌روه‌ردگار پاداشتمان ده‌داته‌وه. چه‌نيك پاره به كه‌ساني نه‌دار و هه‌ژار ببه‌خشيت، له‌و دونيادا به چه‌ندين قات پاداشتي وه‌رده‌گريته‌وه. چه‌شني وه‌به‌ره‌يتان وايه. ئايا وه‌به‌ره‌يتان ماناي له‌ده‌ستداني پاره‌يه؟ نه‌خير، به‌لكوو زيادكردني بري پاره‌كه‌يه. ئه‌گه‌ر منداليكي پينج سالان ۲۰ دؤلاري پيبيت و بليم پاره‌كه‌ت بخه‌ره وه‌به‌ره‌يتانه‌وه، هه‌ست ده‌كات پاره‌كه‌ي له ده‌ست ده‌دات، چونكه ئاستي تيگه‌يشتني كه‌مه. هه‌نديكمان هه‌مان بيركردنه‌وه‌ي ئه‌و منداله پينج سالانه‌مان هه‌يه، وا ده‌زانين ئه‌گه‌ر پاره‌كه‌مان له‌پيناو په‌روه‌ردگاردا خه‌رج بكه‌ين، پاره‌كه‌مان له ده‌ست ده‌ده‌ين. بويه به‌خشينمان له لا سه‌خت و دژواره. كه‌س نايه‌ويت پاره له‌ده‌ست بدات. له راستيدا ئه‌وه به‌كاره‌يتاني پاره‌كه‌مانه له وه‌به‌ره‌يتاندا. كاتيكي په‌يامبه‌ر(ﷺ) له ده‌ره‌وه بوو و دايكه عائيشه مه‌ريكي كرده خي‌ر. پاشان په‌يامبه‌ر(ﷺ) گه‌رايه‌وه ماله‌وه و عائيشه پيني فهرموو، هه‌موو گوشته‌كه‌م به‌خشييه‌وه، ته‌نها ئه‌و به‌شه‌ي نه‌بيت كه ئاره‌زووي ده‌كه‌يت. په‌يامبه‌ر(ﷺ) پيني فهرموو، له راستيدا ته‌نها ئه‌وانه‌مان پاراستوو كه به‌خشيوته و ئه‌و به‌شه‌ي نه‌تبه‌خشيوه له ده‌ستمان داوه.

ئايا كه‌س ده‌توانيت پاره‌كه‌ي له‌گهل خوي‌دا ببات بو نيو گور؟ ده‌زانم زوريك‌تان ده‌لين نه‌خير، وه‌لي وه‌لامه‌كه‌تان هه‌له‌يه. ده‌توانيت پاره‌كه‌ت له‌گهل خوتدا ببه‌يته نيو گوره‌وه، ئه‌ويش له ريگاي خه‌رجكردن و به‌كاره‌يتاني له خي‌ريكي نه‌براوه‌دا (صدقه‌ جاريه).

پینج هه‌له‌ی خیزانی

به گشتی بروام وایه پینج هه‌له‌ی خیزانی هه‌ن که له هه‌موو جیهاندا ئیمه‌ی موسلمان و ئومه‌تی ئیسلامی له نیو خیزانه‌کانماندا ئه‌نجامیان ده‌ده‌ین. هه‌له و کیشه‌کانمان چین؟ به‌پیی ئاخاوتن و گفتوگوکانم له‌گه‌ل خه‌لکی له سه‌رانسه‌ری جیهاندا و تیبینیکردن و مامه‌له‌کانم له‌گه‌ل کومه‌لگادا، ئه‌م چه‌ند هه‌له‌یه‌م به‌رچاو که‌وتوو و به‌پیی پله‌ی باوی و گرنگیان ئاماژه‌یان پی ده‌ده‌ین:

یه‌که‌م/ دانانی سه‌نته‌ر و ناوه‌ندیکی هه‌له‌ له‌نیو خیزانه‌کانمان و په‌یوه‌ندییه‌کانماندا:

زۆریک له ئیمه که‌سیک یاخود شتیکی دی جگه له په‌روه‌ردگار ده‌که‌ینه سه‌نته‌ر و ناوه‌ندی په‌یوه‌ندییه‌کانمان و خیزانه‌کانمان. ته‌نانه‌ت ئیمه‌ی موسلمانانی پابه‌ند به‌ ئایین هه‌مان هه‌له‌ دووپات ده‌که‌ینه‌وه، هه‌له‌یه‌کی کوشنده و ترسناکه. هه‌رچه‌نده به هه‌له‌یه‌کی بچووک و ورد و لاوه‌کی ده‌رده‌که‌ویت، وه‌لی که‌لنیک شیوینه‌ر و له‌ناوبه‌ره. زۆرجار ئیمه به‌تایبه‌ت دایکان مندا‌له‌کانمان ده‌که‌ینه سه‌نته‌ر و ناوه‌ندی ژیانمان. به گشتی پیمان و تراوه به‌و شیوازه ده‌توانین ببینه دایکیکی باش و نموونه‌یی. ئیمه‌ی دایکان زۆرجار

مندالہ کانمان و به تايبہت کورہ کانمان ده که ینه سه نته ر و ته وافيان به دهرودا ده که ين. و اتا چیدی په روه ردگار له ناوهند و سه نته ري ژيانماندا نابيت، نه مهش تا راده يک هه ستپينه کراو و بچووک دهرده که ویت، چونکه که سمان نالین کورہ که مان له بري په روه ردگار ده په رستين. مانای چیه کاتیک که سیک يا خود شتيکی دیکه جگه له په روه ردگار ده که ینه سه نته ر و ناوهندی ژيانمان؟ نه و هه له يه ی نه جامی ده ده ين بریتيه له نه بوونی هاوسه نگی له په روه رده کردن و گوره کردنی مندالہ کانمان. به تايبہت به هو ی نه و هه ست و خوشه ويستيه ی دايکان بو مندالہ کانيان هه يانه، شتيکی ناسايی و سانايه که دايکان مندالہ کانيان بکه نه سه نته ر و ناوهندی ژيانيان و ته وافيان به دهرودا بکه ن. دايکان هان دهرين به و چه شنه رهفتار بکه ن. کومه لگا و کولتورور ده يسه پيتته سهر نافرته تان که ته نها له پيناو مندالہ کانيان به تايبہت کورہ کانيان بژين، بخون، بخه ون و هه لسن. چاوه پروان ده کریت هه موو شته کانی دیکه فه راموش بکه ن و وه لای بنين. به چه شنیک زورجار پول و نه رکي هاوسه ريتي خويان فه راموش ده که ن. نه و نافرته تانه ی تازه چوونه ته نيو پرؤسه ی هاوسه رگيرييه وه، هاوسه ره کانيان ده که نه سه نته ري ژيان و بوونيان تاکو نه و ساته ی مندالينک ديت ه ژيانiane وه. پاشان مندالہ که ده بيت ه سه نته ري ژيانيان و حق و مافي هاوسه ره کانيان له ياد ده که ن. گرفت و هه له کانی نه م حاله ته بریتين له:

۱. پيوسته ته نها په روه ردگار سه نته ر و ناوهندی ژيانمان بيت. نابيت ژيانمان وابسته و دلبه ستی هيچ که س و شتيک بکه ين، جگه له زاتی په روه ردگار.

۲. که سيني خوپه رست و خوويست په روه رده ده که ين. و اتا به و شيويه مندالينک په روه رده ده که ين که وا بيرده کاته وه و چاوه پروان

دەكات ھەموو جىھان بە دەوریدا بخولینەو ھە و خزمەتى بکەن، چونکە دایكى بەو چەشنە پەرورەردەى کردوو ھە واپیردەکاتەو ھە خور تەنھا لە پیناوی ئەودا و بو خاترى ئەو ھەلدیت. ئەمەش یەکیکە لە نەخوشییەکانى دل و نەخوشیى دەرونى و روحى تەشەنە پى دەکات. ۳. چیدی سەرکردەىەكى بەھیز پەرورەردە ناکەین کاتیک مندالەکانمان فیرى ھەلگرتنى بەرپرسیاریتى ناکەین و ھەموو شتیکیان بو ئەنجام دەدەین. تەنانت ناتوانن جینی نوستەنەکەى خویان رینکبەن، چونکە سەرقال و مژولى یارى قیدویین. ئیمە بە ھەلە ئەو جۆرە پەرورەردەکردنە ناودەبەین بە خوشەویستى. ھەموو کاریکیان بو دەکەین، چونکە خوشمان دەوین و بەو چەشنە خوشەویستى خومان دەردەبرین. ئەمە زیانیان پى دەگەینەنت، چونکە کەسینکی تیکشکاویان لی دەردەچیت و فیرى ھەلگرتنى بەرپرسیاریتى نابن. ئەو مندالە دەبوو گەورەبیت و ببیتە سەرکردە و پینشەوا. ھەرگیز فیرى ھەلگرتنى بەرپرسیاریتى نەبوو ھەموو کارەکانى بو ئەنجام دراو ھە و تاکە بەرپرسیاریتى ئەو بریتی بوو لە بردنەو ھەى یارییە قیدوییەکان. ئەمە کارەساتیکى گەورەىە کە ئیمەى دایکان و باوکان درک ناکەین بەو ھەى بەشدار و بەرپرستین لە خولقاندنى ئەم کارەساتەدا. بەم شیو ھە تەنھا زیان بە مندالەکانمان ناگەینەنین، بەلکو کۆمەلگاش تووشى گرفت و ئیفلجى دەبیت، چونکە ئەم سەرکردانەى داھاتوو فیرى ھەلگرتنى بەرپرسیاریتى ناکەین تاکو ببە کەسانى گەورە و پینگەیشتوو. دواتر گرفت و کارەساتى گەورەتر دروست دەکات. لە ئیستادا گرفت و قەیرانى ھاوسەرگىرى سەرپەلداو ھە. چەندین ئافرەتى سەلت و زگورت ھەن ناتوانن ھاوسەریكى گونجاو و شیاو بدۆزنەو ھە، چونکە زورجار کوران نایانەو یت ھاوسەرگىرى بکەن، بەھوى چەند ھۆکارىكى جیا جیاو ھە. سەرەکیترى ھۆکار بریتی ھە لەو ھەى کورانمان فیرنەکراون و ئامادەنەکراون بەرپرسیاریتى ھەلبگرن.

دووهم/ بوونی بنچینه و بناغی ههله له نيو خيزانه كانمادا:

زورجار منداله كانمان دهكهينه بناغه و بنچينه پيكهاته خيزانه كانمان. نابيت مندال بناغه و بنچينه خيزان بيت، بهلكو دهبيت هاوسه ريتي بيت. واتا پهيوه ندى نيوان ژن و ميرد بريتي بيت له وه بهر هينان و له پيشتر دابريت. ئه مه دهبيت هوى پتهوى و بههيزى خيزان. به داخه وه زورجار پهيوه ندى نيوان ژن و ميرد دهبيت شتيكى بينايه خ و فه راموشكراو. ته نها بايه خ به وه دهدين بزائين منداله كانمان پيوستيان به چيه تاكو بويان دابين بكهين. دواى تپه ريني چهند ساليك، پهيوه ندى نيوان ژن و ميرد دهبيت پهيوه ندى كه ساده و بو يه كترى دهبنه دوو كهسى نامو و غه ريبه. ته نها رولى دايك و باوكينك دهبين له ژير سه قفينا پيكه وه ده ژين. پهيوه ندى كه يان چيدى وه بهر هين نابيت. واتا چيدى نايانه ويت ساتيكى خوش پيكه وه به سه ربه رن. لايان سه ير و نامو دهبيت جاريكى ديكه له دهره وه ژوان پيكه وه به ستن. به تاوانى ده زانن دايه نيك بو منداله كانيان دابنين و ماوه يه ك له گهل هاوسه ره كانياندا به ته نها به سه ربه رن. بوو ژانده وه و زيندوو كرده وه پهيوه ندى نيوان ژن و ميرد، شتيكى گرنگ و بايه خداره له پته و كرده پيكه اتهى خيزاندا. ئه گه ره پهيوه ندى نيوانتان بههيز نه بوو، پيكه اته و بناغى خيزان بههيز و پته و نابيت، ته نانه ت ئه گه ره هموو دونيا بو منداله كانتان موسه خه ر بكه ن.

سنيهم/ سه رنجدان له وينه و دهركه وته كانى خومان و خه لكى:

زورجار له ژيانى بوو ژانه ماندا سه رنجى زور دهخينه سه ر نه وهى خه لكى چون بيرمان لى دهكه نه وه، چ خانوويه كيان هيه، چ جوړه ئوتومبيليك لیده خوړن... هتد. ئه م شته لاوه كيانه دهبنه خالى

بىنەرەت و بىنچىنەيى ژيانمان. زور لە خەمى دونىاي مندالەكانماندا دەبين وەكو ئەوھى بو چ قوتابخانە و كولېژىكيان بنيرين، ناستى خويندنيان، نمرە و بروانامەكانيان. راستە ئەم شتانه گرنگن بو ژيانيان، وەلى زور زىادەرهوئى تيدا دەكەين، بە چەشنىك بونىادنانى كەسايەتییەكى چاك و سەلىم و ئايىندار، بنىاتنانى ناسنامەى ئىسلامىيان فەراموش دەكەين. تەركىزى تەواومان لەسەر ئەوھىە مندالەكانمان بنيرينە كۆلېژىكى پزىشكى.

گرفتىكى دىكە برىتییە لە زور توندى و وشكى وەكو دەرخەرى رىژەى ئايىندارى. زورجار ھەندىك كەس زور ئايىندار دەبن، پاشان توند و وشك دەبن، چونكە وادەزانن تاكو ئايىندارتر بىت دەبىت توند و وشكتر بىت. كى پزىشكى ئەم توندى و وشكىيەى پى دەگات؟ بىگومان خىزانەكەى. واتا دەبىت رەق و توند بىم لەگەل خىزانەكەمدا، چونكە ئايىندارم. ئەمە ماناى ئايىندارى نىيە، پەيامبەرى نازدارمان (ﷺ) دەفەرموئىت: «خَيْرُكُمْ خَيْرُكُمْ لِأَهْلِهِ» واتە: «باشترینتان ئەوانەن كە باشترینن بو خىزان و ھاوسەرەكەى». بو ئەوھى بزانىت چەندە ئايىندارىت، سەرنجى رەفتار و ھەلسوكەوتى خوت بدە بەرامبەر ھاوسەرەكەت و خىزانەكەت. پەيامبەرى خوشەوىست (ﷺ) نەیفەرموو ە باشترینتان ئەوانەن كە باشترینە بەرامبەر خەلكى مزگەوت. كاریكى ئاسان و سانایە رووخسار و كەسايەتییەكى دىكە لەنیو خەلكیدا بپوشیت و بەرىز و بەرهوشت بىت لە دووكانى میوهفروشىدا، بەلام قورس و گرانه ئەوھ لەگەل خىزانەكەتدا بكەیت، چونكە كەسى دىكە ئەمە نابىنیت و لەنیو خەلكیدا نىيە. ھەروەھا ئاسان و سادەھىە فەرمان بە خىزانەكەت بكەیت، بۆیە پەيامبەرمان (ﷺ) دەفەرموئىت بىنچىنەى راستەقىنە برىتییە لەوھى

له پنهانیدا بهرامبهر خیزانه کت چو نیت و باشت رینتان نه وانه ن
 باشت رینه بهرامبهر خیزان و هاوسه ره که ی، نه ک باشت رینه له نیو
 خه لکیدا. زور جار نه م هه له یه مان هیه بهرامبهر که سانی دهره وه
 و خه لکی زور باشین و بهرامبهر خیزانه کانمان و هاوسه ره کانمان
 خراپین. بۆ نمونه، هه موو رق و تورپه یی کار و بهرپوه به ره که مان
 له ناخماندا ده خوینه وه و کاتیک ده که پیننه وه به خیزانه کانمانی
 هه له پرژین.

چوارهم/ نه بوونی توانایه کس باش له چاره سه رکردن و بهرپوه بردنی کیشه و گرتنه خیزانیه کان:

تییینیم کردوه خه لکی له کاتی گرت و کیشه دا چاوه ری ده کات
 کیشه که زور قوولبیته وه و ته شه نه بکات و ماوه یه کی زوری به سه ردا
 تیه پریت. پاشان داوای راویژ و یارمه تی ده کات بۆ چاره سه رکردنی.
 کاتیک گرتیکی خیزانی یاخود هاوسه ریمان ده بیت، چاوه ری ده که یین
 تاکو په یوه ندیه خیزانییه که بمریت، پاشان هه ولی زیندوو کردنه وه ی
 ده ده یین. نه مه ش گرتیکی گهره یه. وا دابنی پزیشکیک هیه و
 نه خوشیکی له به رده ستدایه، به لام نه م پزیشکه چاوه ری ده کات
 تاکو نه خوشه که دهریت، پاشان ده ست به چاره سه رکردنی ده کات
 و هه ول ده دات زیندووی بکاته وه. ئیمه یش زور جار به م چه شه نه
 ره فتار له گه ل هاوسه ر و خیزانه کانماندا ده که یین. ده لیین هیچ نییه،
 هه موو شتیک باشه. خه نده یه ک ده که یین و هه ولی چاره سه رکردنی
 کیشه که ناده یین، داوای یارمه تی و راویژ نا که یین تاکو کات زور
 دره نگ ده بیت. به داخه وه کاتیک دیننه وه هوش و داوای یارمه تی و
 راویژ ده که یین، کات زور دره نگ ده بیت و هیچ کاریگه ریه کی نه ریینی

نابیت. له سه ره تاي سه ره له دانی کیشه که دا هه ولی چاره سه رکردنی نادهین. هه رکات گرفتیکى خیزانى سه ری هه لدا، پیویسته به زووترین کات داوای یارمه تی بکهین و هه ولی چاره سه رکردنی بدهین. نابیت بهلین کیشه که هینده گه وره بیته وه که په یوه ندیه که مان له ناو بیات. یه کیکى دیکه له گرفته کان که زور دوو باره ده بیته وه بریتیه له وهی بو ماوه یه کی زور له دۆخیکى خراپدا ده میننه وه. ئافره تیک په یوه ندی پیوه کردم و وتی: «داوای تپه رینی چهند مانگیک به سه هه سه رگرییه که ماندا، بۆم ده رکه وت میرده کهم خراپ و زورداره.» ئه ی ئه م ئافره ته چی کرد؟ زور به ی کات که سه کان داده نیشن و ده میننه وه، هیچ کاریک ناکهن بو چاره سه رکردنی کیشه که. پاشان له کوتاییدا دوو گیان ده بن. دواتر له پیناو منداله کانیا ندا ده میننه وه. داوای بیست سالی دیکه، له و دۆخه خراپه بزگاریان بووه داوای ئه وهی ئه م میرده ی نهک ته نها ئازاری ژنه که ی داوه، به لکو ئازاری هه موو منداله کانى داوه. ئیستا منداله کانى ده یانه ویت خویان بکوژن و نائومید بوون. واتا له سه ره تاوه بو ماوه یه کی زور داده نیشن و هیچ هه نگاو ییک بو چاره سه رکردنی نانین، کاتیک درهنگ ده بیت هه ولی چاره سه رکردنی ده دن. ئه وه شتیکى خراپه. خوشکیکی دیکه نامه ی بو ناردم و نوو سیبووی میرده کهم خراپه و ئه م کاره و ئه و کاره ی کردووه. وه لامم دایه وه و وتم هینشتا زووه و مندالتان نییه، کاریکی زور باش ده که ییت ئه گه ر زوو له م دۆخه بیته ده ره وه، به لام به گوئی نه کردم. داوای چهند مانگیک، نامه یه کی دیکه ی ناردده وه، نوو سرابوو ئیستا دوو گیانم، ئایا ده توانم منداله کهم له بار به رم؟

به گشتی سست و ته مه لین و ئه مه ش خراپه. پیویسته به زووترین کات هه نگاو بنیین و له کاتی پیویستدا کاریک بکهین.

پینجه‌م/ ئه‌گەر مندالینکی چاکه‌گار و صالحه‌ت هه‌یه، سوپاسگوزاری په‌روه‌ردگار به و ناشکور مه‌به:

چاکه‌کاری منداله‌که‌ت به‌فه‌زل و ئازایی خۆت مه‌زانه. مانای ئه‌وه نییه‌ که له‌ په‌یامبه‌ر نوح(ع) باشتريت. کوره‌که‌ی په‌یامبه‌ر نوح(ع) باوه‌ر و ئیمانی نه‌هینا و له‌ ریزی بیتاوه‌راندای بوو. مانای ئه‌وه نییه‌ په‌یامبه‌ر نوح(ع) باوکیکی خراپ و ناشاره‌زا بووه. په‌روه‌ردگار به‌ شیوازی جیاجیا تاقیمان ده‌کاته‌وه. خه‌لات و به‌خششه‌کانی به‌ چه‌شنیک ده‌به‌خشیت که خۆی به‌ گونجاو و شیای بزانیت. ئایا رۆل و ئه‌رکی ئیمه‌ی دایکان و باوکان لیره‌دا چیه‌ ئه‌گەر هه‌چ شتی‌ک له‌ ده‌سه‌لاتماندا نه‌بیت؟

وه‌لامی ئه‌م پرسیاره‌ به‌شی‌که له‌ په‌رسته‌شه‌که‌ت. ئیمه‌ی دایک و باوک به‌رپرسیارین له‌ فیرکردنی منداله‌کانمان و نموونه‌یه‌کی باش بین بۆیان و هه‌موو هه‌ولیکی خۆمان بده‌ین له‌ په‌روه‌رده‌کردنیاندا. هه‌رچه‌نده ئه‌نجامی هه‌وله‌کانمان له‌ ده‌ستی خۆماندا نییه‌ و له‌ ده‌سه‌لاتی په‌روه‌ردگاردایه. هیدایه‌ت له‌ ده‌سه‌لاتی من و تۆدا نییه‌، به‌لکو هه‌ر په‌روه‌ردگاره‌ هیدایه‌ت ده‌دات. هه‌روه‌کو په‌روه‌ردگار له‌ سوره‌تی (القصص) دا به‌ په‌یامبه‌رمان ده‌فه‌رمویت ﴿إِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ﴾ (القصص: ۵۶)

واته: «تۆ ناتوانیت هیدایه‌تی ئه‌و که‌سه بده‌یت که خۆشته‌وه‌یت، به‌لام په‌روه‌ردگار هیدایه‌تی ئه‌و که‌سه ده‌دات که ویستی له‌سه‌ربیت». ئه‌مه شتی‌کی گرنگه‌ که له‌ خه‌زانه‌کانماندا له‌بیرمان بێت. ئه‌گەر هاوسه‌رگیرییه‌که‌ت سه‌رکه‌وتوو بووه، په‌روه‌ردگار به‌رده‌وامی بداتی و به‌ره‌که‌تی تی بکات. ئه‌گەر مندالی سه‌رکه‌وتوو و چاکه‌کارت

گولجنى نه وين

هه يه، په روه ردگار په حمتان پى بکات. هه ميشه سوپاسگوزارى بو
په روه ردگار دهربره و نه که وېته هه له کهى قارونه وه که بانگه شى
ئوه وى ده کرد به نازايه تى و ليها تووې خوى ئو سه روه ت و
سامان و ده سه لاته ي بنيات ناوه. ماناي ئوه نيه نه گه ر که سينک
هاوسه رگيرييه کهى سه رکه وتوو نه بوو، ئو که سه وه کو من زيرک
و ليها توو نه بووه. پيوسته واز له م برياردان و به که م ته ماشا کردنى
خه لکه بيتين.

تەنیا حاجى

Tanya Haji | تەنیا حاجى

public channel

Description

بِسْمِ اللَّهِ
الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

♥ چەنالىك تايبەت بە كتيب و بابەتى جياواز ♥

ئەم كتيبە لەلايەن خاتوون "يوسرا عمر"

كراوہ بە ديارى بۇ خوینەران

چەنال

<https://t.me/tanyahaji7>

بۇ راوبۇچون و پسيار بۇ كتيب مەينيرە↓

@tanyahaji22

t.me/tanyahaji7

نەگەر تووشى دۇخنىڭ، ياخود بېرىلگەنكى سەخت ھاتىت، ناگادار
بە ھەول نەدەيت تەنھا بە چاۋى سەر شتەكە بېيىت. جوولانەۋە بەپىنى
نەۋەى لە جىھانى دەرەۋەدا دەيىنىت گەرەتەرىن فرىودەرە و دەيىتە ھۈى
لەناۋچوون و لارپىيى.

چاۋى سەرت دابخە و، داۋا لە پەرۋەرتن بىكە دلت بجوولنىت و
ھۈشيارى بىكەتەۋە. تەنھا بە چاۋى دل دەتوانىت ھەقىقەت و راستىيەكان
بېيىت. تەنھا بە چاۋى دل دەتوانىت لەنىو نەۋ خەيالانەۋە بېيىت
بەھۈى ئازار، خۈشى، ياخود ترسەۋە بۆت دروست بوون.

تەنھا بە چاۋى دل دەتوانىت لەنىو دروستكراۋەكان و دۇخە
خولقېندراۋەكانەۋە بېيىت. تەنھا بە چاۋى دل پەرۋەرتن بەدى دەكەيت لە
ھەموو شتىكدا. بزانە و ھۈشياربە تەنھا چاۋى خاۋنن و پاك دەتوانىت
ھەموو شتىك بېيىت.

07501269689
07511406868

hakem1423@yahoo.com
renwen2009@yahoo.com

سەلىمى - دۇرۇر ئىلگىرىكە نەۋىس بەكەم
بەرمەيدە كەسۋەت - ئىككىنچى زامان (۱۱۱)

۶۰۰۰ دىنار

(ISBN: 978-9922-626-92-5)

9 789922 626925